THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Forty-sixth day of the Third Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Wednesday, the 18th March, 1964

The House met at Half past Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

Oral Answers to Questions

No. of Teachers of Oriental Languages

1103:—

* 524 Q:—*Sri Sultan Salahuddin Owaisi*: [*Put by Sri T. K. R. Sarma*)—(*Kurnool*)]—:Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) the total number of the Urdu, Hindi, Telugu and Sanskrit B. O. L. Graduates serving as teachers in Education Department; and

(b) whether it is a fact that Urdu Pandit's posts were abolished by Education Department?

The Minister for Education (*Sri P. V. G. Raju*):—

(a)	*Andhra araa*	*Telengana area.*
Telugu	6	36
Hindi	8	35
Urdu	4	35
Sanskrit.	1	4

(b) No, Sir,

Scales of Pay to Teachers in Multi purpose and H.S.C. Schools

1104:—

* 1396 Q:–*Sri Bh. Nagabhushan Rao*: (*Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya*)—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) what are the qualifications prescribed for the teachers who are asked to teach multipurpose courses in Higher Secondary Schools;

(b) what are the grades of pay given to such teachers for attending extra syllabus fixed for the multipurpose classes than the ordinary S. S. L. C. and H. S. C. courses; and

(c) whether it is a fact that the Government teachers working in Government multipurpose High Schools and teaching multipurpose Classes are given the grade of Rs. 180–350 while similar teachers working in Zilla Parishap multipurpose schools are given different grades; and

(d) if so, whether the Government will take steps to remove the difference in the grades?

Sri P. V. G. Raju:—(a) and (b) A statement is laid on the Table of the House.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

The following are the qualifications and scales of pay prescribed for teachers who handle diversified courses in Multipurpose Schools in the State.

Course.	Designation of the post.	Qualifications.	Scale of pay.
1	2	3	4
1. Secretarial course.	Secretarial Assistant.	B. Com. with L.T.B.T. or B. Ed.	Rs. 130–5–155 7½–200–10–250.
2 –do–	Commercial Instructor	Technical Teachers Certificate in Type-writing Higher Grade	Rs. 110-4–120-5–150–7½-180
3. Eingineering Course	Engineering Instructor	B.E. Degree or D.M.E., DEE or LME, LEE	Rs. 180–7½-210-10-280–15–400 B.E. Degree holders will be started at Rs. 250/– in the

1	2	3	4
			above scale. DME or DEE holders will be started at Rs. 210/- and LME or LEE holders will be started at Rs. 180/-
4. –do–	Instructors in Carpentry, Blacksmith, Fitter, Turner and Moulder	III Form passed and certificate course in Polytechnic and Industrial Training Institutions	Rs. 80-4-100-5-135
5. Agriculture Course	Agricultural Instructor	B. Sc. Agriculture. In the absence of B. Sc. Agriculture	Rs. 200-10-250-15-400

1	2	3	4
		Higher Teachers Certificate holder in Agriculture	Rs. 180–7½–210–10–320
6. Domestic Science	Assistant	A trained Graduate in Home Science	Rs. 125–5–160–7½–220
7. Fine Arts	Drawing Instructors	Completed SSLC 2nd Class Diploma in drawing granted by the School of Arts and Crafts or Govt. Diploma in Drawing	–do– –do–
8. –do–	Music Teacher (Vocal Instrumental and Tabla)	Graduate in Music or Diploma holder in Music Title holders in Sangeeta Siro–	

1	2	3	4
		mani or Sangeeta Bhushana with SSLC or Matriculation	
9.	–do–	Dancing Instructor	Diploma course in Kalakshetra Adiyar which provides instruction in Bharat Natya and Kathakali	–do–

All the above scales of pay are D. A. merged pay scales.

Benefits of Revised Pay Scales to the staff of Government Arts College, Khammam

1105: –

*1513 Q:–*Sri K. Santaiah*:-[*Put by Sri J. Vengala Rao*]: Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the benefit of G. O. Ms. No. 1044, dated 24-6-59 and G. O. Ms. No. 426, dated 15-11-61 and G. O. Ms. No. 913 dated 31-3-60 have not been extended to the members of the staff appointed by the former private Management of S. R. & B. G. N. R. Government Arts College, Khammam, even though four years have elapsed after the Government took over the management of the College; and

(b) if so, what are the reasons for such delay ?

Sri P. V. G. Raju:—(a) Yes, Sir.

(b) The benefits of the revised scales will be extended to them soon after they are absorbed into Government service.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఈ కాలేజీ తీసుకొని ఇప్పటికి నాలుగు సంవత్సరాలైనది. మంత్రిగారు రెండు సంవత్సరాల క్రితమే బడ్జెటు డిమాండులో త్వరలో చేస్తాం అన్నారు. స్కేల్సులో రెగ్యులరైజేషన్ చేయడంలేదు. ఇప్పటికైనా తొందరగా చేస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju:– Yes Sir.

Target for 1963-64 *Under Midday Meals Programme in Chittoor District*

1106:—

* 1598 Q:—*Sri P. Rajagopal Naidu* (*Tavanamplle*):— Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) the target of beneficiaries fixed during 1963-64 under the Midday Meals Programme in Chittoor District; and

(b) the number of schools selected for the purpose ?

Sri P.V. G. Raju:—(a) 42,000

(b) 596

శ్రీ ఎమ్ పిచ్చయ్య (పేకాారావు పేట):- ఈ మధ్యాహ్న భోజన కార్య క్రమానికి రాష్ట్రం మొ్తం మీద ఎంతమంది విద్యార్థులకు ఎంత డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నారో తెలియజేస్తారా? ఒక్క-చిత్తూరు జిల్లాలో నేనా, ఇతర జిల్లాల్లో కూడా ఈ కార్యక్రమం అమలు చేస్తున్నారా?

Sri P. V. G. Raju:—8 lakhs throughout the State, Sir. Total cost is about Rs. 3 crores 22 lakhs and 75 thousand.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):-ఉరవకొండ పంచాయతి సమితి కివచ్చింది చూచాము, ఈ కేర్ ప్రోగ్రాం క్రింద ఇస్తుండే రవ్వ పురుగులు పట్టింది. రాష్ట్రమొత్తం లో కూడా ఇటువంటి పురుగులున్నాయి. వీటిని గురించి ప్రభుత్వం దర్యాప్తు చేసి తినడానికి మంచికో చెడ్డదో తేలుస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

Sri P. V.G. Raju:—No information about his Uravakonda. But the food stuffs are of the highest quality, Sir,

Dr. T.V.S. Chalapathirao:-(*Vijayawada South*) Will the hon. Minister be pleased to consider the desirability of submitting samples of these food stuffs supplied by CARE to the Regional Nutritional Institute working in Hyderabad, to elicit the nutrinal value of such food, Sir?

Sri P V G Raju:—There is no such proposal, Sir.

Sri H. Narsappa: (*Kalyandurg*) What is the criterion for the selection of these schools?

Sri P V G. Raju:—The Zilla Parishads suggest school s Sir, in consultation with the District Educational Officer.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—When the quantity is delivered in bulk, it is being poisoned. When it is in packets it is quite all right. Will the Government order for supply in packets and not in bulk?

Sri P.V.G. Raju:—This is all information which I do not carry at all. Why should this food be poisoned? This is all assumption on the part of the hon. Member

Mr. Speaker:–It is not their allegation that it is poisoned. It is getting spoiled.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—They will do some thing to make it anti-pests. When they spray on it, naturally it goes to the corn and it will become poisoned in the long run.

Sri P.V.G. Raju: I don't have any information on what he is saying. I do not think that is correct. This is a gift by the American people. It is of the highest quality to my knowledge.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— వారు పాకెట్స్‌లోను బస్తాలలోను పంపుతున్నారు. ఎక్కువ రోజులుండాలంటే క్రిమికీటకాలు చేరకుండా ఉండడానికి కొన్ని కెమికల్సు చల్లుతారు. చల్లినా పాకెట్సులో జాగ్రత్తగానే ఉంటుంది కాని బస్తాలలో అంటుతోంది. వెంటనే poison కాదుకాని కొన్నాళ్ళ తరువాత అవి affect అయి చెడిపోతుంది. కొన్నికుక్కలకు వేస్తేఅవిచనిపోయాయి. రిపోర్టు పంపాను. Chemical reaction వల్ల జరుగుతోంది కాని ఉద్దేశపూర్వకంగాకాదు. పిల్లలకు ఇచ్చేముందు కుక్కలకు వేసిచూస్తే మంచిది.

Sri P.V.G. Raju:- have no information, Sir He may kindly tell us all these details: where, when how these things have been brought to his notice. Of course, we will have it examined.

Mr. Speaker: He has already brought it to the notice, I think . ... ..

Sri P.V.G. Raju: He has only brought it here. He has not written to the Health Department or either to me.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: It is concerned with the Education Department. We have informed the Education Department at the lower levels.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం) :— ఒకముఖ్యమైన పని చేయడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నంచేస్తారా? Before food stuffs are used డాక్టర్లచేత check up చేయించి fit for consumption అంటేనే ఉపయోగించేట్లు instructions పంపుతారా?

Sri P.V.G. Raju:—Highest health standards are being maintained, Sir, in the distribution of this food.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):—Mid-day meals స్కూల్లలో ప్రవేశపెట్టాలంటే దానికి requisite number of students ఎంతమందిఉండాలో నిబంధన ఏమైనఉందా? అంతకంటే తక్కువయితే ఇవ్వకూడదనే నిబంధనఉందా?

Sri P.V.G. Raju:—I want notice for this question. I do not think there is any stipulation, but I do not know, Sir. I want notice.

శ్రీ పి. బాపయ్య (తిరువూర్):—మధ్యాహ్నం భోజనం అమలు జరుగుతున్న స్కూల్లలోని పిల్లలలో షెడ్యూల్డు కులాలు వెనుకబడిన వారికేనా, ఇతరులకు కూడ లభ్యంఅవుతుందా?

Sri P.V.G. Raju:—It is only given to people who cannot afford their own meals, Sir, not to the whole school.

Sri P. Thonyreddy (*Ananthapur*): Mr. Speaker, Sir. Are the Government aware that there is no restriction or limitation? It is only a general rule for the sake of greater benefit that there should be atleast 100 students. Strictly there are schools where there are 20 pupils even. Are the Government aware of this?

Mr. Speaker :—He has provided information.

Sri P.V G. Raju:—I wanted notice for it. I take the information.

Dr. T.V.S. Chalapathirao:—In view of the many supplementaries which are now put about the quality of the food supplied by the CARE, will the hon. Minister be pleased once again to reconsider my suggestion to submit

atleast some of the samples to the Regional Nutritional Institute? Why does he not propose to submit? What is the harm? Are we to entirely depend upon the Amercian Food while many of the hon. Members here doubt their quality.

Sri P.V G. Raju:—How can I answer a question of that type, Sir? Just because lot of supplementaries are put by the hon. members, is that sufficient? I do not know. I leave that to you, Sir. There is no such proposal to send these food stuffs to the Regional Research Laboratories.

The food is imported into the Country by a Treaty between the Government of India and the American Government under P.L. 480 and therefore, it is matter which has to be taken up at a different level It does not pertain to us.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య:—అధ్యక్ష మహాశయా; CARE పోగ్రాము క్రింద వచ్చిన రవ్వబోర్డింగు హాస్టలులో దుర్వినియోగం అవుతున్నది. బయట అమ్ముకుంటున్నారు. దుర్వినియోగం జరుగకుండా ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకుంటుందా?

Sri P.V.G. Raju:—Only about last week I answered a question, Sir, here. A Bill is admitted in the House. Legislation is going to be undertaken It is for you to pass the Bill.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :— అధ్యక్షా, అమెరికన్ గవర్నమెంటుకి మన గవర్నమెంటుకి మధ్య జరిగిన P. L. 480 అనే ట్రిటీక్రింద వచ్చేటటువంటిదని ఇప్పుడే మంత్రిగారు చెప్పారు. అది gift క్రింద వచ్చిందా ? బాకీక్రింద వచ్చిందా?

Sri P.V.G. Raju: Sir, the matter is being side-tracked. If I give some general information which is known to every body in the House and if I am to be asked supplementaries on the general information, how can I provide it, Sir. I am not in Delhi. I do not know the terms and conditions of the agreement between the American Government and the Government of India. I can

only say that I know that this CARE programme is being developed under that Treaty between the Government of India and the U.S. government. Details I cannot provide to the hon. Member. He must put the question elsewhere, Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం (మాడుగుల) :— P. L. 480 క్రిందవచ్చిన ట్లయితే చర్చచేసుకోవడానికి మంచి హక్కు ఉంటుంది. ఆది కేవలం gift అన్న ట్లయితే do not look a gift horse into the mouth అన్నట్లుంది. కొన్ని కమికల్స్ వేయడం, poison carry చేయడం, కేరళ రాష్ట్రంలో 18 మంది చనిపోవడం ఒకసంవత్సరం జరిగింది. Fatal cases రావండం పబ్లికులో తెలిసి నటువంటి విషయం కాబట్టి ఇన్ని ప్రశ్నలు వచ్చాయి. అందుచేత ఏదయినా ఒక మారు డిపార్ట్ మెంటు వారిచేత ఎగ్జామిన్ చేయిస్తారా ?

Sri P.V.G. Raju: We are giving the greatest care for this administration. A special officer also has been appointed by the CARE programme and also we have got a liaison here for developing the programme.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— మంత్రిగారు శలవిస్తూ బాగాఉంటుందన్నారు. పురుగులున్నాయని బ్లాకు డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు రిపోర్టుచేశారు. రాష్ట్రం మొత్తం మీద పురుగులున్నాయి. వాటిని పిల్లలు తినడానికి హెల్తుడిపార్ట్ మెంటు ఒప్పుకుంటుందా? పురుగులు ఉన్నాయని రిపోర్టువచ్చింది కనుక దర్యాప్తు చేయించుతారా?

Sri P. V. G. Raju :—I assure the House, Sir, if the food stuff is bad, we will certainly reject it. Wherever such instances are brought to our notice. we will go into it.

But I can also inform the House that we are grateful to the CARE Organization and to the people of America for having developed this programme in Andhra Pradesh.

Compulsory Elementary Education

1107—

*2007 Q.—*Dr. T. V. S. Chalapathi Rao* :—Will the Hon. Minister for Education be pleased to state :

(*a*) when was the compulsory Elementary Education introduced in the State in accordance with the directive principles of the constitution ;

(*b*) what was the total number of trained teachers required on the date of the introduction of scheme ;

(*c*) how many trained teachers were actually available on the date of the introduction of the scheme ; and

(*d*) the steps taken by the Government to meet the shortage of trained teachers ?

Sri P. V. G. Raju :—(a) 10—4—1961 ;

(b) 3300.

(c) No information is available. However, all the posts of 3300 teachers sanctioned were filled up in that year.

(d) Three senior Basic Grade and (nine) Junior Basic Grade Additional Sections were opened only in Andhra region during 1962–63. Each section consists of 50 trainees.

Sri P. Rajagopala Naidu: Whether the Government are aware that many of the teachers trained are unemployed ?

Sri P. V. G. Raju :—I am not aware of that, Sir.

శ్రీ జే. వెంగళరావు :— కంపల్సరీ, ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషను క్రింద III plan periodలో ఎంతమంది టీచర్సును appoint చేసుకుందామని అనుకున్నాం ఇప్పటికి ఎంతమంది appoint అయ్యారు. ముందు ఎంతమంది appoint అవుతారు ?

Sri P. V. G Raju :—I am sorry, Sir, I have got to take the plan book out. It is provided in the statistics.

As against a programme of 11,500 teachers during the first three years, 9,300 teachers only could be appointed. 2500 teachers were appointed during 1963–64 by taking advantage of the accelerated additional Central assistance, Sir.

Sri T. V. S. Chalapathi Rao :—Is the Government aware of the fact that there is a large number of untrained teachers conducting the pial schools and the Government were pleased to give them extension of time till 1967? How then government propose to deal with the untrained teachers especially when the government is not aware of the gap between the requirement and the availability?

Sri P. V. G. Raju :—Certainly, government is aware of it. It was only in the last session I had announced in this House that there is a large number of untrained teachers appointed in Telangana region whom government has sought to protect their services. The Regional committee also went into this question and proposed that their services should not be dispensed with. Government proposes to give training to all these teachers in due course.

Sri T. V. S. Chalapathi Rao:—The hon. Minister is pleased to refer to Telangana region. My question is about untrained teachers in Andhra region, Sir.

Sri P. V. G. Raju:—Wherever there are normal untrained teachers, the Zilla Parishads or local bodies can appoint the teachers, Sir. And there are certain statutory rules. Within a given period of time they must be given training. Actually they are given training and absorbed. As acategory as untrained teachers, there are none in Andhra region

Appointment of Additional Teachers During 1963–64

1108—

*2071 Q.—*Sri K. Guruswamy Reddy (Put by Sri M. Pitchayya)* :—Will the hon. Minister for Education, be pleased to state :

(a) whether there is any decision that in view of the Emergency the number of teachers posts in the primary schools should not be increased in the State ; and

(b) if so, when it will be withdrawn ?

Sri P. V. G. Raju :—(a) Though no decision was taken yet, due to the reduction in Education Plan for 1963-64 in view of National Emergency, no provision has been made for appointment of additional teachers during 1963-64, as envisaged in 3rd Five Year Plan. The Government of India, have however, sanctioned an expenditure of Rs. 30.12 lakhs, out of the amount of additional central taxation levied during the financial year for appointment of additional teachers during 1963-64 It is proposed to utilise this amount for appointment of additional teachers during the current year itself Half of the amount i e., Rs. 15.06 lakhs has to be the State's share.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— అధ్యక్షా, Central aid తో కొన్ని స్కూల్సున్నాయి. Sinple teacher schools అనే పేరుతో వందమంది 60 మంది విద్యార్థులున్నారు. వారిని manage చేయడంకూడా సాధ్యపడడం లేదు. అటువంటి స్కూల్సులో ఇద్దరు ముగ్గురిని అదనంగా టీచర్లను చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju :—The supplementary has nothing to do with the main question, Sir. But I may just inform the House generally that the sanctioned strength for a assel is 40. But we stretch it upto 60. Where there is requirement for more teachers, naturally under the Compulsory Primary Education Scheme, they are being appointed, Sir, Therefore the Government of India is giving us a special grant for this year, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— 46 నుంచి 60 వరకు ఒక టీచరుకి స్టూడెంట్సు ఉండవచ్చునని అంటున్నారు. Standards maintain చేయడం ఎట్లా. ప్రాథమిక దశలో standards maintain కాకపోతే విద్యావిధానం ఏమవుతుందో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

Sri P. V. G. Raju :—It is a general question, Sir. Naturally much can be said on both sides, Much can also

be said one way or another. We are trying to maintain standards in the face of problems and difficulties that we have from time to time.

శ్రీ యమ్. పిచ్చయ్య .— అధ్యక్షా, గత సంవత్సరాలుగా training అయిన ఆడపిల్లలు వందల సంఖ్యలో ఎంప్లాయ్‌మెంటు ఎక్స్‌ఛేంజ్‌లో register చేయించుకొని ఉద్యోగాలు లేకుండా వున్నారు. ఒక సప్లిమెంటరీకి జవాబు చెబుతూ ఆడపిల్లలు training అయి నిరుద్యోగులుగా వుంచే ఉద్యోగాలు provide చేస్తాము అని అన్నారు. ఈసంవత్సరము కూడ వందలకొలది women teachers ఉద్యోగాలు లేకుండా వున్నారు. వారిని గురించి పరిశీలన చేయిస్తారా

Sri P. V. G. Raju :—Sir, from Emergency, we have gone to somewhat stretched logic that there are unemployed women; it does not mean that there are unemployed women teachers as such: naturally there may be unemployed women.

Mr. Speaker :—What the hon. Member says is that there are unemployed women qualified teachers.

Sri P. V. G. Raju :—That information is wrong, Sir.

శ్రీ డి. సీతారామయ్య :— అధ్యక్షా, మదనపల్లి తాలూకాలో 2 గ్రామాలలోవున్న 2, 3 స్కూల్సును కలిపి వాటిని ఒక్కటిచేసి టీచరును నడపమని ఉత్తర్వు జారీచేయబడింది. ఇలా చాల ప్రదేశాలలో జరుగుతున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి. ఇలా కాకుండా ఒక్కొక్క స్కూలుకు ఒక్కొక్క టీచరును పెట్టే పద్ధతి గురించి ఆలోచిస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju :—There is no information about that particular school Hon. Member may let me know the details; I will go into it

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, కేంద్రము 30 లక్షలు గ్రాంటు చేసినదని చెప్పారు. మన గవర్నమెంటు 15 లక్షలు ఇవ్వవలసిన అవసరముంది. కేంద్రము 30 లక్షలు ఎప్పుడు గ్రాంటుచేసినది ? 1964-65లో అయినాసరే వారిని appoint చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju :—Only during this year the Government has taken the decision; the Central Government

have informed us about it. I cannot tell the exact date; it must have been two or three months back. The money is coming and the additional teachers will be appointed during this year, i.e., during the year ending 31st March, 1964.

Duties and Powers of Resident Medical Officers

1109—

*1393 Q.—*Sarvasri C. Bali Reddy and Bh. Nagabhuana Rao* (*put by Sri T. K. R. Sarma* :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(*a*) the duties and powers of Resident Medical Officers in the General Hospitals;

(*b*) whether there is any difference between the Resident Medical Officers appointed at Government General Hospitals and Resident Medical Officers appointed at Ayurveda and Unani Hospitals of Indian Medicine in their powers and duties; and

(*c*) if so, whether the Government be pleased to place a copy of the same on the Table of House?

The Minister for Health and Medical (*Sri Y. Sivarama Prasad*):—(a) & (c) A statement is placed on the Table of the House.

(b) The answer is in the negative.

Statement placed on the Table of the House

Hospital Standing Orders Part II, Chapter II Sub-Section 2.

The Resident Medical Officer is in-charge of the hospital in the absence of the Superintendent. He is authorised to sign all correspondence of ordinary and routine nature. He must be surgically trained man to attend to all emergencies. He is incharge of the Out-Patient

Department and available for emergencies at all times When he wanted to be relieved, he will depute his deputy and inform the Surgeon on duty. He will be given a day off in a week by the Superintendent. He will be in-charge of the posting of House Surgeons and House Physicians. All applications for leave etc , from the Assistant Surgeons, House Surgeons will pass through him. He will grant casual leave to the hospital servants.

Keys of all rooms and departments which are shut at night except where arrangements exist for such keys to be in-charge of sisters as in the case of Out-patient Department, will be kept in the Resident Medical Officer's room in a box with labels attached to each key.

Senior Assistant Surgeon (*Second Resident Medical Officer*):

The Senior Assistant Surgeon will be in-charge of Antirabic section o f the Out-Patient Department and will be entirely responsible for running this department. He will attend this department from 8 a.m. to 10 a.m. daily. He will go round the Hospital Buildings and look to the Sanitation. He will maintain sanitary diary and will submit it to the Resident Medical Officer daily and to the Superintendent once a week.

On alternative days at 1 p.m. he will relieve the Resident Medical Officer of all his duties and will attend to all memos from the wards and departments and make a round of the hospital between 9 p.m. and midnight and at any other time which he considers necessary.

He will assist in all disciplinary enquiries and exercise general control over all subordinate Medical Staff hospital servants and office staff. He will bring to the notice of

the Resident Medical Officer the absence from duty or other miscondnct of any of the subordinate staff.

He will be in general charge of the hospital diary but will not be responsible for its accounts or for the checking of quantities of articles received.

He will visit the milk yard and the dairy daily and will see that the dairy rules are properly carried out by the contractor.

He will be responsible for the cleanliness, sanitation etc., of the Assistant Surgeon's House Physicians, and surgeons rooms and quarters.

He will be responsible for the teaching of nursing orderlies.

He will submit a report to the Resident Medical Officer on the 15th of every month on the work done and the progress made in the class.

We will scrutinise the in-patient nominal register daily to see that the entries therein are correctly and legibly written. The entries regarding discharge, death etc., will be attested by him with reference to the entries in the bed head tickets.

He will see that the Accident Registers are written up and maintained properly.

He will scrutinize and initial the statistical registers relating to the in-patients on the 5th of every month.

He will see that the alphabetical register of in-patients maintained by the casualty Clerk is always kept up-to-date.

He will scrutinize the indents for drugs and dressings from the wards and developments and satisfy himself that articles indented for are absolutely necessary, and conform, to the minimum requirements.

He will be provided with residential quarters in the Hospital.

Provincialisation of Local Fund Dispensaries.

1110—

*1762 Q. — *Sri Vavilala Gopalakrishnayya* :- Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(*a*) whether the Local Fund Dispensaries of Sattenapalli, Macherla, Repalli and Vinukonda in Guntur District and Arlagadda, Griddalur and Nandikotkur in Kurnool District were provincialised ; and

(*b*) if, so whether the pay scales were fixed and the difference in pay, if any, was paid to the concerned employees ?

Sri Y. Sivarama Prasad :—Sir, the answer to this question which is before the House has since been verified and revised. I am reading the revised answer.

Answes to (a) Yes, Sir.

(b) The pay of employees has been fixed and difference of pay paid in respect of Sattenapalli, Macherla and Repalle dispensaries in Guntur District. The pay of employees has been fixed in respect of Yarlagadda and Giddalur and Nandikottur in Kurnool District. Information has not yet been received whether the difference of pay has been paid in respect of the dispensary at Vinukonda in Guntur District. Fixation of pay is being done.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎప్పుడు, ఎన్నవ provincialise చేశారు? ఇంతవరకు జీతాలు రాకుండా వుండడానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—Provincialise [illegible] 1—8—1957, మాచెర్ల 6—10—1956, రేపల్లె 7—4—1958, వినుకొండ

11—1—58, ఆర్ణగడ్డ 22—4—59, గిద్దలూరు 22—4—59, నందికొట్కూరు 22—4—59 procedureలో difficulties ఏమైన వుంటే కొంతవరకు ఆలస్యం అయి వుండవచ్చు. ఇప్పుడు చేస్తున్నారు. తక్కినవాటికి కొద్ది రోజులలో జరుగుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—1957 అంటే 7 సంవత్సరాలు అయింది. 7 సంవత్సరాలవరకూడ fix చేయని డిపార్టుమెంటుతో పని సాగుతుందా ? Accumulate చేసి ఒకే సారి ఇస్తే ఏకముగా తినగలరా ? ఈ ప్రశ్న వేయడము మూడవ సారి. ప్రతిసారి జవాబు యిలాగే వస్తున్నది. దానిని విచారించే సామర్థ్యము ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— 1957లో provincialise అయిన వాటికి ఇచ్చాము. ఒకేసారి ఇస్తే దేనికయినా ఉపయోగపడుతుందని సంతోషించే వారూ వుంటారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, వున్నవాటికి ఫరవాలేదు సామాన్య జనానికి కష్టమవుతుంది. 7 సంవత్సరాలు వుండడానికి ప్రధాన కారణము విచారిస్తారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— Procedureలో difficulties వున్నవి అని చెప్పాను. కొన్నిటికి fixation అయిపోయినది. తక్కినవాటికి కొద్ది రోజులలో పూర్తి అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Procedural difficulties ఏమిటి ?

Mr. Speaker :—The delay has already taken place. The hon. Minister is giving an assurance that within a few days the matter will be disposed of.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Every time one Minister comes and he says 'I am looking to it.'

Mr. Speaker :—He is giving an assurance that it will be disposed of very soon.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆధ్యక్షా, సంజీవరెడ్డిగారి మంత్రి వర్గము వుండగా అడిగాము. చేస్తున్నాము అని చెప్పారు. తరువాత P. V. G. రాజుగారు వచ్చారు. వారు చేస్తున్నాము అని చెప్పారు. ఇప్పుడు వీరు వచ్చారు. వీరు 5 సంవత్సరాలు వుంటున్నారనుకోండి. అందువల్ల ప్రతి మంత్రి వచ్చి వెళ్ళి పోవడమేనా లేక చేస్తారా అని నా ప్రశ్న.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—అప్పుడు వారు ఏమి అడిగారో వారు ఏమి చెప్పారో నాకు తెలియదు. నేను వచ్చినతరువాత చేసినది చెప్పాను. చేస్తున్నదికూడ చెబుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆధ్యక్షా, మంత్రి, ప్రశ్న, గోపాలకృష్ణయ్య ఈ మూడు అలాగే వున్నవి కాని 7 సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. ఎన్ని సంవత్సరాలు ఇంకా గడుస్తుందో తెలియదు.

Mr. Speaker :—(To the Minister for Health) Please see that the matter is disposed of soon.

Sri V. Srikrishna :— Whether the difference in pay was paid to the concerned employees was the question, but the answer is that there is no information. How could the Government be unaware whether it is paid or not? That information can be elicited and given.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— ఉన్న information గురించి చెప్పాను. తక్కినవాటిగురించి పరిశీలన చేస్తాము. సత్తెనపల్లి, మాచెర్ల, కేపల్లెల్లో pay చేశాము అని చెబుతున్నాను. తక్కినవాటిగురించి information రాలేదు. కొద్ది రోజులలో information తెప్పిస్తాను. బహుశా pay చేసే వుంటారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—సత్తెనపల్లిహారి చేరి ఉంటుందని అంటున్నారు. చేరలేదని చెబుతున్నారు.

Mr. Speaker :—With regard to three dispensaries he has been telling the information has not been received.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— వారు ఇక్కడకు వచ్చి కొలరోజులవు తోంది. ఆక్కడ ఇచ్చివేసినట్లు నిన్ననే నాకు కొలిగ్రామ్ వచ్చినది.

Nurses Training Centres

1111—

*1874 Q.—*Sri P. Gunnayya* (*Kothuru*):— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(*a*) the number of Nurses Training Centres in the State at present ;

(*b*) the number of Nurses who are undergoing training ; and

(*c*) the facilities being provided by the Government to the Nurses during the training period ?

Sri Y. Sivaramaprasad :— (a) Seven.

(b) 842

(c) During the training period the pupil nurses are provided with rent free accommodation. They are paid uniform allowance of Rs. 50/- P. A. and stipends at the following rates :

1st Year Training	Rs. 70/- P.M.
2nd Year Training	Rs. 75/- P.M.
3rd Year Training	Rs. 80/- P.M.
4th Year Training	Rs. 80/- P.M.

(ఎ) 7

(బి) 842 (సి) ట్రెయినింగ్ పిరియడ్‌లో నర్సులకు అద్దె లేకుండా ఎకామొడేషన్, యూనిఫారమ్ అలవెన్సుక్రింద రు. 50 లు సంవత్సరానికి ఇస్తారు. స్టైపెండ్స్ ఈ విధముగా ఇస్తారు. ఫస్టుయియర్ ట్రెయినింగ్‌కు రు. 70 సెకండు ఇయర్ ట్రెయినింగ్‌కు రు. 75 థర్డ్ ఇయరు ట్రెయినింగ్‌కు రు. 80, ఫోర్తు ఇయరు ట్రెయినింగ్‌కు 80.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— అధ్యక్షా, 7 ట్రెయినింగ్ సెంటర్లు అన్నారు. ఏ యే జిల్లాలలో వున్నవో చెబుతారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— కింగ్ జార్జ్ హాస్పిటల్, విశాఖ పట్టణము, గవర్న్‌మెంటు జనరల్ హాస్పిటల్, కాకినాడ, గవర్న్‌మెంటు జనరల్ హాస్పిటల్ గుంటూరు, గవర్న్‌మెంటు జనరల్ హాస్పిటల్, కర్నూలు. ఉస్మానియా జనరల్ హాస్పిటల్, హైదరాబాదు, గాంధి హాస్పిటల్, సికిందరాబాదు. మహాత్మా గాంధి మెమోరియల్ హాస్పిటల్ వరంగల్లు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—అధ్యక్షా, ప్రస్తుతము నర్సులు తగినంతమంది లేరు కాబట్టి training centresను పెంచు చేయడము, తరువాత ఇప్పుడున్న సెంటర్సులో పెంచుమందిని నర్సు ట్రెయినింగ్‌ను చేర్చుకొండానికి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—అవసరాన్నిబట్టి నర్సుల కొరతను బట్టి ఏర్పాటు జరుగుతుంది.

Gandhi Medical Hospital, Warangal.

1112—

*1925 Q.—*Sri P. Gunnayya*:- Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(*a*) the bed strength of the Gandhi Hospital in Warangal;

(*b*) whether any schemes are being prepared by the Government for the development of the said hospital; and

(*c*) if so, the nature of the said schemes?

Sri Y. Sivarama Prasad :- (a) 350.

(b) Yes, Sir.

(c) The nature of the schemes can be broadly classified as under:—

1. (*a*) Extension to the kitchen and dining hall.

(*b*) construction of 20 bedded I.D. ward.

(c) construction of upstairs on the O. P. administrative block.

(*d*) construction of Nurses quarters.

(*e*) construction of operation theatre.

(*f*) construction of O.P. block.

2. Increase of the existing bed strength to 500 as per the regulations of the Indian Medical council.

3. Purchase of X-Ray Plant and other equipment.

4. Employment of additional staff to cope with the requirements of a Teaching Hospital.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమానికి ఎంత డబ్బు అవుతుంది, ఎప్పుడు పూర్తి అవుతుందో చెప్పగలరా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ .—మూడవ సంవత్సరం ప్లానులో 4 లక్షలు ప్రొవైడ్ చేయబడుతుంది. రెవెన్యూలో బ్యాలెన్స్ రెండున్నర లక్షలు వుంది. దానిలో వీలున్నంతవరకూ, మిగతాది ఇలాగే గ్రాడ్యువల్ గా చేస్తే నాల్గవ ప్లాన్ లోగా పూర్తి అవుతుంది.

Persons Trained in Guntur under Smallpox Eradication Scheme.

1113—

*1995 Q.—*Sri M. Pitchiah* :- Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(*a*) the number of persons to whom training has been given under Small-pox Eradication Scheme in Guntur District during the year 1962-63; and

(*b*) the number of persons employed from out of those that underwent the said training?

Sri Y. Sivarama Prasad:- (a) and (b) Twenty candidates were trained at their own request in vaccination by the Health Officer, National Smallpox Eradication Programme, Guntur in 1962-63. Such candidates are appointed for short duration as Vaccinators in times of emergency and epidemies. As no such emergency arose after their training, none of them has been appointed so far.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య :—అవసరం లేనివారికి ట్రైనింగ్ ఇవ్వటం ఎందుకు, ఉద్యోగాలు లేకుండా వారిని అవస్థ పెట్టటం ఎందుకు ? అవసరం అయితే వారి నే పిలిచి ట్రైనింగ్ ఇస్తే సరిపోయేది కదా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—వారే 20 మంది పూలంటరీకు వచ్చి ట్రైనింగ్ ఇవ్వమని అడిగారు. ఉద్యోగాలు ఇస్తామనే కమిట్‌మెంట్ ఎమీ లేదు. ఎమర్జన్సీలో ఎప్పాయింట్ చేశారు. తరువాత ఖాళీ వచ్చినప్పుడు వారి కేస్ కన్సిడర్ చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

Harvest of Smallpox Pulp

1114—

* 2341 Q.—*Sri Tenneti Viswanadham* : - Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there is a great fall in the harvest of small-pox pulp from 25 to 30 grams to 2 or 3 grams per calf in the Institute of Preventive Medicine;

(b) if so, what are the reasons; and

(c) what is the money value of the loss thereby ?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(a) The answer is in the negative.

(b) and (c) Do not arise.

Sri Tennati Viswanatham : Answer is in the negative అంటే, అసలు తగ్గిందనా తగ్గలేదనా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—ఏమీ తగ్గలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— తగ్గిందనే భోగట్టా నాకు వచ్చింది. అందుకే ప్రశ్న అడిగాను. ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—లేకపోతే పాజిటివ్ చెబుతాను.

1960 Jan to Dec	29.88 grams.
1961 Jan to Dec	39.40 ,,
1962 Jan to Dec	34.05 ,,
1963 Jan to Oct	33.5 ,,

The maximum yield is usually in November and February. ఆ average yield strain of the animal, దాని abominal size, seasonal variation and suspectibility and immunity of the animal బట్టి depend అయివుంటుంది. ఇప్పుడు కొ త్తపద్ధతి ఎక్సపెరిమెంటల్ స్టడీకిల్ల దొరుకుతుంది. దానిని బట్టి ఇక పల్ప్ కల్టివేట్ చేయడం మొదలుపెడతారు. దానిని బట్టి yield ఎక్కువ అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—Adopt చేసే కొ త్తపద్ధతి ఏమిటి ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసా :—అది టెక్నికల్ విషయం. కావాలంటే ఇన్ఫర్మేషన్ తెప్పిస్తాను.

Memorandum from the Government Press Employees Unio

1115—

* 928 (2313) Q.—*Sri V. Srikrishna* :— Will the hon Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Government received a memorandum dated 19-6-1962 from the Andhra Pradesh Government Press Employees Union concerning the productivity and management of the Government Printing Press, and

(b) if so, the action taken so far on the suggestions made thereunder ?

The Minister for Industries (*Sri M. N. Lakshminarasayya*) :— (a) and (b) Yes, Sir.

The memorandum is under examination.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— 1962 జూన్‌లో వేసిన ప్రశ్న ఇది. రెండు సంవత్సరాలైంది. మేనేజిమెంటుకు సరబంధించి మేమొరాండంలో ఇచ్చిన సూచన లేమిటి ? హౌటిలో వేటిమీద యాక్షన్ తీసుకొన్నారు ?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— మెమొరాండం చాలా పెద్దది. Whole administrative process అంతా పెట్టారు. It deals with the purchase of machinery, condemnation and sale of machines, mechinery lying idle, shortage of meterial ad-

ministrative lay-out and inefficiency, stores purchase and paper supply, job evaluation, rates, buildings and space – in short all matters concerning administrative and technical aspects relating to the printing department. దానిని పరీక్ష చేయిస్తున్నాము. కొంతమంది టెక్నికల్ పీపుల్‌ను మొన్ననే శీఘ్రంగా రిపోర్టు పంపమని డైరెక్టరుకు రిమైండర్ ఇచ్చాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—యాక్షన్ టేకెన్ సో ఫార్ ఆన్ ది సజెషన్స్ మేడ్ దేర్ అన్‌డర్ అన్నదానికి 'ఎస్' అని పాజిటివ్ ఆన్సర్ ఇచ్చారు. కనీసం మెజారిటీ ఆఫ్ ది సజెషన్స్ మేడ్ ఇన్ ది మెమొరాండం ఇంప్లిమెంట్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ యమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ ప్రెస్‌ను ఆడుగుతున్నాము. ఆయన టెక్నికల్ మాన్ కాదు కనుక టెక్నికల్ పీపుల్‌కి పంపించి ఎగ్జామిన్ చేయిస్తున్నాము. మొన్ననే రిమైండర్ పంపించాము. Final reply is awaited, Sir.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :—ఈ మెమొరాండం గవర్నమెంటుకు సబ్‌మిట్ చేసింది 19-6-1962 నాడు. ఈ రోజు 18-3-64. అంటేసంవత్సరం తొమ్మిది మాసాలు అయింది. గవర్నమెంట్ ప్రెస్, కేంద్రంలోఉన్న perssలో ఇంత డిలేఅయినదంటే–That press is a useless press; that management is a useless management. 21 నెలలు అయినతరువాత మెమొరాండం ఏమి చర్యలు తీసికొన్నారని అడిగితే టెక్నికల్‌పీపుల్ ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నారని సమాధానము చెబితే Is this the way the Government wants to run the press ?

శ్రీ యమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— మెమొరాండంలో ఎన్నో మేటర్స్ గురించి చెప్పారు. ఒక్కొక్క డిపార్టుమెంటులో టెక్నికల్ కాక్షన్‌ను పంపించాలి. అక్కడ టెక్నికల్ పీపుల్ లేకపోతే వేరే టెక్నిషియన్స్‌ను పిలిచి వారిచేత ఎగ్జామిన్ చేయించాలి. కనుక ఇంత డిలే అయింది. శీఘ్రంగానే డైరెక్టరు గారు రిపోర్టును సబ్‌మిట్ చేస్తారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ప్రశ్న టెక్నికల్ డిపార్టుమెంటును సంబంధించింది. అక్కడ టెక్నికల్ పీపుల్ ఉండక తప్పదు. వారే పరీక్షలు చేయవలసి

అక్కడే అనేక సెక్షన్లు వున్నప్పుడు వారే చూడవచ్చు. ఎవరు చూసినా 21 మాసాల తరువాతకూడ ఒక్కటికూడా అమలు జరగలేదు. ఇంకా ఎగ్జామినేషన్‌లో వుండంటే ఎలా ? ఏమీ చర్య తీసుకోలేదని ఒక్కమాట చెబితే సరిపోతుంది. అంతేగాని రోజు రోజు చేసే పనులకు సంబంధించికూడ ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నామని చెప్పటం

This is not the proper reply before the House, Sir and I want your protection and request you to please see that something is done with regard to such answers.

Mr. Speaker:—If it is peculiar only to the Industries Department, something can be done; it is a common thing in all departments and consistent with the times they are doing it. If delay is there in this particular department I can understand. It is like that unfortunately throughout the country, in all States – everywhere. It is not peculiar to one department.

Sri P. Sundarayya:—In that case the Minister ought to have replied: "The memorandum has been received; we don't want to take any action; it has been rejected." Then he will be satisfied. At least we know where the Government and we stand.

21 మాసాల తరువాత కూడ ఇంప్లిమెంట్ చేయకుండా ఇంకా ఎగ్జామినేషన్‌లో వుండంటే

It is not a real reply. Let him say "I do not want to take any action; we reject the memorandum and we are proceeding in the old way." Then I can understand that nothing more can be done in this House.

21 మాసాలలో సజెషన్స్ ఫలితంచి అమలు జరపవచ్చు. ఎందుకు జాప్యం అవుతున్నదో, లేక గవర్నమెంటు పాలసీ ఏమిటో

Let the Chief Minister get up and say that this is the policy of the Government – "Whatever suggestions are made by whichever union or M.L.A., we are not going to think it over"; then all the trouble of these questions will be over.

Sri M. N. Lakshminarasaiah:–I will read one sentence, Sir, the last sentence. — "The Director of Printing has been consulted on the various points raised in the memorandum and he reported at one stage that he was going through all the respective files and records to give a comprehensive reply as the memorandum deals with various administrative and technical aspects concerning the printing press. His final reply is awaited."

S i P. Sundarayya:—Then on what date he was consulted? When was that reply received by the person in charge of these things? May I know that, Sir,

Sri M. N. Lakshminarasaiah: –Of course the date is not available.

Sri P. Sundarayya:—That is exactly the point; the memorandum is submitted in 1960; you might have asked him and then no reply comes after that.

Sri K. Brahmananda Reddy:— Whatever it is, Sir, we will get aninterim report also from the Director of Printing to see what has been implemented and what has not been implemented, in the latter case for what reasons. We will get it very shortly.

Sri P. Sundarayya:—Before the Assembly disperses can you give that interim report?

Sri K. Brahmananda Reddy:—We will try, Sir.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:– అధ్యక్షా, మనకు పార్టిషన్‌లో వచ్చినటువంటి ప్రెస్ మెటీరియల్స్, మెషిన్స్ వాటన్నిటికి సంబంధించినటువంటి సర్వేస్ ఉన్నాయి. అది లయింగ్ ఐడిల్. తరువాత మెషినరీలో [illegible]

లోపం బయట పడతాయనేటటువంటిది దీనికి కారణమా. అందుచేత ప్రభుత్వం త్వరగా దానిని పరిశీలించి సరిచేయడానికి ప్రయత్నము చేయకుండా డిలే చేయడంవల్ల చాల నష్టము ఉన్నది. స్టేటుకు అనేది దృష్టిలో పెట్టుకుని వెంటనే చేయడం చాల అవసరమనిచెప్పి - ఎందుకంటే ఇన్ టరీమ్ రిపోర్టు రావడం, తరువాత ఫైనల్ రిపోర్టు ఇంత ఆలశ్యం జరగడం మాత్రం భావ్యంకాదు.

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— మేనేజ్‌మెంటు లోపం ఏమీ లేదండి. ఏదో హైడ్ చేయాలని ప్రభుత్వానికి ఏమీలేదు. నిజముగా తప్పులుంటే ఇవి తప్పులని చెప్పడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉన్నది. We do not shield officers. As far as possible we will submit the interim report before the session is over.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— మీరు అని కాదు. ఆఫీసర్సు అక్కడ ఉన్నటువంటి...

Mr. Speaker:— Please see that the report is placed on the Table of the House before the 26th.

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. నక్ష్మీనరసయ్య:— నాఆఫీసర్సు విషయమే చెబుతున్నాను. ఆఫీసర్సు డిలేచేస్తే, జాప్యంచేస్తే, వాళ్ళు ఏదైనా ముఖ్యపెడితే చర్య తీసుకోవడానికి మేము ఏమీ ... We do not shield officers. మరి దానికి కాంప్రెహెన్సివ్ రిపోర్టు తయారుచేస్తున్నాము. మరి ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడే చెప్పినారు. We will try to submit the interim report before the Session is over.

Mr. Spekear:— That is all right.

Loss in Rajahmundry Paper Mills

1116—

* 1071 (4744) Q.— *Sri E. Ayyapu Reddy* (*Put by Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) what was the loss incurred by the Rajahmundry Paper Mills for the financial year 1962–63;

(b) at what rate is bamboo supplied to the Mills by the Forest Department;

(c) what are the reasons for incurring the loss, and

(d) what is the amount paid by way of monthly salaries to the permanent employees of the Mills.

Sri M. N. Lakshminarasayya :– (a) The Andhra Paper Mills incurred a net loss of Rs. 1,14,762/– during 1962–63. This figure is however subject to confirmation by the Accountant-General.

(b) The rate for the supply of bamboo to the Andhra Paper Mills by the Forest Department was fixed on the basis of the actual working cost; subject to a maximum of Rs. 205/– per 1000 bamboos. In addition a royalty of Rs. 5/– per ton of air dry bamboos is also paid to the Forest Department.

(c) There was low production during the year on account of short supply of waste paper during the year. It is also partly due to the overhead charges arising out of unsold stocks and uncollected debts.

(d) An amount of Rs. 1.80 lakhs was paid towards salaries of officers and staff during 1962–63. During the same period Rs. 4.12 lakhs was paid as wages to workers.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:– ఇంతేకాక కొత్త ఎక్స్‌పాన్షన్ కోసం తెప్పించిన మెషినరీకిగాను ఖర్చు పెట్టినటువంటి 170 లక్షల మీద పడినటువంటి ఇన్‌టెరెస్టు కూడ దీని ఖర్చుతో కలిపి నష్టం వచ్చినట్లు చూపించి నట్లుగా భోగట్టా ఉన్నాదా మిని స్టరుగారి దగ్గర కి.

శ్రీ యం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:– అది లేదండి. అది ఇందులో కలప లేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:– అది ఎందులో వేస్తున్నారండి కి

శ్రీ. ఎమ్ ఎన్ . లక్ష్మీనరసయ్య:– దానికి సెపరేట్ అక్కౌంట్సు ఇంకా తయారుకాలేదు. ఇంకా స్టార్టేకాలేదు. ఇది ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి ఎక్విప్‌మెంటు మిల్లు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:— 170 లక్షలు ఇప్పటివరకు ఖర్చు అయినది దీని మీద. దానిమీద ఇంట్రెస్టు కొంత ఐనది కదా? ఈమిల్ అక్కౌంట్సులో, ఆఇన్ట్రెస్టు దీనిలో కలిపారాలేదా? ఆసి అడుగుతున్నాను, ఎందుచేతనంటే ఒకమిల్ యూనిట్ అని; అవి టు డిఫరెంటు మిల్సు కావని, అక్కౌంటిరగు పర్పసెస్ కు టు డిఫరెంటు మిల్సుకావు.

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— టు డిఫరెంటు మిల్సు అండి. నాదగ్గర ఉన్నటువంటి సమాచారాన్నిబట్టి ఆ అక్కౌంట్సు అందులో చేర్చినట్లుగాలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అధ్యక్షా, గవర్నమెంటు సబ్మిట్ చేసిన బాలెన్సు షీట్ ప్రకారం ఈ కొత్తమిల్లు కోసం ఖర్చు పెట్టినది కూడాను కాపిటల్ ఎక్స్పెండిచర్ క్రింద పాత మిల్ అక్కౌంటులోనే వేసి ఆ కాపిటల్ ఎక్స్పెండిచర్ ఇన్క్రీజ్ అయినటువంటి ఇన్ట్రెస్టు అది ఖర్చుక్రింద పాత మిల్ అక్కౌంటులోనే వ్రాసి, అందుచేత పాత మిల్ ఫంక్షన్ చేయకపోయినా కాపిటల్ ఎక్స్పెండిచర్ దానిక్రింద వ్రాసి దానిమీద వచ్చిన ఇంట్రెస్ట్‌కూడ చేర్చి ఆ రీతిగా లాస్ చూపించారే తప్పితే నిజముగా అది లాస్ కాదు; గత సంవత్సరం 62–63లో అంతకుముందు ఫరఫర్సరంలో ఎక్కువ లక్షలే లాభం తీసినదని చెప్పేసి బాలెన్సు షీట్ చూచినప్పుడు స్పష్టముగా కనపడుతున్నది. బాలెన్సు షీట్సు పబ్లిక్ బాలెన్సు షీట్సు అండి, సమస్యలేదు. ఉన్నప్పుడు మంత్రిగారు నష్టము వచ్చినదని ఇప్పుడు విశ్వనాధంగారు అడిగిన ప్రశ్నకు, ఆ యూనిట్ వేరు, ఈ యూనిట్ వేరు అని చెప్పినదానికి అర్థంఏమిటి?

డా. ఎం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— రెండూ సెపరేట్ యూనిట్సు. ఇది కొత్త మిల్ అధ్యక్షా, ఇంకా పొడక్షన్కు రాలేదు. ఇవి పాతమిల్లువి. దానికి దీనికి కలపడమే లేదు ఇందులో.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— నిజమేనండి కొత్త మిల్ కైన అక్కౌంట్స్ మాత్రం పాత మిల్‌లో రాసిశారండి. కొత్త మిల్లుగానే వ్రాస్తున్నారు. అమ్మడానికి వచ్చేటప్పుడు వేరే ఉండాలని కొత్త మిల్ అంటున్నారు. కాని జనానికి చూపించడానికి ఆంధ్ర పేపర్ మిల్సు పనికి రాదని చెప్పడానికి దానిలో ఉన్నటువంటి కాపిటల్ అక్కౌంటు దీనిలో ఖర్చురాసి ఆ మొత్తంకూడా నష్టం వచ్చినదయ్యా అని చెబుతున్నారు. ఆ లెక్కలన్నీ మీరు ఇచ్చిన ఆ లెక్కలలో ఉన్నాయి. మా తప్పుకాదు అది. అది ఎందుకు వ్రాయలసి వచ్చినదవి అడుగుతున్నాను.

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— నా దగ్గర ఉన్నటువంటి ఇన్ఫర్మేషనుబట్టి ఆ విధంగాలేదు. రెండూ ఒక దగ్గర కలిపి రాసినట్లుగాలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఇది అమ్మడానికి ఒక ప్రపోజల్ ఉన్నట్లు, అప్పుడు కొనడానికి వచ్చినటువంటి వాళ్ళకు దగ్గరగా దీనికి 3 లక్షల రూపాయల లాభం వస్తుందని చెప్పి అక్కౌంటు చూపించినట్లు భోగట్టా ఉన్నదండి. కరక్టయండి అది ?

డా. ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— ఇట్ ఈజ్ ఎ సెపరేట్ క్వశ్చన్ – ఈ క్వశ్చన్ వేరే ఉన్నది. ఆ క్వశ్చన్ వేరే వేస్తే చెబుతాను. దానికి దీనికి సంబంధంలేదు. అది ఉన్నటువంటి ఎగ్జిస్టింగు మిల్లు గురించి అడిగారు ఇక్కడ.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం):—రెండూ రెండు సెపరేట్ యూనిట్సు అని చెబుతున్నారు. అంతక్రితం లాభం వచ్చినటువంటి ఫాక్టరీ ఒక్కసారిగా 62-63 లో నష్టం ఎలా వచ్చినదో చెబుతారా ? ఈ తక్కువ లాభం ఎలా వచ్చినదో చెప్పగలరా ?

డా. ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— లాభంకాదండి. నేను నష్టం వచ్చినదని చెప్పినాను, లాభంకాదు అదే నేను చెప్పినాను. It is partly due to short supply of waste paper during the year. It is also partly due to the overhead charges arising out of unsold stocks and uncollected debts.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— పోనీ ఈ కారణంతో 38-1/8 ఈక్విటీ మీద మీద ఏమైనా జాయింటు స్టాక్ కంపెనీకి అప్పజెప్పడానికి ప్రయత్నము చేస్తారాండి ప్రభుత్వం,

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— No Sir.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అధ్యక్షా, మా ముందు గవర్నమెంటు ఇచ్చినటువంటి బాలెన్సు షీట్సు ఉన్నాయి. ఆ బాలెన్సు షీట్సులో ఇన్ క్రెడిట్సు ఫార్వర్డ్స్ పెరిగినట్లు చూపించారు; కాపిటల్ ఎక్కౌంట్సు పెరిగినట్లు చూపించారు. మొత్తమీద మీద పెట్టినటువంటి కాపిటల్ ఏమీలేదు. డిప్రిసియేషన్ ఎమౌంట్ పెరిగినట్లు చూపిస్తున్నారు. ఇవన్నీ చూపించి ఇంత లాస్ వచ్చినదని చూపిస్తున్నారు. ప్రాఫిట్ అండ్ లాస్ ఎక్కౌంటు వేసేటప్పుడు బాలెన్సు షీట్ వేసేటప్పుడు అమ్ముడు పోక పోయిన పేపర్ స్టాక్ తీసుకుని దాని వాల్యూకట్టి చూపుతారు కాని, ప్రాఫిట్ అండ్ లాస్ అక్కౌంటులో కాని దానిలో కాని ఈ సంవత్సరం మెటీరియలైజ్ అయినదా లేదా అంచే అవ్వకంకాలేదు మా స్టాక్‌లో ఉన్నదని చెబితే అర్థం ఉన్నది కాని వేస్ అండ్ మీన్సులో చూపించవచ్చు లేకపోతే కామ్ రియలైజేషన్‌లో చూపించవచ్చు కాని బాలెన్సు షీట్ తయారుచేసి

చేసేటప్పుడు స్టాక్ ఉంటే స్టాక్ అమ్మితే కాస్ట్‌క్రింద కనపడుతుంది. అందుచేత లాస్ వచ్చినదని చెప్పి దానిని వేరే చూపించే కారణాలు సరియైనవి కావు. ఇచ్చినటువంటి బాలెన్సు షీట్‌లో క్లీయర్‌గా ఏమిటన్నట్లయితే ఇన్ క్రెటెస్టు అదనంగా పెరిగింది కాబట్టి ఆ మేరకు లాస్ కనబడుతున్నది తప్పితే లాస్ లేదు. వచ్చిన రియలైజేషన్, స్టాక్ పొజిషన్ చూపినట్లైతే లాభం వచ్చినట్లు కనబడుతుంది. అందుచేత మంత్రిగారు వారికి ఇచ్చినటువంటి ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ పొరబాటుగా ఇచ్చి ఉన్నట్లయితే డిపార్ట్‌మెంటు మరొకసారి ఆ బాలెన్సు షీట్ను చూపినప్పుడు ఉన్న వాస్తవాన్ని శాసన సభ ముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తారండి. బాలెన్సు షీట్‌లో ఏవిధంగా వ్రాపినారో పరిశీలిస్తామని మెంబరుగారికి గౌ. సభ్యులకు నేను మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:— When you move the Industries Demand, you try to meet the point and answer the same

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— అధ్యక్షా, మినిష్టరుగారు ప్రశ్నలో బి. కి ఆన్సరు చేస్తూ రాజమండ్రి పేపరు మిల్‌కు సప్లయిచేసే బాంబూ రేటు గురించి చెప్పారు. ప్రైవేటు సెక్టారులో నడుపుతూ ఉన్న సిరిపూరు పేపరుమిల్లుకు వచ్చే బాంబూ రేటు ఎట్లా? గవర్నమెంటు సెక్టారులో నడుపుతూన్న రాజమండ్రి పేపరుమిల్‌కు ఇస్తున్న బాంబూరేటు ఎట్లా ? వ్యత్యాసం రావడానికి కారణం ఏమిటి? దానివల్ల ఈ నష్టం వస్తున్నదని మినిష్టర్ గారు ఒప్పుకుంటారా ?

Mr. Speaker:— He said that when the Industries Demand, is moved on the 20th, he will place on the Table of the House.

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— రాజమండ్రి పేపర్ మిల్ అని అడిగి, మళ్ళీ సిర్‌పూర్ మిల్సు గురించి అడిగితే ఎలా చెప్పాలండి ?

Mr. Speaker:— I have got only 10 minutes and still 36 questions left. When the Industries Demand comes you can move these things. The Demand will be under discussion for two days. Whatever information you want, you pass it on and he will supply the information.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—We want information on two points. 2. పాయంట్స్–బాంబూస్ సప్లయిడ్ టు ది మిల్స్ ఫారెస్ట్ డిపార్ట్ మెంటుకు రాయలిటీ ఇచ్చామంటున్నారండి. రెండు డిపార్ట్ మెంటులు గవర్న్ మెంటువే అయితే ఫారెస్ట్ డిపార్ట్ మెంటుకు రాయలిటీ ఇచ్చి ఎక్కువ ఖర్చు అయినదని ఎందుకు వ్రాయవలసి వచ్చినది.

Mr. Speaker:—Whatever information you want, please send it on to him and I will see that he furnishes the nformation.

Production of Paper at Andhra Paper Mills

1117—

* 1655 Q.—*Sri P. Rajagopala Naidu* :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the quantity of paper production in Andhra Paper Mills during 1961–62, 1962–63 and from 1st April, 1963 to 31st July, 1963 ;

(b) the stocks of paper disposed of during that period; and

(c) the profit or losses if any incurred by the Paper Mills during 1962–63 ?

Dr. M. N. Lakshminarasayya:— (a) The quantity produced during 1961–62, 1962–63 and from 1–4–1963 to 31–7–1963 are:

1961–62	...	2,470 Metric Tonnes
1962–63	...	2,090 –do–
1–4–1963 to 31–7–1993	...	746 –do–

(b) The quantities disposed off during the same period are :

1961–62	...	1,500 Metric Tonnes
1962–63	...	1,981 –do–
1–4–1963 to 31–7–1963	...	243–5 –do–

(c) The mill incurred a net loss of Rs. 1,14,742 during 1962–63. This figure is subject to audit by Accountant General.

శ్రీ సి. రాజగోపాలనాయుడు:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ప్రొడక్షన్ 2 వేల మెట్రిక్ టన్నులని చెబుతున్నారు. అందాజుగా. 6 నెలలకు 700 అన్నారు; కాని విక్రయం హాఫ్ కూడాను కాలేదు. కాగితానికి కొరతగా ఉన్నది, హెచ్చుగా కావాలంటున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో ఎందుకు ఈ కాగితం అంతా విక్రయం కాకుండా పోయినదో మంత్రిగారు సెలవిస్తారా ?

డా. ఎమ్.ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— అక్కడ ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నది రఫ్ పేపర్ అధ్యక్ష మహాశయా. వారు అన్నారు కాని 2,400 ప్రొడూస్ అయితే 1,500 మోర్ దాన్ హాఫ్ సేల్ అయినది. కాని అది కొంచం హార్డ్ క్రాఫ్ట్ పేపర్ కనుక సేల్సు కొంచం తక్కువ అవుతుంది. మన డిపార్టుమెంట్సు దానిని ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తున్నాయి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఈ రాజమండ్రి paper mill లో ఉత్పత్తి అయినటువంటి paper లో ఎంత open market లో అమ్ముడుపోతుంది. ఎంత గవర్న్‌మెంటు ఆఫీసర్‌కు supply అవుతుంది ?

డా. ఎం.ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :—ఆ figures లేవుగాని, చాలావరకు మన గవర్న్‌మెంటు ఆఫీసులకే supply అవుతుంది.

Requirement of Coke in the State

1118—

* 1882 Q.—*Dr. T. V.S. Chalapathi Rao* :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) what was the total requirement of coke for the various workshops and Small Scale Industries in our State for the year 1962–63:

(i) how much coke was received and distributed during the above period;

(ii) what is the cause for the short supply; and

(iii) what steps Government have already taken and further propose to improve the supply position ?

Dr. M. N. Lakshminarasayya:–(a) About 800 Wagons.

(i) 321 Wagons, each Wagon containing 20 tonnes of hard coke, was received and distributed.

(ii) Due to limited production of hard-coke in coking plants in the country the monthly quota of the State was cut down by the Coal Controller.

(iii) The Coal Controller was persistantly urged to enhance the quota atleast to 50 wagons per month. Besides several written representations, the Director, Controlled Commodities had personally took up the matter with the Coal Controller in 1961 and 1962. But the Coal Controller has not been agreeable on grounds of transport difficulties and limited availability of Coke with the coking plants.

డా. టి.వి.ఎస్. చలపతిరావు :— Transport difficulties అంటున్నారు. ఆ position ease చేయడానికి కను good officerను ఉపయోగిస్తున్నారా ? are the government taking any steps to ease the situation.

డా. ఎం. ఎన్ లక్ష్మీనరసయ్య:— ఆది Railway wagons లో రావాలి. లారీలలో రావటానికి వీలుకాదు. More than 1000 miles రావలసి యుంటుంది. Railway authorities కు పదేపదే ప్రాస్తున్నాము.

Closure of Cement Factories

1119—

* 2033 Q.—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether any cement factories have closed down production in the State during the period from 1-1-63 to 15-9-63 for want of godown facility; and

(b) if so, the steps taken by the Government in the matter?

Dr. M.N. Lakshminarasayya :-(a) Yes, Sir. The Andhra Cement Co., at Vijayawada had to stop production for 13 days in August and 15 days in September and the Krishna Cement Works at Tadepalli had to curtail their production for 69 days and completely stop production for 3 days during the period in question.

(b) Most of the Government Departments who have been allotted cement have not drawn their cement for want of sufficient supply of wagons at Tadepalli and Vijayawada. Those Departments have been instructed to lift the cement by road as far as possible. The Regional Cement Officer, Madras, has also been requested to arrange for the required number of wagons to facilitate Government Departments to draw their quotas as quickly as possible.

శ్రీ ఎస్ వేమయ్య :— అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా ఈ godown facilities ఏర్పాటు చేసినట్లయితే అటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా పోతుంది. దానిని గురించి ఏదైన ప్రయత్నం చేశారా ?

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—Godown facilities ఉన్నాయండి. అదికాదు, కాని, మన government Departments కొన్ని lift చేయలేక పోయినాయి. కొన్ని కారణాలవల్ల rainy season రావటం వల్లను, సిమెంటు work సరిగా నడవక పోవడంవల్ల, కాని ఇప్పుడు ఆకొరత లేదు. Government Departments lift చేస్తున్నాయి.

Namaz Interval for Muslim Employees.

1120—

*2323 Q.—*Sri* P. *Satyanarayana* :- Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(*a*) whether it is a fact that the namaz interval which was being given to the muslim employees in Government Press, Hyderabad, has been withdrawn;

(*b*) whether representations were made by the Labour leaders Dr. Raj Bahadur Goud and K.L. Mahendra on this issue ; and

(*c*) whether Government have restored the practice and allowed Namaz interval as usual ?

Dr. M. N. Lakshminarasayya :– (a) (b) and (c): It is not correct to say that the namaz interval has been with drawn. The Muslim workers in the Government Printing Presses continue to be eligible to avail themselves of one and a half hours of time on Fridays to say their prayers, but, as the hours of work stand at present, the namaz interval falls within the period of work The question whether the working hours of the Government Press can. not be adjusted in such a way that the namaz interval does not interfere with the regular working hours of the Government Presses is under the consideration of the Government. Dr. Raj Bahadur Goud, President, the Andhra Pradesh Government Press Employees Union and Sri K. L. Mahendra, President, the Government Central Press Branch of the Union have submitted representations on this issue

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ :— గోడ శుక్రవారము సెలవు దినముగా ఉండేది. అపుడు ఈ progressకు ఇబ్బంది ఉండేదికాదు. ఆతరువాత ఆ వారానికి మార్చినారు. ఆఉద్దేశంతోటి, ఈ interval ఇవ్వబడింది ఇది కొన్ని సంవత్సరాలు బట్టి practice లో ఉన్నది. ఇప్పుడు ఆకస్మాత్తుగా ఈ మార్పు తీసుకురావటానికి అవసరం ఏమిటి. కొన్ని సంవత్సరాలుగా అమలులో ఉన్నటువంటి దానిని continue చేయడంలో ఇబ్బంది ఏమిటి ?

డా. ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—ఇటువంటిది ఏDepartment లోను లేదు. Public works Departmentలో లేదు. Praga Tools corporation లో లేదు. Electricity Department లో లేదు, ఎక్కడ కూడలేదు. కాని ఒక Road Transport Corporation లో మాత్రం ఉన్నది. కాని ఆక్కడవారు సమాజిక పోయిన period కు wage

cut చేస్తారు. ఆ condition మీదనే వారుపోతున్నారు. కాని Director of printing press, ఒక suggestion ఇచ్చినారు, దానివల్ల production చాలా తగ్గుతుంది. కనుక దీనిని ఆపివేయవలసిందని. వారికి ఇంకొక condition కూడ ఉన్నది. 43 గంటలు వారు పనిచేయాలి. ఒకవారములోపల అని ఇది ఆ ముస్లిమ్ workersకు చెప్పినాము, మీరు ఎట్లయినా చేయండి 43 hours in a week work చేయాలని చెప్పినాము. అది ఇంకా consideration లో ఉన్నది.

شری سلطان صلاح الدین اویسی — مسٹر اسپیکر۔ سر۔ سوال یہ ہے کہ جب ایک چیز قدیم سے روا رکھی گئی تھی اور ایک زمانے سے چلی آرہی تھی تو اوسکو اب کیوں ختم کیا جا رہا ہے ۔ یہ مثال دینا کہ فلاں محکمہ میں یہ چیز نہیں ہے کہاں تک درست ہے ۔ یہ تو ٹریڈیشن کے طور پر چلی آرہی تھی اسکو جو ختم کیا جا رہا ہے اوسکے متعلق کیا جواب ہے ۔

ڈاکٹر یم ین لکشمی نرسیا — یہ لازمی نہیں کہ جو چیز زمانے سے چلی آرہی ہے اوسکو ختم نہ کیا جائے ۔ کام چونکہ برا ہو نہیں ہو رہا ہے ۔ اور کسی گورنمنٹ میں بھی یہ چیز نہیں ہے ۔ اسواسطے پھر اسے اس معاملہ پر غور کرنا پڑ رہا ہے ۔

House sites for Harijans of Parvathipuram.

1121—

*336 (4207) Q.—*Sri P.Gunnayya* :- Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(*a*) whether the land acquired by the Government during 1961 for providing house sites to the Harijans of Parvathipuram, Srikakulam District has been distributed to them ; and

(*b*) if not, the reasons thereof?

The Minister for Excise and Prohibition (*Sri M. R. Appa Rao*) :- (a) Yes Sir. The house site pattas were delivered to the Harijans on 29-10-1963.

(*b*) Does not arise.

Double Member Municipal Constituencies in the Twin Cities.

1122—

*2369 Q.—*Sri B. Ramdev, (High Court)* :- Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) the number of double-member municipal constituencies in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad ;

(b) whether there is any proposal with the Government to bifurcate these constituencies into single member constituencies similar to that of present Assembly constituencies ; and

(c) whether the Government propose to delimit the municipal constituencies of the twin cities taking into consideration the latest census figures of 1961 ;

The Minister for Municipal Administration, (Sri A. Venkataramayya :- (a) There are 12 double member municipal constituencies in the cities of Hyderabad and Secunderabad.

(b) At present, there is no such proposal ; and

(c) The Government propose to consider the question before conducting elections to the Corporation in 1968.

(ఎ) హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలలో 12 మునిసిపల్ నియోజక వర్గాలు ఉన్నాయి.

(బి) ప్రస్తుతము అటువంటి ప్రతిపాదనలేదు.

(సి) 1968లో corporation కు ఎన్నికలు జరిపించిమీదట విషయాన్ని పరిశీలించేందుకు ప్రభుత్వం తలపెట్టారు.

శ్రీ బి. రామదేవ్ :— ఏమి ఇబ్బంది ఉన్నదంటే, double member constituency ని bifurcate చేయడంలో ఇండియా, 1961 census ప్రకారంగా హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ జనసంఖ్య 18 లక్షలకు మించి ఉన్నది. ఇంక, Corporation Act ప్రకారంగా 12 లేదా ఒక constituency అంటూ చేయాలి. simple member constituency అని 100 councellores కంటె ఎక్కువ ఉండకూడదని ఉన్నది. ఇప్పుడు 94 మంది ఉన్నారు. ఈ జనాభా పెరిగిన దృష్ట్యా ఇంకా 6 మందిని ఎక్కువచేసి councellours సంఖ్యను 100 చేయడంలో ఏమి ఇబ్బంది ఉన్నది ?

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :— ఇప్పుడు వారు చెప్పినటువంటిది సూరు చేసేదానికి Act లో provision ఉన్నది వాస్తవమే. కాని constituencies bifurcation విషయం గురించి పరిశీలించడం జరిగింది. ఎన్నికలముందు ఈ

కార్యక్రమము చేసినట్లయితే Act చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. కాబట్టి ఎన్నికల కార్యక్రమానికి ఏదైనా ఆటంకము వస్తుంద నేటటువంటి ఉద్దేశంతో ఎన్నికల కార్యక్రమం అయిన తరువాత వీటన్నింటిని చేస్తే బాగుంటుందని ప్రభుత్వము తలవంచింది.

Extension of service to Government servants

1098:—

* 805 A:— (4854) Q:—*Sri Tenneti Viswanadham*:— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

The number of relaxations made to the rule relating to the age of superannuation and the offices to which such relaxations relate during the last three years?

The Chief Minister (*Sri K.Brahamanandareddy*):–According to Fundamental Rule 56 Hyderabad Civil Services Rule 231, the age of compulsory retirement of a Government servant in superior service is the date on which he attains the age of 55 years and in the case of a last grade Government servant, it is 60 years. The above rules provide for the grant of extension of service by the State Government. on grounds of public interest. Thus, extension in service is given not in relaxation of any rule but in exercise of powers vested in the Government under the rule. The number of cases in which extension of service was so given to Government servants during the last three years is as follows:—

1.	I. A. S. officers.	4 (These were in anticipation of extension of retirement age to 58 as a general rule).
2.	Treasuries and Accounts Department.	3
3.	Fire Service Department.	1
4.	Labour Department.	1
5.	Public Works Department.	2
6.	Town Planning Department.	1
7.	Municipal Administration Dept.	3
8.	Jagirdars Debt Settlement Board	1
9.	Co-operative Department.	7
10.	Education Department.	4
	Total.	27

DETAILED PARTICULARS OF GOVERNMENT SERVANTS WHO WERE GRANTED EXTENSION OF SERVICE DURING THE LAST 3 YEARS.

Sl. No.	Name of the Officer.	Designation.	Period of extension given.	Remarks.
1	2	3	4	5
		(1) *I.A.S. Officers*		
1.	Sri S. M. Hussain, I. A. S.		14–1–62 to 21–6–62.	
2.	Sri T. Seshachari, I. A. S.		26–2–62 to 31–3–62.	
3.	Sri B. Venkataratham, I. A. S.		10–10–61 to 9–4–62.	
4.	Sri C. Narasimham, I. A. S.		23–2–63 to 31–3–62.	now on re-employment
		(2) *Treasuries & Accounts Department.*		
5.	Sri M. A. Razack	Deputy Director of Treasures & Accounts.	10–2–62 to 31–3–63.	

1	2	3	4	5
6.	Sri S. Muthu Krishnaiah.	do	7–12–61 to 31– 3–63.	
7.	Sri Kunj Beharilal	Accounts Officer (Pension) Finance Department.	1– 2–63 to 30– 6–63.	
		(3) *Fire Service Department.*		
8.	Sri Mohd. Shefi.	Fireman.	18–11–60 to 22–12–61.	Extension has to be given due to conversion of date of birth into Christian Era by over sight.
		(4) *Labour Department.*		
9.	Sri C.V. Kamath	Chief Inspector of Boilers.	20– 3–59 to 19– 3–60.	

1	2	3	4	5
		(5) *Public wroks Department.*		
10.	Sri Dr.K.L. Rao.	Chief Engineer, P. W. D.	15– 7–57 to 16–12–61.	
11.	Sri A.R. Venkataraman.	Chief Enginner (Genl.) Irrigation.	16–11–61 to 15–11–63.	
		(6) *Town Planning Department.*		
12.	Sri Fayazuddin.	Director of Town Planning.	Six months	
13.	Sri B. Narasaiah.	Auditor office of the Examiner of Local fund Accounts, Municipal Corporation. Hyd.	One Year and six months,	

1	2	3	4	5
14.	Sri C. Muniswamy Naidu	Municipal Engineer	15-6-62 to 21-8-62 F.E.	
15.	Sri T. S. Ramachandrrao.	Maistry	4-1-59 to 31-10-60.	
	(8)	*Jagirdars Debt Settlement Board*		
16.	Sri Mohd. Hameeduddin Mahmood.	Chairman, Jagirdars Department Settlement Board.	4-12-61 to 30-6-63	
	(9)	*Co-operative Department.*		
17.	Sri U. V. Gopala Rao.	Joint Registrar of Co-operative Societies.	14-19-61 to upto-date.	All these officers are continued in service beyond the age of supprannuation because charges were pending against them.
18.	Sri K. Venkataramaiah.	Dy. Registrar.	8-12-61 upto date.	
19.	Sri Mohd. Ali.	Dy. Registrar.	11-12-62 upto-date.	
20.	Sri S.T.V. Desikachari	Dy. Registrar.	5-12-62 upto-date.	

1	2	3	4	5
21.	Sri N. Vasudeva Sarma	Dy. Registrar.	18–7–63 upto–date.	Since allowed to retire because charges are not proved.
22.	Sri M. S. Mohiuddin Saheb.	Senior Inspector of Co-operatives.	6–7–61 upto date.	This officer is continued in service beyond the age of Superannuation because charges were pending against him.
23.	Sri Ch. Pentayya.	Sub–Registrar.	1– 3–60 to 10–12–61	Dismissed from service with effect from 10–12–61 on criminal conviction.
		(10) *Registration Department*		
24.	Sri Abdul Qudar	Head Mali. State Central Library	17– 5–60 to 22– 4–61	The individual was continued beyond the age of superannuation due to over sight on the part of Libra–

1	2	3	4	5
				rian State, Library, Hyderabad.
		Education Department		
25.	Sri K. Sreeramachandra Murthy.	Principal, M. R. Govt. College Vijayanagaram.	1958–59 to 1961–62.	
26.	Sri Ratanlal.	Asst. City College High School.	5–9–61 to 11–7–63.	
27.	Sri Syed Fareed Pasha.	Asst. High School Darul Uloom.	4–10–61 to 11–10–63.	

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :— Fundamental Rules ఉన్నాయి మామూలుగా general proposition చెప్పారు. మేము అడిగింది reasons for relaxation. అది Relaxation కాదు, fundamental rightsఅన్నారు. Fundamental Rightsను relax చేయడానికి చేసినారు అని అనుకొందాము. కాని దానికి reasonsకూడా కాస్త చెప్పితే బాగుంటుంది. I.A.S. Officersకు ఏమి technical reasons ఉంటాయి. ఇదివరకు technical reasons అనేవారు. technical personsకు rules relax చేస్తున్నాము అన్నారు. ఇందులో ఉన్నవి technicalగా కన్పించినదు. అందుచేత స్పష్టంగా కారణాలు ఏవైనా ఉన్నాయా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇప్పుడు 27గురు ఉన్నారని చెప్పాను. ఈ I. A. S. Officers విషయంలో, మొట్ట మొదట్లో ఒకరికి 5 నెలలు ఇవ్వబడింది. ఒకరికి ఒక నెల, 5 రోజులు ఇవ్వబడింది; ఒకరికి సుమారు 6 నెలలు ఇవ్వబడినది. ఇట్లా ఉన్నది. Co-operative Departmentలో చూస్తే, ఈ ఏడు cases లోను disciplinary action pendingగా ఉంటే, వాళ్ళమీద action తీసుకొనడం కొరకు, వాళ్ళకు extend చేయవలసి వచ్చింది. ఇక Treasuries and Account Departmentలో పనము ఇక్కడికివచ్చినతరువాత ఈ Treasuries and Accountsను seperate చేయడం జరిగింది. అది జరిగిన తరువాత, కొంచెము trainingకాని Senior Deputy, Senior Officials, Deputy Director cadreలో ఉన్నటువంటి వాళ్ళను 1 సంవత్సరం, 2 సంవత్సరాలు extend చేయడం జరిగింది. ఒక Fire Services Departmentలో ఉన్నటువంటి అతనికి, date of birthలో కొంచెము mistake వచ్చి, అందుకొరకు extend చేయడం జరిగింది. అట్లాగే Public Works Departmentలో ఉన్నది. Dr. K. L. Rao, Chief Engineer P. W. D. 15-7-57 to 16-12-61. Mr. A. R. Venkataraman from 16-11-61 to 15-11-63; Mr. Faizuddin Town Planning for six month- ఇట్లాగే చాలావున్నవి. Education Departmentలో ఒకరేసుఉంటే Librarian, State Library అటువంటి oversight వల్ల కొంత extend చేయడం జరిగింది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :— ఇందులో I. A. S.ని మూడు చదివి వాళ్ళ వది చటుక్కున దాటేశారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—దాచేయలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :— నాల్గవదికూడ చెప్పి కారణం ఏమిటో చెప్పండి.

Sri K. Brahmananda Reday :— Mr. C. Narasimham, I. A. S. from 23-2-60 to 31-3-1962 now on re-employment.

Sri Tenneti Viswanatham :— What are the technical reasons for this extension ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Government felt···

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—టెక్నికల్ రీజన్సు చెప్పండి. టెక్నికల్ రీజన్సు లేకపోతే క్రాస్ చేయను

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—టెక్నికల్ రీజన్ లేదు. The Government felt that his services are necessary.

శ్రీ డి. శ్రీరామయ్య (మదనపల్లి) :—ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటులో నలుగురికి extend చేశామని ఒకరికి కారణాలు చెప్పారు. మిగిలినవారు ఎవరు. వారిని ఏ కారణాలవల్ల extend చేశారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— 1) శ్రీరామచంద్రమూర్తి, ప్రిన్సిపాల్, M. R. Government College. విజయనగరం; His term was extended only for about 2 or 3 years.

(2) Sri Ratanlal, Asst., City College High School, from 5-9-61 to 11-7-63.

(3) Sri Syed Fareed Pasha, Asst., High School, Daru Uloom, from 4-10-1961 to 11-10-1963.

Appointments in the High Court.

1099—

*1319-(3586-T) Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnaiah* :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state ;

Whether the Government have framed rules relating to the staff of the High Court under 229 to appoint outsiders direct or through Public Service Commission ?

Sri K. Brahmananda Reddy:—Under Article 229 of the Constitution of India, the Hon'ble Chief Justice of the High Court is the rule making authority in respect of the High Court staff and under the rules made thereunder the Hon'ble the Chief Justice, the Registrar and the Deputy Registrar of the High Court are the appointing authorities in respect of all posts of the High Court Service. The appointments are not made through the medium of Andhra Pradesh Public Service Commission but by the High Court directly.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— కాన్‌స్టిట్యూషన్ ఆర్టికల్ 229 ప్రకారం, చీఫ్ జస్టిస్‌కు కొంత అధికారం, శాసనసభకు కొంత అధికారం, పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్‌కు కొంత అధికారం ఉన్నది. అయినప్పుడు దానిని ఈ శాసనసభ ముందు ఎందుకు పెట్టలేదు ? పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ద్వారా పంపించడంలేదు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అది ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. The Chief Justice with the approval of the Governor of Andhra Pradesh has framed the Andhra Pradesh High Court Service Rules with respect to their appointments in the High Court.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Sir, Article 229 of the Constitution reads thus: "229 (1) Apointments of officers and servants of a High Court shall be made by the Chief Justice of the Court or such other Judge or officer of the Court as he may direct:

అందువల్ల పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ కన్సల్ట్ అవకుండా చీఫ్ జస్టిస్ ఇంకా కొని తీసుకొనటమే తీరుతెన్ను ఇస్తున్నది : ఆ ప్రకారం ఎందుకు చేయలేదు ?

"Provided that the Government of the State may by rule require that in such cases as may be specified in the rule no person not already attached to the Court shall be appointed to any office connectied with the Court save after consultation with the State Public Service Commission."

మనకు ఉన్న హక్కును ఎందుకు ఉపయోగ పరచుకొన లేదు.

"(2) Subject to the provisions of any law made by the Legislature of the State, the conditions of service of officers and servants of a High Court shall be such as may be prescribed by rules made by the Chief Justice of the Court or by some other Judge or officer of the Court authorised by the Chief Justice to make rules for the purposes:".

ఈ రెండింటిని ఉపయోగించనందువల్ల మనకు ఉన్న హక్కును మనము ఉపయోగపరచలేదు. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్‌కుకూడ ఇవ్వలేదు. ఈ రెండూ చేయక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఇది స్టాట్యూటరీ ఆబ్లిగేషన్‌ను వయలేట్ చేయడం కాదా?

Sri K. Brahmananda Reddy:—Violation లేదు.

"In exercise of the powers conferred by Article 229 (1) and (2) of the Constitution of India, the Chief Justice with the approval of the Governor of Andhra Pradesh has framed Andhra Pradesh High Court Service Rules issued in G.O. No. 971 dated 7-4-1959. According to these rules, the constitution of the High Court Service and the various appointing authorities are: (1) Chief Justice; (2) Registrar; and (3) Deputy Registrar.

చీఫ్‌జస్టిస్ కొన్ని అపాయింట్‌మెంట్స్ చేస్తారు. రిజిస్ట్రారు కొన్ని, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు కొన్ని అపాయింట్ మెంట్సు చేస్తారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:—ఈ ఆర్టికల్ 229 మొదటి ప్రొవిజో క్రింద

"Provided that the Governor of the State may by rule

require that in such cases as may be specified in the rule *no person not already attached to the Court may be appointed* without consultation."

ఏ ఏ appointmentsకు ఆ రూలు అప్లై చేశారు? ఆ రూలు క్రింద ఏవైనా appointments cover అయినవా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—చూచి చెప్పాలి. That is a separate question.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—రూల్స్ ఎప్పుడు చేశారు? ఆ తరువాత ఏ ఏ appointments ఇచ్చారు. అవి శాసనసభ ముందు ఎందుకు పెట్టలేదు? శాసనసభకంటే కూడా కొంత అధికారం ఉన్నది. ఈ మూడు అంశాలు ఔచిత్యంకు ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—శాసనసభకు ఎక్కడా అధికారం ఉన్నట్లు లేదు. My submission is this :

If he writes to me what he is feeling about the matter, I will get it examined either constitutional or otherwise.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :— It is not a personal affair. I need not write. I am raising a constitutional issue.

Mr. Speaker :— Quite true. It is only to enlighten you, the Chief Minister said that he would get it examined. During the Question-hour you cannot get the whole thing examined now. What the Chief Minister is saying is, 'Please let him write to me and I will get the whole thing examined and see if there are any irregularities'.

Sri K. Brahmananda Reddy :— The hon. Member has been saying that something is unconstitutional. From my point of view, there is nothing unconstitutional. But if he wants and still persists in his view, let him write and I will get it examined.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పేది—"Let him write" అనేది న్యాయం కాదు. మూడు నెలల కొకసారి వచ్చి స్పష్టంగా అడుగుతుంటే ఇక్కడ raise చేసిన పాయింట్సుకు "మళ్ళీ వ్రాయండి" అనడం కాదు. Constitutional obligations కొన్ని ఉన్నవి — Debts విషయం గురించి, loan limitationకు మొదలైనవి ఉన్నవి. స్టాట్యుటరీ అధికారం ఉన్నది. 14 ఏండ్లు అయిన తరువాతకూడ constitutional obligation, fulfil చేయకపోతే వారుఅడుగుతూ "Violation" అన్నారు. అది strong term ఏమో; "not observing the constitution" అనవచ్చు. కాన్‌స్టిట్యూషన్‌ను గవర్నమెంటు అబ్జర్వ్ చేయకపోతే, శాసనసభవారు exception తీసుకుంటే మళ్ళీ వ్రాయవలసినదని అనకుండ, తప్పు అనుకొని వెంటనే examine చేయిస్తే సంతోషిస్తాము.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Examine చేయడానికి అక్షేపణ ఉందని కాదు. వారు "unconstitutional అనేది ఏమిటి ? Issues must be framed. అందుకు అడిగాను. జనరల్‌గా examine చేయమంటే, 'ఆర్టికల్ 229 అబ్జర్వ్ చేశామా, లేదా,' అనేది examine చేయిస్తాము.

Mr. Speaker :—What the Chief Minister says is this. During the question-hour we cannot get this clarified.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:-This the is only opportunity.

Mr. Speaker :—Then, this question itself will take half-an-hour. What I say is, it is not possible to get these things clarified by discussion during question-hour. Now the hon. Chief Minister has given an assurance that he will get it examined, whether you write to him or not. If there are irregularities he will see that they are rectified.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇది అసెంబ్లీలో పెట్టిస్తారా ?

Prohibition from Utilising the Services of Last Grade Employees.

1100—

*2631 Q.—*Sri D. Seetharamaiah* :- Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(*a*) whether the Government have issued instructions to officers not to utilise the services of last grade employees for their domestic purpose ;

(*b*) if so, whether they have kept any check to implement their instructions ;

(*c*) whether they have received any request from the last grade employees association of the State, during 1963 to see that this malpractice is discontinued ; and

(*d*) if so, the action taken thereon ?

Sri K. Brahmananda Reddy :- (a) Yes sir.

(b) It is not possible, perhaps, to devise any checks. Therefore, the orders of the Government prohibiting the employment of last grade Government servants for domestic purposes have been given wide publicity and it is for these employees to bring to the notice of Government all breaches of these orders.

(c)&(d) No general complaints were received by Government from the class IV employees Central Union. A few cases of breach of Government instructions were brought to the notice of Government from the main association and branch Unions and concerned Departments have been asked to investigate them.

Co-operative Consumers (Employees) Society, Hanamakonda.

1101—

*2900 Q.—*Sri A. Venkateswar Rao, (Narsampet)* :- Will Hon. the Chief Minister be pleased to state :

(*a*) whether it is a fact that members of co-operative Consumers (employees) Society, Hanmakonda, have complained about misappropriation of Society funds in the Co-operative year 1963-64 ;

(*b*) if so, whether any enquiry was conducted by the Deputy Registrar, Warangal (West) ; and

Sri K. Brahmnand Reddy :- (a) The answer is in the negative.

(b) and (c) Do not arise.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, ఈసాసైటీగురించి కంప్లయింట్ చేయటం జరుగుతుంది. అక్కడ పనిచేస్తున్నటువంటి కో-ఆపరేటివ్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్‌ను అక్కడనుండి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది. మంత్రిగారు అసలు ఏమీ లేదని చెబుతున్నారు. అది విచిత్రంగా ఉంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— దీనిలో ఎంక్వయిరీ జరిగినమాట వాస్తవమే. ఆ స్టోర్స్‌లో ఉన్నటువంటి డిఫెక్ట్సుకు సమాధానం చెప్పమని ఆ స్టోర్స్ సెక్రటరీని అడిగినారు. The question is whether it is a fact that members of co-operative society have complained and the answer is in the negative. అక్కడ బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్సులో ఐకమత్యం లేకుండా — A departmental officer was posted to the stores there. It is stated that the directors are pulling in different directions. The Regional Joint Registrar, Secunderabad has been asked to take necessary action. ఆ కార్యక్రమం జరుగుతున్నది

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— ఎంత ఎమౌంట్ మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ అయినది ? What is the nature of the enquiry and what is the nature of the complaint in the society?

Sri K. Brahmananda Reddy:— No question of misappropration. It has been found that the board of directors were not pulling on well and some loss has occurred.

శ్రీ బి. హెచ్. నాగభూషణరావు (వరంగల్):— అధ్యక్షా, 6 వేలరు. లు మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ అయినదని అక్కడి అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్ గారు రిపోర్టు కూడా వ్రాశారు. జనరల్ బాడీలో అక్కడి మెంబర్స్‌కు కూడ చెప్పినారు. ఇప్పుడు వీరు మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ జరగలేదని చెబుతున్నారు. దాంట్లోఉన్న వర్కర్సు కొబ్బులాడుతోవటం, ఆఫీసులో ఉన్న సరుకు అవతల పారేసి వెళ్ళిపోవటం కూడా జరిగింది. కాని వీరేమో కొత్త నిర్వచనం ఇస్తున్నారు. అది ఏమైనా చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— వారు అనే పదానికి, నేను చెప్పే పదానికి భేధం ఉందండి During the course of inspection of the stores by the Joint Registrar, he observed that the working of the stores was not satisfactory and the stores was running on loss. The Deputy Registrar, Warangal, who was asked to Pursue the matters and set right the affairs has reported that the store was running at a loss of Rs. 6,533-74 np. as on 20—11—1963.

Rural Agricultural Credit Society in Repaka Village

1102—

*2912 Q.—*S. K. Raghavulu (Jangaon)* :- Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Rural Agricultural Credit Society has been established in Repaka Village, Parkal Taluk, Warangal District nearly two and a half years ago ;

(*b*) if so, the total members of the Society ;

(*c*) the total amount sanctioned to the society so far and the total amount distributed to the members ;

(*d*) whether any enquiry has been made on the petition submitted to the concerned Deputy Registrar in the distribution of the funds ;

(*e*) if so, the findings of the enquiry ; and

(*f*) the action taken by the Government ?

Sri K. Brahmananda Reddy :- (a) The answer is in the affirmative.

(b) (127) members.

(c) An amount of Rs. 33,935/- was sanctioned and the whole amount was disbursed to the members.

(d) Yes sir.

(e)&(f) The enquiry is still in progress.

శ్రీ కె. రాఘవులు:— 33 వేల రు.లు ఆ సొసైటీలో ఉన్న మెంబర్స్‌తో బాండ్స్ వ్రాయించుకోకుండా ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. ఆ విధంగా పదివేల రు.లు గైతులకు ఇచ్చారు. మిగతా మెంబర్స్‌కు ఇవ్వలేదు. మా పేరుమీద తీసికొని మాకు డబ్బు ఇవ్వలేదు. మా పేరుమీద డబ్బు తీసుకువచ్చి, ఆ 33 వేల రు.లు కాజేస్తున్నారని, దీనిమీద యాక్షన్ తీసుకోవాలని గవర్న మెంట్‌కు – డి. ఆర్. కు – అప్లికేషన్ ఇచ్చారు. దానిమీద యాక్షన్ ఏమైనా తీసుకొన్నారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy:- It is being enquired into. The enquiry has not been completed and the enquiry officer has been instructed to complete the enquiry and submit final report soon. After the report is received, the Joint Registrar, Secunderabad, who is competent to look into these will dispose of the matter.

Exemption of Entertainment Tax to the circus shows

1378—

*2639 Q.—*Sarvasri B. Srirama Murthy, A. Sarweswara Rao and S. Vemayya* (*Vizayanagaram*) :- Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(*a*) whether the Government are considering any proposals for grant of exemption to the circus shows from the levy of entertainment tax just as in the case of dramas and music performances ;

(*b*) if so, at what stage the matter stands ;

(*c*) whether any memorandum was received by the Government during November 1963 on behalf of Kamala Circus for grant of similar exemption ; and

(*d*) if so, what action is taken ?

Sri K. Brahmananda Reddy :- (a) & (b) Government have exempted all circus performances throughout the State from the levy of entertainment tax.

(c) and (d) In view of the exemption referred to above, the entertainment tax paid by M/s Kamala Circus has been ordered to be refunded to them.

Open Market Loans.

1379.

*3432 Q.— *Sri A. P. Vajravelu Chetty (Kuppam)* :- Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(*a*) what is the total amount of Open Market Loans due by the Government as on 1-4-1963 ; and

(*b*) what is the total amount of Sinking Fund provided for the amortisation of those loans ?

Sri K. Brahmananda Reddy :- (a) Rs. 76.69 crores.

(b) Rs. 14.36 crores.

శ్రీ ఎ. పి. వజ్రవేలుచెట్టి :— ఈ 76 కోట్లలో గతసంవత్సరం సెంట్రల్ గవర్న్‌మెంట్ వారు పబ్లిక్ లోన్ రెయిజ్ చేసి మనకు ఇచ్చిన 11 కోట్ల రు. లు కూడా వేరుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— 1-4-63 వరకేనండి ఆది.

Loans taken by the former Hyderabad State

1380—

* 3439 Q.—*Sri A. P. Vajravelu Chetti*:—Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) what is the total amount of loans taken from the Central Government by the former Hyderabad State and outstanding as on 31-10-1956;

(b) whether that amount was collected among successor states; and

(c) if so, on what basis such allocation was made ?

Sri K. Brahmananda Reddy:— (a) The amount of loans taken from the Central Government by the former Hyderabad State outstanding as on 31-10-1956 is Rs. 26.49 crore and the amount of the open market loans of the ex-Hyderabad State which have been taken over by the Central Government as on 31-10-1956 and deemed to have been transferred to that State under section 82 (1) of the States Reorganisation Act, 1956 is Rs. 46.54 crores. The total of these amounts is Rs. 73.03 crores.

(b) Yes; provisionally.

(c) On population basis.

National Council for Women's Education

1381—

* 465 (4858) Q.—*Sri Tenneti Viswanatham* :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government received a copy of the report of the curriculum Committee appointed by the National Council for Women's Education;

(b) what are the main recommendations of the said Committee; and

(c) what action do the Government propose to take?

Sri P. V. G. Raju :—(a) Yes, Sir.

(b) A statement is placed on the table of the House.

(c) The matter is being examined.

Statement placed on the Table of the House

Main Recommendations of the Curriculam Committee* appointed by the National Council for Women's Education.

Primary stage:

(1) No differentiation should be made in the curricula for boys and girls at the primary stage.

(2) The traditional attitude to regard certain tasks as 'Manly' and others as 'Womanly' is generally built up in early childhood through social atmosphere. Simple needlework, cooking, music and dancing, introduced in primary schools for boys and girls alike, will incidentally counteract these influences and build up new and healthy attitudes.

(3) The proportion of women working as primary teachers should be substantially increased and women should be appointed on the staff of all primary schools. For this purpose, the schemes recommended by the National Council for Women's Education for increasing the number of women teachers at the primary stage should be immediately and vigorously implemented.

Middle stage:

(1) The curriculum to be provided for this minimum course of general education should be made therein on the basis of sex. The common course should also include a core curriculum of home-science.

(2) Special intensive courses of vocational preparation should be organised after the middle school stage.

(3) All Middle schools should provide for the teaching of a craft which is most suited to local conditions and wherever possible, for the teaching of more than one craft.

(4) In all middle schools it is desirable to have mixed staff; but where girls do attend a middle school ordinarily meant for boys, appointment of women teachers on staff should be obligatory.

(5) Steps should be taken to expand the provision of facilities for middle school education for girls as largely as possible.

*1.	Smt. Hansa Mehta	Chairman
2.	Kumari S. Panandikar	Member
3.	Kumari S. Pankajam	,,
4.	Kumari S. Sen	,,
5.	Kumari K. Sabarwal	,,
6.	Smt. S. Ray	,,
7.	Smt. Chitra Naik	,,
8.	Smt. Tarabai	,,
9.	Shri P. N. Mathur	,,
10.	Shri T. C. Sankara Menon	,,
11.	Smt. V. Mulay	Secretary

Secondary stage :

(1) (a) The general courses of Secondary Education should not be attempted to give vocational competence but a craft or handwork or productive labour of some type should form an integral part of such courses.

(b) Intensive vocational courses should be run as parallel alternatives to the general courses of secondary education with a view to preparing boys and girls for different vocations in life.

(c) At the end of the secondary course, there should be a second bifurcation providing for courses in humanities or sciences and also training in specialised courses that would aim at giving vocational competence.

(d) Measures are needed to improve the existing diversified courses at the secondary stage to meet the special needs of girls.

(e) The introduction of home-science in the secondary school curriculum has come in a good deal of criticism due mainly to bad implementation resulting from absence of text-books, lack of teachers, lack of recognition by universities and defective designing of courses. Steps should be taken to improve the implementation.

(f) To meet the needs of deserving and needy girls, who have no access to separate secondary schools, hostels should be attached to central secondary schools for girls and adequate stipends, to cover maintenance costs, should be provided on the basis of merit-cum-need.

(g) Special encouragement should be given to girls who study mathematics or science at the secondary stage and special efforts should be made to prepare women teachers of mathematics and science.

Co-curricular activities :

There should be proper balance between the curricular and co-curricular programmes and they should be blended

into a harmonious whole. The teachers should be properly trained or oriented to secure this essential balance between curricular and co-curricular activities.

Text-books:

(1) Steps should be taken to improve the standards of existing text books.

(2) Text-books committees should have an adequate representation of women.

University stage:

Universities should review periodically the provision they have made for the courses and designed to meet the special need of girls.

Vocational Education:

(1) In the end of the middle school course, there should be junior technical schools and trade schools in a number of vocations for which women have good employment opportunities.

(2) At the end of the secondary stage, Vocational Schools should be organised to prepare women personnel of the middle group for as many vocations as possible

(3) At the university stage, there should be a third level of diversified courses of vocational competence to prepare women to hold responsible and executive positions in as many vocations as possible.

State Council for the Eduction of Girls and Women.

1382—

*1703 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu and C. Bali Reddy*:— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(*a*) whether there is any Advisory Committee now in Andhra Pradesh for Women's Education and Welfare ;

(*b*) if so when it was constituted ;

(*c*) the names of the members in the above Committee ; and

(*d*) the work assigned to that Committee ?

Sri P. V. G. Raju :- (a) It is presumed that the Member refers to the State Council for the education of Girl's and Women and if so the answer is in the affirmative,

(b) 1st September, 1961.

(c) 1. Smt. Ammanna Raja, M.P. Chairman
2. ,, I. Saraswathy Devi M.L.C, Member
3. ,, T. Lakshmikanthamma M.P, ,,
4. ,, Sulochana Reddy, Nukala ,,
5. ,, T.M. Yazdani ,,
6. ,, Yechuri Kalpakam ,,
7. ,, K. Rajeswari Murthy ,,
8. ,, Kum. B. Sakuntala ,,
9. ,, B. Rajyam Sinha ,,
10. ,, A. Syamala Devi ,,
11. ,, K. Subrahmaneswari ,,
12. ,, T. Anasuya Devi ,,
13. ,, H S. Ramiza Begum ,,
14 ,, Y. Venkatasivamma ,,
15. Kum. B. Pankajam ,,

(d) 16. Smt. S. Sitaramamma Secy.

(a) to advise Government on issues relating to the education of girls at school level and of adult women.

(b) to suggest policies, programmes, target and priorities for the expansion and improvement of the education of girls and women in the fields stated at (a);

(c) to suggest measures for utilising to the best voluntary effort in the field of education of girls and woman as in (a);

(d) to assess the progress achieved from time to time and suggest measures for evaluation of work done/ being done and for watching the progress of implementation ;

(e) to suggest suitable measures for education of public opinion in favour of education of girls and women and;

(f) to recommend collection of specific data on problems relating to the education of girls and women and to recommend sample surveys and research projects and/or seminars as may be deemed necessary from time to time.

Sri P. Rajagopala Naidu : What is the term of this Committee, Sir?

Sri P. V. G. Raju : I want notice for the question, Sir.

+ 1383 (* 1926) Q

Hindi as optional Subject for the H. S. C. Examination

1384:—

* 2462 Q. *Sri Ramachandrarao Deshpande* (*Narayankhed*) :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

+ Not put and not answered in the House. Hence it is included at the end of the Question Hour in the proceedings.

(a) whether Hindi Language is prescribed as one of the optional subjects for the H. S. C. Examination;

(b) if not, since when it has been abolished; and

(c) will the Government re-introduce Hindi language as one of the optional subjects for the H.S. C. Examination along with other languges such as Sanskrit, Marathi etc., that are allowed to be offered as optional subjects?

Sri P. V. G. Raju:—(a) No. Sir, But under Rule 22 of the H.M.C. Rules, there is no bar on condidates to take Hindi as an additional optional subject after passing the examination once.

(b) Hindi as an optional language has not been abolished but virtually it has ceased to be so with the introduction of the Regional language media in the State of Hyderabad in 1951;

(c) As Hindi is a compulsory subject under first or second language under the scheme, the Government do not consider it necessary to introduce it as an optional subject. But candidates can take Hindi as an additional optional subject after passing the H. S. C. Examination once under the rules in force.

Centenary Celebrations of Pandit Adibhatla Narayana Doss

1385:—

* 2521 Q:—*Sri B. Sriramamurthy*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether, the Government propose to constitute a Central Committee at State Level with a view to celebrate the centenary celebrations of Pandit Adibhatla Narayana Doss;

(b) whether, the State Government also have decided to recommend to the Central Government to issue a commemoration postal stamp on the occasion of the Centenary celebrations;

(c) whether any other steps are also proposed to be taken in this behalf; and

(d) whether the Government is in receipt of any memorandum on the question of the centenary celebrations of Pandit Narayan Doss submitted by the representatives of all parties in the Assembly ?

Sri P. V. G. Raju:—(a),(b),(c),(d), A memorandum presented by certain Hon'ble members of the Legislatures is under consideration of Government.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:— ఇది ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నదన్నారు. సెంటినరీ సెలబ్రేషన్స్ చేయవలసిన కాలం సమీపిస్తున్నది. ప్రభుత్వం ఆలోచనత్వరగా పూర్తిచేసి దీనికి అవసరమైన చర్యలు సత్వరం తీసుకొంటారని ఆశించవచ్చునా ?

Sri P. V. G. Raju:— Naturally, Sir. Everybody is aware of the importance of Sri Adibhatla Narayanadas. He was a great person and I think I know him better than even the memorialists.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:— నా సంతకం కూడ ఉన్నదండి మెమోరాండంలో – But the hon. Minister says 'I know better than the memorialists.'

Sri P. V. G. Raju:— But not as well as Mr. Viswanatham.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— వారికి తెలిసిఉండటమేనా? కార్యక్రమంలో కూడ తెలిసిఉన్నట్లు వ్యవహరిస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju:— I am only agreeing with the hon. Members. I am not disputing with the hon. Members at all. We will do, Sir.

Medical concessions for pensioners

1386:—

* 2331 Q:—*Sri C.D. Naidu (Put by Sri S. Rajagopal Naidu)*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

will the Government consider extending medical concessons that are being given to the N. G. Os to the state pensioners also?

Sri Y. Sivaramaprasad:—The answer is in the negative.

New Buildings for the District Head Quarters Hospital at Khammam

1387:—

2600 Q:-*Sri N. Prasada Rao (Put by Sri K. Raghavulu)*:-Will the hon. Minister for Heath and Medical be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government to construct new buildings for the District Civil Hospital at Khammam;

(b) if so, the estimated cost of construction of the said buildings; and

(c) when it will be completed?

Sri Y. Sivaramaprasad:—(a) The answer is in the affirmative.

(b) About Rs, 20 lakhs.

(c) During the Fourth Plan.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— మంత్రిగారు 3rd plan లో తీసుకుంటామని budget provision యిచ్చి, యిప్పుడు reply Fourth plan అని చెప్పారు.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:— Third plan లో తీసుకోమని చెప్పలేదు. It will drag on to the Fourth lan.p అని చెప్పాను.

Atomic power Station in Andhra Pradesh

1388:—

* 2299 Q:–*Sri K. Rangadas* (*Kollapur*):—Will the hon. Minister for Industries be pleased to refer to question No. 781 answered on 6-7-62 and state:

(a) whether the site selection Committee appointed by the Government of India has selected any site in our State to locate the Atomic Power Station; and

(b) if so, the place selected?

Dr. M. N. Laxminarasayya:—(a) and (b) A site near Somasilla village in Siddeswaram area of the Mahbubnagar District along with other sites in the Madras and Mysore States, has been considered suitable for the location of Atomic power Station by the Site Selection Committee.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఇది ఏ stage లో ఉన్నది.

శ్రీ యమ్.యన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—మద్రాసులో మహాబలిపురం దగ్గర కల్పాకంలో పెట్టాలని అనుకున్నారు. కాని ఈ sites కూడ consideration లో ఉన్నవని చెబుతూ reply కూడ మనకు వచ్చింది.

Kothagudem Fertilizers Project

1389:—

3549 Q:—*Sri A. Sarveswararao* (*Eluru*):—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the Government have paid about Rs. 50,000 to M/s Sindri Fertilzer Corporation of India Ltd., New Delhi who are the Technical Consultants for the Kothagudem Fertiliters Project;

(b) whether this Technical consultancy arrangements were terminated consequent on the decision of the Government to transfer the project to a private party; and

(c) if so, whether the Government have recovered the above amount from that private party?

Dr. M. N. Laxminarasayya:—(a) Rs. 59,161/- in all have been paid to M/s. Sindri Fertilizers Corporation of India Ltd.

(b) Yes Sir.

(c) The Government have considered the question whether or not the expenditure incurred by the Government on the Fertilizer Project should be recovered from the Party and decided that none of the several items of expenditure were such, as could be legitimatelly taken over by the private party.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:— అది స్పష్టం కాలేదు. Fertiliser factary Consultants కు యిచ్చిన డబ్బు, వాళ్ళదగ్గర నుంచి recover చేశామా లేదా, State కు తిరిగి వచ్చినదా లేదా అనేది categorical గా కావాలి.

డా. యమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— Recover చేయలేదని చెప్పటం న్నాసుగదా! Priliminary survey, మనం అన్ని industries కు చేసినట్లు దీనికి కూడ చేశాము expenses మనం incur చేసినాము.

Production of Printing Machinery

1390:—

* 3673 Q:—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state.

(a) whether there are any proposals with the Government to start an Industry for the production of printing machinery; and

(b) if so the details thereof?

Dr. M. N. Laxminarasayya:—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— మనకు అవసరంగదా ? కనీసం కొన్ని spare parts అయినా మనం తయారు చేసుకోలేకపోతే ప్రతిదీ విదేశాలనుంచి తెచ్చుకోవడం బాధగదా ! దానిని ఎందుకు consider చేయలేదు.

Sri M. N. Lakshminarasayya:— Manufacture of printing machinery is not in the banned list of the Government of India, Sir. ప్రభుత్వానికి idea లేదుగాని ఎవరైన చేసినట్లయితే ప్రభుత్వం encourage చేస్తుంది.

Pig Iron Plant

1391—

* 3682 Q:—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state.

(a) whether it is a fact that the Government of Andhra Pradesh will start 20 lakh ton Pig Iron Plant with Joint Efforts of Mysore state: and

(b) if so, the details thereof?

Sri M.N. Lakshminarsayya:—(a) and (b) No, Sir, there are no proposals at present.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— ఎందువల్ల లేదు ? Raw material ఉన్నది గదా ? దానిని exploit చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు ప్రయత్నించడంలేదు?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— అది ప్రభుత్వం పెట్టడంలేదుగాని. Andhra Pradesh Industries Development Corporation Consider చేస్తున్నది.

Conversion of Markapur Panchayat into Municipality

1392:—

2952 Q:—*Sri P. Subbaiah* (*Put by Sri P. Venkatakrishnareddy*:—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state.

whether there is any proposal before the Government to convert the Markapur Panchayat into a Municipality?

Sri A. Venkataramayya:—Yes, Sir.

WRITTEN ANSWER TO QUESTION

Development of Ancient Architectural Monuments

1383.—

* 1926 Q.—*Sri P. Gunnayya*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state.

(a) whether any scheme has been prepared by the Government for developing places of ancient architectural monuments like the (1) Kakathiya Fort at Warangal (2) Bhuvanagiri Fort in Nalgonda District; and

(b) if not, whether the Government propose to take up the same now?

Sri P. V.G. Raju A.—(a) There is no scheme for developing the ancient archaeological monuments either at Fort Warangal or at Bhuvanagiri Fort, Nalgonda District.

(b) Does not arise.

OBITUARY

Condo'ence Resolution

re : The demise of Dr. Abdul Salam former Member of the Madras Legislative Assembly.

Sri K. Brahmananda Reddy : Sir, I beg to move:

"That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Dr. Abdul Salam, former member of the Madras Legislative Assembly, and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

Mr. Speaker :- Resolutions moved.

Sri K. Brahmananda Reddy:

Sir, Dr. Abdul Salam, aged 64, municipal councillor, died on 4th March. He is survived by his wife, 4 sons and

2 daughters. He was a member of the municipal council for about 34 years. From 1937 to 1946, he was a member of the Madras Legislative Assembly and from 1930 to 1941 he served on the Senate of Madras University. He was associated with Nellore District Educational Council, Sir.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— అధ్యక్షా, ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో M. L. A గా ఉండి కొంతకాలం ప్రజాసేవచేసినారు. వారి అకాలమరణానికి మా పార్టీతరపున సానుభూతి తెలియపరుస్తున్నాను.

Sri Tenneti Viswandaham :— Sir, on behalf of my party, I associate myself with the remarks of the Chief Minister and support the resolution.

Sri K. V. Narayanareddy :— Sir, I fully associate myself with the sentiments expressed by the Leader of the House and support the resolution.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :— అధ్యక్షా, యిది చాల విషాదకర మైన వార్త. ముఖ్యమంత్రిగారు, ప్రతిపక్షనాయకులు చెప్పిన దానితో ఏకీభవిస్తూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—I associate myself with the sentiments expressed by the hon. Chief Minister and the Leaders of the Opposition Parties.

Hereafter, we will follow a new procedure. First, the bell will be rung when the members will get up. After a minute, the bell will again be rung when the members will sit down.

The question is:—

"That this House places on record its deep sense of sarrow at the demise of Dr. Abdul Salam, former member of the Madras Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.

The Resolution was adopted *nem con*, all the members standing.

ANNOUNCEMENT

re : *Nomination of Candidates for election to Railway Users' Consultative Committees.*

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that the following candidates have been nominated for election to Railway Users' Consultative Committees:

Sri T. Balakrishnayya	Zonal Railway Users' Consultative Committee, Southern Railway
Sri B. Ram Dev	Zonal Railway Users' Consultative Committee Central Railway
Sri V. C. Chudamani Deo	Zonal Railway Users' Consultative Committee, South-Eastern Railway
Sri Damodara Reddy	Divisional Railway Users, Consultative Committee, Waltair
Sri L. Chinnappa Reddy	Divisional Railway Users' Consultative Committee, Guntakal
Sri Kammili Appa Rao	Divisional Railway Users' Consultative Committee, Vijayawada
Smt. Shanta Bai	Divisional Railway Users' Consultative Committee, Secunderabad

As the number of candidates nominated is equal to the number of vacancies, I declare them to have been duly elected to the respective Railway Users' Consulative Committees.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : the social boycot of the Harijans of Veliminedu village, Ibrahimpatnam Taluq.

Mr. Speaker :—Now, there are 4 motions under Rule 74. The first one, standing in the name of Sri G. Bapanayya, Sri G. Rama Rao, and Sri K. Satyanarayana, relates to the social boycot of the Harijans of Veliminedu village, Ibrahimpatnam taluk.

శ్రీ జి. రామారావు (గుడివాడ) : - అధ్యక్షా, 1963వ సంవత్సరం డిసెంబరు నెలలో జరిగిన సంఘటన యిది. ఇబ్రహీంపట్నం వెలిమినేడు గ్రామంలో minority గా ఉన్న హరిజనులు షుమారు 300మంది ఉన్నారు. ఆ గ్రామంలో భూస్వాములు యితర కులస్థులు అందరుకూడ వ్యవసాయ కూలీలందరిచేత వెట్టిచాకిరి చేయించుకోవడం చాల తక్కువకూలి యివ్వడం పని చేయకపోయినట్లయితే వారిని బాధపెట్టడం జరుగుతున్నది. ఆక్కడ సామాన్యంగా స్త్రీలకు రు. 0-4-0 లేక పోతే $1\frac{1}{2}$ సేరు ధాన్యం. మగవాళ్ళకు మూడుసేర్లు గింజలు లేకపోతే 6 ఆణాలు కూలి యివ్వడం జరుగుతోంది, ఇదిగాక చెప్పులు కుట్టడం, ఊరికే పొలంలో పని చేయడం, ఇటువంటి వెట్టిచాకిరీలు జరగడం మూలంగా వ్యవసాయ కూలీలందరు, హరిజనులు, పోయిన డిశంబరునెలలో ఈ పనిపాటలు వచ్చినప్పుడు తమకు జీతాలు పెంచమని, చాల యిబ్బంది పడుతున్నామని పటేల్ పట్వారీలకు, సర్ పంచ్‌లకు యితర రైతులందరికి చెప్పుకొని ఆడవాళ్ళకు ఒకరూపాయి మగవాళ్ళకు $1\frac{1}{2}$రూపాయి కూలి పెంచమని, ఈవిధంగా కొన్ని డిమాండ్స్ పెట్టి గ్రామ పెద్దలందరిని అడిగినారు. వాళ్ళకు కోపంవచ్చి వీళ్ళు అడిగే మాత్రపు వాళ్ళా అని మీరు అడగడానికి వీలులేదని వాళ్ళందరిని బైటికి నెళ్ళగొట్టారు. అక్కడ వీరుగాక, కూలి చేసుకొనే వారుగాక 10 ముంది వరకు హరిజనులలోనే tenants గా కూడా ఉన్నారు. కొంతమంది రైతులు కౌలుదార్లుగా కూడా చేసుకుంటున్నారు. ఈ సందర్భంలో యిక్కడ వున్న రైతులకి కోపంవచ్చి ఆపాలాలను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. అవి పంటపై వున్నవి. గడ్డికూడావున్నది. అంతేగాక, ఆగ్రామంలోని చాకలి, మంగలి, వ్యాపారం చేసుకొనే వైశ్యులు ఈ హరిజనులను గ్రామంలోనికి రానివ్వ వద్దని ఒకసోపల్ బాయ్‌కట్ తీసుకొచ్చి వారిని యిబ్బంది పెడుతున్నారు. వారు పోలీసువారికి రిపోర్టు చేసుకున్నాము, కలెక్టరుకు రిపోర్టు చేసుకున్నారు. గవర్నమెంటుకు రిపోర్టుచేసుకున్నప్పటికీ వారికి మాత్రం న్యాయం జరగలేదు. పొలాలను, పంటను స్వాధీనం

చేసుకొనడంవల్ల 9 మంది హరిజనులకు రెండువేల రూపాయిలకి పైగా నష్టం కలిగింది. వారికి మినిమమ్ వేజెస్ ఆక్టుప్రకారం రెండువేలరూపాయిలు కాంపెన్ సేషన్ యివ్వమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇబ్రహీం పట్నం తాలూకాలోని వెలిమనేడు అనే గ్రామంలో కూలి ఏ విధంగా యివ్వాలనే విషయంలో అగ్రికల్చరల్ లేబరర్స్ (భగేలన్)కి ఫార్మర్సుకి difference of opinion వచ్చింది. ఇదివరలో వారికి వస్తురూపం ధాన్యం మొదలైనవి యిస్తూ వుండేవారట కొంత పొలిటికల్ ఎజిటేషన్ కారణంగా, తగాదా ఏర్పడింది. ఆగ్రామంలో కొంతమంది పనిలోకి పోనటువంటి పరిస్థితికూడా ఏర్పడింది. కొన్నిదినాలు కిరాణామర్చెంట్స్ వారికి supply చేయకుండావుండే పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనివలన, సబ్-కలెక్టరుగారు, తహసిల్దారుగారు, డెప్యూటీ సూపరిటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీసు ఆక్కడికివెళ్లి పరిస్థితులను చక్కబరచారు. ఇప్పుడటువంటి దేమీలేదు. అందరూ, తాము చేయవలసిన కార్యక్రమాలు చేసుకుంటున్నారు. నావద్దవున్న సమాచారం ప్రకారం 2—1—64న కాంప్రొమైజ్ అయిపోయింది. ఇప్పుడు పరిస్థితులన్నీ శాంతియుతంగా వున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను.

re . The forcible eviction of a number of families of ex-Hyderabad Army personnel from their residential quarters in the various localities of Hyderabad

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

Mr. Deputy Speaker :— Sri T. K. R. Sharma and Sri Sultan Salauddin Owaisi to call the attention of the Chief Minister regarding the forcible eviction of a number of ex-Hyderabad army personnel from their residential quarters in the various localities of Hyderabad.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (بیٹھ گئی) اسپیکر سر آج جس مسئلہ پر میں ایوان کی توجہ مبذول کروا رہا ہوں وہ مسئلہ خاص طور سے حیدر آباد کے سابق فوجیوں سے تعلق رکھتا ہے ۱۹۳۰ء میں یہ مکانات بنے اور یہ وہ فوجی ہیں جو پہلی اور دوسری جنگ میں ملک کی خدمت انجام دیئے ہیں اور آج بھی ان کے لڑکے نیفا اور لداخ کی سرحدات پر متعین ہیں۔ آپ جانتے ہیں کہ یہاں جو سنٹر قائم کیا گیا ہے وہ رکروٹنگ کا ہے۔ ٹریننگ کا نہیں ہے۔ اسکے باوجود ان مکانات کو خالی کروایا جا رہا ہے۔ فوجی خالی کرنے کیلئے بھی تیار ہیں۔ لیکن سوال یہ پیدا ہوتا ہے کہ آپ نے ان کا کوئی متبادل انتظام کیا یا نہیں۔ تاڑی تاسنے والوں کی کوآپریٹیو اور گولڈ کنٹرول آرڈر سے متاثر ہونے والوں کے تعلق سے آپ متبادل انتظام کر رہے ہیں۔ یہ صحیح ہے آپ جواب میں کہیں گے کہ ان کو مہلت دیر ہے ہیں۔ دو سال سے کہہ رہے ہیں۔ لیکن کیا آپ نے ان کے لئے کوئی متبادل انتظام کیا۔ کیا آپ نے کوآپریٹو سوسائٹی قائم کرنے کیلئے کوئی رقم دی۔ آج آپ ان کو صرف ساڑھے پانسو روپیہ اور زمین کا ٹکڑا دیر ہے ہیں۔ حالانکہ سابق میں سنجیوا ریڈی صاحب نے دو ہزار روپے تک دینے کیلئے ایک مثل میں لکھا تھا۔ میں کہوں گا کہ کلکتہ میں غیر قانونی طور پر جو گھر سے بے گھر ہو گئے ہیں سرکار انکی مدد کر رہی ہے۔ اور آج ہماری حکومت قانون کا سہارا لیکر سات ہزار آدمیوں کو بے گھر کر رہی ہے۔ وہاں پر لائٹ کا انتظام نہیں ہے، ڈرینج کا انتظام نہیں ہے۔ سیوک امینیٹیز نہیں ہیں۔ (گھنٹی بجائی گئی) میں آنریبل اسپیکر سے وقت چاہوں گا۔ آج اس کے لئے حیدر آباد میں کھلبلی مچی ہوئی ہے۔ آج اس مسئلہ کا جائیزہ لیجئے تو معلوم ہو گا کہ ہنگامی حالات کے تحت ڈفنس آف انڈیا رولس کے تحت ان کو ہٹا رہے ہیں۔ دوسروں نے یہ فیصلہ دیا کہ ان کو ہٹانا ٹھیک

نہیں ہے ۔ وہ ہٹنے کے لئے تیار بھی ہیں ۔ مگر یہاں یہ سوال پیدا ہوتا ہے کہ (گھنٹی بجائی گئی) میں ایک منٹ اور چاہوں گا۔ آپ نے ان کے لئے کیا کیا۔ یہ فوجی آپ کے وفادار ہیں ۔ وہ لڑائی جھگڑا کرنے کے لئے تیار نہیں ہیں ۔ آج ان کے بچوں کے امتحانات قریب ہیں ۔ وہ مقامی مدرسہ میں پڑھتے ہیں اول کو وہاں سے نکال دیا جائے تو دوسرے مدرسہ میں ان کو نہیں لیتے ۔ اور ان کا ایک سال خراب ہوتا ہے ۔ آپ ان کی کوآپریٹو سوسائٹی بنائیے گورنمنٹ تعاون کرے تو دو مہینے میں ان کے مکانات کھڑے ہو جاتے ہیں ۔ میں چاہوں گا کہ آپ اُن کو سہولت دیں ۔ اس طریقہ سے کہنے سے سارے [illegible] میں اور خاص طور سے حیدرآباد میں اس کا بُرا اثر پڑے گا ۔ ایک طرف تو آپ فوجیوں کی ہمت افزائی کرتے ہیں اور دوسری طرف جن لوگوں کی رکروٹنگ ہو رہی ہے ان پر اس کا برا اثر پڑ رہا ہے ۔ اور وہ یہ خیال کریں گے کہ ہم بھی وظیفہ لیں گے تو ہمیں بھی اسی طرح جو سہولتیں دیگئی ہیں وہ لے لیں گے اور بے گھر کیا جائے گا ۔ اگر آپ نہیں کر سکتے ہیں تو سنٹرل گورنمنٹ سے اس کا معاوضہ مانگئے لیکن یہ کوئی طریقہ نہیں ہے کہ آپ اس قسم سے تلوار ان پر لٹکائیں ۔ یہ کوئی مناسب چیز نہیں ہے ۔ یہ نازیبا چیز ہے ۔ ان کا متبادل انتظام کر کے ان کو وہاں سے ہٹایا جائے تو مناسب ہوگا ۔

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :— ఆధ్యక్షా, పూర్వపు హైదరాబాదు ప్రభుత్వ ఆర్మికి సంబంధించిన కుటుంబాలకు నగరంలోని గోల్కొండ మొదలగు ప్రాంతాలలోని క్వార్టర్సులో ఆవాసంకల్పించ బడింది. 50, 60 సంవత్సరాలుగా వారు రెంట్ సక్రమంగా చెల్లిస్తు అక్కడ వుంటూ వస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడే సమయంలో యిక్కడివారి రక్షణకు ఎట్టి ఆటంకాలు వుండవని మన ప్రభుత్వం హామీ యివ్వడం తమకు తెలుసు. ఇప్పుడు వారిని ఆయిళ్ళనుండి తొలగి పోవలసిందిగా నోటీసులు వెడుతున్నాయి. ఇది ఎంతమాత్రం న్యాయంగా కనిపించడంలేదు. ఎందుకంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మొన్నమొన్నటే 61వ సంవత్సరంవరకు వారిని ఆ యిళ్ళనుండి తొలగించడానికి చేసిన ప్రయత్నంలో, హైకోర్టువరకు వెళ్లడం వారికి alternative accommodation కల్పించేవరకు తొలగించకూడదని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఎమర్జెన్సీ పరిస్థితిలో, డిఫెన్సుకొరకు అవి కావాలనడం న్యాయంకాదు. ఇదివరకు ఖాళీచేసినవి ఎందుకు ఉపయోగించకుండా అలాచే వున్నవి. తిరిగి వీటిని యింకా ఖాళీచేయవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు వస్తున్నదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఒకవేళ డిఫెన్స్ డిపార్టుమెంటువారు రిక్రూటింగ్ సెంటర్ ఏర్పాటు చేద్దామనుకున్న వారికి యివి ఉపయోగపడవు, యివి ఫామిలీ క్వార్టర్సు. అందుకు బాచులర్ క్వార్టర్సులాంటివి మంచిది. అంతేగాక, ఇప్పుడు యిందులోవున్న వారందరి పిల్లలు చదువుకుంటున్నారు. కనీసం, రెండు మూడునెలలైనా వారిని తొలగించే ప్రయత్నాలు ఆపుజేయవలసివున్నది. వారికి alternative accommodation చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వున్నదని మీద్వారా వారికి మనవిచేస్తూ, దీనిని సక్రమంగా పరిశీలించి ఒకప్రకటన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

627 18*th March*, 1964 *Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance re: the forcible eviction of a number of families of ex-Hyderabad Army personnel from their residential quarters in the various localities of Hyderabad.*

The Chief Minister (*Sri K. Brahmananda Reddy*): Sir, as a result of the Federal Financial Integration with effect from 1-4-1950 and the subsequent decisions arrived at by the State Government in consultation with the Government of India, the Military lines referred to by the hon. Members became the property of the Government of India. The buildings situated in these lines have been in occupation of not only by the Ex-servicemen but also by Civil Government servants of the State and Centre and by other unauthorised persons. It was understood at the time that the occupation would be temporary and for about a month. However since there were no military requirements the occupations continued on a rental basis. Following the emergency and the increase in the armed forces at Hyderabad, Government of India expressed their desire to take back these lines for the use of the army, it has been decided to hand over these lines to Government of India with vacant possession.

The State Government servants like Police personnel and civil Government servants have already been made to vacate these lines. Civilian unauthorised occupants and the ex-Servicemen occupants of these lines did not respond to the orders of Government to vacate these lines. Hence Government had to invoke the provisions of the Defence of India rules and to requisition these quarters by issuing individual notices.

Numerous efforts have been made to rehabilitate these Ex-servicemen over the last few years with limited success. While eviction of these lines was ordered as the needs of

the army are pressing, every effort has been made to see that all the Ex-Servicemen occupants of these lines are properly rehabilitated. Though none of the occupants, including ex-Servicemen, has any right over these lines, nor were any assurances given to Ex-Servicemen that occupations of these buildings would be anything but temporary. Seven meetings were held in Chief Secrtary's chambers with a view to explore the ways and means of rehabilitating these Ex-Servicemen occupants of these lines and decisions were arrived at with the representatives of these Ex-Servicemen and also the concerned M. L. A. (Smt. Roda Mistry). At a meeting on 28-2-1964 the representatives agreed to accept either Rs. 750 cash or a single room tenement on a rental basis, but later backed out. It was finally decided in the meeting held on 7—3—1964 (when the representatives of the occupants of various lines were present) to extend the following revised concessions:

1. Chandrayanagutta lines :	1. Rs. 750 as cash grant, or 2. Rs. 500 plus a house site measuring 121 sq. yards; or 3. Accommodation in houses being constructed at Uppuguda Health Camp on rental basis.
2. Makkai Darwaja lines :	1. Rs. 750/- cash grant; or

2. Rs. 500/- plus house site of 121 sq. yards ; or

3. Accommodation in Banjara Darwaza lines on rental basis—All the occupants have already shifted to these lines. (J. C. Os. and the persons with big families have been allotted 2 rooms and others one room).

3. Mohammadi; and Asifnagar lines

1. Rs. 750/- cash grant; or

2. Rs. 500/- plus house site of 121 sq. yards.

In addition to the above, Government offered to assist the occupants who desire to get the Housing Board houses by paying the first instalment to the Housing Board on behalf of the applicants, and the Housing Board has been requested to give preference to these applicants. All these occupants would be paid Rs. 50 as disturbance charges. Government are building 100 tenements at Uppuguda for occupants of the Chandrayanagutta lines; and were prepared to build more but the offer was first accepted and later rejected as stated earlier. It is therefore clear from the above that eviction of these Ex-Service persons is done only after taking steps to provide for their alternate accommodation.

Government of India have reqnested this Governmnte to get the lines vacated by the 10th of March, 1964. They are bearing half the cost of the concessions. The other half will be from Post War Services Reconstruction Fund as agreed to kindly by the Governor and the Fund. In the last meeting with the representatives of Ex-Servicemen Chief Secretary had extended this period to the 15th of March. The lines are very urgently required by the Armed Forces awaiting transfer to Hyderabad for Training. and other purposes and the State Government have not complied with the request of the Defence Ministry so far with a view to help the Ex-Servicemen who have been staying in the lines. It is not possible to delay the handing over of the lines any further.

However, Sir, on representations I issued instructions to the Collector to stay evictions till 15th April, which is the last date.

re : the using of official pressure upon the village officers of Uravakonda Sub-taluq by the Revenue Authorities to tamper with the out-turn statements of crops.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అధ్యక్షా, గడచిన సంవత్సరం అనంతపురం జిల్లాలో ఉరవకొండ సబ్ తాలూకాలో పంటలు పండలేదని, రెవిన్యూ ఉద్యోగులు పంటలు పండినట్లు వ్రాసి రెమిమనులేకుండా చేసి, రైతులను ఇబ్బందులు పెట్టారని వెనుక సమాధేశంలో చెప్పాము. ఈ సంవత్సరంకూడ అదే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ సంవత్సరమైనా రెవిన్యూ ఉద్యోగస్థులు వాస్తవమైన రిపోర్టు వ్రాసి ఉరవకొండ సబ్ తాలూకా ప్రజానీకానికి సహాయం చేయాలని కోరాము. నిరుటివలెనే యీ సంవత్స

631 18*th March*, 1954 *Calling attention to Matters of Urgent Public Importance re: the using of official pressure upon the village officers of Uravakonda Sub-taluq by the Revenue Authorities to tamper with the out turn statements of crops*

రుకూడ విలేజి ఆఫీసరులు వారి అవుట్ టరన్ స్టేటుమెంట్సులో పంటలు పండినట్లువ్రాసి ప్రభుత్వానికి పంపండం జరిగింది. ప్రభుత్వం న్యాయమును బయటకు తేవడానికి ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వంలో విధానాలున్నాయి కాబట్టి స్ట్రైక్స్ సత్యాగ్రహాలు, నిరసనప్రదాలు చేయడం మంచిది కాదని చెబుతున్నది. 20-10-63వ తేదిన జిల్లా పంచాయతీ అసోసియేషను జిల్లా మొత్తానికి పంటలు ఎండిపోయాయని, వర్షాలు వెంటనే వస్తే నాలుగణాల పంట పండుతుంది, లేకపోతే లేదు అని వ్రాశారు. కలెక్టరుగారు వాస్తవమైన రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి పంపమని చెప్పారు. డిసెంబరులో అసెంబ్లీ జరిగినప్పుడు రెవిన్యూ మంత్రిగారికి అక్కడి పంటల పరిస్థితి చెప్పి, వాస్తవమైన రిపోర్టు తెప్పించుకొని న్యాయం కలుగజేయమని మెమొరాండములుకూడ యివ్వడం జరిగింది. ఉరవకొండ తాలూకా కాంగ్రెసు రైతుల సంఘం కలెక్టరుకు కూడ రాయబారం పెట్టి పరిస్థితి చెప్పడం జరిగింది. కలెక్టరు పంటలు అయిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. కాబట్టి యిప్పుడు ఏమి చేయాలి అంటున్నారు. రెవిన్యూ ఉద్యోగస్థులు అవుట్ టరన్ స్టేటుమెంటులో ఆ విధంగా వ్రాయగలిగినాము. ఇప్పుడు ఏమీ చేయలేమని చెబుతున్నారు. ఇన్నాళ్ళు కలెక్టరు ఏమి చేశాడు? 20-10-63వ తేదినుంచి అన్ని గ్రామపంచాయతీలు, తాలూకా కాంగ్రెసు, రైతు సంఘము అందరూకూడ వాస్తవమైన అజమాయిషీ చేసి ప్రభుత్వానికి వాస్తవమైన రిపోర్టు పంపమని చెబితే పంపకుండా పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఇన్ స్పెక్షను ఎందుకు చేయలేదు. మార్చిలో రెవిన్యూ మంత్రిగారికి మళ్ళా మెమొరాండము యిచ్చాము. తనిఖీకోసం వారు రెవిన్యూబోర్డు మెంబరుగారిని పంపారు. వారు వెళ్ళారు. కాని అక్కడ పంటలు ఏమీ లేవు. పైరులు చూడడానికి అవకాశము లేదు. వారు విలేజి ఆఫీసరుల అవుట్ టరన్ స్టేటుమెంటులు, రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టరులవి డిప్యూటీ తాసిల్దారుల అవుట్ టరన్ స్టేటుమెంటులో ఏమి వ్రాశారో, ఎందుకు డిఫరెన్సు వచ్చిందో తనికీ చేయలేదు. వారు ఒక్క తెల్లజొన్నబంట కోతలు కళ్ళారా చూచారు. అది ఆరు, ఏడు అణాల పంట ఉండింది. అది మేముకూడ ఒప్పుకుంటున్నాము తక్కినవి 5, 6 అణాల లోపల వుంటాయి. నేను మీ ద్వారా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేసేదేమంటే — గ్రామాలలో రెడ్డి, కరణాలు ఆరణాలలోపల పంట పండినట్లు వ్రాస్తే, రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టరు సపోర్టుచేస్తూ వ్రాస్తే డిప్యూటి తహశీల్దారులు ఏమి వ్రాశారోగాని దానిపైన కలెక్టరు పంటపండినట్లు వ్రాసినట్లు తెలుస్తోంది. ఈ సందర్భంలో ఆ గ్రామంలో విలేజి ఆఫీసర్లు చేస్తుండేది

అన్యాయమని వారి లెక్కలు తప్పులు వ్రాస్తున్నారని ప్రజానికం దరఖాస్తుపెట్టడం జరిగింది. ఈ విధంగా చేయవలసి రావడంవల్ల మావేళి గ్రామకరణం రాజీనామా ఇచ్చారు. ఆ రాజీనామాపత్రం మంత్రిగారికి విన్నవిస్తున్నాను. అందులో ఏమి చెప్పారంటే—

I was asked to give the outturn statement of my village by the Deputy Tahsildar. I, after intensive check, submitted the outturn statement which worked out to Re. 0–3–0 to Re. 0–0–9".

అటుతర్వాత రెవిన్యూ ఇన్స్‌పెక్టరు అడంగులలో ఏమి వ్రాసారంటే—

As seen from the appended, the outturn of my superior officer amounted to Rs, 0–4–0 to 0–5–0 and not more than that. The outturns are appended in fertile fields only. The authorities had no courage to append remark in badly affected areas. They were let off even after inspecting the them.

దానిపై డిప్యూటీ తహశిల్దారుగారు ఏమి వ్రాశారంటే—

The Deputy Tahsildar, Uravakonda, had inspected only 28 fields. No outturn is given.

దానిపై ఆర్. డి. ఒ. ఏమి వ్రారంటే—

The R. D. O. Anantapur also had inspected about 15 fields but never appended his remarks after seeing the bad condition of the fields.

x x

ఈ పరిస్థితులలో తాలూకా మొత్తంలో విలేజి ఆఫీసరు ఆరణాలలోపు వ్రాసిఉంటే డిప్యూటీ తహసిల్దారు ఎనిమిదణాలు పంట వ్రాయడం ఆ విధంగా లెక్కలు తయారు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వాన్ని చాలెంజి చేస్తున్నది ఏమిటంటే విలేజి ఆఫీసర్లు వ్రాసి

నది తప్పు అని ఏ విధంగా రుజువు చేయగలుగుతున్నారని అడుగుతున్నాను. విలేజ ఆఫీసర్లు outturn statements తప్పు అనడానికి లేదని డిప్యూటీ తహశీల్దారు స్టేటుమెంటు కరెక్టు కాదని ఎన్నోసార్లు మెమొరాండాలు ఇచ్చుకున్నాము; రాయబారాలు వెళ్ళాము. అయినప్పటికి రిమార్కున్న ద్రావయకుండా పోవడం అన్యాయమని మంత్రిగారు న్యాయం చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

The Minister for Revenue (*Sir N. Ramachandra Reddy*): Sir, On 13-12-1963, Sri G.C. Venkanna, M.L.A. presented a memorandum to Government requesting for grant of remission taking into consideration the outturn of crops in time. The Member has pointed out that the ryots could not have the benefit of remission during the previous year because there was no timely azmoish to assess the out turn of the crops. On the representation of the Member a report has been called for from the Collector of Anantapur through the Board of Revenue. Following this direction, the Deputy Tahsildar of Uravakonda assembled the karnams of the sub-Taluk on 7-2-1964 and 8-2-1964 and instructed them to send cropwar outturn statements through the Firka Revenue Inspectors. Out of 47 villages in the Sub-Taluk, the Karnams of 37 villages only submitted the returns by 16-2-1964 The concerned R.Is. forwarded these statments to the Deputy Tahsildar with a report that the outturns adopted by the karnams were not based on the remarks of the over azmoishing officers and that the karnams adopted low outturns with a view to get remission. The R.Is. prepared fresh outturn statements adopting the outturns of each crop as recorded by the over Azmoishing officers for the crops in all villages. On verification by the R.D.O., Anantapur, no corrections or alterations have

been noticed in the statements prepared by the karnams. It has been reported that there has been no interference or official pressure on the karnams in their assessment of the crop outturns. The outturns noted by the karnams in the Adangals have not been altered. There is, therefore, no substance in the allegation that the official pressure was brought upon the village officers of Uravakonda Sub-Taluk to tamper the outturn statements of crops.

re : The Hunger-strike by the Retrenched Employees of Guntur Tobaccos Ltd., Guntur.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ.—అధక్ష్యా, ఈ call attention notice ఇచి న తరువాత hunger-strike విరమించడం జరిగింది. సమస్య పరిష్కారానికి వెళ్ళింది. ఇంత ఆలస్యం జరగడం విషయమై మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకురావాలి. గుంటూరు టుబాకో లిమిటెడ్ ఫరం రెండు కంపెనీలను leaseకు ఇచ్చారు. మెసర్సు గోగినేని నాగేశ్వరరావు, మెసర్సు మెట్టపల్లి కోటయ్య leaseకు తీసుకున్నారు. అందులో మూ నేజరు ట్రాన్స్‌ఫర్ అయినాడు; రి డ్రైయింగ్ ప్లాంటు మొ త్తం అంతా ట్రాన్స్‌ఫరు అయినది. మొ త్తం స్టాపును అందులో ఉన్నవారందరిని employers retrench చేయకుండా employ చేయడమనేది బాధ్యతగా చేయ వలసిన పని. మధ్యలో రీజినియల్ లేబరు కమిషనరుగారు clerical staffను పిలిచి వెనుక కంపెనీతో సెటిల్మెంటు చేసుకోండి, మరల re-employ చేయవచ్చునని సలహా ఇచ్చినమీదట predecessor concernతో accounts settle చేసు కున్నారు. Successors వచ్చి మేము పెట్టుకోము అని refuse చేసేసరికి complication arise అయితే లేబర్ కమిషనర్ వాగ్దానం చేసినా ఆయన నావల్ల ఏమీ కాదనిinability చెప్పడంతో అక్కడ 13 సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్న employment పోయింది. గత్యంతరంలేక నిరాహారదీక్షకు పూనుకోవడం, 12, 13 రోజులు నిరాహారదీక్ష చేసినతరువాత 20, 25 వేలమంది వర్కర్లు, గుమా స్తాలు డిమాన్‌స్ట్రేషన్లు పెద్దఎత్తున జరిగిన తరువాత రోజూ 20 వేలమంది వర్కర్లు, పనికి వెళ్ళమని చెప్పినమీదట రెండు టుబాకో అసోసియేషన్లతరపున వచ్చి మేము mediate చేస్తామని హామీ ఇచ్చినమీదట విరమించుకోవడం జరిగింది ఇంకా

effectiveగా in favour of employers settle కావాలంటే మంత్రిగారు స్టేటుమెంటు ఇస్తే న్యాయం జరిగి ఉండేది. రీజినల్ కమిషనర్ చేసినలోపం సమర్థించటానికి ఈ విధంగా delay జరిగిందని నా అభిప్రాయం. చాలాచోట్ల రీజినల్ కమిషనర్ల attitute కార్మికులకు favourableగా ఉండకపోవడం వల్ల మాచెర్ల సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలోను ఇంకా చాలాచోట్ల కార్మికులకు హానికరంగా ఉంటున్నది. దీనిని settle చేసే విషయమై మంత్రిగారు వెంటనే దర్యాప్తు తీసుకుంటారని వారిదృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాను. గుంటూరు టొబాకో ఎంప్లాయీస్ అసోసియేషన్ తరఫున నడుస్తున్న వివాదం. శ్రీకృష్ణగారు వివరాలు చెప్పారు. సంఘం తరఫున వారి డిమాండ్లు ఇవ్వడం ఒకవైపు జరుగుతోంది. మరోవైపు ఆందోళన చేస్తున్నపుడు, ఇరివరకున్న కంపెనీ వాళ్ళే పోతూంటే successorకు తీసుకోవలసిన బాధ్యత ఉంటే ఆరోజున intention of the Regional Labour Commissioner బాగానే ఉండేమో అనిపించింది. Implement చేసేసరికి ఆయన attitude doubtful అనే అభిప్రాయం create చేశాడు. చివరకు గవర్నమెంటుకు ఆబ్రోచ్ కావలసి వచ్చింది. Town మొత్తంలోని 20 వేలమంది టొబాకో వర్కర్లు strike చేస్తే ప్రభుత్వదృష్టికి ఎందుకు రాలేదనేది మొదటి పాయింటు అక్కడ వుండే లేబర్ యూనియన్ strength, employees association strength మాత్రమే కాకుండా ordinary labour fraternityగా నిలబడి మేము మాకు ఉద్యోగాలు వచ్చేవరకు పనులలోనికి పోమని tobacco industryని paralyse చేసినతరువాత నాగేశ్వరరావు, లక్ష్మయ్యలే కాకుండా టొబాకో అసోసియేషన్ తరఫున ప్రకాశరావుగారుకూడా బాధ్యత లేకుండని నిర్వహించకపోతే చిక్కువస్తుందని తెలుసుకున్నారు. ఇందులో ఉద్దేశం ఒక్కటే- లేబర్ తగాదా కోసమే కాదు; తమ హక్కు నిలబెట్టుకోడానికి, యజమానులే జాగ్రత్త పడాలని అనుకుంటే welfare stateలో లేబరు డిపార్టుమెంటు పని ఏమిటి ? మంత్రులకు మొత్తం సంగతి తెలిసిందని అనుకొను. అక్కడ వారు delay చేస్తే ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురాకపోతే లేబర్ కన్సీలియేషన్ ఎట్లా నడుపుతాము ? ఇప్పటికే compromise అయిపోంది Implementation వివరంగా తెలియలేదు. లేబర్ విషయం ఆపాటి నిర్ణయం తీసుకోకపోవడం అన్యాయంగా ఉంది. మరి దానిని implement చేసే విషయం ఏమి చేస్తారు ?

The Minister for Labour and Transport (Sri B.V. Gurumurthy) : Sir, on the 6th December, 1963, the Guntur Tobaccos Limited, sent a notice to Government under section 25–F of the Industrial Disputes Act, 1947 intimating their intention to retrench 11 workers as the management had decided to sell their Tobacco Redrying Plant and machinery and consequently for the closure of the Redrying Section of the factory on and from 6–12–1963. The management also intimated that they offered payment of—

(1) One month's pay (including all allowances) in lieu of notice as required under Clause (a) of Section 25–F of Industrial Disputes Act;

(2) Compensation due to them under Section 25–F of the Act;

(3) Provident Fund accumulations including employers contribution and interest thereon;

(4) Pay including all allowances for the month of November, 1963 and

(5) Pay including all allowances for five days in December, 63.

The concerned workers did not accept the retrenchment notice and compensation offered by the company.

On a representation dated 10–12–1963 from the Tobacco Employee's Association about the non-employment of the said 11 workers, the Regional Assistant Commissioner of Labour, Guntur held a joint meeting with the representatives of the Employees Association and the

management. It was stated by the Management that after considering all aspects, they had come to the decision to close down the factory in the interest of the Company. They had denied the allegation of the Association that the 11 workers were locked out. The Regional Assistant Commissioner of Labour had also discussed the matter of retrenchment of 11 workers on 7-2-1964. In that meeting the General Manager of the Guntur Tobaccos limited disclosed that the Factory had been leased out to M/s. Gogineni & Mittepalli for a period of 7 years. Inspite of efforts of the Regional Assistant Commissioner of Labour the parties could not come to an understanding. It is understood that on the assurance of one of the partners of the new Management, M/s. Gogineni Mittapalli, that 11 workers would be taken into employment, all the workers accepted the retrenchment compensation. But afterwards the new management refused to take the 11 workers into service inspite of the advice of the Indian Tobacco Association. Then the Employees Association intimated the Management that Sarvasri Gogineni Venkateswarlu, Booragadda Devasahayam and Booragadda Ramakoti would go on hunger strike from 6 A. M., on 25-2-1964 till the 11 workers are employeed. Accordingly the three workers went on hunger strike from 25-2-1964.

On 24-2-1964 the Labour Officer had advised the Union to dessist from launching hunger strike, but the Union did not heed the advise. However, the Labour Officer had a discussion with Sri G. Nageswara Rao. one of the partners of M/s. Gogineni and Mittapalli who was reported to have agreed to employ these workers on a daily wages basis. Sri Nageswara Rao however, indicated

that their firm is not able to employ all these 11 workers on a permanent basis on a salary last drawn by them, because their lease of the factory is only for a period of 7 years. This offer was not acceptable to the Employees Association.

Later the Deputy Commissioner of Labour held further discussion with the Management on 26th and 27th February, 1964. But it was stated by the Management that since the 11 workers did not accept the appointments offered to them, they had employed new workers and expressed their inability to take all these 11 workers accept two or three on a daily wages basis. The matter could not be settled.

It is reported that the 3 workers broke their fast at 1 p. m , on 6-3-1964 and the parties to the dispute have agreed to abide by the decision of two mediators Sri Y.K.S. Prakasa Rao and Sri Mangaldas.

PRIVILEGE MOTION

re :— Remarks of the Vice-Chancellor of Sri Venkateswara University as quoted in the Indian Express dated the 3rd March, 1961

Sri Tenneti Viswanatham : Sir, in view of the leave granted by the House yesterday, I move that my privilege motion relating to the remarks of the Vice-Chancellor, Sri Govindarajulu Naidu Garu affecting the members of this Assembly may be referred to the Committee of Privileges.

Mr. Deputy Speaker : Seconded by ?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I second the motion,

Mr. Deputy Speaker : Motion moved. Do you want to give any observations ?

(శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—నిన్న చెప్పిందే.

Mr. Deputy Speaker: The question is :

"That the privilege motion relating to the remarks of the Vice-Chancellor, Sri S. Govindarajulu Naidu Garu affecting the members of this Assembly may be referred to the Committee of Privileges."

The motion was carried and referred to the Privileges Committee.

BUSINESS OF THE HOUSE.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— వ్యవసాయ కార్మికుల సమస్య గురించి డిల్లీ వెళ్ళివచ్చారు. అనేక రకాలైన రిపోర్టులు వస్తున్నాయి కాబట్టి వారిక స్టేటుమెంటు యివ్వాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— రేపు ప్రొద్దున స్టేటుమెంటు చేస్తారు. He will have his statement given tomorrow.

(*Pause*)

Hon. Sri P. Sundarayya has given notice of an adjournment motion regarding the lathi charge on the workers on strike in Chilakalurpet on 17–3–1964, Guntur district before Kandivada Tobacco company and the arrest of over 100 workers and harassment of the workers. This adjournment motion has been converted into call attention and ...

Sri P. Sundarayya : It is not call attention, Sir. It was converted into a separate motion to be answered on 20th or 21st. That is what the hon. Speaker said.

Mr. Deputy Speaker : What the hon. Speaker has allowed is adjournment motion is converted into cal attention and one hour discussion will be allowed.

Sri P. Sundarayya : I do not know, Sir, how it would be.

Mr. Deputy Speaker : One hour discussion will be allowed on a convenient date — on 20th ?

Sri B. V. Gurumurthy : I already spoke to the hon. Speaker, Sir, and also to Mr. Sundarayya and it was fixed for 21st.

Mr. Deputy Speaker : That date of 21st is for the other Motion. It has already been allowed.

Sri. B. V. Gurumurthy : But the subject-matter of both the things is the same.

Mr. Deputy Speaker : So, you would like to answer this also on the 21st ?

Sri B. V. Gurumurthy : On 21st.

Sri P. Sundarayya : 21st will be too late. Sir, Already hunger strike was there for 10 days. 2600 workers.

Mr. Deputy Speaker : What I am informed is that he has to seek information from the...

Sri B. V. Gurumurthy : Sir, this question is agreed ...

Sri P. Sundarayya : 2600 workers are on strike. Lathi charge has taken place, 100 workers are arrested and hamlets are being raided. Why do they want three more days, Sir ?

Sri B. V. Gurumurthy– My submission is this question is agreed only yesterday and perhaps it is necessary for us to gather all the information so that I may provide the House with the latest information in all its details, Sir.

Sri P. Sundarayya : Why do you want three days, Sir, to get the information? 3 days from Guntur to this place, 3 days to get the information when you have got wireless and every thing ?

Sri B. V. Gurumurthy : But I have to get it, Sir. Just now I have received. I am sure it I could get it earlier, Sir, it would be the greatest pleasure to do it, Sir. The hon. Speaker has already fixed on 21st.

Mr. Deputy Speaker : Shall we say, if you get the information, it will be on 20th. Otherwise on 21st ?

Sri B. V. Gurumurthy : Yes, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అది పద్ధతి కాదు. Calling attention noticeను adjournment motion క్రింద మార్చారు. లాఠీ చార్జి, tear gas ఉపయోగించడం జరిగింది.

Mr. Deputy Speaker :—But he has to seek information, he says.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—No, Sir, that cannot be helped.

Mr. Deputy Speaker :—That is why 20th will be the date; if it is not possible 21st.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—No, Sir. లేపు వేయడం న్యాయం. దానిని adjournment motionగా convert చేశారు అంటే ప్రాతిపదిక accept చేశారన్నమాట. వివరాలు emergentగా తెప్పించుకోవాల్సిన అవసరంముంది. ఆ మాత్రమైనా help చేయకపోతే ఎట్లా ?

Sri P. Sundarayya:—Sir, our intention in giving the adjournment motion is that government will make some statement which will ease the situation there and if you postpone it for three or four days, the very purpose of raising this question will be lost. It was brought here so that some settlement could be arrived at, some thing could be done. It is not a post-mortem thing that we are to do.

Mr. Deputy Speaker.—Try to have it on 20th, Mr. Gurumurthy.

Sri B.V. Gurumurthy.—I will do it, Sir, as I promised. But I only wish I must have some time to get all the information. It is only with a view to get the information.

Mr. Deputy Speaker.—Try to have it; in view of the urgency that is felt by them, at least you make it convenient.

Sri B. V. Gurumurthy.—As I have said already, if I get the information I would do it as early as possible, even tomorrow or day after. If it is not possible, the latest which I have sought for was 21st and I would stick to that.

Mr. Deputy Speaker.—That is what I say.

Sri Vavilalagopala Krishnayya.—It must be specific.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఇల్లందు:- మీరు Twenty first కే యిది వరకు ఒకడిస్కషనులోని ఒకదానిమీదఉందని decide చేశారు. అదేరోజున రెండు issues మీద allow చేస్తారాఅని రూల్సుసమస్య ఒకటిఉంది. ఆక్కడరెండు subjects discussion జరుపడానికిపీలులేదు. 20న ఇదిపెట్టి అదిఆట్లాచేయడం మంచిది.

Mr. Deputy Speaker.—In view of the rule that only one matter will be discussed, I think 20th he would give. You try to make it on 20th.

Sri B. V. Gurumurthy:—I have no objection. The only purpose is to have some information.

Mr. Deputy Speaker:—Any way try to get the information earlier. 20th is fixed and he has agreed. It is not possible tomorrow because he has to seek information.

Sri Tenneti Viswanatham.—With your permission, Sir, let me intervene. The object of giving such an adjournment motion consequent upon lathi charge that took place will be completely defeated if we postpone it to 20th or 21st or 22nd. But as hon. Sri P. Sundarayya has already said we have got wireless apparatus nowadays and we

could get all the officers by this evening if they choose. After all the run also by a motor car for the officers to come if he wants to have them, will not take more than 4 hours or 5 hours. He must be able to make a statement tomorrow morning, Sir. Otherwise, this will form such a bad precedent that the very object of moving all adjournment motions when grave incidents happen will be defeated and the purpose of the legislature will be completely frustrated. Kindly, therefore, intervene on our behalf and let us have some statement tomorrow.

Mr. Deputy Speaker.—Well, as has been said by the hon. Minister earlier that it is not possible for him, how can I...

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, అక్కడ లాఠీచార్జి జరిగినపుడు చనిపోయిన మనిషిని పూడ్చిపెట్టినతరువాత విచారణ చేస్తారా అని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— అధ్యక్షా, అక్కడ జరిగిన సంగతులు తెలుసుకోకుండా, information ఎప్పుడు వస్తుందో తెలుసుకోకుండా సమాధానము ఎట్లా చెప్పడము? వారు అన్నట్లుగా వస్తే నాకు ఏమీ ఆక్షేపణ లేదు. ఇవాళ commit అయి రేపు రాలేదని చెప్పడముబాగుండదు. కనుక I want to err on the right side

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:— Point of Order Sir. ఈ adjournment motion విషయములో తమరు రూలింగుఇవ్వాలి. Adjournment motion ఇచ్చిన మరుసటి దినమే చర్చ జరుగవలసి వుంటుంది. అలాకాక ఇప్పుడు ఒక precedent ను create చేస్తే కష్టముగా వుంటుంది. ఈ దినము ఇస్తే మరునాడు చర్చ జరిగే విధముగా చూడాలి అని దానిని గురించి తమరు రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— దీనిమీద రూలింగ్ దేనికి? మెంబర్ల యొక్క, మినిష్టర్సుయొక్క వీలునుచూసి ఒక date ఏర్పాటు చేయవలసి వుంటుంది. త్వరలో చేయాలనేది దాని ఉద్దేశ్యము. సాధ్యమైతే రేపుinformation ఇస్తాను

అని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. లేకపోతే ఎల్లుండి స్టేటుమెంటు ఇస్తాను అని చెబుతున్నారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:— అధ్యక్షా,మినిష్టర్సు ఇక్కడ నిలబడి information తెచ్చుకోగలమో లేదో అని అన్నట్లయితే ఆఫీసర్లపైన దాని ప్రచారము మంచిగా వుండదు. మంత్రిగారే ఆమో స్తరుగా అన్నట్లయితే ఆఫీసర్సు చాల జాగ్యం చేస్తారు. Information వస్తుందోరాదో అని అనవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. Information ను మంత్రిగారు కనుక అడిగినట్లయితే సాయంత్రానికి తప్పకుండా వస్తుంది. మనుష్యులు కూడ వస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:— అధ్యక్షా,ఇది adjournment motionకి సంబంధించిన విషయము. ఇప్పుడు బడ్జెటు సెషన్ జరుగుతోంది. Labour and Transport demand పైన చర్చ జరుగవలసివుంది. Detailed గా చర్చజరిగే అవకాశము వారిచేతులో వుండగా ఈ house ని adjourn చేసి వేరే...

Mr. Deputy Speaker:— It does not come as a point of order.

Mr. B Sriramamurthy:—No, no. It is a point of order, Sir. Definitely it is not a matter for discussion now at this stage. There are specific rulings also in the case.

Mr. Deputy Speaker.— I told you that one hour discussion has been allowed. by the hon. Speaker. Only the date to be fixed. Where is the question of point of order now

Sri B. Sreeramamurthy:— Even in that case, I make ? submission, Sir. Previous rulings are also there ఎప్పుడైనా hunger strike జరిగినట్లయితే శాసన సభలో దానిని గురించి చర్చించడము విషయములో శాశ్వతంగా వుంటూ వచ్చిన రూలింగ్ ను ఈ సందర్భములో తమ దృష్టికి తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నము చేస్తాను. రూలింగు ఇచ్చిన తరువాత దానిని question చేయడము అని కాదు. ఉన్న పరిస్థితులు తమముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాను. తమకు తెలుసు. నిరాహారదీక్షకు సంబంధించిన ఏ విషయము వచ్చినప్పుడుకి ఏ సభలైనా motion వుండడానికి వీలు లేదని పూర్వము ఇచ్చిన రూలింగును తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:— It does not help to change the opinion once decided.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అధ్యక్షా, కాశేశ్వరరావుగారుఇచ్చిన రూలింగు ఆ మాదిరిశాదు. ఆది ఈ సందర్భములో ఒప్పుకొనడము లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:— Let us not go for debate into that.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— He is saying a precedent which is not actually correct.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—అధ్యక్షా, 10 రోజులనుంచి నిరాహారదీక్ష జరుగుతోంది. రోజూ 3, 4 వేలమంది demonstrate చేస్తున్నారు. పంచాయతీ బోర్డు మెంబరు జనరల్ సెక్రటరీ ఆఫ్ ది టౌన్ టూబాకో వర్కర్స్ యూనియన్ నిరాహారదీక్ష చేస్తున్నారు. నిన్నలాఠీ చార్జి జరిగినది. Information ఎప్పటికప్పుడు మాకు వస్తున్నది. గవర్నమెంటుకు ఇంతే మెషినరీ వుండగా, 10 రోజులనుంచి నిరాహారదీక్ష జరుగుతూ వుంటే information రాలేదంటే ఆశ్చర్యముగావుంది. నిన్న లాఠీచార్జి జరిగితే ఈ రోజుకు information తెప్పించక పోయినా శేషయ్యను తెప్పించవచ్చు అందువల్ల expedite చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr Deputy Speaker:–Any thing further that you would like to say?

Sri B. V. Gurumurthy: — Nothing, Sir.

Mr. Deputy Speaker:— As it is this has been taken under Rule 70. When the hon. Speaker has allowed it under Rule 70, instead of two hours, one hour discussion has been allowed for this particularly. On 20th he says he will be able to make a statement. So, I would like to allow the hon. Minister to reply to this on 20th March, 1964.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1964-65

Voting of Demands for Grants

Demand No. XVII-Education-Rs. 26,56,59,000

Sri P. V. G. Raju.—Mr. Speaker. Sir, I am grateful to the hon. members of the House for the very nice way in which they have discussed the Demand on Education. I will apologize for having a bad throat, Sir. Therefore, I will just deal with the important issues raised, Sir.

Sri A. Sarweswararao opened the debate, Sir, and made elaborate analysis of the position. I would, however like to mention the points he said about the Academies, because I know that he has been taking special interest in the academies. He has been asking a series of questions about the working of these academies, both in this session and in other sessions. I always try to provide answers which are satisfactory, but some times, I feel that the answer I provide does not satisfy the hon. member, not because it is factually incorrect, but because there is a divergence of interpretation between the way in which we look at a problem and the way in which the hon. member may look at the problem.

He agreed that the increase in grants to the academies is a good thing. However, he felt that the administration was not working smoothly. In this context, I would like to say that these academies are in a large sense independent of administrative interference. As Minister, I should not interfere in the activities of these institutions. We try to nominate on behalf of Government, persons of the highest standing in the community and in turn these members

who are nominated to the general council of these academies elect a President, a Secretary, a Treasurer and so on. A constitution is there. I do not know if the hon. member takes objection to the way in which the constitutions have been framed. If there are any shortcomings in the constitution. I do not say there are any shortcomings in the constitution. If the hon. member feels that there is any thing in the constitution. which needs to be changed so that we could by virtue of the change in the constitution, bring improvement in the administration of the academies, I would certainly welcome any such suggestion on behalf of the hon. member. Let him come and point out that such and such clause in the constitution of the academy is not satisfactory. And certainly we shall go into the matter. But if the constitution is perfect, then the problem is one of working the academies successfully. And that, of course, devolves upon the members. Here, I think the hon members would agree with me when I say that it would not be right on my part to interfere with the working of the academies. We can only make constructive suggestions and I would certainly help in bringing together in an informal capacity the Presidents of these academies with hon. members of this House,

I think hon. members know Dr, Gopala Reddy or Sri Pasala Suryachandra Rao or Sri Narothem Reddy. These three are the Chairmen of the three Akadamies in our State and so far as the Science Akadami is concerned, as Education Minister I have been asked to be the Chairman of the Science Akadami. So certainly I would sit dowu if anything pertaining to the Science Akadami is brought to my notice. I would certainly welcome suggestions from the members and I would sit down with them to discuss specific issues. So far as the other gentlemen are concer-

ned, Mr. Sarveswarrao knows Mr. Gopal Reddy. May I suggest that he talks to him if there is anything particular and if there is any specific matter which he would like to raise, if he writes and asks me I would forward the letter to Mr. Gopala Reddy and he can discuss with him matters pertaining to Sahitya Akadami. I do not think it is fair to say that this Akadami is like Moghal Durbar; that has caused me some little pain but as I said, I will take all practical steps to see that all these Akadamies work successfully. Something was just pointed out regarding Rabindra Bharathi Theatre. I think that it is a matter for self congratulation if I could say so, that this theatre has become one of the most popular theatres in the whole of Andhra Pradesh, if not the whole country. During the last three days a historical event took place in Andhra Pradesh-The Sangeet Natak Akadami organised an All India seminar on classical dance. It was the first seminar held in the whole country and we must congratulate the President of the Sangit Natak Akadami and the executive and the members thereof for bringing together all the various leaders of the classical dance throughout India and I think hon. Members should have attended this seminar.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—There is no invitation, Sir.

Sri P. V. G. Raju:—No invitations are necessary to members of the Assembly; they have a right to go and attend.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Without invitation we won't be allowed.

Sri P. V. G. Raju:— I am sorry hon. Member is incorrect. Number of members from this House attended and hey were sitting there some in the evening performance

and som in the right purformance, some during the time when there was Bharatha Natyam, Kuchipudi etc. It is not fair for Mr. Gopalakrishnayya to say that because there was no invitation he did not attend. I do not think invitations are necessary.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Exactly not; without invitation we cannot enter.

Sri P. V. G. Raju:—Hon. Members were attending, Sir. No specific invitation was given; it is a function by the Sangeet Natak Akadami. If members are interested they were naturally attending; it is not a question of invitation; one must love dance and music. I was attending myself and other members in this House were attending regularly. If the hon: Member did not receive invitation, it was unnecessary for him to receive an invitation. All are automatically requested; how often am I to say in this House that hon. Members should feel the proprietory interest in this institution; this theatre belongs to the people: it belongs to the M.L.As. Nobody need invite them for any function belonging to the Sangeet Natak Akadami or Sahitya Akadami or Lalit Kala Akadami. These are all automatic things.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya.—With all respect to the Minister I have to say that without invitation if we go and if some one in charge there says "please get out" we are not prepared to face that.

Sri P. V. G. Raju.—I am sorry, Sir. The hon. Member has not understood the meaning of what I am trying to convey to him; other members will understand better; be

cause he chronically sits in opposition, he cannot meet us even half-way, I am prepared to meet 99%; 1% he must be prepared to say "I am an M. L. A." if some body asks you. It is not *infra dig* if some gate-man asks you who you are and if you say you are Mr. Vavilala Gopalhkrishnayya, you will be admitted. But if you say "Who are you to ask me", certainly he has a right to ask you. You take it from me if you tell your name you will be automatically admitted. Other M. L. As have attended this seminar. You please enquire those who attended.

Also, Sir, the Lalit Kala Akadami has done very great service in Andhra Pradesh. I am very proud to say that we are one of the States to be honoured by the French Government by their sending us the French Exhibition of Decorative Art. Again may I say, hon. Members may kindly go and see this decorative art. It is there in the Jubilee Hall. No invitations are necessary. You can walk in and see the exhibition. It is one of the greatest honours that is given to Andhra Pradesh and Hyderabad.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya.—We had the invitation.

Sri P. V. G. Raju.—Thank you, Sir. He has got the invitation. Now, the working of the Education Department has not been I won't say successful has not been so prosperous. I use the word 'prosperous' because hon. Members have referred to the fact that there has been cut in the plan outlay for education. We are clearly pointing out this in our report on the Third Plan (Andhra Pradesh) Mid-term review: hon. Members have referred to it also and I am just pointing out that very nearly 5-1/2 crores of

rupees was cut in the plan for education. Now it is not within my purview to go into the merits of the cut. Mr. Sundarayya has said that it was uncalled for. But I am afraid that ultimately the House has to decide the priorities for expenditure in the Plan and if it is felt by all sections that this cut has caused damage to the programme for introducing elementary education on a mass scale in the Third Plan itself as per our original or earlier estimate, then naturally this opinion would be taken into consideration by Government when the time for review of the allotment comes. However I would not be correct if I do not point out that broadly speaking it is now accepted that this Plan cut has been drastic and that efforts should be made to try and bridge the gap between the earlier estimate and the vised estimate of the Plan cut. This year of course this annot be done because we have already fixed the target. The financial estimate for the budget expenditure has already been fixed and therefore there is scope for review next year and the year after, i. e., the two last years of the present Third Plan, and I hope we will be able to have the necessary financial resources to cover the Plan. Sir.

There was some general criticism about private education, Sir and the fact that teachers are not getting their salaries, but I would like to endorse the view expressed by Sri Anthony Reddy. He has correctly pointed out that it is necessary that private agencies participate in the development of education in our State and in reference to this endorsement of his he also gave the example of S't Anthony Institute in Cuddapah which is developing technical education with the support of the West German Government. He gave the figure of Rs. 5 lakhs in this a the amount

given by the West German Government for the development of this institution. Now this institution is for the development of technical education. I would like to say that this help by the West German Government will go a long way initially to build up this institution and will correct an impression in the community that these private institutions are not able to get the necessary support either of persons in our State or outside. I would like to say, Sir, in this context that a lot of support is now available from a large number of private bodies in other countries and also by Governments in the world. Now in some instances private agencies are semi official agencies; foreign agencies prefer to help private institutions, prefer to help private endowed institutions and therefore we should give scope for these private agencies from abroad to support specific institutions in our State. Also I would like to say that wherever such aid is forthcoming we are grateful to the people of these countries who come forward to give the aid; not only is the West German Government cooperating, but the Americans are cooperating in a very large way. For instance, the very big mid-day meal programme is the bounty of CARE organisation and whatever the limitations in the progromme may be even to day hon. Members said in some instances, the food imported is not of the highest quality and so on. While these may be specific forms of criticism I am sure no member in the House would fail to accept the great contribution that is being made and if there are instances where there are small shortcomings in the programme, naturally instead of damning or instead of condemning the whole programme we should try to reach conclusions of a constructive nature which would allow the

programme to be improved but which would not destroy the very concept under which the aid is forthcoming to our country.

Sri T. V. S. Chalapathi Rao made a very fighting speech. Of course he has a great affection for me which ranges from the days in which we have been associated politically also. I would like to say that Mr. Chalapathi Rao is not the only critic of Government; even though I may be a minister today, I would like to point out that I would always reserve for myself the right of criticism also of Government because it is part of democracy to be always aware of what is happening and therefore just because he was a little more critical than was necessary I am not going to reject his speech. One matter pained me personally; I even asked him; he said that he had written me a letter and I have failed to answer him about the admission of a student into the Warangal Teachers training institution. I pointed out to him that the request was of such a nature that in the present situation in Andhra Pradesh it was not possible for me to have provided him any answer and possibly the official answer which was given to him was not satisfying. He has accepted this explanation but not in a manner which I think has given him satisfaction. However I would only point out that this is a matter which should interest all members of this House. The problem of teachers training in Warangal or Nellore should be a matter of interest to all members of this House but unfortunately there are certain restricting rules in the Telangana area in our State which do not permit the admission of non-Telangana students into institutions in the Telangana area. However it would not be fair on my part to merely

make a statement without also giving the clarification that the Regional Committee has agreed that wherever Telangana personnel are not available for employment, then the persons from Rayalaseema or Andhra area who are qualified may get admission into institutions in Telangana area. Now these are facts known to all members in the House and sometimes this brings us certain restriction on the decisions that we may like to make. In this case relating to admission of the student in Warangal, however deserving his case may be, I am afraid without the permission of the Regional Committee the admission cannot be granted and therefore to this extent he may be right in saying that the Minister is restricted in his action. It is so, Sir. But it is something which is there, inherent in the situation. I would like members to understand the position.

So far as the S. R. R. and C.V.R. college, Vijayavada is concerned, he has pointed out that there is no improvement since the last 6 years. That is broadly speaking correct but then there has been no improvement in many institutions in Andhra Pradesh. Another hon. Member Sri Suryanarayana also raised the question of the improvement in Amalapuram college, i. e., development of the science block. There also I have to point out that the difficulty is that Government is very restricted in the funds that it has before it to be spent and things can improve only in the years to come. We are taking over some colleges and in the case of S. R. R. and C. V. R. college it is a private college run previously by the Vuyyur Zamindars. To-day it is Government college and naturally there should be scope for expansion of the institution. I am sure, Sir, that in the Fourth Plan when there is an increase in the outlay for

improvement of institutions certainly we shall develop these institutions. So far as Amalapuram colllege is concerned, it is solely a private institution and I am sure that under the grant-in-aid code some monies will be available from the U. G. C. as well as from the State Government. I do not know whether Sri Suryanarayana is connected with that institution, i.e , whether he is a member of the Governing Body or in the Committee and on what score he is speaking here but he may kindly give me details. He says over Rs. 2 lakhs has already been spent by the institution. I am surprised that if Rs. 2 lakhs has been spent and for lack of Rs. 25,000, the institution has not been having the science laboratory: there is something basically wrong in such a case. But if it is merely an estimate of Rs. 2,25,000/ for the laboratory, then on the basis of an estimate we cannot proceed. The estimate may be made by a private institution but in practice that estimate must be cleared by the Education Department the D.P. I.'s office must approve of the estimate and the grant-in-aid to this particular college should be determined before the works are taken up. I do not know if all the procedures have been followed. I have made some enquiries through the officials; they say that so far as the spending of Rs. 2 lakhs is concerded no details are available; it is only mentioned yesterday afternoon; but there will be no question of not giving the college any of the grant necessary for the capital works if the programme is there and it has already been accepted by Government.

If it has not been sanctioned, then it is a different question. I would request the gentleman to write to us if he has got any say in this matter and we shall certainly look into the matter.

Sir, as you know there is some difficulty in speaking at length and so I would with your permission, Sir, cut down much of the matter and only in passing refer to what Mr. Owaisi has said about Urdu. This is an important matter. Some impression is going round that not enough emphasis is given for the development of Urdu. I would like to just point out that it is correct. Some of the Samithis and Zilla Parishads ask for donation before starting of particular sections in schools to impart instruction in a language other than Telugu. Now thi question of donation may become difficult where communities are not rich enough to pay the amount for the starting of new sections. Only last month the Chairman of the Zilla Parishad of Hyderabad along with his officers had held discussions with me inthe Secretariat about the opening of additional sections in Urdu in the Hyderabad District. The Chairman personally wrote to me, came and met me. I called the officers of the department and orders were passed pertaining to the Hyderabad District and also to see that there should be no restriction whatsoever on the opening of Urdu-medium sections, so far as primary schools are concerned in the District of Hyderabad and if necessary advance grants may be taken from the Government as and when such sections are opened This is only to help the minority to obtain satisfaction and to feel that there are no restrictions about the opening of Urdu-sections in the various schools. But so far as other districts are concerned, I do not know what the position is. Only if the Chairman or the president of the Parishads and Samithis feel any difficulties and if the Urdu-speaking people are able to impress upon the local chairman, only then can we take up the matter. Until then of course

I would only regard that there may be some difficulties, but these difficulties are generally felt by all communities whether Urdu-speaking or otherwise. With regard to the general rule that some deposits should be made before a section is opened in the zilla parishads as a general pattern which is followed since last year, it is because of general cut in the plan for Education. But it will not be a permanent feature and therefore once the restrictive period is over, there will be, I hope, unlimited progress in the development of primary education.

Shri P. Sundarayya winding up the Debate referred to the statistics provided by the Department. The statistics are there; but it is not up-to-date. Mr. Sundarayya pointed out that we were lagging behind a year or two. It is difficult to bring about anything upto-date becauseof practical difficulties and lack of communications and so on. But I will get them upto-date and next year I will be able to provide Members with the statis tical information that will be forthcoming. Even if duriug this year we are able to provide it, it should provide a large measure of satisfaction to the Members and I shall certainly collect the information and I shall try to provide the additional figures covering all the districts. I shall have it forwarded to the Members. In going into the question of Education, Mr. P. Sundarayya made some very important observations. He said that if we take the number of students entering primary schools and then correlate it to the number of students who leave at the age of eleven, we will find that between first class and 5th class, there is a terrific difference in the number of students being educated.

Another Hon'ble Member, namely Mr. Ramgopal Reddy also pointed out this, but in a different way. He said that most of the students who go into the primary sections, once they leave the primary section, they lapse into illiteracy and some positive action must be taken by the Government so that those people who are given primary education do not lapse into illiteracy. There are many methods for doing this. The most important and parctical method is to use some form of compulsion and see that these students who enter the primary schools continue the full five years before they leave the primary schools. Unfortunately while in this method there is the inherent power for the Government to utilise it, the demand for admission is so great that if a policy of coercion is adopted, it may unfortunately lead to a reverse attitude in the mind of the community so far as education is concerned. To-day, lakhs of students are coming forward to get educated; but if Government uses some sort of force to see that they do come, then we may defeat our own purpose. Therefore, I think the problem has to be tackled from the standpoint of the quality of education that we are imparting to the students. Very often our schools are ill-equipped; they do not have sufficient number of teachers to handle the classes and therefore there is some sort of atmosphere where the students may not have the same enthuasiasm for continuing the schooling as they do when they originally enter into schools. Further, by about the tenth year, in the ruracommunity, the parents use the children in the fields for cultivation purposes and for other activities. Therefore, after the boys enter the schools and by 7th or 8th year of their schooling, there is compulsion in the family to leave the school and go into some

sort of practical work on behalf of the family. That is the position. But when we improve our schools and when better conditions prevail in the schools with the mid-day meal programme being made success, more and more students will come into the schools and stay on in the primary schools till the school is over and then the question of secondary school would arise. Here I would like to mention that to-day's pattern of thinking is such that in the 4th plan the development of primary schools will be the responsibility of the Panchayat Samithis and a vast sum of money will be provided through the aegis of the Panchayat Samithis and I think after the 4th Plan period we may expect revoluntionary changes because in the era of planning the objective is to hand over the prolem of raising the finances for the development of primary education at the level of the Panchayat Samithis in such a manner that it will not affect the general funds of the plan so far as education is concerned and this will relieve the position to a great extent.

University education has been coming in for a large measure of criticism and discussion both in this House and also in the Council. I would like to say, Sir, that one would be lying if one did not accept that the general feeling in this House has been for some time and even to day is, that our Universities are not succeeding to satisfy either the students who are studying in the University or the parents who send their children to the Universities or to the general public who are enlightened and educated and who keep an eye on the functioning of the democratic institutions in our State or the Members of the Legislature. There has been some general criticism in the Press, Sir: a spate of letters are written to the editors which get publi-

shed by the newspapers criticising the administsation of the Universites from time to time. Government, Sir, as you know has got to watch the situation carefully and at no time would I forgive myself if I should act in any arbitrary manner which would not conform to the highest principles of democracy. Therefore, as I said, I would not forgive myself if I acted hastily. I have been acting with a largest measure of restraint and patience, so to say. As a matter of fact, I think if at all I have to err on the side of patience in dealing with these matters, necessarily I think, it is good that we do not interfere with the working of the Universi-ties. I believe that our Universities are quite capable of reacting to the opinions of the Members of our Assembly. After all, if the representatives of the people are able to feel the pulse of what is going on in the country, if the peoples' representatives are able to broadly formulate their viewpoints in conformity with the spirit of the times, Sir, I do not know the reason why the educated elite, the intellec-tual leaders of our community and the Universities cannot in turn, assess the spirit of the times. Naturally if the Members of the Assembly fail or alternatively if the intel-lectual leaders of the community fail to understand the spirit of the times, then great damage will be caused not only to the particular institutions, namely the Universities, but to the demorcatic · institutions in our State. The demorcatic tradition is paramount and the first essential of the democratic tradition is that one must not be afraid of criticism and one must be capable of facing the most hos-tile or diverse criticism and absorbing that criticism and make it an instrument for success and further progress. In this manner, I have no hesitation to say that Government are democratically functioning and are prepared to face the representatives of the people and are prepared to accept

the various suggestions made from time to time. But unfortunately, the Universities have developed an impression that by virtue of the fact that they are educated, by virtue of the fact that they are literate, they have a higher right to both accept or reject the criticisms made by the various democratic bodies. I do not know, Sir, if education alone gives one the right to reject criticism. Because one is educated, can one deny all criticism? It is a fallacious argument that because the Universities are more educated as a body or more cultured or literate as a body than other democratic institutions and to that extent they have an inherent power to reject all criticism as being inconsequential or is not upto the mark. It is for the Members of this House to maintain the dignity of the House and to point out the errors that may arise in such types of thinking. But for myself I feel Sir that the Universities should live with the times and understand the need to accept the genuine and *bona fide* criticisms and that they could play a legitimate role in trying to integrate the spiritual personality of our people along with what we may call the political personality that we are developing through our democratic institutions. However, Sir, all our Universities are not in the same level. I am happy to say that in Telangana even though at a certain stage there was some criticism about the administration here and tension between the students and the general public the relationship is very cordial now and very happy.

In Andhra, Mr. P. Sundarayya has pointed out some of the limitations that exist in the working of the Senate in that University. It would not be fair on my part to say anything about it because as I said the Universities should be autonomous and should be treated as autonomous. But what does that mean? Sir. In the council when I spoke, I

pointed out when some Members said that the Acts were violated, that there is a case for reviewing the Act, changing the clauses in the Act by giving larger representation to persons from the Assembly and so on. that in Britain the whole Constitution is an unwritten Constitution. Nevertheless, democracy functions at the very highest level in Britain. In India we have a written Constitution. We go on altering the constitution from time to time unless the spirit of democracy is there imbibed by the people and accepted by the people, necessarily it won't be possible for us to ensure that merely because an Act is changed, the Constitution would function in a just and democratic way. This does mean, Sir, that the Acts are perfect, that there is no case for review of the Acts. But I would say that the Vice-Chancellors of our Universities should feel that they are servants of the people as much as any minister or any Member of the Legislature. They should not feel because they are appointed by an Act of Legislature that they are superior to the Legislature which appoints them by an Act passed by the Legislature. Therefore I feel that these Vice-Chancellors should try to imbibe the spirit of the age Often times they are persons brought up in a tradition of some past age, unless they are professors of history, I do not know, even if they get into touch with the changing times and whether they are aware of the events. But this is no reflection on the individual. Therefore, I would say that one should be prepared to face any amount of criticism.

In the case of Andhra University, Mr P. Sundarayya referred to the question of Senate Meeting that was held in November or so and the Senate meeting for about 12 to 14 hours and a number of questions considered.

I think the Universities would do well if they understand that the Assemblies also very often meet for hours on end. You, as the custodian of the House, if you find that a question is not answered satisfactorily, would allow supplementaries to be put, and if the work of the House, is not completed, allow the House to meet if necessary in the evening. There is provision for night sessions and there are so many provisions for so many things. Our Vice Chancellors have been members of the Council and they cannot crave ignorance of the working of demoracy. The Vice Chancellor of the Andhra University has been a member of the Council, the Vice Chancellor of the Sree Venkateswara University has been a member of the Council and therefore I leave it to their good sense to conduct the proceedings of their Senate in a manner which would be in conformity with the way in which the Speaker or the Chairman of the Legislative Council conducts the proceedings in our House or in the Legislative Council, and if that is there, naturally the members would feel satisfied with the answers that are provided. For instance, Mr. Sundarayya gave an example of a question which was disallowed. The question pertained to the number of hours of work pertaining to lecturers in the Medical College in Visakhapatnam. I think that information should have been readily available in the hands of the University and information provided because as far as I know there are specific hours prescribed. For instance, in a general college, so many hours of lecture are allotted for a lecturer. and so on. Such information should be provided and the Vice Chancellors should provide such information without feeling that it is irksome for them to do so. Certainly, there is no need for a review of all these things. We are going to

raise this matter in an informal way when we meet them next and we will certainly try and see that the sessions of the Senate are held at times when the Vice Chancellor can devote 3, or 4 or 5 days if necessary Just like the Assembly meets for a couple of weeks or a month during the budget session, the Senate should meet for longer hours than half a day to go through the transactions and the work in the Universities and this can be easily achieved if the new spirit is there and I am hoping to convince our Vice Chancellor friends with this need of the age and that they would naturally give satisfaction to all their critics I am saying this in all seriousness. They should satisfy their critics. If they fail to do through pursuasion, then I am afraid that something is wrong inherently in the situation.

Last year there was a question in the House which was answered giving the details about the passes in the various Universities. Subsequently Mr. Viswanadham wrote to me saying that the Government may go into the question of appointing a committee to go into the different standards in the three Universities and also see to what extent they can be reconciled. I am happy I have already informed the House in my speech and I am happy to inform the House that the Vice Chancellors have agreed to the appointment of a committee by this House and the terms of reference of that committee can be fairly broad to go into the question and there is no restriction in the functioning of that committee. Hon. Members of this House will be associated with the committee and the Universities will have their representatives on that Board and a report, will, in due course, be placed before this House. While going into the questions of the different standards in the Universities and why these standards are there necessarily we do

not propose to restrict the scope of the enquiry in a narrow sense. While we do not want to alarm anybody by saying that things are totally wrong with the functioning of the Universities, necessarily there are a number of issues which agitate the mind of the public from time to time and this committee which is going to be appointed, will go into these matters and I wish that members of this House will reserve their comments till after the report of the committee is provided and we will go into the matters and try to improve the conditions in the Universities.

I have also pleasure in informing the House that so far as the Education Department is concerned, we have already appointed a committee for going into the formation of the Fourth Plan and the deliberations of that Committee have already appeared in the press and the members are welcome to go into the matter in detail and make suggestions. I also take this opportunity to say that the Planning Commission has suggested that a Committee be appointed for perspective planning in education. A perspective plan for 15 to 20 years should be developed in such a manner that this perspective plan would be put into operation for the next three five year plans i. e., 4th, 5th and 6th Five Year Plans. We are giving thought to this fact It is a very important thing. To create a perspective plan for Andhra Pradesh up to 1977 or 1980 and what should be the pattern of education say 10 years from to-day or 15 years from to-day should be a matter which should agitate the mind or interest each and every one of us. And we are hoping to finalise the names very soon. I would however like to point out some problems about Telugu instruction. Sri P. Sundarayya pointed it out and some members said about it. This committee would definitely go

into it. But in addition, I would like to point out that the three Vice Chancellors in their last meeting with me agreed that the Universities in Andhra Pradesh would allow Telugu medium or regional language medium to be used in examinations, from the Fourth Plan period. That means from 1967 Telugu would come into use in the Universities in Andhra Pradesh. This is the line that has been agreed upon by the Vice Chancellors. They met me. I told them that this is a reform which cannot be postponed. People want it. Apart from that, it is very necessary for us to give the advantage of the regional language to such students who would like to appear in their examinations in the regional language. Of course, there are certain limitations. One of them is, that a student who appears in the regional language would be restricting his own scope of employment. He would not be able to appear for the I. A. S or I. P. S. examination, but where a student voluntarily agrees to answer his papers in the regional language, it is not for the University or for any other authority to point out that the student himself will be restricting his scope for employment in the future. Students who go for the examination are well capable of understanding the position. The parents know what the medium of language that their children should study and answer in and therefore let it be between the students on a voluntary basis. If the students want to appear in the regional language, they should be quite free and the University should evaluate the answers on a strict basis and try and give them their pass according to the standards that they have achieved. The Universities have agreed and to facilitate this programme to be pushed through in a strong manner in the Fourth Plan, it is envisaged that there will be at least 50 lakhs of rupees for translation of books into Telugu. This has also been accepted. Both programmes will go through simultaneously and therefore I feel that Mr. Sundarayya need not feel that this policy will not be implemented. I have convinced the Vice Chancellors and they have agreed to implement it. They wanted one year's time. They have suggested the Fourth Plan because they said they felt that

they would have to go back and make arrangements and preparations. In this instance, the Vice Chancellors have very correctly pointed out-I am quoting the gist of what they said. They are subject to the democratic view of the University Senate and Syndicate. They said that they would like formally to place this matter before their Senate and before the Syndicate and Academic Council of the University and accept the policy. I would like to say that the formulation of democratic opinion in the Senate is something which is the responsibility of everybody in our State and necessarily this enlightened policy must be carried not only in the Legislalure but also in the Senate andAcademic Council and Syndicate and therefore it will follow in due course. I take this opportunity to thank you and the Members. I hope I have satisfied all the Members in this House. I request them to support the Demand unanimously. Thank you.

Sri P Anthonyreddy:-TheMinister did not tell us about the College of Physical Education in his speech introducing the Demand as well as now. I would like to know about the policy of the Government in regard to this College of Physical Education.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, ప్రధానమైనటువంటిది department కు సంబంధించిన విషయం పూర్తిగా వదలి వేయబడింది. 4, 5 సంవత్సరములు administration delays అవుతున్నాయి. Clear గా point out చేసినాము. ముఖ్యంగా L. D. C గా పనిచేసేవాళ్ళు, secondary grade లో పని చేసేవాళ్ళు, B. Ed. అయినతరువాత Deputy Inspector cadre లో వేస్తున్నారు. 10 సంవత్సరములబట్టి, 8 సంవత్సరములబట్టి, యింతవరకు rgularise చేయలేదు. దగ్గర దగ్గర 300 cases pending లో ఉన్నాయని చెప్పాము. Administrative delays నివారిస్తామనిగాని ఉన్నcases speed up చేస్తాము అనేమాట యిప్పటివరకు రాలేదు. అలాగే U. G. C. scales విషయం last time చెప్పారు. ఒక question answer చేస్తూ ఆది consider లో ఉన్నదని చెప్పారు. కొన్ని నెలలు అయిపోయింది. ఆది ఏ stage లో ఉన్నది. Still under active consideration అనో more active consideration అనో, లేకపోతే finalise చేస్తున్నరో ఆ విషయం కూడ చెప్పమని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి(సుల్తానాబాద్):—మినిష్టర్ గారితో మనవిచేసి ఉంటిని. Technical education ప్రాథమిక విద్యనుండే ఆరంభించాలని చెప్పాను. Technical education గురించి వారు ఏమి చెప్పలేదు.

Sri T. V. S. Chalapathirao:—The Minister was pleased to admit that it is a fact that salaries are not being paid regularly to privately managed schools and I am sorry that he has not stated the remedy which he proposes to do.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:—Elementary School కు district board నుంచి maintainance కు డబ్బు యిచ్చేవారు. ఇప్పుడు ఆ school పడిపోతున్న ప్పటికి ఆ పంచాయితీ సమితిలో ఏ funds ద్వారా maintain చేయడానికి వీలు లేకుండా బ్రహ్మాండమైనటువంటి నష్టం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఆ school కు maintenance చేయడానికి repairs చేయడానికి ప్రత్యేకంగా allotment యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణస్వామి (కంకిపాడు):— ఆధ్యక్షా, Women University ఒకటి constitute చేయాలని నేను suggestion చేసినాను. దాని విషయంలో మంత్రిగారి అభిప్రాయం తెలుసుకో దలచినాను.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం (ఉయ్యూరు):— Secondary education మీద గ్రామాలలో గత సంవత్సరం higher forms పెట్టినవాటిని గురించి, కొత్తగా పెట్టిన గ్రామాలవాళ్ళే పెట్టుకోవాలని జిల్లా పరిషత్, State Government యివ్వక పోయినట్లయితే ఈ సంవత్సరంకూడ ఆదేవిధంగా యిచ్చుకోవాలా? లేకపోతే plan period అంతా అదే విధంగా యిచ్చుకోవాలా అనే విషయం తేలకుండా ఉంటే గ్రామాలలో ప్రజలకు యిబ్బందులు ఉన్నాయి. గత సంవత్సరం యిదేవిధంగా భరించారు. ఈ సంవత్సరమైనా తీసుకుంటామనే విషయం మంత్రిగారు తెలివివ్వలేదు. అది తీసుకుంటారా లేదా లేకపోతే ఆ గ్రామాలవాళ్ళు భరించవలసిందేనా, higher forms గాని, కొత్త schools గాని ఆ విషయం మాత్రం చెప్పించవలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. ధర్మభిక్షం (నల్గొండ):—ఆధ్యక్ష, తెలంగాణా district headquearters లో night colleges open చేస్తామని మంత్రిగారు చాలసార్లు చెప్పారు. నల్లగొండలో దాని విషయం చాల ప్రయత్నం జరిగింది. దాని విషయం meintion చేయలేదు. ఆ విషయం చెపుతారా ?

Sri D. Sitaramayya:— The syllabus of the secondary education is overcrowded. Is the Hon. Minister prepared to review that and make suitable changes?

శ్రీ ఇ. సుబ్బారావు(తూచినపూడి):—గుంటూరు జిల్లాలో ఉప్పలపాలెంలో 20 సంవత్సరాల నుంచి టీచర్స్‌కు జీతాలు యివ్వడంలేదు. వజ్రవేలుచెట్టిగారు point out చేశారు. దానికి answer రాలేదు, చెపుతారా ?

(*Mr. Speaker in the Chair*)

Sri P. V. G. Raju:—Mr. Anthony Reddy asked about the College of Physical Education. He said there was one trained person, a Doctor also who could have managed this institution. A college was opened in Vijayawada by private management many years back and then it was subsequently closed down. There is one institution in Hyderabad. The position is that the vacancy for the post of Principal is there. The Andhra Pradesh Public Service Commission has been asked to fill up the post. They have advertised and naturally then call for selection of the candidates and after the candidates appear, selection will be made and the Principal will be appointed. The College is not progressing well as it should. I will look into the matter and see to what extent we can develop this institution. Further, some friends from Vijayawada also met me and said, why not that College once again be revived. I said I have no objection subject to the fact that the rules and regulations and the friends who are going to associate themselves with that institution are men who are capable of

developing that institution, Sri A. Saveswararao said about the delays in the pay scales. What can I say. These are all problems which go on from year to year and month to month in an administration. There is no end to these delays. There is no end to the action that the Minister can take. The moment a specific case is brought to our notice, we will immediately sanction it but these delays are there and I certainly regret all the delays. I shall certainly see that they are corrected. Mr. Malla Reddy said about technical education in primary schools. Last one Hon. Member Mr. L. L. Das made a revolutionary speech. He said that in Orissa, they are sanctioning Rs. 10,000 for each primary school for having a section for teaching trades and carpentry and weaving even in primary schools. I asked the Hon. Member to kindly get me the details of that report from the Orissa Government and if necessary I myself undertook to go personally to Orissa and see that development, but nothing has happened. Hon. Member never wrote to me and never sent me a copy of the scheme from Orissa Government. To link up technical education at the primary level is not quite correct. The policy is to have technical education from the 8th standard and not from the primary school level. That is the position.

The hon. Member Sri Kakani Venkataratnam has raised an important point about raising funds for middle and secondary schools in the Samithi areas. Last year, because we did not have money we asked the people locally to raise money to give extra sections for these middle or high schools. Now, this year also I have not reviewed the position and the budget has just been sanctioned, by about

May we will know the position. The zilla parishads have got to send out their requirements to the D. P. I's office on the basis of funds, available in the district. And where there is a demand for opening of new sections which the zilla parishad itself cannot fulfil out ofits own funds, necessarily to some extent the Government gives the funds. Sir. But we will have to get the verification from each district and only then we will say. Still, I would like to point out to the hon. Members that the cut in education is still there; till money is really placed back at the disposal of the Director of Public Instruction and the department, you will take it that this year also there will be some restriction in the opening of new sections. So we would request these samithis to pursue the same policy as it was last year.

The hon. Member Dr. Chalapathi Rao has said something about payment of school fees by teacher employees in private schools. The other day I called my officers and had a discussion with them, Sir. Wherever the teachers are prepared to get into a group, i. e. if a school employs ten or twenty teachers, if all the teachers unanimously desire that the salaries may be disbursed directly, they may make an application through the District Educational Officer to the Director of Public Instruction, or direct y tothe Director of Public Instruction, and I have given instructions that the salaries should be disbursed directly by the District Educational Officers concerned or through the Director of Public Instruction office here, that there is no need to go to the managements for this purpose. But the difficulty is that sometimes individual teachers only make claims and one does not know whether it is correct or incorrect; supposing 20 teachers are employed, one man complains and nineteen

do not complain, it becomes very difficult for the department to disburse the salarise to all the various schools. But I have given instructions to the Director of Public Instruction that where teachers approach him directly or a majority want their salaries to be disbursed directly, it will be done, Sir.

At this stage, Sri G. C. Venkatanna rose to speak.

Mr Speaker:—I am sorry I cannot allow. If the hon. Minister does not reply to the points, I cann't help it. But I would not go on allowing speakers.

Sri P. V. G. Raju :—Then, Sir, the hon. Member from Kankipadu raised something about women's education, a university and so on, and he pointed out that there is a women's university in Bombay also. Of course, the suggestion is very good and I myself have toyed with the idea. We have not been thinking about it. But the position is, in the III Five Year Plan there is no scope for this. When there are sufficient number of women's colleges in the State to warrant some sort of a separate administration on their behalf, the matter may be considered.

About starting night colleges in Nalgonda, Sir, that is for the university to go into. An application has to be made to the Academic Council of the Osmania University and if they give permission I have no objection whatsoever.

Mr. Speaker :—I shall now put the cut motions to vote.

Sri G. C. Venkanna rose to speak.

Mr. Speaker:—I am sorry. Please sit down.

Sri L. Laxmana Das:—(*Pathapatnam*) on a point of personal explanation, Sir. The hon. Minister referred to my speech in the last budget session.

Mr, Speaker:—On some other occasion you can do it.

(*Pause*)

I shall now put the cut motions to vote.

Mr. Speaker:— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : To discuss education and economic growth for adopting an educational system which is economically efficient and effective in utilising human resources and achieving the end and goals of education.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : for the failure of the Govt., to open an Elementary School exclusively for the benfit of the Harijans of Annareddipalem, Kovvur Tq , Nellore Dist.,

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : To impress on the Govt., to open a Middle School at Dundigaru village. Kavali Tq., Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs, 100

Purpose : For the irregular action of the management of the C. A. M. High School, Nellore who has retrenched one Sri M. Manumallu, Manual Instructor who has put in several years of service.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : for the failure of the Govt., to fix the pay scales of the Music Teachers working under Z. P. Girls Secondary Schools in Nellore Dist., for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : To urge on Govt., to reintroduce the concessions give to the N. G. Os. children who are studying in the Secondary Schools in the State as the concession has been stopped during 1263–64 (vide) Re. Director of Public Instruction's Circular No. 211 K G 63–64 dated 16–10–63 of Hyderabad.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : for the failure of the Govt., to fix the pay scales of the Sewing Mistresses working under Z. P. Secondary Girls Schools in Nellore Dist., for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : To express disatisfaction for non-availability of Telugu Text Book for Secondary Grade Training, since. September, 1963.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : To discuss the policy of the Govt., pertaining to collection of mess bills from College students though they are scholarship holders.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : To impress upon the Govt., the need for the opening of Girls College in Nellore Town.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : To urge on Govt., to sanction English Medium Schools at Buchireddipalem, Kovur Taluk, Nellure Dist.,

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose : To express dissatisfaction over the non-payment of salaries to the doctors and mid-wives for years together at Pallipad Dispensary, Nellore Taluk and Dist ,

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker: – The Question is :

To reduce the allotment of Rs. 26,56.59,000 for Education by Rs. 100

అన్ని దశలలోనూ ప్రాంతీయ భాషలో విద్యా విధానమును అమలు చేయుటకై అవసరమైన చర్యలు తీసికోనందుననూ మూడవ తరగతి నుంచి ఇంగ్లీషు భాషను ప్రవేశ పెట్టడాన్ని విమర్శించుటకు—

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

గ్రామాలలోను, పట్టణాలలోనూ న్యూశ్చ్లో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకైనా (కనీసం) వసతి సౌకర్యం ప్రభుత్వం కలుగజేయనందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

సాహిత్య, సంగీత — నాటక, లలిత కళా అకాడమీల కార్యక్రమాలను, ప్రభుత్వపు పాత్రను – చర్చించుటకుగాను

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker:— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose: (a) In view of the hard conditions laid down by the Government in giving new Middle Schools and High Schools.

(b) For not taking proper steps to establish one Science and Arts College at Kankipadu and also a Girls High School at Kankipadu.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:— I will now put the main demand to vote. The question is :

> " That Government be granted a sum not exceeding Rs. 26,56,59,000 under Demand No. XVII — Education."

The motion was adopted and the Grant made.

Demand No. XXVIII :—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes Rs. 4,19,50,800.

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao):— Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

> " That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4,19,50,800 under Demand No. XXVIII — Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes."

Sir, I placed a * note on the Table of the House. I will make a speech at the end of the debate.

Mr. Speaker:—Motion moved. The Demand is before the House and the Members will now move their cut motions.

Sri P. Satyanarayana:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and Other Backward Classes by Rs. 100

ఖమ్మం జిల్లా, బూర్గంపాడు తాలూకా బెస్తగూడెం (అన్నవరం) గ్రామస్తులకు యిండ్ల స్థలాలు మాపటంలో విఫలమైన ప్రభుత్వ చర్యపట్ల అసమ్మతి తెలుపుటకు గాను

*Vide Appendix

Mr. Speaker:— Cut motion moved.

Sri Vanka Satyanarayana:— Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 4.19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100-

తణుకు తాలూకా - చేకేరు - కె. ఇల్లింద్రవరపు ఓగిడి గ్రామ హరిజనులు - ఆరుంధతీయులు ఇండ్లకొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నా ఇంతవరకు ఎట్టి చర్య గైకొ నందున

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100

తణుకు తాలూకా - రువ్వ - పెలూరు గ్రామ హరిజనులు ఆరుంధతీయులు పెట్టు కొన్న దరఖాస్తులు యింతవరకు ఖాతరు చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs, 100

తణుకు తాలూకా కానూరు నడుపల్లె గ్రామ వ్యవసాయ కార్మికులు యిండ్ల స్థలములకొరకు దరఖాస్తులుపెట్టినా యింతవరకు వాటి విషయంలో ఎటువంటి చర్యలు గైకొన నందున

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100

తణుకు తాలూకా కాకరపర్రు - పెరవలి గ్రామ వ్యవసాయ కార్మికులు - హరి జనులు - ఇండ్ల స్థలములకొరకు దరఖాస్తులు మంజూరు అయినా డబ్బు యింతవరకు కేటాయించనందున

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఖండవల్లి - పి. వేమవరం, మల్లేశ్వరం గ్రామ హరిజనులు - ఆరుంధతీయులు - ఇండ్ల స్థలములకొరకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నా యింతవరకు ఎట్టి చర్యలు తీసుకొనందువల్ల

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

Sri G. Rama Rao:—Sri, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100

Failure to sanction legal aid to the Harijans of Gangadharapuram, of Gudivada Taluq against the suits filed by the Agratanamdar of Billapadu Gudivada.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

To discuss: failure to provide house sites for Harijans of Nallagunta, Gudivada Taluq on vacant sites of the P. W. D. adjoining the Naguleru Channel near Pamarru limits of Gudivada Taluq (i.e. in R S. Nos. 115, 116,117etc of the P. W. D. Poramboke, Pamaru village Gudivada Taluq)

(2) Failure to provide pathway to the burial ground for the Harijans of Bethavolu, Gudivada Taluq, from R.S. No. 120/1, as there is no other public way and the land holders are objecting to allow them to pass their fields.

(3) Failure to revalidate the scholarships granted for 1963-64 and pay to (1) D. Sai Baba. M. I. T. College Madras, (Backward class) (2) Gundugollu Vijayakumari, B. Sc. 1 Year St. Theresa's College Ellore, (Harijan Xian) and also to renew the same for 1964-65.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100

For not including the communities, Sugali, Lambadi, Yerukala, Yenadi etc., of Telangana Area in the list of Scheduled Tribes as done in Andhra Area.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100

Failure to accept and implement the recommendations made by Sri N. Yaganti, I. A. S., in respect of Scheduled castes and Tribes, their welfare in the State appointments in Government Services and promotions in services.

(2) Failure to provide sufficient funds for acquisition of house sites for Harijans and Tribes every year.

(3) Failure to float loans both from the public and and the central Government for providing dwelling sites for Harijans and Girijans in the absence of sufficient funds with the state.

(4) For ordering the disintegration of the office of the District Social Welfare Offices and transferring the acquisition of houses sites to Harijans and Girijans to Tahsildars, and B. D. Os.

(5) Failure to take possession of the lands acquired for house sites and handing over the sites to applicants in time even though compensations were paid to the land owners in the following villages of Krishna District.

1.	Chirichintala	Gudivada Taluq.
2.	Vinnakota	–do–
3.	Kunderu	Gannavaram Taluq.
4.	Kristnapuram	Gannavaram Taluq.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Sri A. Serveswara Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరం తాలూకాలో నివసించుచున్న షెడ్యూల్డు జాతుల భూములను చట్ట విరుద్ధముగా యితరులు ఆక్రమించుటను అరికట్టుటలో విఫల మైనందుకు

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri S. Vemayya :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans Jangagunta Village h/o Munnumurthury village, Sullurpet Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Govindareddipalam h/o Brahmadevan Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide pathway to go to the burial ground to the Harijans of Allur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Pemmareddy palem village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Nagamambapuram village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the abnormal delay on the part of the Government to pay Mid-day meal Bills pertaining to Backward Classes since 1961 to the Mid-day meals contractor, Kammapalem village, Kavali Taluq and Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Manubolu village, Nellore Taluq, and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Parmburthi village, Nellore Taluq, and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Krishnapatnam village, Nellore Taluq, and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Arundothiyas of Minagallu village, Kovur Taluq, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide pathway to Harijans of Penutalli village, Kovur Taluq. Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Lingayapalem L/o Brahmadevam village, Nellore Taluq and Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on Government to provide burial ground to the Harijans of Edutavaripalem village, Nellore Taluk and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To express disagreement for abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Allur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Iredupur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Deglapalam village, Sullurpet Taluq, Nellore district for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide pathway to the Harijans of Marripad village, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Panchedu village, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs.4,19,50, 800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Timmayapalem L/o Chennur village, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to he Harijans Turimarla village Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide a donka to the Pallikapulu of Allipoludoruvu pallipalam L/o Pedur Village Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the provision of drinking water well to the Harijans of Lachareddi Kottalu of Padamtipalem village, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the provision of drinking water well in the Harijans of Rap of Padamatpalem village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on Government to privide drinking water well to the Harijans (Arundathis) of Northmopur Village Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Sangam village, Kovur Taluq Nellore District as they are residing on banks of Pennar river.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

For abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Chundugunta L/o Kovur village, and Taluq Nellore District as it is pending since several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Siddipuram village, Kovur Taluk Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Damarmadugu village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Vengareddipalam L/o Podamatipalam village Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Dudekula Families of Padamatipalam village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Pallikapulu of Pallipalam Mektapuram village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Pallikapulu of Pallipalam L/o Annareddipalam village, Kovur Taluq Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide extension of house sites to the Harijans of Pallipad village, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide additional house sites to the Harijans of Chinacherukur village, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc by Rs. 100

To urge on the Government to provide extension of house sites to the Harijans of Pedur village Nellore Dt.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the failure of the Government to pay Rs. 300/- to the Midday meals contractor of Social Welfare Elementary School of Siddanakondur village Kavali Taluq Nellore District for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to pay Rs. 1,486/- to the midday meals contractor of Social Welfare Elementary School of Jirravaripalam Villag Kavali Taluq. Nellore since long time.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the failure of the Government to pay Rs. 1,500/- to the midday meals contractor of Social Welfare Elementary School, Chinakraka Village, Kavali Taluq Nellore District Since a very long time.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide pathway to go to burial ground to the Harijans of Chinapalam village, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on the Government to provide additional house sites to the Harijans of Zudukurpet village, Nellore taiuq and district.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribe by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government for the last 10 years, to provide additional village sites to the Harijans of Kudithipalam village Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribe by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Kodurpad, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

హరిజనులకు, గిరిజనులకు, తదితరవెనుకబడిన జాతులవారికి, యిండ్లవసతి మంచి నీళ్లబావులు, స్మశానస్థలములు, మరుగుదొడ్లు, వసతులు యేర్పాట్లు చేయుటలోను, స్కాలర్‌షిప్పులు, బోర్డింగు గృహంట్లు మంజూరు చేయుటలోను జరుగుచున్న జాప్యమును గూర్చి నిరసించుటయేకాక, పై తరగతుల ఉద్యోగుల నియామకములోను, వారి ప్రమోషన్‌లోను, జరుగుచున్న అన్యాయమును అంటరాని తన నిర్మూలన చట్టము అమలు జరుగుచున్న విఫలతను గూర్చి, గాఢ విచారమును తెల్పుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of veguru viliage, Kovur taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to privide house sites to the Harijans of Potu reddipalem village, Kovur Taluq. Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sities to the Harijans of Kothavangallu Village Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide drinking water well to the Harijans of Srirangarajapuram Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide House sites for (Extenstion) in S. No. 155, Rebala Village, Kovur Taluq, Nellore District as it is pending since a long time.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide extension house site to the Harijans of North Rajupalem, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to help the Harijans of Duvur village, Kovur Taluq, Nellore Dtstrict, financially for the purpose of levelling the village site which is low lying.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide extenstion of village sites to the Harijans for house site of Challyapalem village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Miklimpet, h/o Yellayapalem, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the unsatisfactory progress pertaining to the work connected with the reclamation of the Yanadies in the State.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government for the formation of a road from Tada to Sriharikota Island of Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Narlamitta, h/o Mambothu village, Sullurpet Taluq, Nellore for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to to the Harijans of Parlapalli village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allorment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide pathway to the Harijans of Gottadapalem Village, Kovur Taluq, Nellore Dist. to go to their burial ground.

To reduce the allotment of Rs, 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc by Rs. 100/-

To urge on the Government to acquire S. No. 255/ B & c of Duvvur village, Kovur Taluq, Nellore District for extension of village site to the Harijans of the Village

To reduce the allotment of Rs 4,19,50 800 for Welfare of Scheduled Tribes etc, by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Venkanapuram Village, Kovur, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Byreddipalam h/o Anemadugu village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19.50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Jangalgunta h/o Mannemuthur Village, Sullurpet Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc· by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Leguntapad, Arundathiyapalam, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Schcduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans (Arundathiyas) of Chowkacherla Village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay for the payment of Social Welfare School building rent to the Management at Alganipadu village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 292 etc to the Harijans of Alanaripad village, Kovur Taluq, Nellore District for the purpose of House sites.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc by Rs. 100/-

To discuss the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Toderu Village, Atmakur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Varlla village, Kovur Teluq, Nellore District

To reduce the allotment of Rs 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc , by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Dampur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to grant S. No. 46 to the Harijans for their house sites at Jammipalam H/o Danmadugu village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Rangacharula Khandriga h/o Brahmadevam village, Nellore taluq and district.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Maktapuram village, Kovur Taluq. Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide additional extension of house sites to the Harijans of Narayanreddipet village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc,, by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Buchireddipalem village, Kovur Taluq and Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide extention village site to the Harijans of Lebur village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Lingalapadu village, Kavali Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Bodagudipad Village, Kavali Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc.. by Rs. 100

For the failure of the Government to pay Midday meals bills to the Midday meals contractor of Social Welfare School at Manubulupad Village, Kavali Taluq, Nellore District since 1960.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to pay midday meals bills to the midday meals contractor of Social Welfare School at Bodagudipad Village, Kavali Taluq, Nellore District since the year 1960.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on Government to lease out S. No. 395/2 to the Harijans of Pottupalem village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Kothur h/o Indukurpet village, Nellore Taluq, and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of North Mopur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100

To urge on the Government to enhance the Boarding grant from Rs. 15/– to Rs. 20/– as prices of food grains are very high.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

For the failure of the Government to provide house sites for the Harijans of Muthuku village, Nellore Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Naidupalem village Kouvr Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the construction of a drinking water well for the Harijans of Dundigamu village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc,, by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to sanction scholarship to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other Backward Classes in the State.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Annareddipalem village, Kovur taluq, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Podugupadu village, Kovur taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100

To express on Government to provide pathway to the pallikapulu, Kothurur h/o Kovur village and Taluq of Nellore District which are pending for since several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on Government to provide pathway to the Harijans of Inamadugu village, Kovur taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on Government to provide pathway to the Harijans of Mudivanthi village, Kovur taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on Government to provide House sites to the Arundathipadu of Ponnuru village, Nellore taluq, and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Kothuru h/o Kovur Taluq and Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Kusuma Harijanapalem of Nawabpet, near Naruku gate Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on Government to provide House sites to the Arundathiyulu of Trurupupundla village, Rapur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc by Rs. 100

To urge on Government to provide burial ground to the Arundathiyulus of Turupu Pundla village, Rapur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Basavayapalam village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide House sites to the Harijans of Maneguntapadu village, Kovur Taluk, NelloreDistrict.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Pallikapulu of Pallipalam h/o Patur village, Kovur Taluq, Nellore District as it is pending for several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide additiona house sites to the Harijans of Gangapatnam village, Nellore taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide extention of house sites to the Harijans of Allipuram village, Nellore taluq and district.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc.. by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Marlapalli village, Sullurpet Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Purini village, Kovur taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100/-

To express disagreement over the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Varini village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Dagatepalem village, Sullurpet Taluq, Nellore Districts

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Saipet village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Ganugapenta Village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc , by Rs. 100/-

For the failure of the Government to provide house sites to the Harijans of Sayanakhandriga h/o Brahmadevam Village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide burial ground poramboke to the Harijans of Pamulavasipalem Village, Nellore Taluq, and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Balireddipalem village, Gudur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Kalayakogollu village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide extention of house sites to the Harijans of Nidimusali village, Nellore taluq and District.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Sri M. Lakshmanaswamy:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes, castes and other Backward Classes by Rs. 100/-

For not providing house sites to the following villages of the scheduled castes from Kankipadu constituency :—

(1) Penamakur (2) Chagantipadu (3) Goselay (4) Edpugallu (5) Punadipadu (6) Ganguru (7) Madduru (8) Penamaluru (9) Gudavalli.

Mr. Speaker :—Cut motion moved:

984. *Sri K. Venkatewara Rao* :—Sir I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes, castes and other Backward Classes by Rs. 100/-

షెడ్యూలు, జాతులు, షెడ్యూలు కులములవారికి అదనపు సహాయము లేనందుకు

Mr. Speaker :—Cut motion moved:

987. *Sri Bh. Nagabhushan Rao* :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc , by Rs. 100/-

For not having provided sufficient amount for the purchase of house sites and for the construction of houses in the city Municipality for scheduled castes.

Mr. Speaker :—Cut motion moved:

Sri Kudupudi Suryanarayana:—Sir, I beg to move:-

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To criticise the indifferent and unhelpful attitude of the Government towards the amelioration of other Backward Classes.

Mr. Speaker :—Cut motion moved:

శ్రీ జి. రామారావు:—అధ్యక్షా, ఈ డిమాండుపై తక్కినవాటితో పోల్చి చూసినప్పుడు తక్కువ ఖర్చు జరుగుతున్నది. ఈడిమాండు ఒక సంతర్పణ రూపంలో, ప్రైవేటు మేనేజ్‌మెంటు హాస్టల్సును దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. హరిజనులకు దీనివలన ఏమీ ఉపయోగం కలుగడంలేదని మీద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.15 ఏండ్లుగా హరిజనుల అభివృద్ధికి మనము చేసిన పనులను ఒకసారి గమనించండి. వారి అభివృద్ధ ఏమీజరగలేదు. కూలినాలి, పాకిపని అన్నిపనులు చేసుకుంటూ వారు కష్టంగా బ్రతుకుతున్నారు. ఆరుమాసాలకన్నా ఎక్కువగా వారికి పని దొరకడం లేదని ప్రభుత్వమే చెబుతున్నది. ధరల పెరుగుదలవల్ల ఏ వస్తువులు వారికి అందుబాటులోలేకుండా పోయాయి. ఆహారంలేక పస్తులుంటున్నారు. తినరానివి తిని ఆరోగ్యం పాడుచేసుకుంటున్నారు. వారి పేదరికాన్ని ఆసరగా తీసుకుని కొంతమంది వారికి exploit చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు కలరా, కుళ్ళూచికం మొదట హరిజన పేటలలో వస్తున్నవి. ఎందుకు వస్తున్నవోకూడా తమకు తెలుసును.

ఈ వర్గానికితోడు యింకొకటి వుంది. వర్ణ వ్యవస్థ – అంటుదోషమువుంది. చిన్నచిన్నకొట్లు పెట్టుకొని వ్యాపారం చేసుకుని అందరితోపాటు నాలుగు డబ్బులు సంపాదించుకుందామనే వుద్దేశం వున్నప్పటికీ సమాజంలో బాహాటంగా వ్యాపారం చేసుకొని జీవించటానికి వీలులేని పరిస్థితివుంది. అందువల్లకూడ హరిజనులు ఆర్థిక పరిస్థితి పెంచుకోలేక పోతున్నారు. రాజకీయాలలో కమ్యూనల్ టింజ్ వున్నట్లు గనే అడ్మినిస్ట్రేషనులోకూడ వుంది. దాని రిఫ్లెక్షన్ మొత్తం హరిజనులమీద ప్రభావం గా వున్నట్లు మనకు తెలుసు. ఈ పరిస్థితి తొలగించడానికి 17 ఏండ్ల పరిపాలన – ప్లానింగు తరువాత, ఎంత డబ్బు ఖర్చుచేసినా ఏమీ జరగలేదంటే యీ పద్ధతులను పరిశీలించవలసివుంది. దానికి ఇది మార్గం కాదని, వేరొక మార్గం ఆలోచించవలసిన అవసరంవుందని కూడ మనవి చేస్తున్నాను. ఆఫ్రికాలో మాల చట్టం వుంది. హిందూ ల్‌ను దగ్గరకు రానీయడంలేదు అని పెద్ద విమర్శలు మనదేశంలో చేస్తున్నాము. బొంబాయి, కలకత్తా వంటి చోట్లలో బేదింగ్ బూత్‌లలోకి హిందువులను యూరపి యన్ను రానీయడంలేదు, ప్రత్యేకించారు కాబట్టి అదిహీనమైనది అని పెద్ద యాజిటేషన్

తెచ్చి, కేకలు వేస్తున్నాము. 20వ శతాబ్దంలో ఇండియాలో కొందరిని చెరువుగట్లకు కూడ రానీయని ఘటనలు వున్నాయి. నూతిలో నీరు త్రాగనివ్వకపోయినా – చెరువు గట్లమీదకు కూడ వెళ్ళడానికి అవకాశంలేదు. ఆటువంటప్పుడు ఇతర దేశాలను విమర్శ చేయడానికి మనకు అర్హత వుందాలేదా, సిగ్గుపడాలాలేదా అనేదికూడ యీనాడు చూచుకోవాలి. ఈ బడ్జటుద్వారా సంతర్పణ చేసే పద్ధతిలో డబ్బుయిచ్చినతరువాత అది తింటున్న వారికి పోతోంది, ఎంతమంది తింటున్నారో తెలియడంలేదు. కాబట్టి, దీనికి ఒక కొత్తమార్గం అనుసరించాలని నేను సూచనలుకూడ యిస్తున్నాను. ఇప్పుడు ప్రణాళికవుంది. దీనివలన ధనవంతులు మరింత ధనవంతులు అవుతున్నారని, పేదవారు నిరుపేదలవుతున్నారని, వచ్చే ఫలితాలు కొద్దిమందే అనుభవిస్తున్నారని, ఒక కాపిటలిస్ట్‌క్, మానాపలిస్ట్ సిస్టం డెవలప్ కావడానికే ఇది ఉపయోగపడుతోందని ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. ప్రణాళికలో మానాపలిస్టిక్ సిస్టము, కాపిటలిస్టు సిస్టము వున్న తరువాత తిండితిప్పలులేక శ్రమతో జీవించే వ్యవసాయ కూలీల ఆర్థిక పరిస్థితి ఏవిధంగా బాగుపడుతుందో ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసి వున్నది. ఈ ప్రణాళికల నడక చూస్తున్నాము. ఇది వ్యవసాయ కార్మికులను యింకా నిరుపేదలుగాచేసి, ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా బాధలుపడుతున్న హరిజనులకు బాధలు యింకా ఎక్కువచేసే ప్రమాదానికి దారితీస్తోందని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ స్టాటిస్టిక్స్ తీసుకొని నేను కొన్ని గ్రామాల పరిస్థితి విచారించిన తరువాత ఒక కంక్లూజనుకు వచ్చాను. అది మనవి చేస్తాను. గుడివాడ తాలూకాలో ఒక గ్రామంవుంది. ఆ ప్రక్కన ఒక హరిజనవాడవుంది. దానిచుట్టూ ఒక ఆసామికి 150 ఎకరాల పొలం వుంది. ఆయన గ్రామ పంచాయితీబోర్డుకు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీకి ప్రసిడెంటు. రైతులకు తేలికపద్ధతుల మీద తీర్చడానికి అప్పులు యిస్తున్నారు అనుకుంటున్నాము. కార్తీకమాసం వచ్చింది. 200 హరిజన కుటుంబాలు పనులులేక, తిండిలేక బాధపడుతున్నారు. అప్పుడు ఆ ఆసామి ప్రభుత్వందగ్గర తీసుకున్న అప్పు – నవంబరు నెలలో 7 1/2 ఆణాలవడ్డీకి తీసుకొన్న అప్పు వారికి 500 రూపాయల అప్పు యిచ్చాడు. వాకు వడ్డీ ఆక్కరలేదు, జనవరిలో 500 రూపాయలు మాత్రమే చెల్లించు మన్నాడు. కాని ఒక కండిషను పెట్టాడు. ఒకే ఒక రోజున 150 ఎకరాలు ఉచితంగా కోయండి తరువాత జూన్ నెలలో ఒకరోజున ఉచితంగా ఊడ్చండి అన్నాడు. ఆ 500 రు.లు వారు రెండు నెలల్లో తీర్చారు. కాని వారు చేసిన పనికి రోజుకు కనీసం ఒక రూపాయి కూలివేసినా 304 రు. లు అయింది. అంటే ఆయన 500 రు. ల మీద ఆదనంగా, వడ్డీ పేరుతోకాకపోయినా, 304 రు. లు తీసుకున్నట్లు లెక్క తేలింది. ఇది పేదలను పైకి లేవడానికి ఉపయోగ

పడుతుందా లేక యింకా దరిద్రులుగా చేయడానికి ఉపయోగపడుతుందా ? ప్లానింగు ప్రకారం రైతులకు అప్పులివ్వడంవల్ల వచ్చిన ప్రమాదం యిది. ఇంకొక వూరిలో యింకొక ఆసామీకి 50 ఎకరాల పొలంవుంది. కార్తీక మాసంలోనే — అక్టోబరు నెలలో 45 ఎకరాలకు ఎకరానికి 12 రు.ల చొప్పున యిస్తాను; కోతకట్టేత పనులు చేసిపెట్ట మన్నాడు. ఎకరానికి 12 రు. ల సాలు వడ్డీ రూపంలో యిచ్చాడు. 45 ఎకరాలకు 450 రు. లు అయింది. ఆ సొమ్ము హరిజన కుటుంబాలకు యిచ్చాడు. గుడివాడ తాలూకాలో కోత, కట్టేత చేయాలంటే ఎకరానికి 20–25 రు లు అవుతుంది. నేను 22 రు. ల చొప్పున లెక్క–కట్టితే కూడ 1056 రు.లు అయింది. నవంబరులో కోతకోసి, ఒక్క–నెలలో తీర్చారు. న్యాయంగా ఆయన కూలిచ్చి చేయించుకుంటే 1056 రు. లు అయ్యేది. 540 రు.ల మీద ఒక్క– నెలలో 516 రు. లు వడ్డీ కాజేశాడని దీనివల్ల తెలుస్తోంది. ఈ డబ్బు ఆయన కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలో ఏడున్నర అణాల వడ్డీకి తీసుకున్నారు. ఇది కూడ ప్లానింగులో ఒక భాగమే. భూస్వాములు, పెత్తందారులు యీ వ్యవసాయ కార్మికులను, హరిజనులను యింకా దరిద్రులుగా, బానిసలుగా చేయడానికి యీప్లానింగు ఉపయోగపడుతోంది, ఇది ప్రమాదంగా వుందని మీదృష్టికి తెస్తున్నాను. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు పెట్టి భూస్వాముల నుంచి తీసుకోవద్దు, ప్రభుత్వం తక్కువ వడ్డీలకు యిస్తుంది, తీసుకోండి అని ఆ పేదప్రజలకు చెప్పవలసివుంది. అట్లాకాక. ప్లానింగు పేరుతో మనుషులను పీక్కుతినే పులుల కోరలకు ప్రభుత్వం పదును పెట్టి, యింకా నమలండి, యింకా మింగండి అనే పద్ధతిలో యీ ప్రమాదం జరుగుతోందని మరోసారి మనవి చేస్తున్నాను అగ్రికల్చరల్ డెట్ రిలీఫ్ ఆక్టువుంది. పొలం వున్నవారికి మాత్రం అప్పుతీసుకుంటే వడ్డీ ఏడణాల నాలుగు పైసలని కోర్టు నిర్ణయించింది. వ్యవసాయ దారుని దగ్గర కూలి పొలంలేనివాడై, వ్యవసాయం చేస్తూ రైతు దగ్గర అప్పుతీసుకుంటే అతనికి ఆ ఆక్టు వర్తించదు. రూపాయి వడ్డీ యిచ్చుకోవలసిన అవసరంవుంది. ఈ నాటివరకు వ్యవసాయ కూలీలకు కూడా – అందరికీ వర్తించే పద్ధతిలో అందులో మార్పు తేలేదు. ఈ ప్లానింగ్ హరిజనులకు చాలా ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి తెస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్లానింగ్ బీదలకు వర్తించేటట్లు చేయాలి. నేను చేసే ప్రతిసూచన ఏమిటంటే హరిజనులను మానవులుగా చూడాలంటే life లో security ఏర్పడాలి. డబ్బు ఇస్తున్నాము, సంతర్పణలాగ ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నామంటే కాదు. ఉద్యోగాలు లేనపుడు చదువుకోడానికి కూడా నిరుత్సాహం ఏర్పడుతుంది. నేనూ ఒక మనిషినే, అప్పు తీసుకోవడానికి కాళ్ళా వ్రేళ్ళా పడవలసిన అవసరంలేదు. ధైర్యంగా నిలబడతాను అనే సెక్యూరిటీ కావాలి. నేను ఒక సూచనచేయదలచుకున్నాను. వారందరు వ్యవసాయ

ములో ఆధారపడిన జనం, వ్యవసాయం, కూలి తప్ప వారికి మరొక దారిలేదు, మరొక వ్యాపారంలేదు. ఎవరు సహాయం చేసుకోగలరో వానికే ప్లానింగ్‌లో సహాయం దొరుకుతుంది. గేదెలనో దున్న పోతులనో కొనుక్కోవాలంటే సగం డబ్బు తెచ్చుకో, సగం ఇస్తాము; నుయ్యిత్రవ్వాలంటే సగం తెచ్చుకో సగం ఇస్తాము – ఈ విధముగా ప్లానింగ్ ఉన్నపుడు చిన్నచిన్న పెట్టుబడులతో వ్యాపారం చేసుకోవాలంటే వారి జనులకు దారిలేదు. అది మార్గం కానేకాదు. వారికి భూవసతి కల్పించడం ద్వారానే ఈ రకమైన సెక్యూరిటీ కలిగించడానికి మార్గమని మనవి చేస్తున్నాను. భూ వసతి కలిగించడం ఎట్లా ? ప్రభుత్వానికి అనేక సందర్భాలలో మేను చెబుతున్నాము. బంజరు భూములు చాలా ఉన్నాయి. ఇందుకు అనేక ఆటంకాలు. 17 సంవత్సరాలుగా పరిపాలన చేస్తున్నారు. ఈ భూముల లెక్కలు డొక్కలు అన్నీ కరణాల దగ్గరే ఉన్నాయి. గ్రామంలోని సర్వే రిజిష్టరులో ఏ భూమి ఎక్కడఉందో కూడా ఉంటుంది. 17 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసిన తరువాత ఈభూమిని ఇవ్వాలని ఫలానా చోట ఉన్నదని ఉద్యోగులు అనడానికి వీలున్నా అనేక ఆటంకాలు createచేశారు; చివరకు ఇవ్వని పరిస్థితి create చేసారంటే దానివల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? ఉత్పత్తి పడిపోయింది, వ్యవసాయంపై జీవిస్తున్న వ్యవసాయ కార్మికులు, హరిజనులు ఎంతో ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వెంటనే ఎందుకు పరిష్కారం చేయరు ? దానిని పరిష్కారం చేస్తే హరిజనులకు భూ వసతి కలిగి ఒక సెక్యూరిటీ ఏర్పడుతుందనే ధైర్యముంది. దాని ద్వారా వారి ఆర్థిక పరిస్థితికూడా బాగుపడుతుంది. Cultirable waste land 44 లక్షల ఎకరాలు భూమి ఉన్నదని గవర్నమెంటు లెక్కలలో ఉంది. Permanent pastures and other grazing lands 31 లక్షల ఎకరాలు ఉన్నది. Corent fallows క్రింద 55 లక్షల ఎకరాలు, fallow landsక్రింద 24 లక్షల ఎకరాలున్నది. ఈ నాలుగు రకాలు కలుపుకుంటే ఒకటిన్నర కోట్ల ఎకరాలు అవుతుంది. ఆక్కడక్కడ క్రొత్తగా ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారు. వాటిద్వారా grazing lands లో కాని current fallow lands లో కాని fallow lands లో కాని అనేక భూములు సాగులోనికి రావడానికి అవకాశం ఉంది. వీటన్నింటిపై నిర్ణయం తీసుకోవాలని చెబుతున్నాను ఇక forest lands ఉన్నాయి, అరణ్యాలు కాని చిట్టడవులున్నాయి. మంత్రిగారికి తెలుసును, నూజీవీడు తాలూకాలోని అడవులు ఎటువంటి అడవులో, ఎట్లా పనికి వస్తున్నాయో, ఎవరైనా మేకలు తోలుకు వెడితే ఏ విధంగా హింసిస్తున్నారో, అవి సాగుకు పనికివస్తున్నాయో లేక అరణ్యాలు పెంచడానికి పనికి వస్తున్నాయో మంత్రిగారికి తెలుసు వాటన్నింటిలో ఆహారం పండించడానికి ఎందుకు నిర్ణయించకూడదు ? ఆ విధంగా అరణ్యం భూములు

146 లక్షలు ఎకరాలున్న తరువాత కనీసం పది లక్షల ఎకరాలైనా ఆఫాగెస్టు భూములలో నుంచి తీసుకోడానికి వీలుంటుంది. కృష్ణాకు కాని గోదావరికికాని ఆనకట్టలు కట్టకపూర్వం బ్రిటిషు ప్రభుత్వం కొన్ని నిర్ణయాలు చేశారు. వర్షాలువల్లనే సాగు కావాలి కాబట్టి చెరువు అధికంగా తీసుకున్నారు, రోడ్డు రవాణాలులేవు కాబట్టి కొన్ని డొంకలు అదనంగా పెట్టుకున్నారు. గడ్డి పెంచడానికి దారిలేదు. కాబట్టి ప్రత్యేకంగా pasture lands అదనంగా పెట్టుకున్నారు. ఈ నాడు పరిస్థితులు మారాయి, ఆనకట్టలు వచ్చిన తరువాత క్రొత్తగా కాలువలు ఏర్పాడ్డాయి, రోడ్లు, రైళ్ళు అనేక సౌకర్యాలు ఏర్పాడ్డాయి, ఏర్పడిన తరువాత డొంకలు, పుంతలు అవసరం లేకుండా, అపుడు ఏ purpose కు నిర్ణయం చేశారో అందుకుకాకుండా, పోరంబోకు భూములకు అనేక తరాలనుంచి 30, 40 సంవత్సరాలుగా సాగుచేస్తున్నారు. చాలా గ్రామాలలో వాటిని సాగుచేసుకుని బస్తా, రెండు బస్తాలు, కొన్నిచోట్ల కష్టపడి 20 బస్తాలుకూడా పండించి దానిపైనే ఆధారపడి బ్రతుకుతున్నారు. అవి పోరంబోకులు కాబట్టి పంచాయితీలకు అవసరం కాబట్టి అవసరం లేకపోయినా కూలీలు అక్కడ పండించుకుంటున్నారు కాబట్టి వారు తిరిగే మనమాట వినరు, అందువల్ల లేకుండా చేయాలనే దురుద్దేశంతో పోరంబోకులకు పెనాల్టీలు వేయడం, eviction చేయించడం ప్రభుత్వం జరిపిస్తున్నది. భూస్వాములు లాగడంనుంచి సాగుచేస్తూ possession లో పెట్టుకుని తమ పొలాలలో కలుపుకున్న పోరంబోకులను బైటపెట్టినట్లయితే దానిద్వారా రెండు లక్షల ఎకరాలు పైగా వస్తుంది. వాటిని హరిజనులకు పెనాల్టీలు వేయకుండా సాగుకు ఇచ్చినట్లయితే వారి ఆర్థిక పరిస్థితులను బాగుచేయడానికి వీలుంటుంది ఇక temple lands ఉన్నాయి. అవి కూడా రెండు లక్షల ఎకరాలుంటాయి. వాటివి ఎంతమంది భూస్వాములు తేలికగా వేలాలు వేయించుకుని అనుభవిస్తున్నారో దీనం చూస్తున్నాము. చెనన్సీ యాక్టుఉన్నది కాబట్టి ప్రభుత్వం స్వాధీనంలో ఉన్నవి దేవుడి భూములు హరిజనులకే ప్రత్యేకంగా కవులుకు ఇవ్వాలని చట్టం పరిష్కరించినట్లయితే దాని ద్వారా కొంత హరిజనులను బాగుచేయడానికి అవకాశముంటుంది. ఇక లంకభూములు కూడా ఉన్నాయి, హరిజనులను దుర్భర దారిద్ర్యంనుంచి తప్పించాలంటే భూములు ఇవ్వడం ద్వారానే బాగుచేయాలి తప్ప మరొక మార్గం లేదు. అంతేకాని అప్పులు ఇస్తాము. విద్యాబుద్ధులుచెప్పిస్తాము. కాలనీలు కట్టిస్తాము. హాస్టల్సు పెడతారని అంటే మసిపూసి మారేడుకాయ చేయడంతప్ప మరొకటికాదు. వారినిఇంకా బానిసలు చేసే పద్ధతి వద్దని వారికి భూవసతి ఖచ్చితంగా కలిగించాలని మనవి చేస్తున్నాను సబ్జెక్ట్ కమిటీలు యిస్తున్నారు. ఇందులో ఎంత అభ్రద్ధ కనపరుస్తుందోమాస్తున్నాము. హరిజనులుకాని, గిరిజనులుకాని కాలేజీలో చేరాలన్నా

హైస్కూల్సులో చేరాలన్నా స్పెషల్ ఫీజ్ వెంటనే కట్టుకోవాలి. హాస్టలుకు డిపాజిట్లు కట్టుకోవాలి. అప్పుడే పుస్తకాలు బట్టలుకూడ కొనుక్కోవాలి. రెండు మూడు వందలు ఆమాంతంగా తెచ్చుకుని, కాలేజిలో చేరడానికి తాహతులేని పరిస్థితి అక్కడ ఉన్నది. Initial deposit కూడ తెచ్చుకోలేని అనేకమంది చదువు మాని వేసిన ఘటన లున్నాయి. స్కాలర్ షిప్పులు మార్చి చివరకు ఇస్తారు. సంవత్సరమంతా అవస్థపడి worry అయిపోయిన తరువాత, అసలు వస్తుందో రాదో తెలియని స్థితిలో మార్చి ఆఖరునకు ఇచ్చినందువల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి ? చదువుకోడానికి ఉపయోగ పడిందా మీరు ఇచ్చే డబ్బు ? Peacefulగా డెవలప్ కావడానికి ఉపయోగ పడిందా ? Worry చేయడానికి తప్పడానికి మాత్రం ఉపయోగ పడింది. ఇచ్చేది ఏదైనా మొదటనే ఇవ్వండి. స్కూలులో చేరగానే ఆ గ్యారంటీ ఇవ్వండి. Ad hoc advanceగా కొంత amount కాలేజిలకు ఇవ్వండి. ఎట్లాగూ ఖర్చు చేస్తున్నారు కాబట్టి ప్రతి కాలేజికి స్టూడెంట్సును లెక్కపెట్టి అయిదారు వేలు ఇస్తే hostel facilities ముందు ఏర్పడతాయి. హాస్టలులో డబ్బు కట్టుకోడానికి చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ప్రయివేటుగా కుర్రవాళ్ళ చేతనే హాస్టల్సు maintain అవుతాయని మేము గ్యారంటీ ఇవ్వను, డబ్బు కట్టుకోవాలని కాలేజివాళ్ళు చెబుతున్నారు. కాలేజిలకు డబ్బు అడ్వాన్సుగా ఇస్తే ఖచ్చితంగా కుర్రవాళ్ళను చేర్చుకోవడానికి మార్చివరకు కొంత ఆలస్యం జరిగినా కొంతకాలం maintain చేయడానికి వీలుంటుంది. హాస్టలులో ఉండి చదువుకో అనే గ్యారంటీ కాలేజీలు ఇవ్వగలుగుతాయి. ఈ చిన్న facility ఎందుకు create చేయలేక పోతున్నారు. ఈ విధంగా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇండ్లస్థలాలు, land acquisition విషయం పెద్ద గందరగోళం. ఎన్నిసార్లు మొరపెట్టుకున్నా సరియైన చర్య తీసుకోవడం లేదు. Land acquisition తహసిల్దారులకు డివ్యూటీ కలెక్టర్లకు అప్పగించారు. లోగడ Social Welfare Officer awarding officerగా ఉండేవాడు. ఎట్లాగో అవస్థపడితే పది సంవత్సరాలకైనా సంపాదించుకునే అవకాశం ఉండేది. Land acquisition తహసిల్దారులకు డివ్యూటీ తహసిల్దారులకు అప్పగించినతరువాత, తాలూకా ఆఫీసులో అసలు కాగితాలు నడుస్తున్నాయా, నడువవా, ఏమి అవుతాయనే పరిస్థితిలో ఈ filesకూడా అక్కడే ఇస్తే వారు అనుభవించే burdenకు additional burden చేయడం తప్ప ఏమీ ప్రయోజనం ఉండదు. అక్కడ ఏమైనా కాగితాలు నడుస్తున్నాయా లేదా అనేది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇవ్వాళ అనేక సందర్భాలలో నేను చూస్తున్నాను. మా కృష్ణాజిల్లాలో 200 సంవత్సరాళ్ళనుంచి ఇండ్లస్థలాలు రాని ఘటనలున్నాయి. ఇరవై సంవత్సరాలు

ఆర్జీలు పెట్టుకుని అనేకసార్లు ఆఫీసర్లు తిరిగి enquiry చేసి పది, ఇరవై, ముప్పయి కాజేసి స్థలం యివ్వని ఘటనలు చాలా ఉన్నాయి. అందువల్ల ఈ acquisition పూర్తిగా పాడు చేశారు రాజ్యాంగ చట్టరీత్యా, ఇండ్లస్థల వసతులు కలిగించడానికి ప్రత్యేక ఆఫీసరును నియమించవలసి ఉంది. దానిని అమలు జరపడానికి హైపవరు కమిటీ చెప్పినట్లు క్రొత్త రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరును వేస్తాం అంటున్నారు. వెల్ఫేరు ఆఫీసరును ప్రతి జిల్లాలో ఉంచి land acquisition మాత్రం ప్రత్యేకంగా అతడే చేసుకుని అవార్డు పాసుచేయడం దగ్గరనుంచి funds అతని చేతిలో పెట్టి formal గా మొట్టమొదట జరిగే initial enquiry No. 4 Enquiry, Award Enquiry: D. A., D. D. పంపించే అప్పుడు రెండూ ఒకేసారి పంపించడానికి బ్లాకు రివిన్యూ ఇనస్పెక్టరు B. D. O. ద్వారా పంపించే ఏర్పాటు చేస్తే ఏదయినా కొంత జరుగుతుందనుకోవచ్చు. అదేకాకుండా 'మీరే acquire చేయాలి, మీరే ఇవ్వాలి' అని తహసిల్దారుకి అప్పచెబితేమాత్రం ఒక్క ఇండ్లస్థలంకూడా ఏ గ్రామానికీ రాదు. వచ్చినా 50-60 సంవత్సరాల తరువాత చచ్చిన తరువాత వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. కృష్ణాజిల్లాలో కొన్ని ఉన్నాయి. బెజవాడ, తాలూకాలలో కంచేరు, గుడివాడ తాలూకాలో విన్నకోట, సిరిచింతల, గన్నవరం తాలూకాలలో కృష్ణాపురం. బందరు తాలూకాలలో నందిగామ యిట్లాంటి గ్రామాలున్నాయి. ఆ గ్రామాలలో landను acquire చేశారు. Awardను పాసు చేశారు. డబ్బుకూడ కొంతమంది రైతులకు యిచ్చారు. రైతులు తీసుకోకపోతే సివిలు కోర్టులో డిపాజిట్టు చేశారు. నోటీసు యిచ్చారు. మీకు ఏమయినా ఆక్షేపణం ఆరు వారాలలో అపీలు చేసుకోండి. డబ్బు ఎక్కువ కావాలంటే అని చెప్పారు. అయితే యీ సందర్భంలో డబ్బు ఎక్కువ కావాలా లేదా అనే సమస్య చేలాలి. ఒకవేయి ఎక్కువ కావచ్చు. దానికి సివిలు కోర్టులో దావా వేసుకుంటే భూమిని hand over చేసుకోవడం లేదు. ఎందుకు risk తీసుకోవాలి. తరువాత బడ్జెటులో యిస్తామో ఇవ్వలేమో ఎందువల్ల తీసుకోవాలని ఊరుకుంటున్నారు. డబ్బు తీసుకోనప్పుడు సివిలు కోర్టులో డబ్బుకట్టి భూమి మాత్రం స్వాధీనం చేసుకోలేదు. ఆ సంవత్సరం మరల పండించుకుంటున్నాడు. కోర్టులో దావా రెండు సంవత్సరాలో మూడు సంవత్సరాలో ఎంతకాలం పడుతుందో ఎవరికీ తెలియదు. ఆ మూడు సంవత్సరాలు పండించుకొని అనుభవించుకున్నారు. డబ్బు సివిలు కోర్టులో వడ్డీ వడ్డీ లేకుండా చచ్చిపడిఉంది. బడ్జెటులో గ్రాంటు ఖర్చయినట్లు చూపుతారు. ఇదేమి మోసం ? హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలకోసం బడ్జెటులో ఇంత ఖర్చు. అక్కడ చూస్తే హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలు యివ్వబడలేదు. డిపాజిట్టు చేసిన డబ్బు వడ్డీ

సడ్డీ లేకుండా అక్కడ పడి ఉంది. చంట అనుభవిస్తున్నారు. కాంపెన్సేషను కోర్టులో డిపాజిట్టు చేసిన రోజునే భూమిని స్వాధీనం చేసుకుంటే act allow చేయుదా ? ఖచ్చితంగా allow చేస్తుంది. వెంటనే స్వాధీనం చేసుకుని distribute చేయండి. కోర్టులో compensation increase అయితే బడ్జెటులో తరువాత తీసుకొనడానికి అవకాశం ఉంది. ఆ విధముగా చేస్తే యిచ్చేది త్వరగా అందుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Legal assistance అన్నారు. హరిజనులు cassesలో ఆర్థికంగా చిక్కులు పడుతున్నారు. Legal assistance యివ్వాలని కొంత ఏర్పాటు చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 1957-58 సంవత్సరంలో మూడువేల రూపాయలు legal assistanceకి provide చేశారు. అది ఖర్చు చేయలేదు. 1958-59లో 8,500 వేసినా అది ఖర్చు చేయలేదు, 1959-60లో 7,500 అదీ ఖర్చు కాలేదు. మొత్తం ప్లాను పీరియడులో 24,000 అన్నారు. అది ఎంత వరకు ఖర్చయినదో మనకు తెలియదు. అప్లికేషనులు పెట్టినవి చాలా ఉన్నవి. దానికి రూలు రైము లేకుండా ఉంది. కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుకి అర్జీలు పెట్టుకున్నారు. మంత్రి గారికి అర్జీలు పంపుకున్నారు. బీళ్ళపాడు అగ్రహారీకుడు హరిజనుల భూములను లాగడ సినిలు కోర్టుద్వారా పోయి సుప్రీము కోర్టుద్వారా వారు సొంతంగా అనాదిగా అనుభవిస్తున్నవారిమీద దావాలు వేసి 60–70 హరిజన కుటుంబాల backward classes కుటుంబాల భూములు పోగొట్టి అగ్రహార మంతా సొంతభూములని నిర్ణయం చేయించుకున్నారు. వీరు అపీలుకు వెళ్ళడంలో చాలా ఖర్చులయి, పొలాలు పోగొట్టుకుని అప్పులపాలై దారిద్ర్యం అనుభవిస్తున్న పరిస్థితులలో ముగ్గురు హరిజనులు 'మాకు లీగల్ ఆసిస్టెన్సు యివ్వండి చిన్న కేసులు పెండింగులో ఉన్నాయి' అంటే కలెక్టరు యిచ్చిన జవాబు ఇది.

It is hereby informed that his request for grant of legal aid is rejected as he did not approach the Collector, Krishna seeking legal aid in the first instance before the commencement of the case.

అంటే కేసు పెట్టకముందు "అయ్యానామీద కేసు పడుతుంది. అంత డబ్బు అవుతుంది" అవన్నీ చెప్పుకుంటే జిల్లా కలెక్టరు ఆలోచిస్తారుట. లేకపోతే ఆలోచించరట. ఈ విధముగా legal assistance ఎట్లా వస్తుందో అర్థం కాలేదు. కేసు జరగాలి. ఎంత అవుతుందో చెప్పుకోడానికి కేసు అయితేగాని తెలియదు. బీళ్ళపాడు గ్రామంలో మూడు కేసులు reject చేశారు. Legal assistance యివ్వాలని

పెట్టిన తరువాత ఎట్లా సాధ్యమవుతుందని ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకొని rules and regulations frame చేసి తప్పకుండా ఆలోచన చేయాలని ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. మ్యూనిసిపల్ వర్కర్సు ఉన్నారు. వారి దారిద్ర్యం అందరికీ తెలుసు. రాజ్యాంగ చట్టంలో వారికి వసతులు ఏర్పాటుచేయాలని ఉంది, వారిజీవనం చాల అశుభ్రంగా వుంది. చేసేపని హీనంగా ఉన్నది. వారిపనికి కొన్ని ఏర్పాట్లు చేయాలని నెత్తిన మోయకుండా చేయాలని central aid యిస్తామని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు రిపోర్టులోకూడా ఉంది. ఇంత amount యిస్తున్నామని ఉంది. అయితే వారి రిపోర్టులో 3-4 పేజీలలో ఈ విధముగా వ్రాశారు.

The report of the Commissioner for Scheduled Castes and Scheduled Tribes :

It is unfortunate that two important States, Andhra Pradesh and Bihar, did not participate in this programme at all.

During the second plan period వారు యిస్తామన్న aid నెత్తిమీద మోయవద్దు, చేతులతో ఎత్తవద్దు, కొన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తాం, కావలసిన aid యిస్తామంటే ఆంధ్రరాష్ట్రంమాత్రం పాకీపనిచేసే జనానికి సంబంధించినంతవరకు చూడలేదు అంటే చాలా సిగ్గుపడవలసిన విషయం అని మనవి చేస్తున్నాము. హరిజనఉద్యోగుల విషయం ఆలోచిస్తే ఎంత అన్యాయం జరుగుతూ ఉన్నదో పోయిన సంవత్సరం చెప్పాము. ఈ సంవత్సరం కూడా చెబుతున్నాము. హరిజనులకు కావలసిన రెసర్వేషన్లేసు తీసివేసి త్వరలో ఉద్యోగాలు రాబోవునికి అవశ్యం ఉన్నతరువాతే తొమ్మిదవ షెడ్యూలేసు పెట్టి అన్యాయం చేశారని last year చెప్పాము. అయితే ఆంధ్రప్రదేశ్ లెజిస్లేటివు.అసెంబ్లీనుంచి Question 931కి వారు ఇచ్చిన ఆన్సరు 3-8-62 తేదీన ఆన్సరునుబట్టి statistics మనవి చేస్తున్నాను. ఏ విధముగా అశ్రద్ధ చేస్తున్నారు. ఉద్యోగుల విషయాలలో చూడండి. Group II Science B. A , standard దానికి 1960-61లో కొన్ని రిజర్వేషను చేశారు. 163 రిజర్వుచేస్తే మొత్తం సర్వీసెస్ క్రింద Assistant Commercial Tax Officers, Co-operative Sub Registrars, School Inspectors, Assistant Inspector of Labour అట్లాంటి వన్నికూడా. Upper Division Clerks ఉద్యోగాలు కలుపుకొని 163 రిజర్వేషను చేస్తే 44 మాత్రమే యిచ్చారు. మిగతా వాటికి హరిజనులు లేరా ? అర్జీలు లేవా ? 163 మందిలో 44 మందేనా qualify అయినారు ? వారికి యివ్వడానికి యిష్టంలేక యీ మాదిరిగా చేశారని మాత్రం ఈ

సందర్భంలో ప్రభుత్వంమీద చెబుతున్నాను. కో-ఆపరేటివ్ సీనియర్ ఇన్‌స్పెక్టర్స్, జూనియర్ ఇన్‌స్పెక్టర్స్ 85 reserve చేస్తే 21 మందికి మాత్రమే ఇచ్చారు. ఇతర గుమాస్తా ఉద్యోగాలు ఎంత తక్కువగా ఇస్తున్నారో; వారికిఇవ్వవలసిన placeకూడ ఎలా మార్చారో చూడవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను. మొత్తముమీద హరిజన welfare విషయంలో చాల అశ్రద్ధ, అన్యాయముచేస్తున్నారని చెబుతూ. హరిజనులకు భూవసతి కల్పించడముద్వారానే వారిని బాగుచేయగలరని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— అధ్యక్షా, సాంఘిక సంక్షేమ పద్దుక్రింద రు. 4,19,50,800/-లు 1964-65 బడ్జెటులో కేటాయించి, షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు జాతులకు ఖర్చుపెట్టడానికి ప్రభుత్వము తలపెట్టినందుకు ప్రభుత్వానికి హృదయ పూర్వకముగా అభివందనములు చెబుతున్నాను. గత సంవత్సరముకంటె ఈ సంవత్సరము కొన్ని లక్షలు హెచ్చుచేశారు. అందుకుగాను మరల ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాను ఈ బడ్జెటు పుస్తకం అంతా తెలుగులో వుంది. నిన్ననే ఒక పుస్తకము తీసుకొని ప్రతి విషయము చదువుకొన్నాను. ఈ సంవత్సరము బడ్జెటు చాల గొప్పగా వుంది. చంద్రమండలములో విహారంచేసి హైదరాబాదు వచ్చి వారిచ్చిన ఉపన్యాసములా వుంది. అధ్యక్షా ఇది చూస్తే అందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను "16 సంవత్సరాలు హరిజనులకు కావలసిన సదుపాయములు చేశాము. ఇంకా హరిజనులకు సరియైన మేలు జరగలేదని అంటున్నారు. అందుకు విచారిస్తున్నాను" అని పూజ్యులు భారత ప్రధాని జవహర్‌లాల్ నెహ్రూగారు అన్నారు. అది నేను పేపర్సులో చూశాను. మేము ఈ బడ్జెటుపైన బ్రతుకుతున్న వేదిలము. కాని హరిజనులు కోరినది ఈ ఉపన్యాసములో లేదు, ఏ చేతో అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము అని అంటారు. గ్రామ లెవెల్‌లో ఆది ఏమయి పోతున్నదో తెలియదు ఎలా ఖర్చు అవుతున్నదో తెలియదు అధ్యక్షా, స్వరాజ్యమువచ్చి 16 సంవత్సరాలైనా అస్పృశ్యత పోలేదు. గ్రామాలలో అస్పృశ్యత లేదు. అందువల్ల హరిజన సేవా సంఘాలుగాని, మరొకటిగాని పనిచేయక్కరలేదని గవర్నమెంటుకు కలెక్టర్లు రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఇదివరకు ప్రతినెల హరిజన దినోత్సవము అనిచేస్తూ వుండేవారు. కాని ఈ నాడు హరిజనుల సమస్య తేలిపోయినదని, అది చంద్రమండలానికి పోయిందనే ఉద్దేశముతో హరిజన కార్యక్రమము ఏదీ జిల్లా లెవెల్‌లో జరగడలేదు. సబ్‌డివిజన్ లెవెల్‌లో హరిజనుల కష్టసుఖాలు చూడబడవు. జిల్లాపరిషత్తు లెవెల్‌లోనో, కలెక్టరు లెవెల్‌లోనో హరిజనుల కార్యక్రమములు జరుగుతాయని గత 4 మాసాలనుంచి

చెబుతున్నాను. చీఫ్ సెక్రటరీ శ్రీ యమ్. పి పాయ్ మొదలైనవారితో ఒక హైపవరు కమిటీని వేశారు ఆ కమిటీ రిపోర్టు ఇంగ్లీషులో వుంది. ఇప్పుడున్న పద్ధతిలోవుంటే హరిజన కార్యక్రమాలు బాగావుంటాయని ఆ రిపోర్టులో వ్రాయబడింది. ఇక్కడ 45, 50 మంది హరిజనశాసన సభ్యులము వున్నాము. హరిజనుల సమస్యలు పరిష్కత్తు లెవెల్‌లో ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని చెబితే ఇప్పుడున్న పద్ధతే బాగావుంది అని ఆ కమిటీ చెప్పినది. మేము 50, 60 లక్షల జనాభాకు ప్రతినిధులుగా వున్నాము, నూటికి నూరుమంది హరిజనులు ప్రభుత్వాన్ని support చేస్తున్నారు. ఏ కొద్దిమందో అప్పోజిషన్ వారిని support చేస్తే చేయవచ్చు. అప్పోజిషన్ పార్టీలో వున్న ఒకరు మాట్లాడుతూ సంవత్సరాలకొద్ది జరుగుతున్నది అని చెప్పారు. అసలు అపోజిషన్‌వారు ఏమీ జరగలేదని అంటున్నారు. ఆ దినేను ఒప్పుకోను. చేస్తున్నారుకాని అది చాలదు ఇంకా చేయాలి అని మేను చెబుతున్నాము. ఇప్పుడు గున్నయ్య మాట్లాడు తున్నాడు అంటే గున్నయ్యగా మాట్లాడు తున్నాడా, లక్ష జనాభాకు ప్రతినిధిగా మాట్లాడుతున్నాడని ప్రభుత్వము గుర్తించాలి. మా గోల ఇలాగే వుంటుంది. వారిపని అట్లాగే వుంటుంది. కాగితాలు అలాగే నడుస్తాయి. ఈ మధ్య మద్రాసుకు సరిహద్దుకు ప్రాంతములో 3, 4 రోజులు camp వేశాను. మద్రాసు రాష్ట్రములోవున్న కొంతమంది హరిజన నాయకులు నేను కలిశాము. అక్కడ హరిజనులకు చాల ఉపకారము చేస్తున్నారు. మద్రాసునుంచి విడిపోయివచ్చిన వసతి చేయలేక పోతున్నాము అంటే విచారకరముగా వుంది. హరిజనులు బాగా వున్న నాడే దేశము బాగుంటుంది. ఆప్పుడు సమస్యలుండవు. సెక్యూరిటీపైన బంగారపు పనివారికి రు 1000/-లు ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేసినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. వారివృత్తిపోయినదని ప్రభుత్వము గుర్తించినది. చిన్న పరిశ్రమలు పెట్టుకొని బ్రతుకుతారు 16 సంవత్సరాలైన reservation ఇవ్వడమేమా [illegible] T. A డబ్బులు తీసుకొని ఇంటికివెళ్ళి చొక్కాలు, కోటు వేసుకొని వుంటే మా పొరుగున వున్న హరిజనుడు గున్నయ్య కడుపు ఎప్పుడు కోస్తామురా అని చూస్తూ వుంటారు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ప్రజా ప్రాతినిధ్యము ఎందుకు అని అడుగుతున్నాను. Reservation తీసివేయండి. వారి కడుపుకు మేము బాధ కల్గించాము కాబట్టి వారి కష్టసుఖాలు ప్రభుత్వానికి నివేదించే బాధ్యత మా మీద వుంది. మేను వారి తరపున వచ్చాము. అది చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వముపైన వుంది. హరిజనుల తరపున మేము ఇక్కడకు వచ్చాము. మేము చెప్పినది జరుగక పోవడమువల్ల హరిజనులు అప్పోజిషన్ పార్టీలకు వెళ్ళిపోవడము జరుగుతుంది. ఇలా జరగకుండా ప్రభుత్వము నేను చెప్పినది గుర్తించి కనీసము కోటి రూపాయలైన ప్రతిబడ్జెటులో హరిజనులకు

కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. సెక్యూరిటీమీద రు. 1000లు ఇస్తే వ్యాపారము చేసుకొంటారు. ఈ మధ్య చర్మకార పారిశ్రామికులని కొంతమంది మహానాయకులు లేచారు. 4, 5 వేలు కేటాయించారు. ఆ డబ్బును వారి ఇష్టమువచ్చినట్లు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఇంకొక 10 లక్షలు ఖర్చుపెట్టనివ్వండి. అలాగే మాలో రెల్లి, చత్తడి మొదలైనవారు వున్నారు. వీరు పిండి వుడకపెట్టుకొని తిని కాలము గడుపుచున్నారే గాని 10 లైనా లేవు. గ్రామాలలో అప్పుదొరకదు. సెక్యూరిటీపైన రు 1000లు ఇస్తే వారు బాగుపడడానికి అవకాశము వుంటుంది.

ఇక హరిజనులకు ఇళ్ళస్థలాలు ఇస్తున్నారు. సంతోషము. 5 సెంట్లు తీసుకొన్న వీరంతా 10 సంవత్సరాలైన ఇళ్ళు కట్టలేకపోతున్నారు. దీనికి కారణము డబ్బు లేకపోవడమే. పెంకుటిళ్ళు కట్టమంటారు. మా ప్రాంతములో కంబలవలస అనే గ్రామము వుంది. అక్కడ హరిజనులు 5, 6 వేలు ఖర్చుపెట్టారు. ఇంకా 10 వేల రూపాయలు రావాలట. రెండుసార్లు డైరెక్టరు ఆఫీసుకు వెళ్ళి స్వయముగా మనవి చేశాను. మనవిచేసి 15 రోజులయినది. నేను ఇక్కడే వున్నాను. డైరెక్టరు ఆఫీసు ఇక్కడేవుంది. కాని ఒక M. L. A. వచ్చి చెప్పారుకదా అని అయినా నాకు ఇప్పటికీ తెలియజేయలేదు అధ్యక్షా. కంబలవలస ఎక్కడ వుంది, హైదరాబాదు ఎక్కడ వుంది. పేదవాడు 100 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకొని ఇక్కడకు ఎలా రాగలడు? వచ్చిఏమి చేయగల నేను పది సంవత్సరాలనుండి ఇలాంటి బడ్జెటులు చూస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదని నేను చెప్పటం లేదు. కాని అది చాలటం లేదని చెబుతున్నాను. ప్రజా ప్రతినిధులు చెబుతున్నారని వారికి రు 4 కోట్ల 1/2 లక్షలు కేటాయిస్తున్నారు. అది జిల్లా వెల్ఫేర్ ఆఫీసరుకు, అక్కడి ఉద్యోగుల జీతాలకు, జీపులకు, కార్లకు ఖర్చు పెడుతున్నారు. రిజర్వేషన్ అని మా పేరు పెట్టి వారికి ఖర్చు పెడుతున్నారు. అలా చేయటంకంటే ఆ తీసేయటం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. మద్రాసులో హరిజనులకు ఇండ్లు ఇవ్వటమేగాక, సంతలలో ఎడ్లు కొని ఇస్తున్నారు. ఇక్కడ ఏమి జరుగుతున్నది? ఈ మధ్య నేను ఆనంతపురం వెళ్ళాను. అక్కడ లక్ష రూపాయలు ఖర్చుచేసి హరిజనులకు కాలని కట్టారు. అక్కడ ఇండ్లు లేవు, పెంకులు లేవు, హరిజనులు లేరు. నాగిరెడ్డిగారితో కలసి వెళ్ళాను నా పరిస్థితి చాలా కష్టం అయింది. అక్కడ officer మీద ఏమి యాక్షన్ తీసికొన్నారు? వార్డెన్ తిన్నాడో, కంట్రాక్టర్ తిన్నాడో ఎవరు తిన్నారో విచారించి కఠిన చర్యలు తీసికొన్నారా అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేకపోతే హరిజనులకు, గిరిజనులకు సంబంధించిన పనులు నేరుగా కలెక్టరుకు అప్పగించండి అని

ప్రార్థిస్తున్నాను. కేటాయించిన డబ్బు అయినా సద్వినియోగం అయ్యేటట్లు చూడ వలసిందని కోరుతున్నాను. హైస్కూల్స్‌లోని విలేజెర్స్‌కు 200, 300 రూపాయలు గ్రాంటు, సబ్సిడి ఇస్తున్నారు. కాని డైరెక్టర్ ఒక స్కూలుకు 20 రూపాయలు, ఒక చోట 200 రూపాయలు ఇలా సర్దుతున్నాడు. అలా కాక ప్రతిచోటా సమానంగా ఇచ్చి హాస్టల్స్ ఎక్కువచేస్తే బాగుంటుంది. గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్ పెడితే బాగుంటుందని కోరిక. పార్వతీపురంలో వున్న గవర్నమెంట్ హాస్టల్‌లో మొదట్లో 80 మంది పిల్లలు వుంటే ఈ మధ్య 30 మందికి తగ్గిపోయారు ఆ హాస్టల్‌లో ఒక బంట్రోత్, ఒక రికైర్డ్ ఆఫీసర్ వార్డెన్ వున్నారు. వారు ఆ డబ్బు తింటున్నారు. పిలు ఉండ్లలో వుంటున్నారు. ఆ విషయం వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసరుకు, కలెక్టరుకు చెప్పానుకాని వారు చూడలేదు. దయయుంచి ప్రతిహైస్కూలుదగ్గర 20 మంది పిల్లలకు తక్కువ కాకుండా ఒక సబ్సిడీ హాస్టలు పెట్టి అక్కడ వున్న హరిజన గిరిజనుల విద్యార్థుల కష్టాలను తీర్చాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. సోషల్ వెల్‌ఫేర్‌కు గ్రాంటులు ఇచ్చారు. ఖర్చుపెట్టవలసింది వెనకవేజీలో వ్రాశారు. అదిచూసే నేను అన్నాను ఆది ఆకాశంలో స్పుత్నిక్‌లాగా వుందని. ఏ గ్రామంలో ఏ పని జరిగింది ? సభ్యులతో ఒక కమిటి వేయమని చెబుతున్నాను. రెండు సంవత్సరాలనుండి రాష్ట్రంలో సోషల్ వెల్‌ఫేర్ కమిటి లేదు. వుంటే డైరెక్టరుతో దెబ్బలాడి అయినా పనులు చేయించుకోవచ్చు. జిల్లా పరిషత్తులలోకూడా పలుకుబడివున్న వారికే పనులు జరుగుతాయి. హరిజన వ్రవాడికి బంట్రోతుపని కూడా దొరకటం లేదు. మంత్రిగారు హరిజనులకు సేవచేయటానికి ఉత్సాహ పడుతున్నారు. కాని క్రిందవారు సరిగ్గా చేయటం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు సోషల్ వెల్‌ఫేర్ మంత్రిగారు ప్రతి జిల్లా వెళ్ళి అక్కడ హరిజనుల సమస్యలను తెలుసుకోవాలి. అసలు మంత్రులు ఆఫ్ఘానిస్థాన్‌లలో టూర్ చేయరు. ఎప్పుడు మద్రాసు వెళ్ళే విమానం, విశాఖ పట్టణం వెళ్ళే విమానంలో ప్రయాణం చేయటం తప్ప కొండపల్లి ఎలా వుందోచూడరు. కనుక అన్ని ప్రాంతాలు చూసి హరిజనుల కష్టసుఖాలు విచారించాలని కోరుతూ, నాకీ అవకాశాన్ని ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ ఇంతటితో సెలవు తీసి కొంటున్నాను.

శ్రీ డి. సీతారామయ్య :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కార్మికులుగా హరిజనులు, గిరిజనులు హెచ్చు భాగంగా వున్నారు. వారి పరిస్థితిగురించి కమీషనర్ ప్రాంతాల్ అక్కడ విషయం తెలియజేశారు. హరిజనులు, గిరిజనులయొక్క సంవత్సర ఆదాయం 80 రూపాయలు మించకుండా వుంటుందని వారు తెలియజేశారు.

అంటే రోజుకు మూడున్నర అణాలు మాత్రమే వారికి ఆదాయం వస్తుందన్నమాట మూడున్నర అణాలతో జీవితం గడవడం వారికి దుర్భరంగా వుంది. ఇదివరకు ముఖ్య మంత్రిగావున్న సంజీవరెడ్డిగారు సెక్రటేరియట్‌లో వీడ్కోలు ఇచ్చిన సందర్భంలో మాట్లాడుతూ అదే విషయాన్ని తెలియచేశారు. వారికి భూములు లేవు. వడ్డీ వ్యాపారుల బాధ ఎక్కువగా వుంది. వారానికి పది రూపాయలు అప్పు తీసుకొంటే రెండున్నర రూపాయలు వడ్డీక్రింద కట్టుకోవలసిన దుర్భర పరిస్థితిలో వున్నాడు. అతనికి అప్పు దొరకడంలేదు ప్రభుత్వం నుండి. ఇతరులనుండి తెచ్చుకొంటే హెచ్చు వడ్డీ ఇచ్చుకోలేని పరిస్థితిలో వుంటున్నాడు. వారికి సంవత్సరంలో 195 దినములు మాత్రమే కూలీ దొరుకుతుందని, 5 నెలల 10 రోజులు పనిలేకుండా వుంటున్నాడని శ్రీకాంత్ చెప్పారు. హరిజన, గిరిజన కుటుంబాలు వారానికి ఎన్ని రోజులు పస్తుంటున్నాయో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఏజన్సీ ప్రాంతాలలోవారు ఆకులు తిని జీవిస్తున్నారు. రాయలసీమలో తెలంగాణాలో హరిజనులు, గిరిజనులు ఎంతో నికృష్ట జీవితం గడుపుతున్నారు. వంటిండా బట్టలేదు, తలకు చమురు లేదు, ఇంటిలో దీపం లేదు, గుడిసెలపై కప్పలు ఎగిరిపోతున్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో జీవనం చేస్తూ ఉండేటటువంటి వారికి కూడ ఆశ చూపుతూ ఉన్నది ఈ ప్రభుత్వం అన్నట్లుగా ఈ పద్దును ప్రవేశపెడుతూ మంత్రిగారు ఒక విషయాన్ని తెలియజేశారు. అదేమిటంటే సోషలిస్టు తరహా సమాజాన్ని నిర్మించడం మా ధ్యేయమని అందుకొరకై సమాజములో ఉన్నటువంటి ఆర్థికమైన హెచ్చు తగ్గులను నిదానముగా పరిష్కారము చేస్తామని చెబుతూ ఏవో స్వల్పమైనటువంటి సౌకర్యాలు కల్పిస్తామని తెలియజేశారు. ఆ స్వల్పమైన సౌకర్యాలు మన రాష్ట్రంలో ఉండే 20 వేల గ్రామాలలో 100, 200 గ్రామాలకో కలుగజేస్తున్నారు. హరిజనుల పిల్లకాయలు, గిరిజనుల పిల్లకాయలకు; సుగాలీలకు, ఎరుకులకు, ఏనాదీలకు ఆ గ్రామాలలో మిడ్‌డేమీల్సు, పలుకలు, పుస్తకాలు మేము కొనియిస్తున్నామని చెబుతున్నారుగాని మిగతా వేలాది గ్రామాలలో ఉన్న ఈ నికృష్ట జీవితం గడిపేటటువంటి వారికి అంటే హరిజనులకు, సుగాలీలకు, ఎరుకలు, ఏనాదీలకు, అటువంటి సహాయం ఏమాత్రము కలుగచేయలేదు. ఈ ప్రభుత్వం వారిని దరిద్రదేవతకు ఆహుతి చేస్తూ ఉన్నదన్నమాట. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ముఖ్యంగా ప్రభుత్వం చేయవలసినది. ఏమిటంటే ఈ బాధ పడుతున్నటువంటి ఈ జనాభాకు అందులోకూడ ఆదాయం వచ్చే ఉద్యోగంకాని ఆదాయం రాగలిగినటువంటి భూవసతిగాని కల్పించడం వారి ప్రధాన కర్తవ్యం. ఆ కరవ్యాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ఎంతవరకు సెరవేరిన్చదని మనంచూస్తే ఏమీ కూడ సెరవేర్చలేదు. తిరస్కరించి పారే

స్తున్నదనేసి మనకు అర్థమవుతుందన్నమాట. ఆ విధంగా తిరస్కరిస్తున్న ప్రభుత్వం సోషలిస్టు తరహా సమాజాన్ని ఏర్పాటుచేసి ఈ దేశంలో ముఖ్యంగా ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ఆర్థిక హెచ్చుతగ్గులను పరిష్కరం చేస్తామని చెబుతూఉంటే ఇది చాల నమ్మశక్యంగినటువంటి విషయంగా లేదని మనకు అర్థమౌతుందన్నమాట. ఈ లోగా మనం చూస్తే ప్లానింగు కమిషన్ వారు ఒక పానెల్ కమిటీని వేశారు. ఈహరిజనులు అంటే రాజ్యాంగ చట్టంలో ఉన్న వివిధ సెక్షన్సును ఆధారంగా చేసుకుని ఈ హరిజనులయొక్క ఆదాయాన్ని, గిరిజనులయొక్క ఇతరులయొక్క ఆదాయాన్ని పెంచేదాని కొరకై ఏ మార్గాలు అవలంబించాలో వారు యోచనచేసి ఒక పానల్ నువేసి వెంటనే భూ సంస్కరణలు తీసుకొని రావాలని వారు ఆదేశాలుఇచ్చారన్నమాట; వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు. కాని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంతవరకు ఈ ఆదేశాన్ని ఆచరించినది, ఎంతవరకు అమలులో పెట్టినది అంటే ఏ మాత్రం కూడ చేయలేదన్నమాట. నామ మాత్రమైనటువంటి భూ సంస్కరణ చట్టాన్ని ఒక దానిని తీసుకొని వచ్చినది దాని ప్రకారంగా అందులో వివరించినటువంటి లోటుపాట్లన్నీ అన్నిటినీ కూడ లెక్క కట్టుకొని మనం చూస్తే 72 వేల రూపాయలు సంవత్సరానికి ఆదాయం వస్తున్నటువంటి అంటే మొత్తం ఆదాయం వస్తున్నటువంటి భూమిని మినహాయించి దానికి పైగా ఉన్నటువంటి భూమిని మేము తీసుకుంటామనేసి చెప్పారన్నమాట. అలాగే ఎంత భూమిని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సేకరించగలినదనేసి నేను అడుగుతున్నాను. సేకరించలేకపోతే ఏ విధంగా మరి ఈ హరిజనులు గిరిజనులు, షెడ్యూల్ ట్రైబ్స్, సుగాలీలు, ఎరుకలు, ఏనాదులు మొదలగు వారికి ఏవిధంగా భూమిని ఇప్పించగలరని అడుగుతున్నానన్న మాట. ఆ విధంగా మీరుచేయలేనంతకాలం మీరు భూవసతి ఈ జనాభాకు కల్పించ నంతకాలం మీరు సోషలిస్టు సమాజాన్ని నిర్మించాలనేది ఒక ఆశ మాత్రమే చూపించి ప్రజలను మభ్యపెట్టేదానికి ప్రయత్నం చేయటమే తప్ప వేరేకాదని అనేసి నేను వారికి తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాదు. ఇక బంజరు భూముల గురించి ఎత్తుకుంటే ప్రతి పక్ష నాయకులు ఎన్నోతూరులు చెప్పారన్నమాట. ఒక కోటి ఎకరాల వరకు మన రాష్ట్రంలో బంజరుభూమి ఉన్నది, ఈ కోటి ఎకరాలు పంచేదాని కొరకు ఏమైనా ప్రయత్నము సాగుతున్నదా అంటే సాగడం లేకపోవడమే కాకుండా అదంతా మిలిటరీ వాళ్ళకు దఖలు చేస్తామని చెప్పేసి తెలియజేశారన్నమాట. అలాగ చూస్తే ఒక కోటి ఎకరాలు ఈ దినం బంజరు భూములంతా పేదలకు సాగుదారులైనటువంటి బీద లకు ఇస్తే వారు ఎంతో బాగుపడే దానికి అవకాశం కలుగుతుంది. వారి ఆదాయము కూడ బాగు అయి వారుకూడ కొంతవరకు సుఖమైన జీవితాన్ని గడపడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. ఈ విషయాన్ని యోచన చేయడానికి మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఫిబ్రవరి

3వ తారీఖునుంచి ఈ నాటివరకు లక్షమందికి పైగా సత్యాగ్రహం చేయవలసిన అవసరం ఈ ప్రభుత్వం కలుగజేసినదని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ లక్షమంది సత్యాగ్రహం చేస్తూ ఉంటే ఈ లక్షమందిని బలపరుస్తూ 50 లక్షలదాకా ఊరేగింపుల ద్వారా అయితే నేమి బలపరుస్తున్నారు, రైతులు, కూలీలు, ఇక ఈ ప్రభుత్వం కదలకుండా ఉన్నదిఅంటే ఇది చాల శోచనీయంగా ఉన్నది. ఇది బంజరు భూములను పట్టాలకు ఇచ్చి వారి యొక్క ఆదాయాన్ని పెంచేదానికి ఏమీకూడ ప్రయత్నం చేయలేదనేని మనకు అర్థమౌతుందన్నమాట. ఇక ముఖ్యంగా పోరంబోకుల విషయంలో పెనాల్టీలు విపరీతంగా వేస్తున్నారు. పోరంబోకుల పైననే ఆధారపడి దినం ఎంతో మంది రాయలసీమలో జీవనం చేస్తున్నారన్నమాట. ఈ హరిజనులు; సుగాలీలు, ఎరకులు, ఏనాదీలకు, ఇటువంటి షెడ్యూల్డు ట్రైబ్సు అంతాకూడ జీవనం చేస్తూఉంటే వారిపైన విపరీతమైన పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. వారు ఒక ఎకరం సేద్యం చేస్తున్నారంటే హీరిపైన రూ. 70, 80, వేస్తున్నారన్నమాట. ఇది జమాబందీ కాలంలో దుర్భరంగా ఉన్నది. ఆ విధంగా ఈ ప్రజలంతా జీవించేదానికి ప్రయత్నము చేస్తూ ఉంటే దానిపైన పెనాల్టీలు కట్టడం ఇది చాల అసమంజసముగా ఉన్నది. పెనాల్టీలన్నిటిని వెంటనే రద్దు చేయాలని చెప్పి రెవిన్యూ మంత్రిగారిని మన షెడ్యూల్డు కాస్టు మంత్రిగారు కోరాలనేనే నేను వారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇక అప్పులేమైనా ఇస్తున్నారాఅంటే అప్పులేమీ ఇవ్వడంలేదు. ఇంకోవిషయం ఉన్నది. దాని విషయంలో ఆవశ్యక మిన్నాలని మనవిచేస్తున్నాను. లీగల్ ఎయిడ్ విషయంలో ఈ దినం ఏదైతే సహాయం ఈప్రభుత్వం హరిజనులకుగాని, ఇతరులకుగాని చేస్తున్నదా అంటే ఏమాత్రం కూడ చేయడంలేదని తెలుస్తున్నది. ఈ దినమే కాల్ అటెన్సన్ మోషన్ వెలివనేడు గ్రామంలో సోషల్ బాయికాట్ ధనికులైన వారు హరిజనులపైన చేస్తూ దానిపైన రాజీ ప్రయత్నం కొనసాగిస్తే అందువల్ల పరిష్కారం అయినదని చెబుతున్నారు. కాని చేసినటువంటివారు చట్ట విరుద్ధముగా ప్రవర్తించారు కాబట్టి వారిపైన కేసులు పెట్టే దానికి జిల్లా అధికారులుగాని లేకపోతే రాష్ట్ర అధికారులుగాని ఏమైనా ప్రయత్నము చేశారా అంటే లేదని తెలుస్తున్నదన్నమాట ఇక కావ్వేటినగరంలో గత సంవత్సరం కావ్వేటినగరానికి 2 మైళ్ళలో ఒత హరిజనపల్లె ఉన్నదన్నమాట ఈ పల్లెలో ధనిక రైతులంతా వచ్చి ఆ హరిజన పల్లెను కాల్చి పారేశారు. నేను స్వయంగా వెళ్ళి చూచాను కాల్చిన 3 వరోజు. అక్కడకు వెళ్ళితే ధాన్యము అంతా మాడి బొగ్గులై ఉన్నదన్నమాట. పై కప్పులన్నీ కాలిపోయాయి. రాయి పగిలిపోయింది. సర్వము నాశనం అయిపోయిందన్నమాట. అటువంటి పరిస్థితులలోవారికి ఏమైనాఎయిడ్ ఇచ్చినదా ప్రభుత్వం. జిల్లా అధికారులు లీగల్ ఎయిడ్ ఇచ్చారా అంటే ఇవ్వలేదని

మనకు తెలుస్తుందన్నమాట. ఇక కాళహస్తి గ్రామంలో బంజరు భూములను సాగు చేస్తూ వాటిపైన ఆధారపడిఉండే, ముఖ్యంగా హరిజనులు అటువంటి వారిని తరుమ గొట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు భూస్వాములు. ఇటువంటిది చేస్తూవుంటే ఆ సందర్భంలో లీగల్ ఎయిడ్ ఇచ్చినదానంటే ఇవ్వలేదన్నమాట ఇక ఫారెస్టు చట్టాలని ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా గిరిజనులకు అది సంబంధించినది. అంతేకాకుండా రాయల సీమలో ఉన్నటువంటి హరిజనులంతా ఈ అడవులనుంచి కట్టెలు తెచ్చుకొని జీవనం చేస్తారన్నమాట. సంవత్సరంలో సగభాగం వారు కట్టెలు అమ్ముకోవడంవల్లనే జీవనం చేస్తున్నారు ఇటువంటి సందర్భంలో ఈ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు వారిపైన తప్పుడు కేసులు పెట్టడం వారిదగ్గరనుంచి లంచాలు కాజేసి వారిని బాధ పెడుతూ ఉంటే వారికి ఏవైనా లీగల్ ఎయిడ్ ఇస్తున్నదా ఈ ప్రభుత్వం అంటే ఇవ్వడం లేదని తెలుస్తున్నది. కాబట్టి ఇటువంటివి సవరించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. శాంతస్వ్య (పాలేర్):— అధ్యక్షా, గౌ. సాంఘిక సంక్షేమ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన ఈ దాదాపు 1950800 రూపాయల డిమాండును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. మనకు ప్రజా ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత మన రాష్ట్రంలో కొంతవరకు అభివృద్ధిని సాధించుకున్నాము. ఈ రాష్ట్రంలో ఉండబడే హరిజన గిరిజన తదితర వెనుకబడిన విద్యార్థులకు మన రాష్ట్రంలో 1013 వసతి గృహాలు ఏర్పాటులు చేసినారు. ఈ 1013 వసతి గృహాలలో ప్రభుత్వంవారు 125 వసతి గృహాలను నడిపిస్తున్నారు. ప్రైవేటు మేనేజిమెంటు వారు 888 వసతి గృహాలు నడుపుతున్నారు. అయితే ఈ ప్రైవేటు మేనేజ్‌మెంటు జరిపే మేనేజర్లకు మాత్రం ఎన్నో ఇబ్బందులున్న మాట వాస్తవం. ఎందుచేత నంటే వారికి ఒక్కొక్క విద్యార్థికి 15 రూపాయలు చొప్పున నెలకు ఇస్తే 10 మాసాలకు ఇస్తున్నారు. కాని విద్యార్థులు సరియైన కాలంలో వచ్చి విద్య అభ్యసించుకోవాలంటే ఆ విద్యార్థులు స్కూలు తెరిచేటప్పుడు హాస్టల్ తెరవలేక పోతున్నారు మేనేజర్లు. ఆ కారణంచేత హరిజనుల విద్యార్థులు ఎక్కువ సంఖ్యలో ఫెయిల్ అవడానికి కారణం అని కూడ చెప్పడానికి ఆది ఏ మాత్రం సంశయంకాదు. అయితే ఇదే విధంగా మరి ఎంతవరకైనా ప్రభుత్వం వారు ప్రతి సంవత్సరం ఇస్తే బడ్జెటులో 15 రూపాయలు చాలవు కనీసం 20 రూపాయలకు పెంచాలని హరిజన గిరిజన శాసనసభ్యులంతా ముఖ్యమైన ఈ యొక్క మా జాతికి సంబంధించినటువంటి ఈ డిమాండుమీద మాట్లాడుతూ వస్తూనే ఉన్నాము. కాని ప్రభుత్వం వారు ఇంతవరకు దానిని పెడచెవిని పెడుతూనే వస్తున్నది. ఈ కాలంలో ధరలు అధికంగా పెరిగినమాట మీకందరకు తెలియనిదికాదు. నిజము

ఒక విద్యార్థి 0–8–0 ల డబ్బులతో ఆ విద్యార్థి ఆ రోజు కాలం గడపాలంటే మీకు తెలియనిదికాదు. ఒక విద్యార్థి వెళ్ళి టిఫిన్ చేసుకుంటే చాలను ఈ 0–8–0లు. ఈ 0–8 0 ల డబ్బులతో వార్డెన్‌కు జీతం ఇవ్వాలి, వంట మనుష్యులకు జీతాలు ఇవ్వాలి, తరువాత ఇంటి కిరాయిలు ఇవ్వాలి, కిరసనాయిల్ మొదలై నటువంటి ఖర్చులనీ ఈ రూ. 15 భరించడం చేత ఈ హాస్టల్ మేనేజరులు మాత్రం చాల ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నమాట వాస్తవం.

కాని దీనిమీద చాలామంది అభిప్రాయాలుకూడా చేస్తున్నారు. ఈ hostels పెట్టడం కేవలం ఆ మేనేజర్లయొక్క లాభాల కొరకు మాత్రమే అని చెప్పడం జరుగుతున్నది. ప్రతిపక్షంలోనుంచి కానివ్వండి, ఇంకొకవైపునుంచి కానివ్వండి, గ్రామాలలో ఈ వాదుక ఉన్నదని తెలుస్తున్నది. కాని ప్రభుత్వము నడిపే hostelsలో కూడ లెక్కలు వేసి చూచినట్లయితే ఈనాడు ఒక్కొక్క hostelలో ఒక్కొక్క విద్యార్థికి కనీసం 25 రూపాయలు, ఇంకా ఎక్కువగానే ఖర్చు అవుతున్నది. నేను నిజంగా కొన్ని లెక్కలుకూడ తీసి చూచాను. కమ్మంలో హరిజన బాలికల hostelలో 57 మంది విద్యార్థులు ఉంటే, ఆ విద్యార్థులకు sanction అయిన డబ్బు 8,550/– రూపాయలు. అక్కడనే గవర్నమెంటు నడిపే hostel కూడా ఉన్నది. దాని 40 మంది విద్యార్థులకు 10,120/– రూపాయలు అంటే, ఒక్కొక్క విద్యార్థికి రు. 25–30 న. పై. ఖర్చు పెడుతున్నారు. మరి ఇలా ఖర్చుపెడుతున్నప్పుడు, ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చే 15 రూ.లు లోనే అన్ని సౌకర్యాలు లేవని అప్పుడప్పుడు అధికారులు వచ్చి visit చేసి, వీటిమీద remarks వ్రాయడంకూడా జరుగుతుంది. కనుక వారు ఖర్చుపెట్టే 25 రూ. లకున్నూ, ప్రభుత్వము ఇచ్చే 15 రూ.ల పనున్నూ, మధ్య 20 రూ.లైన చేసినట్లయితే, ప్రభుత్వానికి ఇంకా అయిదు రూపాయలు మిగులుతుంది. ఈ విధముగా ప్రభుత్వానికి కూడా బడ్జెట్‌లో లోటులేకుండా ఉంటుంది. కాబట్టి 20 రూ.ల ప్రకారం అయినా ఇచ్చినట్లయితే ఈ కరువు కాలములో విద్యార్థులకు కొంత సౌకర్యము కలుగజేయడానికి వీలు అవుతుంది. అంతేకాను ఈనాడు నిజంగా ఈ బడ్జెట్‌లో hostels గురించి ఖర్చుపెట్టే డబ్బు దాదాపు రు 1,86,80,000. దీనిలో నిజంగా దాదాపు 1800 మంది బాలబాలికలు విద్యను అభ్యసిస్తున్నారు. అంతేకాకుండా, ఈ hostelలో చదివిన పిల్లలకు అస్పృశ్యత అనేది నిజంగా ఉండదు. కనుక hostelలో కులమత భేదాలుకూడా లేకుండా చేర్చుకొనేటట్లయితే, భేదాలుకూడా లేకుండా పోతాయి. అయితే ఈ hostelలో ఇతర కులాలవారిని చేర్చుకోడానికి ఆభ్యంతరము లేదు గానీ మరీ వెనుకబడిన జాతు

లకు మాత్రమే scholarships, boarding grants ఇస్తున్నారు; ఇతర backward classes, తదితర కులాలను grants లేని కారణమున ఆలాంటి వారికి వాటిలో అవకాశాలు లేకుండా పోతున్నది. కాబట్టి మన రాష్ట్రములో ఉన్న ఈ పేదరికాన్ని బట్టి ఈ hostelsలో కులప్రమేయము లేకుండా; వాటిని cosmopolitan hostels లాగా ఏర్పాటుచేసి, హరిజనులకు ఇచ్చే funds కాక, ఇతర కులాల వారికికూడా funds sanction చేసి, హరిజన పిల్లలతోపాటు సవర్ణ పిల్లలుకూడా ఆ hostelలో ఉండి విద్యను అభ్యసించినట్లయితే, అతి త్వరగా అస్పృశ్యతను దూరము చేసుకొనగలుగుతాము. అంతేగాని; రాజ్యాంగ చట్టాలు చేసినా, చట్ట బద్ధంగా శాసనాలు చేసినా ఈ అస్పృశ్యత పోదు. వారిమీద ఏ విధమైన జుల్మానాలుగాని, శిక్షలుగాని విధించివప్పటికీ ఈ అస్పృశ్యత పోదు. తరతరాలనుంచి గడ్డకట్టుకొని పోయిన ఈ అస్పృశ్యతను దూరము చేయాలంటే, ఈ విధముగా అన్ని కులాలవారికి అవకాశమగల cosmopolitan hostelను ఏర్పాటుచేయడం ఒక్కటే మార్గము దానికి, కనుక ఈ విధమైన hostelను పెట్టించి, కుల మత భేదాలు లేకుండా వర్ణాంతర వివాహాలుకూడా చేసుకునేటట్లు వారికి అవకాశం కలిగిస్తారని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత, గ్రామాలలో నిజంగా హరిజనులకు ఇళ్ళస్థలాలు ఎక్కడా దొరకడం లేదు. కారణం ఏమంటే, దానికి ఒక ఆఫీసరు కాదు checking చేయడము. Health Officer చేస్తేనేమో Revenue Officerకు ఇష్టం ఉండదు. Revenue Officer చేస్తేనేమో, మరి Social Welfare Officerకు ఇష్టం ఉండదు, వీరందరూ ఒప్పుకొన్న, మరి జిల్లాపరిషత్తు ఒప్పుకోదు. ఈ విధంగా హరిజనుల ఇళ్ళస్థలాలకుగాను sanction చేసిన డబ్బు ఎక్కడాకూడా వాళ్ళకు దొరకకుండా పోతున్నది. కనుక ఏదైనా సరిఅయిన మార్గము ఆలోచించి దానిని పూర్తిగా Social Welfare Department తీసుకొనడమో, లేకపోతే, Revenue శాఖ అయినా తీసుకొనడమో జరిగితే, ఈ హరిజనులకు ఇళ్ళు కట్టుకొనడానికి ఏర్పాటుచేసి హరిజనులకు వెంటనే ఇళ్ళస్థలాలు పంపిణీ చేసేలాగు చేస్తారని మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా, ముఖ్యంగా scholarships విషయంలో కాలేజీలలో ఒక్కొక్క విద్యార్థికి 5, 6 వందల మొదలుకొని గిరిజనుల, హరిజనుల పిల్లలకు Central Government scholarships ఇస్తున్నారు. కాని, ఆ విద్యార్థులు పరీక్షకు fees, 40 రూపాయలు కట్టుకోలేక, పరీక్షకు కూర్చోలేకుండా పోతున్నారు. కనుక ఆ scholarshipsతోపాటు ఆ పరీక్ష fees కూడా

అందులో కలిపి వారికి ఇచ్చేటట్లయితే, వారు ఏమీ ఇబ్బంది లేకుండా పరీక్షకు కూర్చోటానికి వీలుంటుంది. అ విధంగా చేయవలసిందని, ఇలాంటి అవకాశాలన్నీ కల్పించి ఈ హరిజన సంక్షేమానికి ఈ విధంగా తోడ్పడతారని మనవి చేసుకొంటూ, ఈ అవకాశాన్ని ఇచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలుపుకొంటూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. వీరరాఘవరావు (పత్తిపాడు) :—అధ్యక్షా, Social Welfare సంఘఅభివృద్ధిగురించి మంత్రిగారు 4 కోట్ల, 19 లక్షల, 50 వేల రూపాయలు కేటాయించినందుకు చాలా సంతోషము. కాని ఈ కేటాయించిన డబ్బంతా సద్వినియోగం అవుతున్నదా, దుర్వినియోగం అవుతున్నదా అని చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద చాలా ఉన్నది. ఉదాహరణకు; Schedule కులాలకు ఆర్థికాభివృద్ధి సహకార corporation అని విశాఖ పట్టణం centreలో ఒకటి ఉన్నది. ఆ corporationకు 20 లక్షల రు.ల నిధి ఇచ్చారు. ఆ corporation ద్వారా కొన్నిచోట్ల డిపోలు పెట్టించారు. ఈ డిపోలుమీద, ఒక కొశిల్దారు cadre officer ఒకరున్నా, కొంతమంది ఉద్యోగస్థులు ఉన్నారు. ఈ సిబ్బందికి జీపుకార్లు, లారీలు ఏర్పాటుచేసారు. వీరు విశాఖపట్నం కేంద్రంనుంచి తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతాలు, సంతపైడిపాలెం, పెద్దపాలెం, ఏలేశ్వరం, ఉద్దంగుడు, రంపచోడవరం వగైరా Agencies గ్రామాలలో సంత రోజులలో అక్కడ గిరిజనులు తాము పండించుకొన్ని దినుసును అక్కడ అమ్ముకొంటూఉంటే, ఈ corporation ఉద్యోగస్థులు వచ్చి మీరు ఆ విధంగా స్వయంగా అమ్మడానికి వీలులేదు మా corporation ద్వారానే అమ్మవలెను అని ఆ సిబ్బంది వారిని తొందర చేయడమేకాకుండా ఆ గ్రామాలలో ఉన్న పలుకుబడిగల రౌడీలనుకూడా పెట్టి ఆ గిరిజనులు అమ్ముకొనే దినుసులు అమ్మకుండా అరికట్టేదానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ విషయంగురించి గత సంవత్సరం నేను పత్తిపాడు గ్రామంలో, ఏలేశ్వరంలో ప్రత్యేకంగా ఈ ఆఫీసరుని కలుసుకొని అడిగాను. Schedule class అభివృద్ధికిగాను ప్రభుత్వము ఇంత శ్రమ తీసుకొని పనిచేస్తున్నారు, ఈ సమయంలో మీరు ఈ గిరిజనులు కష్టపడి పండించుకొన్న దినుసుకు, వారు స్వయముగా మార్కెట్‌లో అమ్ముకొనడానికి వీలులేకుండా మీరు బలాత్కారంతో వారి దినుసును పుచ్చుకొని దానిసైన 27 రూ.ల లాభము వేసి వర్తకులకు మీరు అమ్మడంవల్ల వారికి చాలా బాధగలుగుతుంది, ఇది చాలా అన్యాయము అని చెప్పితే, వారు అన్నారు, 27 per cent చొప్పున అదనంగా వేసేది జీపు, లారీ ఖర్చులకు, సిబ్బంది ఖర్చుకు అవుతున్నది. అందుచేత మేము ఏ దినుసు కొన్నప్పటికి వెనువెంటనే 27 రు.లు లాభమువేసి అమ్మివేయాలండి. ఈ విషయంలో ఎవరేమి చెప్పినా మేము వినేది లేదని చెప్పారు. సరే, Schedule కులాల

వారు మున్యగ్రామాలలో కొంతమంది మిగతా గ్రామాలకు దినుసు తీసుకువెళ్ళి నిలువ చేసుకొని rate పెరిగినప్పుడు అమ్ముకొనే అవకాశం అయినా కలుగజేస్తారా. దాని కైనా మీరు సహాయం చేస్తారా అని అడిగితే, వారు మాకు అమ్మకపోయినప్పటికి, చింతపండు ఉంటే, బండి ఒకటికి 20 రూపాయలు చొప్పున permit రుసుముఇస్తే permission ఇస్తామని అన్నారు. ఈ విధంగా Schedule తరగతుల అభ్యుదయంకోసం ప్రభుత్వము పెట్టిన corporation వారు, ఆ Schedule తరగతి ప్రజలు అమ్ముకొనే దినుసులమీద ఈ విధంగా జబర్దస్తీచేసి ఒక రుసుము వసూలు చేస్తూఉంటే, Schedule కులాలవారికి గిరిజనులు ఉన్న ప్రాంతాలకు ఈ scheme లాభిస్తుందా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

ఇప్పుడు వారికి కావలసిన దినుసులు మేము చౌక రేట్లుకు ఇస్తున్నామంటున్నారు. వారికి కావలసిన దినుసులు ఈ కార్పొరేషన్‌వారు, మార్కెట్ రేటుమీద 27% లాభం వేసుకొని మళ్ళీ అమ్ముతున్నారు. వారు డైరెక్టుగా వెళ్ళి పావుకారు వద్దకొంటే నూటికి 27 తక్కువ దొరికేది ఉండగా మా దినుసులే కొనాలని బలవంతం చేస్తే వారు ఏ విధంగా జీవిస్తారో ఆలోచించాలి. నూటికి 28 లాభంవేసి అమ్మే పద్ధతిని వెంటనే రద్దుచేయాలని కోరుతున్నాను. 13-3-64 ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ పేపరులో రాజమండ్రిజిల్లా కోర్టులో ఇచ్చిన తీర్పు పడింది. కొంతమంది మన్యవాసులు కలసి విశాఖపట్టణం ప్రాంతంలోవారు దాచా పడేశారు. కార్పొరేషన్ వారు గిరిజనులను వత్తిడిచేసి వారి దినుసులపై ఆంక్ష పెట్టి అమ్ముకుండ అప్పగించడానికి గాని, మాకే అమ్మాలని కోరడానికిగాని, కార్పొరేషన్‌కుగాని, ప్రభుత్వానికిగాని అధికారంలేదని ఖర్చులతోసహా తీర్పు ఇచ్చారు. ఆ కార్పొరేషన్‌వారు ఈ సంవత్సరంకూడ వెళ్ళి మా ప్రాంతంలో ప్రజలను బాధపెట్టుతున్నారు. గత సంవత్సరం ఇచ్చినట్లుగా బండిచింత కాయకు రు. 20 వసూలుచేసుకొని ఈ సంవత్సరంకూడ వెళ్ళనివ్వమని కోరగా దానికి వప్పుకొనలేదు. మన్యవాసులు బంధువుల ఇళ్ళకు 3, 4, 10 పౌనులు చింతపండు తీసుకువెళ్తూంటే, దారులుకాసి, కాపుకాసి పట్టుకొని బాధ పెట్టుతున్నారు. కొన్నిచోట్ల డబ్బు ఇవ్వడం, కొన్నిచోట్ల డబ్బు ఇవ్వకుండ బాధిస్తున్నారు. గిరిజనులు క్షేమం కొరకు 20లక్షలు, లు పెట్టి Finance Corporationను పెట్టి అక్కడ ఆఫీసర్సుకు అన్నిరకాల ఆధికారాలు ఇవ్వడం, అది ఆక్కడి ప్రజల క్షేమం కొరకా, లేక ఆ గిరిజనులను బాధించడానికి పెట్టారా అనే భావం ప్రజలలో వ్యాపించింది. ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొని ఎంకైవారికివ్వకే, ఆ అన్యాయాలన్నీ బుజువు చేస్తాను. ఆక్కడి గిరిజనులు చింతపండు, కుంకుడు కాయలు వగైరా వారి ఇష్టానుసారం పండించుకొనుటకు అమ్ముకొనుటకు స్వేచ్ఛ రాయివ్వాలని,

బండికి ఇంత ఇవ్వమని పెట్రోడటువంటిది తొలగించాలని కోరుతున్నాను. రాజమండ్రి కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుమీద వెంటనే చట్టం అమెండ్ చేసి ప్రభుత్వం తమ అధికారాన్ని బలపరచుకొనడం సులువేగాని అది అక్కడి ప్రజలలో చాల నిరుత్సాహం, అసంతృప్తి పెరిగిపోతోందని మనవి చేస్తున్నాను అక్కడ గత రెండు సంవత్సరములనుంచి కార్పొరేషన్‌వారు పెట్టే బాధలను చూస్తుంటే రాజమండ్రి కోర్టువారు ఇచ్చిన తీర్పు చాల న్యాయమైనదని ఘంటాపథంగా చెప్పగలను.

ఇళ్ళస్థలాలకు 20 లక్షలు కేటాయించి అది పంచాయితి సమితులు, జిల్లాపరిషత్తుల ద్వారా బీద హరిజనులకు శాంక్షన్ చేసి ఇళ్ళస్థలాలు కొనిపెట్టమని ఆదేశించారు. అయితే పంచాయితి ప్రెసిడెంటు సమితి ప్రెసిడెంటయి, సమితి ప్రెసిడెంటు జిల్లా ప్రెసిడెంటు అయి పెత్తనం చేస్తున్నదని, అక్కడ రు. 100లు ఖరీదుచేయుని మెరక దిబ్బకు రెండువేలు, మూడువేలు ఖరీదు వేయించుకొని, ప్రభుత్వ డబ్బును దుబారా చేస్తూ ప్రభుత్వంపేరు పాడు చేస్తున్నారు. ఈ పని సోషల్ వెల్ఫేర్ శాఖకు వప్పజెప్పి ఇళ్ళస్థలాలగురించి కాలవిలంబన జరగకుండ వెంటనే సాంక్షనుచేసి ఇస్తే ప్రభుత్వ గౌరవం పెరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో విద్యార్థుల స్కాలర్‌షిప్స్ నిమిత్తం ఇంతవరకు ప్రభుత్వంవారు రు. 75 వేలు కేటాయించి పంపారు. ఇది ఆ జిల్లాలోని విద్యార్థులకు చాలదు ఇంకా మూడు లక్షలు కేటాయించి శాంక్షనుచేస్తేగాని సరిపోదు. ఎక్కువ జనాభా ఉన్న జిల్లాకు, ఎక్కువ పన్నులు చెల్లించి జిల్లాకు ఇంకా ఎక్కువ మొత్తం శాంక్షనుచేయుట అవసరమని, ఇంకొక రు. 3 లక్షలు వెంటనే కేటాయించమని కోరుతున్నాను.

షెడ్యూల్డు కులాలవారికి ఇళ్ళస్థలాలగురించి డబ్బు కేటాయించి సహాయం చేస్తున్న విధంగా అన్నికులాలలో ఉన్న వ్యవసాయకూలీలందరికీ, కుల, మత విభేదాలులేకుండా కేటాయించి సహాయంచేయుట న్యాయం, ధర్మం.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా పత్తిపాడు నియోజక వర్గంలో 46 ఏజన్సీగ్రామాలున్నవి వాటిని ఏజన్సీప్రాంతంగా declare చేయమని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా ఇంతవరకు చేయలేదు. నేను ఈ శాసనసభలో ఎన్నిసార్లో అడిగాను. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఆమోదం రావాలంటున్నారు. ఆంధ్రదేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలలో గిరిజనులకు చాల డబ్బు కేటాయించి ఖర్చుపెట్టుతున్న పరిస్థితులలో పత్తిపాడు నియోజక వర్గములోనున్న 46 గ్రామాలను ఇంతవరకు షెడ్యూల్డ్‌ప్రాంతంగా declare చేయక పోవడం

చాల అన్యాయమని, వెంటనే declare చేసి వారికికూడ తగు వసతులు కలుగ జేయాలని కోరుతున్నాను.

గిరిజనులు నివసించే గ్రామాలలో మంచినీటి వసతులకు పంచాయితి సమితుల ద్వారా శాంక్షను చేస్తామంటున్నారు. కంట్రిబ్యూషన్ కావాలని శాంక్షను చేసి కూడ ఆపివేశారు. శంఖవరం బ్లాక్, పత్తిపాడు బ్లాకులలో శాంక్షన్ అయినవి కాని అక్కడివారి ఆర్థిక పరిస్థితి బాగాలేక కంట్రిబ్యూషన్ ఇవ్వలేకుండ ఉన్నారు. ఆ ప్రజలు కొండమామిడికాయలు, జీడిగింజలు కాచుకొని గ్రాగి జీవిస్తున్నారు. వారు గ్రాగడానికి మంచినీటికైనా నోచుకోలేదా? ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో మంచినీటి సౌకర్యాలు సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుద్వారా శాంక్షను చేయించి తీయిస్తే బాధ ఉండదు.

హాస్టలులో భోజనంచేసే పిల్లలకు మనిషికి రు. 15/ లు చొ॥ ప్రభుత్వం ఇస్తున్నారు. ఆహారధాన్యాల ధరలు పెరిగినవని అందరూ వప్పుకొంటున్నారు. ఈ 15 రూపాయలనేది ఎప్పుడో నిర్ణయించారు. ఇప్పుడు ఈ అధికధరలలో ఆ డబ్బుతో భోజనవసతి ఏర్పాటు చేయాలంటే చాల కష్టముగా ఉన్నది. కనుక అధమం రు. 20/-లైనా ఒక్కొక్క విద్యార్థి భోజనం కొరకు ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రామారావు (చేవెళ్ల):- అధ్యక్షా, సోషల్ సర్వీసు మినిస్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను బలపరుస్తున్నాను. అయితే ఈ బడ్జెటు హరిజనజాతికి, ఇంకా పడిపోయిన జాతులకు రీజనబుల్ బడ్జెటాఁ-అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. హరిజన, గిరిజన, నెనుకబడినజన, విమోచితజన ఈ జనుల జనాభాను బట్టిమాస్తే ఈ బడ్జెటు ఏదో సముద్రంలో చుక్కవలె కనబడుతోంది. ఈ నాడు మనరాష్ట్రంలో రు. 135 కోట్లు ఖర్చుపెట్టుతున్నప్పుడు దానినుంచి 4 కోట్లుచిల్లర ఈ జాతులకు కేటాయించాము. ఇది వారి ఉద్ధరణకు ఏమిసరిపోదు. ప్లాను, నాన్-ప్లాన్ బడ్జెట్సులో ఈ జాతుల జనాభా పర్సెంటేజి ప్రకారంచూస్తే వీరికి 1-1/2%, 2%, మాత్రమే ఖర్చుఅవుతోంది. ఈ జాతి బాగుపడితేనే దేశంబాగుపడుతుందని గవర్నమెంటు గుర్తించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మహాత్మాగాంధీగారు అన్నారు.-"Harijans' cause is like a fire. The more ghee you pour in it, the more it requires." కాబట్టి వారియొక్క సమస్య అగ్నితో కూడుకొన్నటువంటిది. అందుకొరకే ఈ జాతికి చాల మళ్ళమ్మతు అవసరమని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. అన్నిజాతులకన్న పడిపోయిన

జాతి ఈ జాతి-ఆంటరానిజాతి, ముట్టరానీజాతి, చూడరానిజాతిఇది.ఒకప్పుడు ఈజాతికి చేతుల్లో-చిప్ప ఇచ్చారు. ముడ్డికి కంవకట్టారు. నానాబాధలు పెట్టారు. అందువల్ల నే ఈనాడుఊరు బయటఉండి ఆంటరానిజాతిగా ఉంటున్నారు. నాన్ ప్లాన్ బడ్జెట్ లో యీ జాతికి సక్రమంగా, సమానంగా డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నదా, సోషల్ సర్వీసు బడ్జెడ్ యేగాని, తక్కిన డిపార్టుమెంట్స్ ఖర్చుపెడుతున్న డబ్బులో యీ జాతి భాగం పంచుకొన్నదా అంశే లేదు. ఆన్నిపార్టీలకు చెందిన హరిజన శాసనసభ్యులు ఒ శే కన్ సాలిడేటెడ్ ఒపీనియన్ ఇచ్చింది.

"Harijan Welfare Budget should not be kept at the hands of Panchayat Raj because we will have to struggle for our existence with the Government but not with the Sarpanchas of the villages. They are the main cause to create a block in the progress of Harijan welfare in each and every village.

మాకు గవర్నమెంటుమీద ఎంత విశ్వాసం ఉన్నదో, అంత ఇతరు మీద విశ్వాసం లేదు. ఈహరిజన వెలు ఫేర్ డబ్బు గవర్నమెంట్ పరంగా ఖర్చుపెట్టబడవలెనని మేము కన్ సాలిడేటెడ్ ఒపీనియన్ ఇచ్చాము. మన ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ లోని బెస్ట్ బ్రెయిన్స్ హోపవర్ కమిటీలో ఉన్నారని సగర్వంగా చెబుతున్నాను అయితే హరి జనులవిషయంగురించి చెప్పటానికి ఆ కమిటీలో షెల్యూల్డ్ కేస్ట్ కు చెందినవారు ఎవ రైనా మెంబర్స్ ఉన్నారా ? మయిట్ ఈజ్ రైట్ అన్నట్లు ఎవరు అధికారంలో ఉంశే, వారు తమ ఇష్టానుసారంగాఖానూన్ లు చేసుకొంటారు' బాబూజగజీవనరాం-ఫార్మర్ మినిస్టర్ ఫర్ రైల్వేస్-ఇలా అన్నారు.

Babu Jagjivan Ram, former Minister for Railways once said in the conference of Bombay.

"Who are law-makers today? They are from the rich community; they know how to improve the rich community."

ఎక్కడైతే వేదవారు గుడిసెలు వేసుకొన్నారో, అక్కడనుండి ఆ గుడిసెలు తీసి వేయాలని చట్టం ఏదైతే మునిసిపాలిటీలలో ఉన్నదో, ఆ చట్టంచేసినవారు ఎవరు ? హరిజనుల, వేద జనుల గుడిసెలు ఉన్న భూములను హరిజనులకు, వేదజనులకు గవర్న

మెంట్ ఫ్రీగా ఇచ్చివేయాలి. ఎవరు కానూన్ చేసినా, అది ప్రజాభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా ఉంటే, ఆ కానూన్ బ్రేక్ చేయవలసి వస్తుంది. దేశకాల పరిస్థితులను బట్టి కానూన్ తయారు చేయవలెనుగాని శాశ్వతకాలంలో చేసిన, బూజుపట్టిన కానూన్ ఇక్కడపెట్టి పేదప్రజలు ముందుకుపోకుండా ఉండే ప్రయత్నంచేస్తే — అది ఒక కానూనా, అది ఒక lawనా ? అని అడుగుతున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని హరిజన వెల్ ఫేర్‌ను, మన చుట్టుప్రక్కలఉన్న మద్రాసు, మైసూరు, కేరళ రాష్ట్రాలలో జరుగుతున్న హరిజన వెల్ ఫేర్‌తో పోల్చి చూడండి. మన గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియానుండి కాన్సిల్ ఆఫ్ షెల్యూల్డుకాస్ట్, షెల్యూల్డు ట్రయిబ్స్ 60-61 సం సంబంధించి ఒక రిపోర్టు పంపించారు. ఆ రిపోర్టు చదివి చూడండి. అక్కడ గవర్నమెంట్ హరిజన జనాభాకు ఎటువంటి పనిచేస్తున్నది ? ఇక్కడ గవర్నమెంట్ ఏమి చేస్తున్నది ? అక్కడ హరిజనులలో ఎడ్యుకేషన్ యొక్క పర్సంటేజిచూడండి. వారికి యిస్తున్న ఆగ్రికల్చరల్ ఫెసిలిటీస్ చూడండి. ఇండస్ట్రియల్ ఫెసిలిటీస్ చూడండి. హౌసింగ్ ఫెసిలిటీస్ చూడండి. ఇక్కడ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇస్తున్న ఫెసిలిటీస్ చూడండి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్నటువంటి హరిజన జనాభా, మద్రాసు, మైసూరు, కేరళ స్టేట్స్‌లోకన్నా అధికంగా ఉన్నది. కాని అక్కడకన్నా ఇక్కడ తక్కువ వారికొరకు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉన్నటు. వంటి హరిజన జనాభాకు తగినటువంటి బడ్జెట్ కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

He that will not reason is a bigot; he that cannot reason is a fool, he that dare not reason is a slave. This is not a reasonable budget for the backward classes.

అని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనులకు 15 పర్సెంట్, గిరిజనులకు 3 పర్సెంట్ అన్నారు. అది ఇంప్లిమెంట్ అవుతున్నదా ? కాకపోవటానికి కారణం ఏమిటని సోషల్ సర్వీసు డిపార్టుమెంట్ యొక్క పెద్దలను ప్రశ్నిస్తున్నాము. సోషల్ సర్వీసు డిపార్టుమెంట్ ఎప్పుడైతే యీ పడిపోయిన జాతులకు ఒక సెంట్రల్ ఏజన్సీగా ఉంటుందో, అప్పుడు అన్ని డిపార్టుమెంట్స్‌లో హరిజనుల పెనకబడిన జాతులవారి కొరకు యీ పర్సెంట్ ప్రకారం ఖర్చు పెడుతున్నదా లేదా అని చూడవలసిన బాధ్యత కర్తవ్యము యీ సోషల్ సర్వీసు డిపార్ట్ మెంట్‌పై ఉన్నది. సోషల్ డిపార్టు మెంట్ ఆవిధంగా చూసి, దానికి సంబంధించిన రిపోర్టు యీ అసెంబ్లీకి అందజేయవలసి ఉన్నది. గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన యీ నాలుగుకోట్లు చిల్లరతో హరిజనులకు వచ్చిన భాగము రు. 2,45,75,000 ఇందులో హరిజనుల ఎడ్యుకేషన్‌కొరకు ఖర్చు అవు

తున్న మొత్తం 1,87,70,900 రు. లాండ్ ఎక్విజిషన్‌కు 20 లక్షలు. 4 లక్షలు డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్‌కు. 18 లక్షల 26 వేల రు. సెంట్రల్ స్పాన్సర్డ్‌స్కీమ్సుకు. (క్లియరెన్స్ ఆఫ్ స్లమ్స్ ఇన్ ట్విన్ సిటీస్ వగైరా). కాంపేజ్ ఇండస్ట్రీస్‌కు 5 లక్షలు. గవర్నమెంట్ కొంత ఎక్కువ డబ్బు హరిజనులకు ఎడ్యుకేషన్‌కే ఖర్చు పెడుతున్నది. అయితే హరిజనులలో ఎడ్యుకేషన్ ఎంత పర్సంటేజ్ ఉన్నదో చూడండి. పంచాయితీ లెవెల్‌లో ఎంతమంది హరిజనపిల్లలు చదువుకొంటున్నారని నేను జిల్లాపరిషత్ లెవెల్‌లో రిపోర్టు కాల్ ఫర్ చేస్తే ఒక పర్సెంట్ కూడ హరిజనపిల్లలు చదువుకొంటున్నవారు లేనట్లు తెలిసినది. అయితే హరిజనుల ఎడ్యుకేషన్‌కొరకు కేటాయించిన డబ్బు అంతా ఏమవుతున్నది? ఆ డబ్బు ఎక్కువగా పట్టణాలలో ఖర్చవుతున్నది. పంచాయితీరాజ్యం బాగుపడాలంటే పల్లెలు బాగుపడాలి. పల్లెలలోని హరిజనులు బాగుపడాలి. కాబట్టి ప్రతి సంవత్సరం హరిజనుల విద్యాభివృద్ధికొరకు, ఇతర సౌకర్యలకొరకు ఎక్కడెక్కడ ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నదో, ఎక్కడెక్కడ హరిజన విద్యార్థులసంఖ్య ఎంతెంత పెరుగుతున్నదో ఆ లెక్కలు తయారుచేసి ప్రతిసంవత్సరం అసెంబ్లీముందు తీసుకరావాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి విలేజ్‌లో సోషియో ఎకనమిక్ సర్వే ఆఫ్ హరిజన్స్ చేయించినట్లయితే హరిజనులయొక్క సాధకబాధకాలు, కష్టనష్టాలు గవర్నమెంట్‌కు తెలుస్తాయి. మనదేశంలో ఎన్నో స్టేట్స్ అటువంటి సోషియో ఎకనమిక్ సర్వే ఆఫ్ హరిజన్స్ ప్రతిగ్రామంలో సర్వే చేయించి ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి అందజేసినవి. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యీ సర్వే జరపవలెనే అభిప్రాయానికి రాలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో హరిజన జనాభా చాల ఎక్కువ ఉన్నదికాబట్టి, యీ హరిజన జనాభా బాగుపడటానికి ఆర్థికంగా యీజాతి బలంగా తయారుచేయటానికి ప్రభుత్వం కృషిచేయాలి. నేను చెప్పిన అభిప్రాయాలు మంత్రిగారు స్వీకరించి, వాటిని అమలుజరపగలరని ఆశిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రేపు ఉదయం ఎనిమిదిన్నరగంటలవరకు సభ వాయిదా వేయడమైనది.

1-29 P. M. The House, then, adjourned till Half past Eight of the clock on Thursday, the 19th March 1964.

APPENDIX

NOTES

ON

DEMAND XXVIII
WELFARE OF SCHEDULED TRIBES, CASTES, ETC.

1964-65

M. R. APPA RAO
Minister for Excise and Prohibition

Demand XXVIII, Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes.

Mr. Speaker, Sir,

I am again privileged to move the Budget Demand of Rs. 4,19,50,800 for the welfare of Scheduled Castes and Scheduled Tribes, etc., as against Rs. 3,33,96,700 provided for the year 1963-64.

We, as a nation, are committed to the establishment of the socialistic pattern of society to secure better conditions for all citizens, by gradually eliminating the inequalities in incomes and providing increase in the industrial and agricultural outputs. It is the firm policy of this Government that within forseeable future every one in our State is made free of the taint of any special handicaps arising out of his birth; in short to promote equality of opportunity, right for self respect and dignity of Man as Man, among the vulnerable sections of the people. It may not be possible to effect this transformation at the stroke of the pen or by waving of the magic wand. But it is the constant endeavour of this Government to plod on this long upward path to secure social equality with determination, zeal and enthusiasm and correct centuries of neglect. The Directive Principles of the Constitution enjoin on us special responsibilities towards the welfare of Harijans, Girijans and other socially backward sections of population. A substantial portion of the budget is being earmarked towards the furtherence of this noble idea. I can assure the House that it is not our intention to identify mere expenditure of money with achievements or deal with human beings as if they are a row of figures in a statistical table. Much of what we do may be pitiably inadequate but I can only assure the House this inadequacy is not because of lack of sympathy but only because

of lack of means. I am happy to say that the Social Welfare Department budget which was only Rs. 1,78,48,800 in 1957-58 has today reached a figure of Rs. 4,19,50,800. A crash programme of Social Welfare and Development may be desirable and even feasible and it would have been made possible but for the Emergency and the Enemy knocking at the gate.

A programme of giving doles is easy to implement but it satisfies neither the Government nor the person put on the dole. To promote one's self respect, to give the wherewithal to enable one to hold his head high and also to achieve economic respectability it is necessary to vige pride of place to Education. In this, to a large extent, we are succeeding though much more progress is still possible with large funds.

The following are the schemes undertaken by the Social Welfare Department for the welfare and to improve the social and economic conditions of the Scheduled Tribes, Castes and Other Backward Classes.

Scheduled Tribes

In Andhra Pradesh, the Scheduled Areas lie in Srikakulam, Visakhapatnam, East Godavari and West Godavari Districts of the Andhra Region and in Adilabad, Warangal, Khammam and Mahboobnagar Districts of the Telangana Region. The approximate population of Scheduled Tribes is 13,24,368 according to the Census for 1961. The extent of the Scheduled Areas is 11,342 sq. miles.

With a view to improve the economic condition of the Scheduled Tribes and to develop the tribal areas, the following special allotments have been made during the Second and Third Plan periods in addition to the amounts

spent or to be spent from the general funds of the several departments concerned for the Tribals and also in addition to the normal provision made from the State funds every year under Tribal Welfare to the tune of about Rs. 50 lakhs.

Second Plan period	...	Rs. 317.04 lakhs
Third Plan period	...	Rs. 234.61 lakhs

For the year 1963–64 a sum of Rs. 32.00 lakhs was allotted and the provision for 1964–65 is Rs. 45.00 lakhs. These plan provisions are in addition to the amounts provided in the Normal Budget *viz.*, Rs. 53.22 lakhs for 1963–64 and Rs. 45.397 lakhs for 1964–65.

The following special schemes are being implemented for the welfare of the Scheduled Tribes during the Third Five Year Plan :

1. *Education* : With a view to provide educational facilities to the Tribal children, a sum of Rs. 4.91 lakhs was provided in 1963–64 for the following schemes:—

(a) Establishment of 3 Ashram Schools with a strength of 25 students in each, at Krishnadevipeta (Visakhapatnam district), Kothaguda (Srikakulam district) and Karakagudem (Khammam district).

(b) Supply of free books, slates and clothing to the Tribal children studying in primary schools at the rate of Rs. 6 per had.

(c) Opening four Boarding Homes and 28 Mid-day Meal Centres in Andhra. Raising the strength in the existing 5 Boarding Homes in Telangana by 15 boarders in each Home in

addition to opening 16 Mid-day Meal Centres.

(d) Construction of quarters for teachers in Agency areas.

(e) Grant of Pre-Matric residential scholarships.

For the year 1964-65, a provision of Rs. 10.85 lakhs has been made for continuation of the above schemes.

2. *Agriculture* : During 1963-64, a sum of Rs. 1.20 lakhs was spent on the continuance of the following schemes, *viz.*, 5 Agriculture Demonstration Units, 3 Pilot Farms opened during 1961-62, supply of seeds, manures, agricultural implements and pesticides to the Tribals, free of cost, maintenance of the office of the Agency Agricultural Officer started at Warangal during 1961-62 and supply of plough bullocks. All these schemes have been discontinued during 1964-65 as Panchayat Samithis are constituted in Tribal areas also and the development of Agriculture is a basic programme of the Samithis.

It has been proposed to start in the Third Plan a new scheme *viz.*, Forest Co-operative Societies on Bombay pattern in the Scheduled areas. For this purpose, a ceiling of Rs. 18.18 lakhs has been provided for the Third Plan period by the Government of India under the Central Sector. A Special Officer has beeen ordered to be appointed for formulating detailed proposals for implementing the scheme and the proposals are under examination by Government.

3. *Cottage Industries* ; The Tribals being mainly agricultural are evry backward in industries. During 1963-64, a sum of Rs. 1.71 lakhs was provided for running the following schemes. Training-cum-Production Centres in Carpentry at Seethampeta and Bhadragiri

Blocks of Srikakulam district, Polavaram and Buttayagudem Blocks in West Godavari district and Bhadrachalam, Aswaraopet and Nugur Blocks of Khammam district, development of "Sericulture" at Chintapalli in Visakhapatnam district, one Mat Weaving Centre and two Training-cum-Production Centres in Fibre Industry in Kurnool and Anantapur districts. For the continuance of these schemes, a sum of Rs. 1.60 lakhs has been provided for 1964-65.

4. *Colonisation* : The main profession of the Tribals is "Agriculture". They are used to "Podu" or shifting cultivation with primitive methods. To prevent the Tribals from "Podu" cultivation and to induce them to take to setteld cultivation, agricultural colonie were provided and a sum of Rs. 1,75 laks was provided for 1963-64 on Colonisation Schemes. For the Colonisation Schemes started during the Second Plan period at Aminabad, Gujjumamidivalasa and Tajangi a sum of Rs. 1.50 lakhs has been provided during 1964-65.

5. *Communications* : One of the important problems of the hill-men is lack of proper communications for marketing their produce to the shandies or weekly markets or to the plains, with comfort and ease. An amount of Rs. 8.32 lakhs was provided for 1963-64 for the maintenance and the completion of roads started during the Second Plan period and for the new roads started in Telangana. It has been proposed to spend a sum of Rs. 15.00 lakhs during 1964-65.

6. *Coffee Plantation* : Coffee plantation scheme is intended for the improvement of the economic condition of the Tribals. This scheme was started in Visakhapatnam Agency under the Centrally Sponsoed programme on full grant basis during the Second Plan period and a sum of

Rs. 3.55 lakhs was spent. This scheme is being continued as a state scheme during the Third Plan period. A sum of Rs. 3.50 lakhs was spent in 1963–64 and Coffee plants were grown over an area of 300 acres in East Godavari and Visakhapatnam Districts. It has been proposed to spend a sum of Rs. 4.50 lakhs during 1964–65 for raising coffee plantation in some more areas.

7. *Water Supply* : Drinking water is one of the basic needs of thd tribals. The tribals, for want of proper drinking water facilities, use the unhealthy water of the pools and the streams. During 1963–64, a sum of Rs. 1.00 lakhs was provided for sinking 37 wells in the Agency areas. For the year 1964–65, a sum of Rs. 1.00 lakh has been provided. The cost of the well differs from place to place.

8. *Public Health* : Maternity care is not adequately provided in the Agency areas. In 1963–64, a sum of Rs. 0.65 lakhs was provided for continuing 5 Maternity and Child Welfare Centres. The scheme has been droppped during 1964–65 as Panchayat Samithis are constituted in Tribal areas also and development of maternity care is one of the basic programmes of the Samithis.

9. *Medical* : Tribal villages are very small in size and scattered. It is, therefore, difficult to provide medical dispensaries for each and every village. During 1963–64, an amount of Rs. 0.71 lakhs was provided for opening 6 Mobile Medical Units and 3 Anti-Leprosy Centres. During 1964–65. the scheme has been discontinued as Panchayat Samithis are constituted in Tribal areas also and development of medical amenities is one of the basic programmes of the Samithis.

10. *Housing* : Yerukulas, Yanadis and Sugalis or Lambadas, as they are otherwise called, in Andhra area,

have been declared as Scheduled Tribes. The question of inclusion of these communities in the Telangana region also in the Seheduled Tribes list is pending with the Government of India. A special provision is made in the Second and Third Plans for amenities of these tribals like housing and rural water supply. During 1963–64 an amount of Rs. 1.00 lakh was provided for construction of 200 houses and 25 wells for Yerakulas Yenadis and Sugalis of Andhra region. The provision for the year 1964–65 is Rs. 1.00 lakh.

11. *Aid to Voluntary Agencies*: During the Second Plan period, a sum of Rs. 1.29 lakhs was given as grant-in-aid to these agencies. For 1963–64, sum of Rs. 0.25 lakhs was provided as aid to the voluntary agencies. During 1964–65, the scheme has been discontinued as the scheme is found to be less useful and the amount has been diverted to more useful schemes like Coffee Plantation and Communications, etc.

12. *The Andhra Scheduled Tribes Co-operative Finance and Development Corporation, Ltd., Visakhapatnam*: This was started in 1956–57 with its headquarters at Visakhapatnam. The activities of this corporation now extend to 5,220 sq. miles of the Scheduled Areas in Srikakulam, Visakhapatnam, East and West Godavari Districts, with a tribal population of about 6,00,000. Its activities have been extended to Telangana during 1963–64.

The Corporation has 11 official Directors and 5 non-official Directors. Sri K.N. Anantharaman, I. C.S., First Member, Board of Revernue is the ex-officio Chairman of the Corporation and an I. A. S. Officer is working as the General Manager of the Corporation.

Briefly, the objects of the Corporation are to bring about an economic evolution in the Agency areas, to improve the economic standards of the Tribals and to relieve them from the exploitation of the plains merchants.

At present, there are nearly 10 Primary Marketing Societies at different Centres affiliated to the Corporation in Andhra and 2 Primary Marketing Societies are being started in Telangana. The functions of these Societies are as follows :—

(a) Purchase of minor forest produce collected by the Tribals at fair prices.

(b) Purchase of agriculture produce of the Tribals at fair prices.

(c) Supply of domestic requirements to the Tribals at reasonable rates.

Besides these, three kinds of loans namely—(a) Share capital loans (b) Emergency loans and (c) Surety loans are also being granted by the Corporation to the Tribals.

During 1962–63 a sum of Rs. 4.13 lakhs was sanctioned by the Government as grant-in-aid to the Corporation for the development of its activities and for construction of godowns.

During 1962–64, an amount of Rs. 6.50 lakhs for the development of the Corporation in Andhra area was provided and an amount of Rs. 7·25 lakhs is provided for 1964–65 for the Corporation including an amount of Rs. 2.38 lakhs for Telangana.

13. *Tribal Cultural Research and Training Institute* :– A Tribal Cultural Research and Training Institute at

Hyderabad has been started during 1962–63. The total expenditure for this scheme is being borne by the Government of India. An amount of Rs. 1.?6 lakhs has been provided in 1963–64 for this institute. An amount of Rs. 3.C0 lakhs has been provided for 1964–65 for its continuance. The Tribal Cultural Research-cum-Training Institute is functioning already with the necessary staff and equipment. The Institute has already imparted training in 2 short-term courses and 1 long-term course. The second batch of long term course are undergoing training. The Institute conducted a Seminar in which eminent Professors, Scholars and Anthropologists participated and gave their valuable suggestions and some decisions were also taken in the Seminar to recommend schemes to the Government for improving the living conditions of the Tribal population in the State.

Besides the above Plan schemes, schemes under the normal budget at a cost of Rs. 53.221 lakhs are being implemented during 1963–64 in tribal areas. A provision of Rs. 45.397 lakhs has been made in the normal budget for 1964–65.

Scheduled Castes and Other Backward Classes

For the amelioration of the Scheduled Castes and Other Backward Classes in the Third Five-Year Plan period, a provision of Rs. 205.39 lakhs has been made in addition to the normal budget provision.

The following are the provisions made under Plan and Normal Budget for the year 1963–64 and 1964–65 .—

	1963–64.	1964–65
Plan	Rs. 35.00 lakhs	Rs. 41.42 lakhs
Normal	Rs. 183.43 lakhs	Rs. 186.591 lakhs

The following schemes are being implemented for the amelioration of Scheduled Castes and Other Backward Classes during the Third Five Year Plan.

Scholarships (*Residential*) :—Under this scheme, financial assistance is given to students to meet hostel charges, tuition fees, purchase of books and stationery. The expenditure for grant of scholarships for Post-Matriculation studies is partly met from the funds provided by the Central Government to the tune of about Rs. 20.00 lakhs. From the year 1963–64 the Government of India scholarships for Backward Classes are being sanctioned basing on the economic criteria irrespective of the caste whether backward or forward. The State Government also is following suit with the policy of Government of India in sanctioning backward class scholarships from 1964–65 by adopting the economic criteria of castes.

During the Third Five Year Plan, an allotment of Rs. 65.51 lakhs has been made in the State Plan for sanctioning Post-Matric scholarships to Scheduled Castes and Other Backward Classes besides the provision of about Rs. 28.00 lakhs made under normal budget every year.

In 1963–64, an amount of Rs. 9.00 lakhs was allotted under the Plan Budget and Rs. 28.72 lakhs under the normal budget for scholarships. In addition to this, the Government of India provided a sum of Rs. 20.45 lakhs during 1963–64 which has been fully utilised. 13,277 prematric and post-matric scholarships have been sanctioned during 1963–64 from Plan and normal provisions for Scheduled Castes, Harijan Convert and Backward Classes.

In 1964–65, it is proposed to grant 7,110 pre-matriculation scholarships from the Plan budget at an estimated

expenditure of Rs. 14.22 lakhs. In addition to this, an amount of Rs. 31.481 lakhs has been provided during 1964–65 under the normal budget towards residential scholarships for Scheduled Castes, Backward Classes and Harijan Christians. During 1963–64, Government have authorised the Collectors to sanction all scholarships and the funds required for the purpose have been released to districts except in respect of the students studying in twin cities which will be sanctioned by the Director of Social Welfare. The scholarships in respect of students studying in the Institutions located outside the State will be sanctioned by the Collectors of the districts to which the students in question belong. A sum of Rs. 20.45 lakhs is expected to be sanctioned by the Government of India for Post-Matriculation scholarships for the year 1964–65. From 1964–65 Government have decided to empower the Collectors to sanction Government of India Scholarships also as in the case of State Government Scholarships.

Scholarships (*Non-residential*) :—Under this scheme, financial assistance is given to the Scheduled Castes and Backward Class students for special fees, books and stationery.

In the Third Five Year Plan, a provision of Rs. 33.93 lakhs has been made for non-residential scholarships for students belonging to Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes. In addition to this Plan provision, a provision of about 20.00 lakhs is being provided every year under the normal budget.

In 1963–64, non-residential scholarships were sanctioned to deserving students, at a cost of Rs. 3.20 lakhs under Plan and Rs. 22.94 lakhs under normal budget,

During 1964–65, it is proposed to grant non-residential scholarships to Scheduled Castes, Backward Classes and Harijan Christians at an estimated expenditure of Rs. 3.20 lakhs under the Plan and Rs. 22.94 lakhs under the normal budget. This is one of the schemes which have been transferred to Zilla Parishads. The Zilla Parishads sanction these non-residential scholarships upto Matriculation.

3. *Government Hostels* :—A sum of Rs. 41.66 lakhs has been provided under this head for the Third Plan period. During 1963–64, 20 new hostels were opened bringing the total number of hostels to 123. For the year 1963–64, an amount of Rs. 5.50 lakhs has been provided in the Plan Budget in addi ion to the amount of Rs. 11.805 lakhs under the normal budget.

These Government Hostels are exclusively meant for the Scheduld Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes. In the hostels meant for the Scheduled Castes, 10% seats are reserved for Other Backward Classes and vice versa. These are now under the control of Zilla Parishads. For 1964–65, an amount of Rs. 12.40 lakhs is provided under the Plan in addition to the normal provision of Rs. 11.805 lakhs for opening 46 new hostels and for maintaining the hostels already opened.

4. *Subsidised Hostels* :— These hostels are run by private individuals and agencies. Subsidy at the rate of Rs. 15 per boarder per month is granted for 10 months for these hostels. For the Third Plan period, a sum of Rs. 45.14 lakhs has been provided. There are now 888 subsidised hostels. This is besides the normal provision of over a crore of rupees for the Third Plan.

During 1963–64, subsidy was granted to 5,000 boarders at an expenditure of Rs. 7.50 lakhs under the Plan. This is in addition to the normal provision of Rs. 23.48 lakhs.

An amount of Rs. 7.50 lakhs is provided to grant subsidy to 5,000 boarders during 1964–65 under the Plan budget in addition to the amount of Rs. 23–48 lakhs under the normal bndget for the Scheduled Caste and Backward Classes.

5. *Social Welfare School*: There are 536 Social Welfare Schools in Andhra region exclusively for Scheduled Castes which includes 1 middle school at Anathavaram in West Godavri District, 3 High Schools are in Korimerla of Nellore District and 2 in Krishna District. During 1963–64 an amount of Rs. 13.32 lakhs was spent on the maintenance of these schools and an amount of Rs. 8.70 lakhs was spent on the serving of mid-day meals to the Scheduled Caste students in the Social Welfare Elementary Schools and the same amount has been provided for 1964–65 also. All Social Welfare Schools were transferred to the control of the Zilla Parishads and Panchayat Samithis from 1960-61 and 1962–63 respectively.

6. *Economic Uplift*: In order to create technical skill in the Scheduled Castes and to make them fit to eke out their livelihood, Training-cum-Production Centres have bcen set up to impart training in trades like carpentry, dress-making, basket-making, tanning and preparing leather goods etc. There are now 22 such training centres. During 1963–64 an amount of Rs. 3.02 lakhs was spent and for the year 1964–65 an amount of Rs. 4.10 lakhs has been provided for the continuance of these centres.

On the average, there was a strength of 22 students in each Centre. The trainees are given stipends at the rates varying from Rs. 20 to Rs. 30 per mensem. The period of training is one year. After the completion of training, each trainee is supplied with raw materials and tools worth Rs. 100 free of cost. For the year 1964–65 an amount of Rs. 4.10 lakhs has been provided under normal budget.

7. *Drinking Water Wells* : In the Third plan it is proposed to spend an amount of Rs. 21.05 lakhs for providing 1123 drinking water wells under Plan and Rs. 19.85 lakhs under the normal budget for the whole Third Plan.

During 1963–64 as many as 200 wells were constructed at an expenditure of Rs. 4.00 lakhs in addition to Rs. 3.97 lakhs provided under the normal budget. For 1964–65 it is proposed to spend Rs. 4.00 lakhs to construct another 200 wells under Plan in addition to the normal budget provision of Rs. 3.97 lakhs.

8. *Housing*: Under the Centrally Sponsored Schemes, which are entirely financed by the Government of India, it is proposed to construct houses only for sweepers and scavengers, during the Third Five-Year Plan at an estimated expenditure of Rs. 19.38 lakhs.

From 1963–64 onwards this is being attended to by the Director of Municipal Administration.

9. *House Sites* : Under this scheme, house sites at the rate of 5 cents per family are allotted to the poor and needy Harijans free of cost. In the case of Backward Classes, no provision has been made for acquisition of

house sites. But Government made contributions according to acquired requirements from state funds whenever house states were acquired for them. In the scheme of house sites for Harijans, however, 10% of house sites are reserved for Backward Classes.

During 1963-64 a provision of Rs. 6.96 lakhs has been made for acquisition of house sites under normal budget and an amount of Rs. 5.70 lakhs has been provided under Plan. No amount has been provided during 1964-65 under Plan as the amounts hitherto provided are found to be meagre which cannot satisfy the demand of the requirements. However an amount of Rs. 20 lakhs are provided under normal budget.

Under the Centrally Sponsored Scheme, a provision of Rs. 18.72 lakhs has been made in the Third Plan for acquisition of house sites for sweepers, scavengers and members of Scheduled Castes engaged in unclean occupations and landless labourers. During 1963-64 an amount of Rs. 1.74 lakhs is provided under the said scheme and for 1964-65 an amount of Rs. 1.74 lakhs has been proposed.

Draft Fourth Plan has been prepared wherein sehemes for the benefit of Scheduled Castes and Scheduled Tribes are proposed to be continued with enhanced provision. A new scheme *viz.* Merit Bonus is proposed to be implemented to provide a sort of impetus to the scholars among Scheduled Castes.

10. *Improvement of working conditions* : In order to improve the working conditions of sweepers and scavengers, who are mostly Harijans, the Government of India have made a provision of Rs. 22.74 lakhs in the Third

Plan to assist the Municipalities in the elimination of carrying night-soil as head loads for implementation of Malkani Committee Report in which the improvement of the working conditions of scavengers has been exhaustively dealt with. This is being attended to by the Director of Municipal Administration. An amount of Rs. 5.00 lakhs was provide during 1963–64 and for the year 1964–65 an amount of Rs. 6.27 lakhs has been provided.

11. *Mid-day meals*: Under this scheme, the Scheduled Caste students studying in primary schools are supplied mid-day meals at the rate of 16nP. per head by the Social Welfare Department.

During 1963–64 mid-day meals were provided to 22,330 Scheduled Caste boys at an estimated expenditure of Rs. 7.96 lakhs under normal budget. For the year 1964–65 also an amount of Rs. 7.96 lakhs has been provided in the normal budget for the supply of mid-day meals to 22,330 pupils. There is no Plan provision under this item.

Denotified Tribes: For Denotified Tribes (*i. e.* Vimukthajathis) an amount of Rs. 25.70 lakhs has been provided under the Centrally sponsored Schemes, for opening special schools and provision of houses and wells, and supply of plough bullocks and ploughs and carts. For 1963–64 Rs. 5.65 lakhs has been provided. For 1964–65 Rs. 6.43 lakhs is proposed. In addition to this, an amount Rs. 2.48 lakhs was spent during 1963–64 and for 1964–65 an amount of Rs. 2.65 lakhs has been provided which includes Rs. 30.000 for boarding grants, Rs. 56.000 for scholarships, Rs. 5,000 for sinking of wells and the rest for Denotified Tribes schools in Telangana and for the Women's Welfare Centres and mid-day meals for Denoti-

fied Tribes in Guntur, Nellore, Kurnool and Chittoor Districts.

Concession Granted to Scheduled Tribes,

Scheduled Castes and Other Backward Classes

In addition to the above facilities the usual concessions in respect of education and reservation of posts in Government Services, etc., for the members of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes are being continued. Orders have been issued to make the list of Other Backward Classes maintained by Social Welfare Department as null and void with effect from 1-4-1964. As per the orders issued the benefits will be extended to those families whose income is below Rs. 1,500 per annum, irrespective of caste or community.

Social and Moral Hygiene Schemes

There are five State After Care Homes for Men at Hyderabad. Guntur, Rajahmundry, Khammam and Anantapur. The State After Care Home at Rajahmundry has been opened by abolishing the four District Shelters at Visakhapatnam, Kurnool, Mahabubnagar and Sangareddy under Plan. The Homes at Hyderabad and Rajahmundry are Correctional and the rest are non-correctional. The Beggar Home at warangal has been abolished as its existence is considered to be not worth while in the absence of the Beggary Act. It is propased to utilise the amount for some other useful scheme. Out of two Beggar Homes at Hyderabad under the Non-Plan one Home has been handed over to Municipal Corporation on 1—10—1963 with budgetory provision consequent on the enforcement of Beggary Act in twin cities. The other Beggar Hom has been ordered to be transferred to the control of Muni-

cipal Corporation with effect from 1-6-1964 with budgetory provision. There is also one Boy's Club in Hyderabad City under the control of the Police Department which is financed by this Department. The amount for these two Beggar Homes and Boys Club has been moved under Demand No. XXVII.

The expenditure on the State After Care Homes for Men at Hyderabad, Guntur, Khammam and Anantapur, the Boys Club in the Hyderabad City and on the Beggar Homes at Hyderabad is being met from the Normal Budget while the expenditure for the State After Care Home, Rajahmundry and on the Beggar Home at Warangal till the date of its closure was met from Plan budget.

The following are the amounts provided for the State After Care Homes and Beggar Homes.

	Normal Bubget for 1963-64	*Normal Budget for* 1964-65
State After Care Homes for Men ...	1,81,500 *Plan*	1,52,000
State After Care Home for Men ...	34,000	34,000
Beggar Homes ...	66,000	66,000

Statistics showing the expenditure incurred on important schemes is appended.

Statement showing the No. of Government Hostels, Subsidised Hostels, amounts spent and the No. of Boarders benefited from 1960–61

GOVERNMENT HOSTELS

	No. of Govt. Hostels	*Amount spent on provision*	*No. of Boarders benefited*
1960–61.			
Andhra	50	6,91,000	2,801
Telangana.	28	3,07,000	1,876
	78	9,98 000	4,677
1961–62.			
Andhra.	62	8,21,006	2,946
Telangana,	34	4,92,019	2,085
	96	13,13,025	5,031
1962-63.			
Andhra.	65	8,52,843	3,136
Telangana.	38	5,56,599	2,205
	103	14,09,442	5,341
1963–63.			
Andhra.	75	10,11,100	3,436
Telangana.	50	6,61,400	2,555
	125	15,72,500	5,991

SUBSIDISED HOSTELS

	No. of Subsidised Hostels	*Amount spent on provision*	*No. of Boarders benefited*
1960–61.			
Andhra.	416	16,79,400	11,196
Telangana.	78	3,88,900	2,593
	494	20,68,300	13,789
1961–62.			
Andhra.	575	23,20,000	15,407
Telangana.	101	5,07,500	3,383
	676	28,27,500	18,790
		(includes additional allotment)	
1962–63.			
Andhra.	646	37,01,650	24,677
Telangana.	136	6,82,950	4,553
	782	43,84,600	29,230
		(includes additional allotment)	
1963–64.			
Andhra.	736	24,29,500	16,197
Telangana.	150	7,06,000	4,710
	888	31,36,000	20,907
		(exclusion of addl. allotment applied for)	

Statement showing the particulars of Government of India Scholarships sanctioned from 1959–60 onwards

Community	*No. of applications sanctioned*	*Expenditure*
1959–60.		
Scheduled Castes.	1,815	8,73,143
Scheduled Tribes.	93	44,512
Other Backward Classes.	1,955	12,86,989
	3,863	22,04,644
1960–61.		
Scheduled Castes.	2,209	10,97,977
Scheduled Tribes.	122	56,652
Other Backward Classes.	1,793	13,3[illegible],866
	4,124	24,85,495
1961–62.		
Scheduled Castes.	2,574	13,12.120
Scheduled Tribes.	144	79.613
Other Backward Classes.	1,772	13,24,532
	4,490	27,16,265

Community	*No. of applications sanctioned*	*Expenditure*
1962–63.		
Scheduled Castes.	3,474	17,10,913
Scheduled Tribes.	185	1.09,826
Other Backward Classes.	1,727	13,70,296
	5,386	32,10,453
1963–64.		
	(So far sanctioned)	
Scheduled Castes.	3,031	15,94,232
Scheduled Tribes.	176	1,02,128
Other Backward Classes.	1,799	13,29,800
	5,006	30,26,160

PARTICULARS OF STATE SCHOLARSHIPS

Caste	1960–61		1961–62		1962–63	
	Number of applications sanctioned.	*Amount sanctioned*	*Number of applications sanctioned.*	*Amount sanctioned.*	*Number of applications sanctioned.*	*Amount sanctioned.*
1	2	3	4	5	6	7
Scheduled Castes.	56,225	21,34,268	40,215	22,12,254	50,058	24,93,650
Scheduled Tribes.			2,782	67,500	1,331	29,010
Denotified Tribes.			1,441	43.744	2,451	52,675
Harijan Converts.	9,909	11,28,620	10,434	11,89,123	10,506	11,98,929
Other Backward Classes.	16,300	17,68,725	16,784	17,28,698	17,277	19,53,520
Total.	82,434	50,31,613	71,656	53,41,319	81,623	57,27,784

Women's Welfare Department

The work of the Women's Welfare Department comprises educative, preventive, protective and rehabilitative aspests of Social Welfare Service to the women folk and children.

The following provisions in respect of certain women's welfare institutions are included under Demand No. XXVIII:—

Plan Budget :—

State After Care Home for Women	...	Rs. 1.26,000

Normal Budget :—

(1) Grants to Social Welfare Advisory Board	...	Rs. 31,700
(2) Women's Welfare Braches and Refresher Course in Agency areas	...	Rs. 1 28,900
(3) Social assistance to sick and infirm	...	Rs. 5,000
(4) State After Care Homes for Women (including Training-cum-Production Centres).	...	Rs. 3,71,200
(5) District Shelters for Women...		Rs. 52,100

The following are the important Schemes implemented by the Women's Welfare Department :—

1. *State After Care Homes* :— These Homes were started during the second Five Year Plan period under the Social and Moral Hygiene Programme and they are

intended for the admission of women who have had moral lapses and who seek State protection of their own accord. There are four such Homes in the State one each at Rajahmundry, Kurnool, Mahabubnagar and Hyderabad. The total number of women rehabilitated so far through the above Homes is 519. A sum of Rs. 4.97 lakhs has been proposed for these Homes for 1964–65.

2. *Andhra Pradesh State Social Welfare Advisory Board* :— The Andhra Pradesh State Social Welfare Advisory Board examines the applications from nonofficial Women's and Children's Welfare Organisations and makes recommendations to the Central Social Welfare Board for sanction of grant-in-aid to such organisations. Half of the expenditure on the establishment of the State Social Welfare Advisory Board is paid by the State Government for which a sum of Rs. 31,700 is proposed to be provided in the Budget for 1964–65.

3. *Women Welfare Branches and Refresher Course in Agency Areas* :— For the amelioration of Tribal women and children, Women Welfare Braches were opened in Agency areas of Andhra and Telangana regions. Refresher Course is also provided for the field staff in those branches. A sum of rupees 1,28,900 is proposed to be provided in the Budget for 1964–65.

4. *Social Assistance to Sick and Infirm in Agency Areas* :-Deserving tribal women are being given assistance during and immediately after confinement. The destitute and the sick and the infirm will also be benefited by this scheme. An amount of Rs. 0.05 lakhs is proposed to be provided during 1964–65.

5. *District Shelters* :—Under the Social and Moral Hygiene Programme, four District Shelters were started

in the Second Five Year Plan period and they are being continued. These Shelters are located in Visakhapatnam, Eluru, Vijayawada and Sangareddi. They are short-stay shelters for women who have had moral lapses and who are exposed to moral danger and are in need of State assistance for rehabilitation. They are kept in these shelters for three days to three months, and if they are not rehabilitated, they are shifted to State After Care Homes. A sum of Rs. 52,100 is proposed to be provided for these shelters for 1964-65.

The details of other institutions and schemes which have not been included in Demand No. XXVIII are also given below.

1. *Services Homes* :—These Homes render service to destitutes, needy widows, deserted wives and women devoid of means of livelihood. There are three Service Homes at Hyderabad, Anantapur and Kannapuram. Training-cum-Production centres and children sections were opened in the Service Homes at Hyderabad and in the Service Homes at Hyderabad and Anantapur during 1961-62. Under this scheme, a target of four production units and two children sections was fixed for the entire plan and this target was achieved during 1963-64.

2. *Children's Homes*: These Homes are intended for orphans and destitute children in the age group of 7-18 years. Children are maintained in these Homes and educational facilities are provided for them in the local institutions. For the benefit of such children 15 Homes have been opened so far and one more Home is proposed to be opened during 1964-65. The strength of each Home is 35 and provision for 10 additional seats is proposed to be made in these Children's Homes for the year 1964-65.

3. *Balavihars*:— These institutions are intended to provide recreational and cultural activities to the poor children who have no such facilities in their homes. Pre-basic classes are conducted in the mornings in Balavihars. 28 Balavihars are scheduled to be opened during the Third Plan period, out of which 21 Balavihars have so far been opened. The remaining 7 Balavihars are proposed to be opened during 1964-65. The strength of each Balavihar is 50.

4. *Creche-cum-pre-Basic Classes*:— The toddlers of working women are looked after during the day in these centres while the mothers are away for the field work. Pre-basic classes are conducted for children below six years. So far six such institutions have been opened, out of which two are in the Tribal areas. The strength in each institution is 50.

5. *Grant-in-aid to Social Welfare Institutions*:—Under the scheme grant-in-aid is being given to the non-official Social Welfare Institutions which are devoted for the welfare of women, children and the handicapped and assistance in kind and cash is also rendered for the poor deserving women to make them self supporting.

అనుబంధం

సభాపతి మహాశయా !

మెడ్యూలు కులాలు, మేడ్యూలు తెగలు మొదలైనవారి సంక్షేమం కోసం రూ. 4,19,50,800 లకు బడ్జెటు డిమాండును ప్రతిపాదించే అవకాశం మరోసారి నాకు లభించింది. 1963–64 సంవత్సరానికి ఇందునిమిత్తం మంజూరయిన మొత్తం రూ. 3,33,96,700 లు మాత్రమే.

ఆదాయంలో మెచ్చుతగ్గులను క్రమేణా తొలగించి పారిశ్రామిక వ్యవసాయోత్పత్తులను అధికంచేయడంద్వారా పౌరులందరికీ ఉత్తమ జీవనపరిస్థితులను కల్పించే నిమిత్తం సోషలిస్టు పద్ధతి సమాజాన్ని నెలకొల్పేటందుకు మనం బద్ధ కంకణులమై ఉన్నాము. కేవలం పుట్టుకమాత్రంచేత ఏర్పడే ప్రతిబంధకాల నుండి మన రాష్ట్రంలోని ప్రతివ్యక్తికీ ఆధ్యతనభావిలో విముక్తిని ప్రసాదించే టందుకు మన ప్రభుత్వం గట్టి పూనిక వహించింది. సమానావకాశాలు, ఆత్మ గౌరవహక్కు, మనిషిగా గౌరవింపబడటం — ఇవన్నీ సమాజంలోని బలహీన వర్గాల వారికి కలిగించటమే ప్రభుత్వ ఆశయం. ఒక్క కలంపోటుతోగాని మంత్రదండాన్ని ఉపయోగించిగాని ఈమార్పులను తేవడం సాధ్యంకాదు. కృత నిశ్చయంతోను, పట్టుదలతోను, ఉత్సాహంతోను సాంఘిక సమానతను సాధించి శతాబ్దాల పర్యంతం, జరిగిన నిర్లక్ష్యాన్ని తొలగించే నిమిత్తం దుష్కరమైన ఈ కార్యంలో విజయం పొందడానికి ప్రభుత్వం సర్వదా ప్రయత్నిస్తున్నది. హరిజనులు, గిరిజనులు, ప్రజలలో సాంఘికంగా వెనుకబడిన ఇతర వర్గాలవారి విషయంలో ప్రత్యేక బాధ్యతలను మనపై రాజ్యాంగంలోని ఆదేశ సూత్రాలు విధిస్తున్నాయి. ఈ ఉన్నతాశయ సాధనంకోసం బడ్జెటులో గణనీయ భాగం ప్రత్యేకించ బడుతున్నది. సాధించిన లక్ష్యాలను ఖర్చుపెట్టిన డబ్బుతో బేరీజు వేయడంగాని లెక్కల పట్టీలోని అంకెలమాదిరి మానవులతో వ్యవహరించడం గాని చేయడంలేదని సభవారికి హామీఇస్తున్నాను. ఈ విషయంలో జరుగుతున్న కృషి తగినంత గా లేకపోవచ్చు. అయితే ఇది సానుభూతి లోపంవల్ల మాత్రంకాదు. నిధుల కొరతే ఇందుకు కారణం. 1957–58 లో సాంఘిక సంక్షేమ బడ్జెటు రూ. 1,78,48,800 లు మాత్రంకాగా ఇప్పుడు ఇది రూ. 4,19,50,800 లు అయిందని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను. సాంఘిక సంక్షేమం, అభివృద్ధికి సంబంధించి తీవ్ర కార్యక్రమం ఏర్పాటుచేయడం ఎంతో అభిలషణీయమే కాకుండా సాధ్యమవుతుంది కూడ. అత్యవసర పరిస్థితి. శత్రువు పొంచివుండటం లేకపోయి నట్లయితే ఇది ఆచరణ సాధ్యమయివుండేవి.

నిరుద్యోగులకు భత్యాలిచ్చే పద్ధతిని అమలుపరచడం సులభమే. అయితే దీని వల్ల ప్రభుత్వానికిగాని, బత్తెం పొందేవారికిగాని సంతృప్తి ఉండదు. వ్యక్తి ఆత్మ గౌరవాన్ని పెంపొందించడానికి, అతడు గౌరవప్రదంగా జీవించడానికి, ఆర్థికంగా గౌరవస్థానాన్ని పొందడానికి అవసరమైన పరిస్థితులను కల్పించడంకోసం విద్యకు ప్రముఖస్థానం ఇవ్వడం అవసరం. ఈ విషయంలో మనం చాలవరకు విజయం సాధిస్తున్నాము. అయినా ఇంకా ఎక్కువ నిధులతో మరింత ప్రగతిని సాధించడానికి ఎంతో అవకాశముంది.

షెడ్యూల్సు తెగలు

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో షెడ్యూల్సు ప్రాంతాలు ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోను, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఆదిలాబాదు, వరంగలు, ఖమ్మం, మహబూబునగరు జిల్లాలలోను ఉన్నాయి. 1961 జనాభా లెక్కల ప్రకారం షెడ్యూ తెగల జన సంఖ్య దాదాపు 13,24,368. షెడ్యూలు ప్రాంతాల విస్తీర్ణం 11,342 చదరపుమైళ్ళు.

షెడ్యూలు తెగలవారి ఆర్థికపరిస్థితులను మెరుగుపరచి షెడ్యూలు ప్రాంతాలను అభివృద్ధిచేసే నిమిత్తం ఈ క్రింది ప్రత్యేక కేటాయింపులు రెండవ, మూడవ ప్రణాళికల కాలంలో చేయబడినాయి. గిరిజన సంక్షేమంకోసం అనేక ప్రభుత్వశాఖలు సాధారణ నిధులనుండి ఖర్చుచేసిన-లేక ఖర్చుపెడుతున్న మొత్తాలకు, రాష్ట్ర నిధులలోనుండి ఏటా చేయబడుతున్న సుమారు రూ. 50 లక్షల కేటాయింపుకు అదనంగా ఈ క్రింది ప్రత్యేక కేటాయింపులు చేయబడినాయి.

రెండవ ప్రణాళికా కాలం రూ. 317.04 లక్షలు.
మూడవ ప్రణాళికా కాలం రూ. 234.61 లక్షలు.

1963–64 సంవత్సరానికి రూ. 32.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1964–65 సంవత్సరానికి చేసిన కేటాయింపు రూ 45.00 లక్షలు. సాధారణ బడ్జెటులో చేసే కేటాయింపులుకాక (1963-64 లో రూ. 53.22 లక్షలు 1964-65 లో రూ 45.397 లక్షలు) అదనంగా యీ ప్రణాళికా కేటాయింపులు చేయబడినాయి.

మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో షెడ్యూలు తెగల సంక్షేమంకోసం ఈ క్రింది ప్రత్యేక పథకాలు అమలుపరచబడుతున్నాయి—

1. విద్య:— గిరిజన బాలబాలికలకు విద్యా సౌకర్యాలను కలిగించే ఉద్దేశంతో ఈ క్రింది పథకాలు అమలుపరిచే నిమిత్తం 1963-64 సంవత్సరానికి రూ. 4.91 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(ఎ) కృష్ణదేవిపేట (విశాఖపట్టణం జిల్లా), కొత్తగూడ (శ్రీకాకుళం జిల్లా), కరకగూడెం (ఖమ్మం జిల్లా) లలో 3 ఆశ్రమ పాఠశాలల స్థాపన. ఈ పాఠశాలలు ఒక్కొక్కదానిలోను చేర్చుకోబడే విద్యార్థుల సంఖ్య 25.

(బి) ప్రాథమిక పాఠశాలలలో చదువుకొంటున్న గిరిజన విద్యార్థులకు ఒక్కొక్కరికి రూ. 6 లు విలువచేసే పుస్తకాలు, పలకలు, దుస్తులు ఉచితంగా సరఫరా చేయడం.

(సి) ఆంధ్రలో నాలుగు బోర్డింగు హోంలు, 28 మధ్యాహ్న భోజన కేంద్రాలు ప్రారంభించడం. తెలంగాణాలో 16 మధ్యాహ్న భోజన కేంద్రాలను ప్రారంభించి, ఇప్పుడున్న 5 బోర్డింగు హోం లలో సంఖ్యను పెంచడం. ఈ బోర్డింగు హోంలు ప్రతి ఒక్కదానిలోను వరో 25 మంది బోర్డర్లు ఎక్కువగా చేర్చుకోబడతారు.

(డి) ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో ఉపాధ్యాయులకు వసతి గృహాల నిర్మాణం.

(ఇ) ప్రీ-మెట్రిక్ గెడిడెన్షియల్ స్కూలను షిప్పులు మజూరుచేయడం.

పై పథకాల కొనసాగింపు నిమిత్తం 1964-65 సంవత్సరానికి రూ. 10 85 లక్షుల మొత్తం కేటాయించబడింది.

2. వ్యవసాయం:— 1963-64 లో ఈ క్రింది పథకాల కొనసాగింపు నిమిత్తం రూ. 1.20 లక్షుల మొత్తం ఖర్చుపెట్టబడింది. ఆ పథకాలేవంటే; 1961-62 లో ప్రారంభించిన 5 వ్యవసాయ ప్రదర్శన యూనిట్లు, 3 పైలట్ ప్రాజెక్టుల కొనసాగింపు; విత్తనాలు, ఎరువులు, వ్యవసాయ పనిముట్లు, క్రిమి సంహారక మందులను ఉచితంగా గిరిజనులకు సరఫరా చేయడం; 1961-62 లో వరంగలులో ప్రారంభించిన ఏజెన్సీ వ్యవసాయాధికారి కార్యాలయాన్ని నిర్వహించడం; కాడెద్దుల సరఫరా, గిరిజన ప్రాంతాల్లో కూడ పంచాయతి సమితులు ఏర్పాటు చేయబడినందువల్లను, వ్యవసాయాభివృద్ధి పంచాయతీ సమితుల ప్రథమ కర్తవ్యం గనుకను, యీ పథకాలన్నీ 1964-65 లో నిలిపివేయబడతాయి.

బొంబాయి పద్ధతి ననుసరించి మెడ్యాలు ప్రాంతాలలో అటవీ సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు చేయడానికి సంబంధించిన ఒక క్రొత్త ప్రథకాన్ని మూడవ ప్రణాళికలో ప్రారంభించేటందుకు ప్రతిపాదింపబడింది ఇందునిమిత్తం కేంద్ర వాటాక్రింద భారత ప్రభుత్వంవారు మూడవ ప్రణాళికా కాలానికి రూ. 18·18 లక్షుల మొత్తం కేటాయించారు. ఈ పథకాల అమలుకు సంబంధించిన సవివరమైన ప్రతిపాదనలను రూపొందించే నిమిత్తం ఒక స్పెషలు ఆఫీసరును నియమించడానికి ఉత్తరువు లివ్వబడినాయి. ఈ ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

3. కుటీర పరిశ్రమలు:– గిరిజనులకు వ్యవసాయం ప్రధాన వృత్తి, పారిశ్రామికంగా వీరు చాలా వెనుకబడి వున్నారు. 1963–64 లో యీ క్రింది పథకాలను అమలుపరచే నిమిత్తం రూ. 1·71 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని సీతంపేట, భద్రగిరి బ్లాకులలోను, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పోలవరం, బుట్టాయగూడెం బ్లాకులలోను, ఖమ్మం జిల్లాలోని భద్రాచలం, అశ్వారావుపేట, నూగూరు బ్లాకులలోను వడ్రంగానికి సంబంధించిన శిక్షణ–ఉత్పత్తి కేంద్రాలు; విశాఖపట్టణం జిల్లాలోని చింతపల్లిలో పట్టుపరిశ్రమ అభివృద్ధి; కర్నూలు, అనంతపురం జిల్లాలలో ఒక చాపల అల్లకం కేంద్రం, నార పరిశ్రమకు సంబంధించిన రెండు శిక్షణ – ఉత్పత్తి కేంద్రాలు. ఈ పథకాల కొనసాగింపు నిమిత్తం 1964-65 సంవత్సరానికి రూ. 1·60 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

4. కాలనీలు:– గిరిజనుల ప్రధాన వృత్తి 'వ్యవసాయం' వీరు 'పోడు' వ్యవసాయానికిఅలవాటుపడ్డారు. చాలా పాతకాలం పద్ధతులలో వీరు ఈ మార్పిడి సాగు చేస్తారు. గిరిజనులచేత 'పోడు' వ్యవసాయాన్ని మాన్పించి వారు స్థిరంగా ఒక తావులో వ్యవసాయం చేసేటట్లు చేయడంకోసం వ్యవసాయ కాలనీలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఈ కాలనైజేషను పథకం నిమిత్తం 1964–65 సంవత్సరానికి రూ 1·75 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. అమీనాబాదు, గుజ్జుమామిడివలస, తాజపిగిలలో రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో ప్రారంభించిన ఈ కాలనైజేషన్ పథకాల కోసం 1964–65 సంవత్సరానికి రూ. 1.50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

5. రోడ్డు సౌకర్యాలు:– సరైన రోడ్డు సౌకర్యం లేకపోవడమన్నది గిరిజనుల ముఖ్య సమస్యలలో ఒకటి. వారు తమ ఉత్పత్తులను వారం వారం జరిగే సంతలకుగాని మార్కెట్లకుగాని మైదాన ప్రాంతాలకుగాని సునాయాసంగా చేర్చలేక పోతున్నారు. రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో ప్రారంభించిన రోడ్ల నిర్మాణాన్ని పూర్తిచేయడానికి, నిర్వహించడానికి, తెలంగాణాలో ప్రారంభించిన క్రొత్త రోడ్ల నిర్మాణానికిగాను 1963–64 సంవత్సరానికి రూ. 8.32 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1964–65 లో రూ. 15·00 లక్షల మొత్తం ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

6. కాఫీ తోటలు:– గిరిజనుల ఆర్థికాభివృద్ధికోసం కాఫీ తోటల పథకం ఉద్దేశించబడింది. కేంద్రం ప్రతిపాదించిన కార్యక్రమం క్రింద ఈ పథకం విశాఖపట్టణం ఏజెన్సీలో రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో ప్రారంభించబడింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇందుకై పూర్తి గ్రాంటును ఇస్తుంది. ఈ పథకం నిమిత్తం రూ. 3·55 లక్షల మొత్తం ఖర్చు పెట్టబడింది. మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో ఈపథకం రాష్ట్ర పథకంగా కొనసాగించబడుతున్నది. 1963–64 లో రూ. 3.50 లక్షల మొత్తం

ఖర్చు పెట్టబడింది. తూర్పు గోదావరి, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలోని 300 ఎకరాల్లో కాఫీ తోటలు వేయబడినాయి. మరికొన్ని ప్రాంతాలలో కాఫీ తోటలు వేసే నిమిత్తం 1964-65 లో రూ. 4·50 లక్షల మొత్తం ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

7. నీటి సరఫరా:— గిరిజనుల ప్రాథమిక అవసరాలలో మంచినీటి సరఫరా. సరైన మంచి నీటి సరఫరా సదుపాయాలు లేనందువల్ల వారు కుంటల నుండి వాగులనుండి అనారోగ్యకరమైన నీటిని తెచ్చుకొని త్రాగుతారు. ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో 37 బావులను త్రవ్వడంకోసం 1963-64 లో ఒక లక్ష రూపాయలు కేటాయించ బడినాయి. 1964-65 సంవత్సరానికి మూడ ఒక లక్ష రూపాయలను కేటాయించడమైనది. బావి త్రవ్వడానికయ్యే ఖర్చు ఒక్కొక్కచోట ఒక్కొక్క విధంగా వుంటుంది.

8. ప్రజారోగ్యం:— ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో ప్రసూతి సహాయం తగినంతగా లేదు. 5 ప్రసూతి, శిశుసంక్షేమ కేంద్రాలను కొనసాగించే నిమిత్తం 1963-64 సంవత్సరంలో రూ. 0.65 లక్ష కేటాయించబడింది. గిరిజన ప్రాంతాలలో కూడ పంచాయితీ సమితులు ఏర్పాటయినందువల్లను, ప్రసూతి సహాయాన్ని కలిగించేవిషయం సమితుల ప్రాథమిక కార్యక్రమాలలో ఒకటి గనుకనూ 1964-65 లో ఈ పథకం విరమించబడింది.

9. వైద్యసహాయం :— గిరిజన గ్రామాలు చాలా చిన్నవిగా వుంటాయి. అంతేకాకుండా అవి చెదురు మొదురుగా వుంటాయి. ఈ కారణంవల్ల ప్రతిగ్రామంలోను వైద్యాలయాలను ఏర్పాటుచేయడం చాలా కష్టం. 1963-64లో 6 సంచార వైద్యకళాశాలను, 3 కుష్ఠురోగ నివారణకేంద్రాలను ఏర్పాటుచేసే నిమిత్తం రూ. 1·71 లక్షలు కేటాయించబడింది గిరిజనప్రాంతాలలోకూడ పంచాయితీ సమితులు ఏర్పాటయినందువల్లను, వైద్య సౌకర్యాలను కలిగించడం ఈ సమితుల ముఖ్య నిధులలో ఒకటి గనుకనూ 1964-65లో ఈ పథకం రద్దుచేయబడింది.

10. గృహావసతి :— ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎరుకలు, ఏనాదులు, సుగాలీలు (లేక లంబాడీలు) షెడ్యూలు తెగలుగా ప్రకటింపబడ్డారు. తెలంగాణాప్రాంతంలో ఉన్నట్టి ఈ కులాలవారినికూడ షెడ్యూలు తెగల జాబితాలో చేర్చేవిషయం భారత ప్రభుత్వంవారి పరిశీలనలో వున్నది. ఈ తెగలవారికి గృహావసతి, గ్రామీణ నీటి సరఫరావంటి సౌకర్యాలను కలిగించే నిమిత్తం రెండవ, మూడవ ప్రణాళికలలో ప్రత్యేక కేటాయింపు చేయబడింది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని ఎరుకలు, ఏనాదులు, సుగాలీల

కోసం 200 యిళ్ళను నిర్మించడానికి, 25 బావులు త్రవ్వడానికిగాను రూ. 1.00 లక్ష 1963-64 సంవత్సరములో కేటాయించబడింది. 1964-65 సంవత్సరానికి చేసిన కేటాయింపు రూ. 1.00 లక్ష.

11. స్వచ్ఛంద సంస్థలకు సహాయం :—స్వచ్ఛంద సంస్థలకు గ్రాంటు-ఇన్-ఎయిడ్‌గా రూ. 1.29 లక్షల మొత్తం రెండవ ప్రణాళిక కాలంలో చెల్లించ బడింది. స్వచ్ఛంద సంస్థలకు సహాయం చేసే నిమిత్తం 1963-64 సంవత్సరంలో రూ. 0.25 లక్ష కేటాయించబడింది. ఈ పథకంవల్ల ఉపయోగం అంతగా లేనందు వల్ల 1964-65 సంవత్సరంలో ఈ పథకం నిలిపివేయబడింది. ఈ పథకానికి కేటా యించిన మొత్తాన్ని కాఫీతోటలు, రోడ్లు మొదలైనటువంటి ప్రయోజనకరమైన పథ కాలకు మళ్ళించడం జరిగింది.

12. ఆంధ్ర మెడ్యూలు కులాల ఆర్థిక, అభివృద్ధి సహకార కార్పొ రేషను, విశాఖపట్టణం :— 1956-57లో ఇది ప్రారంభించబడింది. దీని ప్రధాన కార్యస్థానం విశాఖపట్టణంలో వున్నది. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోని 5,220 చదరపు మైళ్ళ ఏజన్సీ ప్రాంతానికి, 6,00,000 గిరిజనులకు ఈ కార్పొరేషను కార్యకలాపాలు ప్రయోజనం చేకూర్చుతున్నాయి. 1963-64లో ఈ కార్పొరేషను కార్యకలాపాలు తెలం గాణాకు కూడ విస్తరింపబడినాయి. ఈ కార్పొరేషను డైరెక్టర్లలో 11గురు ఆధి కారులు, 5 గురు అనధికారులు వున్నారు. రెవిన్యూబోర్డు ప్రథమ సభ్యుడయిన శ్రీ కె. అనంతరామన్, ఐ. సి. ఎస్. ఈ కార్పొరేషనుకు పదవీత్యాగ చైర్మన్‌గా పనిచేస్తున్నారు. ఈ కార్పొరేషను జనరలు మేనేజరుగా మరొక ఐ. సి. ఎస్. ఆఫీ సరు పని చేస్తున్నారు. ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించడం, గిరిజనుల ఆర్థికస్థాయిని పెంపొందించడం, మైదానప్రాంతాలకు చెందిన వర్తకులు వీరిని ఆర్థిక లాభాలకోసం వినియోగించుకోవడాన్ని అరికట్టడం - సంగ్రహంగా యివి ఈ కార్పొ రేషను ఆశయాలు.

ఆంధ్రప్రాంతంలోని వివిధ కేంద్రాలలో వున్న 10 ప్రాథమిక మార్కెటింగు సంఘాలు ఈ కార్పొరేషనుకు అనుబంధించబడి వున్నాయి. తెలంగాణాలో రెండు ప్రాథమిక మార్కెటింగు సంఘాలు ప్రారంభించబడనున్నాయి. ఈ సంఘాల విధులు ఈ క్రింద తెలుపబడినాయి—

(ఎ) గిరిజనులు సేకరించిన సాధారణ అటవీ ఉత్పత్తులను సరసమైన ధరలకు కొనుగోలుచేయడం.

(బి) గిరిజనుల వ్యవసాయోత్పత్తిని సరసమైన ధరలకు కొనుగోలుచేయడం.

(సి) గిరిజనుల గృహావసర వస్తువులను సబ్సిడైన ధరలకు సరఫరా చేయడం.

ఇంతే కాకుండా కార్పొరేషను మూడురకాల బుణాలను గిరిజనులకు యిస్తుంది. అవేవంటే : (ఎ)వాటామూల ధనం బుణాలు; (బి)ఆత్యవసర బుణాలు; (సి) హామీ బుణాలు.

ఈ కార్పొరేషను తనకార్యకలాపాలను అభివృద్ధి పరచుకోవడానికి, గిడ్డంగులను నిర్మించడానికి గాను 1962-63లో రూ. 4.13 లక్షల మొత్తాన్ని ప్రభుత్వం గ్రాంటు-ఇన్-ఎయిడ్ గా యిచ్చింది.

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఈ కార్పొరేషను అభివృద్ధి నిమిత్తం 1963-64 లో రూ. 6.50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1964-65 సంవత్సరానికిరు. 7.25 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంలో తెలంగాణా ప్రాంతంకోసం కేటాయించిన రూ. 2 38 లక్షల మొత్తంకూడ చేరివుంది.

13. గిరిజనసంస్కృతి పరిశోధన, శిక్షణసంస్థ :—గిరిజన సంస్కృతి పరిశోధన, శిక్షణసంస్థ ఒకటి హైదరాబాదులో 1962-63లో ప్రారంభించబడింది. ఈ పథకానికయ్యే ఖర్చునంతా భారత ప్రభుత్వం భరిస్తున్నది. ఈ సంస్థకోసం 1963-64లో రు. 1.26 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. దీని కొనసాగింపు నిమిత్తం 1964-65 సంవత్సరానికి రు. 3.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. గిరిజన సంస్కృతి పరిశోధన, శిక్షణసంస్థ అవసరమైన సిబ్బందితోను, పరికరాలతోను పనిచేస్తున్నది ఈ సంస్థ యిదివరకే 2 స్వల్పకాలిక కోర్సులలోను, 1 దీర్ఘకాలిక కోర్సులోను శిక్షణనిచ్చింది. దీర్ఘకాలికకోర్సులో ఇప్పుడు రెండవబట్చు శిక్షణపొందుతున్నారు. ఈ సంస్థ ఒక సెమినారును నిర్వహించింది. ప్రసిద్ధులైన ప్రొఫెసర్లు, విద్వాంసులు, ఆంత్రపాలజిస్టులు ఈ సెమినారులో పాల్గొని అమూల్యమైన తమ సూచనలను ఇచ్చారు. రాష్ట్రంలోని గిరిజనప్రజల జీవన పరిస్థితులను అభివృద్ధి చేయడం కోసం ప్రభుత్వానికి కొన్ని పథకాలను సిఫారసు చేయడానికికూడ ఈ సెమినారులో నిర్ణయం తీసుకోబడింది.

పైప్రణాళికా పథకాలుకాక 1963-64లో మామూలు బడ్జెట్రుకింద ఉన్న పథకాలు రూ. 53 221 లక్షల వ్యయంతో గిరిజన ప్రాంతాలలో అమలు జరుగుతున్నాయి. 1964-65 సంవత్సరానికి మామూలు బడ్జెటులో రూ. 45,397 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

షెడ్యూల్‌కులాలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు.

మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాకాలంలో షెడ్యూలు కులాల, ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల అభివృద్ధి నిమిత్తం మామూలు బడ్జెటులోచేసిన కేటాయింపుకాక అదనంగా రూ. 205.39 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది—

ప్రణాళికక్రింద, మామూలు బడ్జెటుక్రింద 1963-64, 1964-65 సంవత్సరాలకుచేసిన కేటాయింపు వివరాలు క్రింద ఇవ్వబడినాయి.

	1963-64	1964-65
ప్రణాళిక	రూ. 35.00 లక్షలు	రూ. 41.42 లక్షలు
మామూలుబడ్జెటు	రూ. 183.43 లక్షలు	రూ. 187.591 లక్షలు

మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికకాలంలో షెడ్యూలు కులాలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల అభివృద్ధి నిమిత్తం ఈ క్రింది పథకాలు అమలుపరచబడుతున్నాయి—

1 స్కాలరుషిప్పులు [రెసిడెన్షియలు] :— ఈ పథకంక్రింద విద్యార్థులకు హాస్టలు ఛార్జీలు, భోజనరుసుము, పుస్తకాలు, స్టేషనరీ సామానుల కొనుగోలును గాను ఆర్థిక సహాయం చేయబడుతున్నది. మెట్రిక్యులేషను తరువాత పై చదువులు చదివే విద్యార్థులకు స్కాలరుషిప్పులు మంజూరుచేసే నిమిత్తం అయ్యే ఖర్చులో సుమారు రూ. 20 లక్షలదాకా కేంద్రప్రభుత్వం భరిస్తున్నది.

1963-64 సంవత్సరమునుండి భారతప్రభుత్వంవారు వెనుకబడిన తరగతులకిచ్చే స్కాలరుషిప్పులకు, ఆ స్కాలరుషిప్పులు పొందేవారి ఆర్థిక పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మంజూరు చేస్తున్నారు. వెనుకబడిన కులాలకుచెందినవారికి, చెందనివారికి కూడ ఈ ప్రాతిపదికపైనే స్కాలరుషిప్పులు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. 1964-65 నుండి రాష్ట్రప్రభుత్వంవారి విధానాన్ని అనుసరించబోతున్నది. కులాలనుబట్టిగాక ఆర్థిక పరిసితినిబట్టి ఈ స్కాలరుషిప్పులు మంజూరుచేయబడతాయి.

ప్రీ-మెట్రిక్ తరగతులలో చదువుకొంటున్న షెడ్యూలు కులాలవారికి, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులవారికి స్కాలరుషిప్పులు మంజూరుచేసేనిమిత్తం ఏటా మామూలు బడ్జెటులోచేసే రూ. 28 లక్షల కేటాయింపుకాక మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రాష్ట్రప్రణాళికక్రింద అదనంగా మరో రూ. 65.51 లక్షల కేటాయింపు చేయబడింది.

స్కాలరుషిప్పులు మంజూరుచేసే నిమిత్తం 1963-64లో ప్రణాళిక బడ్జెటు క్రింద రూ. 9.00 లక్షలు, మామూలు బడ్జెటుక్రింద రూ. 28.72 లక్షలు కేటా

యించబడినాయి. ఇవి కాక, భారత ప్రభుత్వంవారు రు. 20.45 లక్షల మొత్తం 1963-64లో కేటాయించారు. ఈ మొత్తాలన్నీ పూర్తిగా వినియోగించబడినాయి. షెడ్యూలుకులాలవారికి, మతం మారిన హరిజనులకు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారికి 1963-64లో 13,277 ప్రీ-మెట్రిక్, పోస్టు మెట్రిక్ స్కాలరుషిప్పులు ప్రణాళిక కేటాయింపులోనుండి, మామూలు కేటాయింపులోనుండి మంజూరు చేయబడినాయి.

1964-65 లో రూ. 14.22 లక్షల అంచనా ఖర్చుతో 7,100 ప్రీ మెట్రిక్ స్కాలరుషిప్పులను ప్రణాళిక బడ్జెటుక్రింద మంజూరు చేయడానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇది కాక రూ. 31.481 లక్షల మొత్తం షెడ్యూలు కులాలవారికి, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులవారికి, హరిజన క్రైస్తవులకు రెసిడెన్షియల్ స్కాలరుషిప్పులు మంజూరుచేసే నిమిత్తం మామూలుగా బడ్జెటుక్రింద 1964-65 సంవత్సరానికి కేటాయించబడింది. అన్ని స్కాలరుషిప్పులను మంజూరుచేసే అధికారాన్ని 1963-64లో ప్రభుత్వం కలెక్టర్ల కిచ్చింది. ఇందుకవసరమయ్యే మొత్తాన్ని జిల్లాలను పంపిణీ చేయడం జరిగింది. అయితే జంటనగరాల్లో చదువుకొంటున్న విద్యార్థులకుమాత్రం సాంఘిక, సంక్షేమశాఖ డైరెక్టరు స్కాలరుషిప్పులను మంజూరుచేస్తారు. రాష్ట్రం వెలుపలఉన్న విద్యా సంస్థలలో చదువుకొంటున్న విద్యార్థులకు స్కాలరుషిప్పులను ఆ విద్యార్థులు ఏ జిల్లాకు చెందినవారో ఆయా జిల్లా కలెక్టర్లు మంజూరు చేస్తారు. 1964-65లో పోస్టు-మెట్రిక్యులేషను స్కాలరుషిప్పుల నిమిత్తం రూ. 20.45 లక్షలను భారతప్రభుత్వం మంజూరు చేస్తుందని ఆశించబడుతున్నది. 1964-65 నుండి రాష్ట్రప్రభుత్వ స్కాలరుషిప్పుల మాదిరిగానే భారతప్రభుత్వ స్కాలరుషిప్పులనుకూడ మంజూరుచేసే అధికారాన్ని కలెక్టర్ల కివ్వడానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది.

2. స్కాలరుషిప్పులు (నాన్ రెసిడెన్షియలు) :— ఈ పథకం క్రింద షెడ్యూలు కులాలకు వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన విద్యార్థులకు స్పెషలు ఫీజు, పుస్తకాలు, స్టేషనరీ సామానులుగాను ఆర్థికసహాయం చేయబడుతుంది.

షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన విద్యార్థులకు నాన్-రెసిడెన్షియలు స్కాలరుషిప్పులు మంజూరుచేసే నిమిత్తం మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలలో రూ. 33.93 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ ప్రణాళిక కేటాయింపుకాక ఏటా రూ. 20 లక్షల మొత్తం మామూలు బడ్జెటులో కేటాయించడం జరుగుతున్నది.

ప్రణాళికక్రింద రూ. 3.20 లక్షల ఖర్చుతోను, మామూలు బడ్జెటు క్రింద రూ. 22.94 లక్షల ఖర్చుతోను 1963-64లో నాన్-రెసిడెన్షియల్ స్కాలరు

షిప్పులు ఆర్హులైన విద్యార్థులకు మంజూరుచేయబడినాయి. 1964-65లో ప్రణాళిక ఖర్చు క్రింద రూ. 3·20 లక్షల ఖర్చుతోను, మామూలు బడ్జెటుక్రింద రు.22·94 లక్షల కేటాయింపుతోను నాన్-రెసిడెన్షియల్ స్కాలరుషిప్పులను షెడ్యూలు కులాలవారికి, వెనుకబడిన తరగతులవారికి, హరిజన క్రైస్తవులకు మంజూరుచేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది. జిల్లా పరిషత్తులకు బదిలీచేసిన పథకములో ఇదికూడ ఒకటి. మెట్రిక్యులేషను తరగతివరకు ఈ స్కాలరుషిప్పులు జిల్లా పరిషత్తులే మంజూరు చేస్తాయి.

3. ప్రభుత్వ హాస్టల్లు :— మూడవ ప్రణాళికా కాలానికి ఈ పద్దుక్రింద రూ. 41·66 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1963-64లో క్రొత్తగా 20 హాస్టల్లు ప్రారంభించబడ్డాయి. దీంతో మొత్తం హాస్టల్ల సంఖ్య 123 అయింది. 1963-64 సంవత్సరానికి ప్రణాళిక బడ్జెటుక్రింద రూ. 5·50 లక్షల మొత్తం, మామూలు బడ్జెటుక్రింద రూ. 11.805 లక్షల మొత్తం కేటాయించడం జరిగింది.

షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులవారికోసం మాత్రమే ఈ హాస్టల్లు ఉద్దేశించబడినాయి. షెడ్యూలు కులాలవారి హాస్టళ్ళలో నూటికి 10 మందిచొప్పున యితర వెనుకబడిన తరగతులవారు చేర్చుకోబడతారు. అదే విధంగా యితర వెనుకబడిన తరగతులవారి హాస్టళ్ళలో నూటికి 10 మందిచొప్పున షెడ్యూలుకులాలవారు చేర్చుకోబడతారు. ఇప్పుడు యీ హాస్టల్లు జిల్లాపరిషత్తుల నియంత్రణక్రింద వున్నాయి. క్రొత్తగా 45 హాస్టళ్ళను ప్రారంభించడానికిఇదివరకే ప్రారంభించిన హాస్టళ్ళ నిర్వహణకుగాను 1964-65 సంవత్సరానికి ప్రణాళిక క్రింద రూ. 12·40 లక్షల మొత్తం, మామూలు బడ్జెటుక్రింద రూ. 11.805 లక్షలమొత్తం కేటాయించబడ్డాయి.

4. సబ్సిడీ ఇవ్వబడే హాస్టల్లు :— ప్రయివేటు వ్యక్తులు, వీజన్సీలు యీ హాస్టళ్ళను నిర్వహిస్తున్నారు. ఒక్కొక్క బోర్డరుకు నెలకు రూ. 15 చొప్పున 10 నెలలపాటు యీ హాస్టళ్ళకు సబ్సిడీ యివ్వబడుతుంది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక నిమిత్తం రూ. 45·14 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ప్రస్తుతం 888 సబ్సిడీ బోర్డింగ్ హాస్టళ్ళు పని చేస్తున్నాయి. మూడవ ప్రణాళిక నిమిత్తం చేసిన ఒకకోటి రూపాయల మామూలు కేటాయింపుకాక అదనంగా పై కేటాయింపు చేయబడింది.

1963-64లో 5,000 మంది బోర్డర్లకు ప్రణాళికక్రింద రూ. 7·50 లక్షల ఖర్చుతో సబ్సిడీ మంజూరు చేయబడింది. మామూలు కేటాయింపు రూ. 28.48 లక్షలుకాక అదనంగా పై కేటాయింపు చేయబడింది.

1964-65లో 5,000 మంది బోర్డర్లకు సబ్సిడీ మంజూరుచేసే నిమిత్తం షెడ్యూల్సు కులాలవారికి, వెనుకబడిన తరగతులవారికోసం మామూలు బడ్జెటు క్రింద చేసిన రూ. 23.48 లక్షల కేటాయింపుకాక అదనంగా మరో రూ 7.50 లక్షల మొత్తం ప్రణాళిక బడ్జెటుక్రింద కేటాయించబడింది.

5. సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలలు :— ఆంధ్రప్రాంతంలో షెడ్యూల్సు తెగలవారికోసం ప్రత్యేకంగా 536 సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలలు వున్నాయి. వీటిలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా అనాతవరంలో ఒక మాధ్యమిక పాఠశాల, నెల్లూరు జిల్లా కొరిమెర్లలో మూడు ఉన్నత పాఠశాలలు, కృష్ణాజిల్లాలో రెండు ఉన్నత పాఠశాలల నిర్వహణకోసం 1963-64లో రూ. 13.32 లక్షల మొత్తం ఖర్చుపెట్టబడింది. సాంఘిక సంక్షేమ ప్రాథమిక పాఠశాలలలో చదివే షెడ్యూల్సు తెగల విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనవసతి ఏర్పాటు చేయడానికి రూ. 8.70 లక్షల మొత్తం ఖర్చుచేయబడింది. 1964-65లోకూడా అంతే మొత్తం కేటాయించబడింది. 1960-61, 1962-63 సంవత్సరాలలో సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలలన్నిటినీ జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితుల నియంత్రణ క్రిందికి బదిలీ చేయడం జరిగింది

6. ఆర్థిక అభ్యున్నతి :—షెడ్యూల్సు కులాలవారికి సాంకేతిక శిక్షణనిచ్చి వారు తమ జీవనోపాధిని సంపాదించుకొనేట్లు చేసే నిమిత్తం వడ్రంగం, దుస్తుల తయారీ, బుట్టల తయారీ, తోళ్లపని, చర్మవస్తువుల తయారీ మొదలైన వృత్తులలో వారికి శిక్షణ యివ్వడానికిగాను శిక్షణ-ఉత్పత్తి కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఇటువంటి శిక్షణ కేంద్రాలు ప్రస్తుతం 22 వున్నాయి. ఈ కేంద్రాలను కొనసాగించే నిమిత్తం 1963-64 సంవత్సరంలో రూ. 3.92 లక్షల మొత్తం ఖర్చు పెట్టబడింది. 1964-65 సంవత్సరానికి రూ. 4.10 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

ప్రతి కేంద్రంలో సగటున 12 మంది విద్యార్థులున్నారు. శిక్షణ పొందే వారికి నెలకు రూ. 20 నుండి రూ. 30 వరకు స్టయిఫండు ఇవ్వబడుతున్నది. ఒక సంవత్సరం పాటు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. శిక్షణ పూర్తి అయిన మీదట, శిక్షణపొందిన ప్రతి వ్యక్తికీ రూ. 100లు విలువచేసే ముడి పదార్థాలు, పరికరాలు ఉచితంగా సరఫరా చేయబడతాయి. 1964-65 సంవత్సరానికిగాను మామూలు బడ్జెటుక్రింద రు. 4.10 లక్షల మొత్తం కేటాయింపు చేయబడింది.

7. మంచినీటిబావులు :—ప్రణాళిక క్రింద 1123 మంచినీటి బావులు త్రవ్వడానికిగాను రూ. 21.05 లక్షల మొత్తం, మూడవ ప్రణాళికలో ఖర్చుపెట్ట

ప్రతిపాదింపబడింది. మామూలు బడ్జెటుక్రింద రూ. 19.85 లక్షల మొత్తాన్ని మూడవ ప్రణాళికలో ఖర్చు పెట్టడానికికూడ ప్రతిపాదింపబడింది.

1963-64 సంవత్సరంలో మామూలు బడ్జెటుక్రింద కేటాయించబడిన రు 3.97 లక్షల మొత్తంకాక అదనంగా రూ. 4.00 లక్షల ఖర్చుతో 200 బావుల వరకు త్రవ్వబడినాయి. ప్రణాళికక్రింద ఇంకా 200 బావులు త్రవ్వే నిమిత్తం మామూలు బడ్జెటుక్రింద కేటాయించిన రూ. 3 97 లక్షలు కాక అదనంగా మరో రూ. 4 00 లక్షలు 1964-65లో ఖర్చుచేయడానికి సంకల్పించబడింది.

8. గృహవసతి :—పూర్తిగా భారత ప్రభుత్వంవారు ఆర్థిక సహాయం చేసే కేంద్ర ప్రతిపాదిక పథకాలక్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో రూ. 19.38 లక్షల అంచనా ఖర్చుతో వీధులూడ్చేవారికి, పాకీ పనివారికి మాత్రం ఇండ్లను నిర్మించడానికి తలపెట్టబడింది.

1963-64 లగాయతు ఈ పనిని మునిసిపలు పరిపాలన డైరెక్టరు చూస్తున్నారు.

9. ఇండ్లస్థలాలు :ఈ పథకంక్రింద, ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 5 సెంట్లు చొప్పున బీద హరిజనులకు ఉచితంగా ఇండ్ల స్థలాలు ఇవ్వబడుతున్నాయి. వెనుకబడిన తరగతులవారి విషయంలో ఇండ్ల స్థలాల సేకరణకుగాను ఎట్టి కేటాయింపు చేయబడలేదు. అయితే వారికోసం ఇండ్ల స్థలాలను సేకరించిన సందర్భాలలో మాత్రం ఆవసరాలనుబట్టి ప్రభుత్వం రాష్ట్రనిధులనుంచి విరాళాలు ఇచ్చింది. అయినప్పటికీ హరిజనులను ఇండ్ల స్థలాల పథకంలో వెనుకబడినతరగతుల వారికిగాను 10 శాతం ఇండ్ల స్థలాలు ప్రత్యేకించబడినాయి.

ఇండ్ల స్థలాల సేకరణకుగాను మామూలు బడ్జెటు క్రింద 1963-64 లో రూ. 6.96 లక్షలును, ప్రణాళిక క్రింద రూ. 5.70 లక్షలును కేటాయించబడ్డాయి. ఇదివరకు కేటాయించిన మొత్తాలు చాలా తక్కువగా వుండి అవసరాలకు సరిపోనందువల్ల 1964-65 లో ప్రణాళిక క్రింద ఎట్టి మొత్తం కూడా కేటాయించబడలేదు. అయినప్పటికి మామూలు బడ్జెటు క్రింద రూ. 20 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది.

వీధులూడ్చేవారు, పాకివారికిని, ఆసరికుభ్రమైన వృత్తుల్లో పనిచేసే నైపుణ్యాలు లేనివారికిని, భూమిలేని కూలీలకును ఇండ్ల స్థలాలు సేకరించే నిమిత్తం కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం క్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రూ. 18.72 లక్షలు కేటాయింపు చేయబడింది. ఆ పథకం క్రింద 1963-64 లో రూ. 1.74 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1964-65 సంవత్సరానికి రూ. 1.74 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించడానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

షెడ్యూలు తెగలు, షెడ్యూలుజాతులవారికి ప్రయోజనంచేకూర్చే నిమిత్తం ఇతోధికమైన కేటాయింపులతో పథకాలను కొనసాగించే సంకల్పంతో నాలుగవ ప్రణాళిక ముసాయిదా తయారుచేయబడింది. షెడ్యూలుకులాలకు చెందిన మేధావులైన విద్యార్థులను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో మెరిట్ బోనసు అనే ఒక క్రొత్త పథకాన్ని అమలుపరచడానికి తల పెట్టబడింది.

10. పని పరిస్థితులను మెరుగుపర్చటం:—వీధుబాడ్చేవారు, పాకీపని వారుచాలవలకు హరిజనులే. వీరి పని పరిస్థితులను మెరుగుపరచేనిమిత్తం భారత్రప్రభుత్వం వారు మూడంప్రణాళికలో రూ. 22.74 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించారు. మల మూత్రాలను మోసుకపోయే పద్ధతిని తొలగించే నిమిత్తం మునిసిపాలిటీలకు సహాయపడటానికి, మల్కానీ కమిటీ నివేదికలోని సిఫారసులను అమలుపరచడానికి ఈ మొత్తం ఖర్చుపెట్టబడుతుంది. మల్కానీ కమిటీవారి నివేదికలో పాకీపనివారి పనిపరిస్థితులను మెరుగుపరిచేవిషయం సంపూర్ణంగా విశదీకరించబడింది. ఈ పనిని మునిసిపల్ పరిపాలన డైరెక్టరు చూస్తున్నారు. 1963–64 లో రూ. 5.00 లక్షలు కేటాయించబడగా 1964-65 లో రూ. 6.27 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

11. మధ్యాహ్న భోజన వసతి:— ఈ పథకం క్రింద, ప్రాథమిక పాఠశాలలో చదివే షెడ్యూలు తెగల విద్యార్థులకు సాంఘిక సంక్షేమశాఖ మధ్యాహ్న భోజన వసతి ఏర్పాటుచేస్తున్నది. ఒక్కొక్క విద్యార్థికి 16 నయాపైసల చొప్పున మధ్యాహ్న భోజనాలకోసం ఖర్చుచేయబడుతున్నది.

1963-64 సంవత్సరంలో మామూలు బడ్జెటుక్రింద రూ. 7.96 లక్షల అంచనా ఖర్చుతో 22,330 మంది షెడ్యూలు తెగలబాలురకు మధ్యాహ్న భోజనాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. 1964–65 లో కూడ 22,330 మంది విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనాలు ఏర్పాటుచేసేనిమిత్తం మామూలు బడ్జెటుక్రింద రూ. 7.96 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ పద్దుక్రింద ప్రణాళికా కేటాయింపు చేయబడలేదు.

విముక్త జాతులు

విముక్త జాతులవారికోసం ప్రత్యేక పాఠశాలలను ప్రారంభించడానికి, ఇండ్లు నిర్మించడానికి, బావులను త్రవ్వడానికి కాడెద్దులు, నాగళ్లు, బండ్లను సరఫరా చేయడానికిగాను కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాలక్రింద రూ. 25.70 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1963-64 సంవత్సరానికి రూ. 5 65 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. 1964-65 లో రూ. 6.43 లక్షలు కేటాయింపు ప్రతిపాదింపబడింది. ఇంతే కాక 1963-64 లో రూ. 2.48 లక్షల మొత్తం ఆదనంగా ఖర్చుచేయబడింది.

1964-65 లో రూ. 2·65 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో బోర్డింగు గ్రాంటులకు 30,000 లు. స్కాలరు షిప్పులకు రూ. 56,000 లు, బూవులు త్రవ్వడానికి రూ. 5,000 లు ఖర్చుచేయు బడతాయి. మిగతా మొత్తం తెలంగాణా ప్రాంతంలోని విముక్తజాతుల పాఠశాలలకు, గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు, చిత్తూరు జిల్లాలలోని విముక్త జాతుల స్త్రీ సంక్షేమ కేంద్రాలకు, మధ్యాహ్న భోజనాల ఏర్పాటుకుగాను ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది.

షెడ్యూల్సు తెగలు, షెడ్యూల్సు కులాలు, వెనుకబడిన తరగతులవారికి ఇచ్చిన ప్రత్యేక సౌకర్యాలు

పైన తెలిపిన సదుపాయాలేకాక షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులవారికి విద్య, ప్రభుత్వోద్యోగాల రిజర్వేషను మొదలైన వాటి విషయంలో మామూలుగా ఇవ్వబడే సౌకర్యాలన్నీ యథాప్రకారం కొనసాగించ బడుతున్నాయి. సాంఘిక, సంక్షేమశాఖ అనుసరిస్తున్న ఇతర వెనుకబడిన వర్గాల జాబితాను 1—4—64 నుండి రద్దుచేస్తూ ఉత్తరువు లివ్వబడినాయి. ఆ ఉత్తరువుల ప్రకారం, కుల మత ప్రసక్తి లేకుండా సాలీనా రూ. 1,500 ల కంటే తక్కువ ఆదాయం గల కుటుంబాలకు ఈ ప్రయోజనాలు వర్తింప జేయబడతాయి.

సాంఘిక, నైతిక పునరుద్ధరణ

హైదరాబాదు, గుంటూరు, రాజమండ్రి, ఖమ్మం, అనంతపురాలలో పురుషులకు గాను ఐదు రాష్ట్ర అనంతర రక్షణ గృహాలు ఉన్నాయి. విశాఖపట్నం, కర్నూలు, మహబూబ్‌నగరు, సంగారెడ్డి మొదలైన చోట్లవున్న జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలను రద్దు చేసి ప్రణాళిక క్రింద రాజమండ్రిలో ఒక రాష్ట్ర అనంతర రక్షణ గృహం ప్రారంభించబడింది. హైదరాబాదు, రాజమండ్రిలలో ఉన్న అనంతర రక్షణ గృహాలలో సంస్కరణ కార్యక్రమం అమలుజరుగుతున్నది. మిగత వాటిలో ఈ కార్యక్రమం అమలుజరుగుతున్నది. మిగత వాటిలో ఈ కార్యక్రమంలేదు. భిక్షుకచట్టం లేనందువల్ల వరంగల్లులోని బిక్షుక గృహంవల్ల ప్రయోజనమంతగా వుండదని దానిని మూసివేయడం జరిగింది. ఈ మొత్తాన్ని ప్రయోజనకరమైన మరొక పథకం నిమిత్తం ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. హైదరాబాదులో వున్న రెండు ప్రణాళికేతర బిక్షుక గృహాలలో ఒకటి జంటనగరాల్లో బిక్షుకచట్టం అమలులోకి వచ్చిన ఫలితంగా బడ్జెటు కేటాయింపుతో సహా 1-10-1963 తేదినుంచి మునిసిపల్ కార్పొరేషను వారికి అప్పగించబడింది. రెండవ బిక్షుకగృహాన్నికూడ బడ్జెటు కేటాయింపుతో సహా 1-6-1964 తేదీనుంచి మునిసిపల్ కార్పొరేషను నియంత్రణ క్రిందికి బదిలీ చేయడానికి ఉత్తరువులు ఇవ్వబడినాయి. ఈ శాఖ ఆర్థిక సహాయంతో బాయిస్

క్లబ్బు ఒకటి హైదరాబాదులో పోలీసు శాఖవారి నియంత్రణ క్రింద పని చేస్తున్నది. ఈ రెండు భిక్షుక గృహాలకు, బాయిస్ క్లబ్బుకు కావలసిన మొత్తాన్ని సెం. XXVII డిమాండు క్రింద ప్రతిపాదించడమైనది.

హైదరాబాదు, గుంటూరు, ఖమ్మం, అనంతపురాలలో పురుషులకోసం ఏర్పాటు చేసిన రాష్ట్రీ అనంతర రక్షణ గృహాలకు హైదరాబాదులోని బాయిస్ క్లబ్బు, భిక్షుక గృహాలకు అయ్యే ఖర్చు మామూలు బడ్జెటునుంచి కేటాయించబడుతున్నది. కొగా రాజమండ్రిలోని రాష్ట్రీ అనంతర రక్షణ గృహానికి అయ్యే ఖర్చు, వరంగల్లులోవుండే భిక్షుక గృహాన్ని తీసివేసేవరకు దానికి అయిన ఖర్చు ప్రణాళిక బడ్జెటునుంచి కేటాయింపు చేయబడింది.

రాష్ట్రీ అనంతర రక్షణ గృహాలు, భిక్షుక గృహాలకు కేటాయించిన మొత్తాలు ఈ క్రింద తెలుపబడ్డాయి.

	1963-64 మామూలు బడ్జెటు	1964-65 మామూలు బడ్జెటు
పురుషులకు రాష్ట్రీ అనంతర	రూ.	రూ.
రక్షణ గృహాలు	1,81,500	1,52,000
	ప్ర ణా ళి క	
పురుషులకు రాష్ట్రీ అనంతర		
రక్షణ గృహాలు	34,000	34,000
భిక్షుక గృహాలు	66,000	66,000

ముఖ్యమైన పథకాల నిమిత్తం అయిన ఖర్చు వివరాలు అనుబంధంలో ఇవ్వబడినాయి.

ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళు, సబ్సిడీ పొందిన హాస్టళ్ళ సంఖ్య, ఖర్చుపెట్టిన మొత్తం, ప్రయోజనం పొందిన బోర్డర్ల సంఖ్య తెలుపు వివరణ –1060-61 నుండి వివరములు తెలుపబడినవి.

ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళు

	ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళ సంఖ్య	ఖర్చు పెట్టిన మొత్తం	ప్రయోజనం పొందిన బోర్డర్ల సంఖ్య
	(1)	(2)	(3)
1960–61		రూ.	
ఆంధ్ర	50	6,91,000	2,801
తెలంగాణ	28	3,07,000	1,876
	78	9,98,000	4,677
1961–62			
ఆంధ్ర	62	8,21,006	2,946
తెలంగాణ	34	4,92,019	2,085
	96	13,13,025	5,031
1962–63			
ఆంధ్ర	65	8,52,843	3,136
తెలంగాణ	38	5,56,599	2,205
	103	14,09,442	5,341
1963–64			
ఆంధ్ర	75	10,11,100	3,436
తెలంగాణ	50	5,61,400	2,555
	125	15,72,500	5,991

సబ్సిడీ పొందిన హాస్టళ్ళు

	(1)	(2)	(3)
1960–61			
ఆంధ్ర	416	16,79,400	11,196
తెలంగాణ	78	3,88,900	2,593
	494	20,68,300	13,789
1961–62			
ఆంధ్ర	575	23,20,000	15,407
తెలంగాణ	101	5,07,500	3,383
	676	28,27,500	18,790
		(అదనంగా చేసిన కేటాయింపు ఇందులో చేరివున్నది)	
1962–63			
ఆంధ్ర	646	37,01,650	24,677
తెలంగాణ	136	6,82,950	4,553
	782	43,84,600	29,230
		(అదనంగా చేసిన కేటాయింపు ఇందులో చేరివున్నది)	
1963–64			
ఆంధ్ర	738	24,29,500	16,197
తెలంగాణ	150	7,06,500	4,710
	888	31,36,000	20,907
		(అదనముగా కోరబడిన కేటాయింపు ఇందులో చేర్చబడలేదు)	

1959-60 నుండి మంజూరైన భారత ప్రభుత్వ స్కాలరుషిప్పులను గురించి తెలుపు వివరణ.

పథకం	మంజూరైన దరఖాస్తుల సంఖ్య	ఖర్చు
	1959-60	రూ.
షెడ్యూలు కులాలు	1,815	8,73,143
షెడ్యూలు తెగలు	93	44,512
ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలు	1,955	12,86,986
	3,863	21,04,644
	1960-61	
షెడ్యూలు కులాలు	2,209	10,97,977
షెడ్యూలు తెగలు	122	56,652
ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు	1,793	13,30,866
	4,124	24,85,495
	1961-62	
షెడ్యూలు కులాలు	2,574	13,12,120
షెడ్యూలు తెగలు	144	79,613
ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలు	1,772	13,24,532
	4,490	27,16,265
	1962-63	
షెడ్యూలు కులాలు	3,474	17,10,913
షెడ్యూలు తెగలు	185	1,09,826
ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలు	1,727	13,70,296
	5,386	32,10,453
	1963-64	

	(ఇంతవరకు మంజూరైనవి)	
మెడ్యూలు పలాలు	3,031	15,94,232
మెడ్యూలు తెగలు	176	1,02,128
ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలు	1,799	13,29,800
	5,006	30,26,160

స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ

స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ కార్య కలాపాలు ముఖ్యంగా— స్త్రీలకు, పిల్లలకు విద్యా బోధన సౌకర్యాలు కల్పించడం, వారి నైతికస్థాయి దిగజారిపోకుండా నివారించడం, వారికి రక్షణ కల్పించడం, పునరావాస సదుపాయాలు సమకూర్చడం—అనే నాలుగు విధాలుగా ఉంటాయి—

కొన్ని స్త్రీ సంక్షేమ సంస్థల విషయంలోచేసిన ఈ క్రింది కేటాయింపులు నెం. XXVII డిమాండు క్రింద చేర్చబడ్డాయి—

ప్రణాళిక బడ్జెటు :—రాష్ట్ర అనంతర రక్షణ గృహాలు–

స్త్రీలకు ... రూ. 1,26,000 లు.

మామూలు బడ్జెటు :

(1) సాంఘిక సంక్షేమ సలహామండలికి గ్రాంట్లు రూ. 31,700 లు.

(2) సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలు, ఏజన్సీప్రాంతాలలో రెఫ్రషరు కోర్సు ... ... రూ. 1,28,900 లు.

(3) రోగులకు, అవిటివారికి సాంఘిక సహాయం ... రూ. 5,000 లు.

(4) రాష్ట్ర అనంతర రక్షణ గృహాలు – స్త్రీలకు ... రూ. 3,71,200 లు.
(శిక్షణ–ఉత్పత్తికేంద్రాలు కలుపుకొని)

(5) జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలు – స్త్రీలకు ... రూ. 52,100 లు.

స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ అమలుపరచిన ముఖ్యమైన పథకాలను గురించి ఈ క్రింద వివరింపబడినది—

1. రాష్ట్రీఅనంతర రక్షణ గృహాలు :—సాంఘిక, నైతిక పునరుద్ధరణ కార్యక్రమంక్రింద రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో అనంతర రక్షణ గృహాలను నెలకొల్పడం జరిగింది. నైతిక పతనంచెంది తమంతతామే ప్రభుత్వ రక్షణం పొందగోరే స్త్రీలు చేరేనిమిత్తం ఇవి ఉద్దేశింపబడ్డాయి. ఇటువంటి కేంద్రాలు రాష్ట్రంలో నాలుగు ఉన్నాయి. రాజమండ్రి, కర్నూలు, మహబూబు నగరు, హైదరాబాదులో ఇవి నెలకొల్పబడ్డాయి. ఈ కేంద్రాలద్వారా ఇంతవరకు పునరావాసం కల్పించబడిన స్త్రీల సంఖ్య 519. ఈ కేంద్రాలకోసం 1964–65 సంవత్సరానికి రు. 4.97 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

2. ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర సాంఘిక సంక్షేమ సలహామండలి :— స్త్రీలు, పిల్లల సంక్షేమానికి పాటుపడుతున్న అనధికార సంస్థలు గ్రాంటు ఇన్-ఎయిడ్ కోసం పెట్టుకొనే దరఖాస్తులను పరిశీలించి కేంద్రసాంఘిక సంక్షేమమండలి వారి మంజూరు నిమిత్తం వాటిని సిఫారసు చేయడం ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర సాంఘిక సంక్షేమ సలహా మండలివారి కర్తవ్యం. రాష్ట్ర సాంఘిక సంక్షేమ సలహామండలి పిబ్బందికి అయ్యే ఖర్చులో సగం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లిస్తుంది. ఇందు నిమిత్తం 1964–65 బజ్జెటులో రూ. 31,700 ల మొత్తం కేటాయించబడింది.

3. సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలు; ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో రెక్రియేషను కోర్సు :— గిరిజన స్త్రీలు, పిల్లల సంక్షేమంకోసం స్త్రీ సంక్షేమశాఖలు ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాల్లోని ఏజన్సీ ప్రాంతాల్లో ప్రారంభించబడ్డాయి. ఈ శాఖల లోని ఫీల్డు సిబ్బందికి రెక్రియేషను కోర్సుకూడ ఏర్పాటు చేయబడింది. 1964–65 బజ్జెటులో ఇందునిమిత్తం 1,28,900ల మొత్తం కేటాయించబడింది.

4. ఏజన్సీప్రాంపాలలోని రోగులకు, అవిటివారికి సహాయం :— ప్రస్తుతి కాలంలోను, ఆ తరువాతను పాత్రులైన గిరిజన స్త్రీలకు సహాయం ఇవ్వబడు తున్నది. దిక్కు-లేనివారు, రోగులు,అవిటివారుకూడ యీ పథకంవల్ల లాభం పొందు తున్నారు. 1964–65 సంవత్సరానికి రూ. 0.05 లక్ష కేటాయించబడింది.

5. జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలు :—సాంఘిక, నైతిక పునరుద్ధరణ కార్య క్రమం క్రింద రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో నాలుగు జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలు ప్రారంభించబడ్డాయి. విశాఖపట్టణం, ఏలూరు, విజయవాడ, సంగారెడ్డి లలో ఈ కేంద్రాలు ఉన్నాయి. నైతిక పతనం చెంది నైతిక ప్రమాదాలకు గురవు తుండి పునరావాసానికి ప్రభుత్వ సహాయం కావలసివున్న స్త్రీలు కొద్దికాలంపాటు ప్రభుత్వ రక్షణలో ఉండేందుకు యీ ఆశ్రయ కేంద్రాలు ఉద్దేశించబడ్డాయి. మూడు రోజుల నుంచి మూడు నెలల దాకా యీ కేంద్రాలలో వీరు ఉంచబడతారు. లోగాఆ వారికి పునరావాసం కల్పించబడకపోయినట్లయితే వారిని రాష్ట్ర అనంతర రక్షణ గృహా లకు మార్చడం జరుగుతుంది. ఈ ఆశ్రయ కేంద్రాల నిమిత్తం 1964–65 సంవత్స రానికి రూ. 52,100ల మొత్తం కేటాయించబడింది.

నెం. XXVII డిమాండులో చేర్చబడని ఇతర సంస్థల, పథకాలు వివరాలు కూడ ఈ క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి—

1. సర్వీసు హోములు :— జీవనోపాధిలేని అనాథలు, రక్షణ అవసర మైన వితంతువులు, భర్తృపరిత్యక్తలకు సహాయపడేందుకు ఈ కేంద్రాలు ఉద్దేశించ బడ్డాయి. హైదరాబాదు, అనంతపురం, కన్నాపురంలలో మూడు సర్వీసుహోము

లలో శిక్షణ ఉత్పత్తి కేంద్రాలు, పిల్లల విభాగాలు 1961-62లో ఏర్పాటు చేయ బడ్డాయి. ఈ పథకంక్రింద, ప్రణాళికా కాలంలో నాలుగు ఉత్పత్తి యూనిట్లు, రెండు పిల్లల విభాగాల ఏర్పాటు లక్ష్యంగా పెట్టుకోబడింది. 1963-64లో ఈ లక్ష్యం సాధించబడింది.

2. బాలగృహాలు :—7-18 సంవత్సరాల వయోవర్గంలోని అనాథలు, దిక్కు-లేనివారు అయిన బాలలకు రక్షణ కల్పించే నిమిత్తం ఈ కేంద్రాలు ఉద్దేశించ బడ్డాయి. ఈ కేంద్రాల్లో పిల్లల పోషణ జరుగుతుంది. స్థానికంగా వున్న విద్యా సంస్థలలో వీరికి విద్యాసౌకర్యాలు కలిగించబడతాయి. ఇటువంటి పిల్లలకోసం 15 కేంద్రాలు ప్రారంభించబడ్డాయి. 1964-65లో మరొక కేంద్రం ప్రారంభించ డానికి ప్రతిపాదించబడింది. ప్రతి కేంద్రంలోను 35 మంది ఉంటారు. 1964-65 ఈ కేంద్రాలలో అదనంగా 10 మందిని చేర్చుకోవాలని ప్రతిపాదింప బడింది.

3. బాలవిహారాలు :—బీదపిల్లలకు వారి గృహాలలో వినోద, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలు ఉండవు. వీరికి వినోద, సాంస్కృతిక కలాపాలను ఏర్పాటు చేయడానికి ఈ సంస్థలు ఉద్దేశించబడ్డాయి. బాలవిహారాలలో ప్రొద్దుటి వేళల్లో ప్రీ-బేసిక్ తరగతులు నిర్వహింపబడుతుంటాయి. మూడవ ప్రణాళికాకాలంలో 28 బాలవిహారాలను ప్రారంభించడానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందులో 21 బాలవిహా రాలు అప్పుడే ప్రారంభించబడ్డాయి. మిగతా 7 బాల విహారాలను 1964-65లో ప్రారంభించడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ప్రతి బాలవిహారంలోను చేర్చుకోబడే బాలలసంఖ్య 50.

4. క్రెచ్-ప్రీ బేసిక్ తరగతులు:—పనులకు వెళ్ళే స్త్రీలు తమ పసిపిల్ల లను ఈ కేంద్రాలలో విడిచి తమ పనులకు వెళ్లేందుకు అనువుగా ఈ కేంద్రాలు ప్రారంభించబడ్డాయి. పగటివేళల్లో పసిపిల్లలు ఈ కేంద్రాలలో కనిపెట్టబడి వుంటారు: ఆరేళ్ళకు లోపు పిల్లలకు ప్రీ-బేసిక్ తరగతులు నిర్వహింపబడతాయి. ఇంతవరకు ఇటువంటి కేంద్రాలు ఆరు ప్రారంభించబడ్డాయి. ఇందులో రెండు గిరి జనప్రాంతాల్లో ఉన్నాయి. ప్రతి సంస్థలోను ఉండే పిల్లల సంఖ్య 80.

5. సాంఘిక సంక్షేమ సంస్థలకు గ్రాంటు-ఇన్-ఎయిడ్ :—స్త్రీలు, పిల్లలు, అవిటివారిసంక్షేమంపట్ల పాటుపడుతున్న అనధికార సాంఘికసంక్షేమ సంస్థలకు ఈ పథకంక్రింద గ్రాంట్లు ఇవ్వబడతాయి. సహాయమవసరమైన బీద స్త్రీలకు కూడ వారు స్వయంపోషకత్వం వహించేనిమిత్తం వస్తురూపేణా, ధన రూపేణా సహాయం చేయబడుతుంది.